

Domov>Iskanje pravnih strokovnjakov>Vrste pravniških poklicev

Vrste pravniških poklicev

V različnih pravnih in pravosodnih sistemih držav članic Evropske unije (EU) je veliko vrst pravniških poklicev, kot so odvetniki, notarji, sodniki, tožilci in sodni uradniki. Pravniki v vseh državah članicah nimajo enakih nazivov, prav tako se lahko njihova vloga in položaj znatno razlikujeta od države do države.

Na tej strani so na voljo splošne informacije (o vlogi in nalogah) različnih pravniških poklicev.

Za podrobne nacionalne informacije izberite zastavo ustrezne države.

Če se želite posvetovati z delavcem v pravni stroki v kateri koli državi članici Evropske unije ali ga poiskati, lahko obiščete oddelek [Iskanje pravnih strokovnjakov](#).

Uvod

Edini pravniški poklic, za katerega Evropska unija določa pogoje za njegovo opravljanje, je odvetniški poklic. Pravniški poklici so na splošno urejeni na nacionalni ravni. Čeprav so si lahko med seboj podobni po sami naravi, se te nacionalne ureditve med državami v veliki meri razlikujejo, saj odražajo nadaljevanje pogosto zelo starih tradicij.

Odbor ministrov Sveta Evrope je izdal številna priporočila o pravniških poklicih. Ena od teh pobud zadeva opravljanje poklica odvetnika. Drugo priporočilo obravnava neodvisnost sodnikov. Priporočila Sveta Evrope in druge informacije o tej temi so na voljo na njegovem [spletišču](#).

Poleg tega [Evropska konvencija o človekovih pravicah](#) določa, da ima obdolženi za kaznivo dejanje pravico, da se brani sam ali z zagovornikom po lastni izbiri ali, če nima dovolj sredstev za plačilo zagovornika, da ga dobi brezplačno, če to zahtevajo interesi pravičnosti. Ta določba se nanaša predvsem na kazenske zadeve, vendar jo je [Evropsko sodišče za človekove pravice](#) razširilo tudi na civilne zadeve.

Sodniki

Sodnik oziroma oseba, ki odloča na sodišču, je glavni uradnik, ki vodi obravnavo zadeve na sodišču, bodisi sam bodisi v senatu sodnikov. Pristojnosti, naloge, način imenovanja, pravila stroke in usposabljanje sodnikov so zelo raznoliki na območjih različnih sodnih pristojnosti. Sodnik je kot razsodnik v igri, ki vodi postopek nepristransko in javno. Sodnik zasliši vse priče in obravnava vse druge dokaze, ki jih predloži stranki v zadevi, presodi verodostojnost strank ter nato na podlagi lastne razlage prava in po svoji vesti izda sodbo v zadevi.

Več informacij o tem poklicu je na voljo na naslednjih spletiščih:

[Združenje evropskih upravnih sodnikov \(Association of European Administrative Judges\)](#) (AEAJ),

[Združenje evropskih sodnikov in tožilcev \(European Judges and Prosecutors Association\)](#) (EJPA),

[Mednarodno sodniško združenje \(International Association of Judges\)](#) (zlasti evropski del),

[Evropski sodniki za demokracijo in svobodo \(European Judges for Democracy and Liberty\)](#) (MEDEL).

Državni tožilci

V kazenskem postopku ima tožilstvo ali urad državnega tožilstva zelo pomembno vlogo. Sistemi držav članic so zelo raznoliki glede vloge, nalog in pristojnosti tožilcev.

Sodno osebje

Funkcije in nazivi sodnega osebja so lahko zelo različni, na primer: „Greffier“ v Franciji, „Rechtspfleger“ v Nemčiji.

Poleg tega se njihove funkcije precej razlikujejo od enega do drugega pravnega sistema: pomoč sodnikom ali tožilcem, upravljanje sodišč, pristojnosti v nekaterih postopkih. V skladu s predpisi posamezne države članice morajo zaključiti študij prava, lahko dajejo pravne nasvete in/ali se stalno usposabljaajo. V vsakem primeru imajo pomembno vlogo na sodiščih v zvezi s sprejemanjem žrtev in toženih strank ter na splošno skrbijo za učinkovitost sodnega sistema. Pripadnike tega poklica na evropski ravni predstavlja [Evropska zveza sodnih tajnikov \(European Union of Rechtspfleger\)](#) (E.U.R.), nevladna organizacija, v kateri so združena poklicna združenja iz več držav. Njeni cilji so: sodelovanje pri pripravi, razvoju in usklajevanju zakonodaje na evropski in mednarodni ravni; sodelovanje z evropskimi institucijami; zastopanje poklicnih interesov njenih članov in spodbujanje poklica v interesu boljšega delovanja pravosodnega sistema.

Sodni izvršitelji/sodni uradniki (Bailiffs/judicial officers)

Poklic sodnega uradnika ureja pravo posamezne države članice, te ureditve pa se v državah članicah razlikujejo.

Pripadnike tega poklica na evropski ravni predstavlja [Mednarodna zveza sodnih uradnikov \(International Union of Judicial Officers\)](#) (UIHJ). Namen UIHJ je predstavljanje njenih članov v mednarodnih organizacijah in zagotavljanje sodelovanja z nacionalnimi strokovnimi organi. UIHJ želi izboljšati nacionalno procesno pravo in mednarodne pogodbe ter se po najboljših močeh trudi spodbujati ideje, projekte in pobude glede napredka ter večjega spoštovanja neodvisnega položaja sodnih uradnikov.

[Evropska zbornica sodnih uradnikov \(The European Chamber of Judicial Officers\)](#), katere francoska kratica je CEHJ, prav tako zastopa interese sodnih uradnikov. Zbornica je nepridobitno združenje, ki ga ureja belgijsko pravo. Njen cilj je spodbujati večjo udeležbo sodnih uradnikov pri usklajenem sodelovanju pravnih strokovnjakov v evropski razpravi.

Odvetniki

Vloga odvetnika, ki ga najame posameznik, gospodarska družba ali država, je zaupno svetovanje in zastopanje. Odvetnik je pravni strokovnjak, ki ga tretje osebe spoštujejo, in nepogrešljiv udeleženec poštenega sojenja. Odvetnik, ki uteleša vse navedene lastnosti in zvesto zastopa interese svoje stranke ter varuje njene pravice, izvaja tudi nalogo odvetnika v družbi, in sicer z omejevanjem in preprečevanjem sporov, zagotavljanjem reševanja sporov v skladu s priznanimi načeli civilnega, javnega ali kazenskega prava ter ustreznim upoštevanjem pravic in interesov z namenom nadaljnega razvoja prava ter varovanja svobode, pravičnosti in vladavine prava.

Odvetništvo urejajo strokovne organizacije ali organi v posamezni državi članici – odvetniške zbornice in združenja –, ki so pristojni za določanje pravil o strokovnem ravnanju in disciplinski odgovornosti odvetnikov.

Pravo Evropske unije ne določa pogojev za opravljanje poklica odvetnika. Vendar pa [Direktiva](#) iz leta 1998 določa pogoje, pod katerimi lahko odvetnik, ki je v eni državi članici pridobil kvalifikacijo za opravljanje poklica odvetnika, trajno opravlja poklic odvetnika v drugi državi članici.

Odvetnike na ravni EU predstavlja [Svet odvetniških združenj Evrope \(Council of Bars and Law Societies of Europe\)](#) (CCBE), mednarodno neprofitno združenje, ustanovljeno leta 1960. Deluje kot zveza med EU ter nacionalnimi odvetniškimi zbornicami in združenji v vseh zadevah vzajemnega interesa v zvezi z opravljanjem poklica odvetnika.

Notarji

Notarji so pravniki, specializirani in pristojni za opravljanje določenih pravnih zadev. Notarji imajo glede na svoje naloge in pristojnosti pomembno vlogo v državnem ustroju 22 držav članic, katerih pravni red temelji na rimskem pravu. Irska kot edini anglosaški pravni red v Evropski uniji tudi pozna notarski poklic, katerega dejavnost obsega širok spekter pravnih storitev ter katerega naloge in pristojnosti so povezane zlasti s pravnimi akti in instrumenti, ki se uporabljajo v prekomorskih jurisdikcijah. Pomembno vlogo imajo v mednarodnem trgovanju in trgovini domače jurisdikcije.

Njihove naloge so zlasti:

sestavljajo zasebne listine in svetujejo strankam, pri čemer izpolnjujejo obveznost pravične obravnave vseh strank. Notar je pri pripravi notarskih listin odgovoren za zakonitost teh listin in za svoje svetovanje. Stranke mora seznaniti s posledicami obveznosti, ki jih sprejmejo; izvršujejo listine, ki jih sestavijo. Listina se lahko nato neposredno vpiše v uradne evidence ali izvrši, če ena od strank ne izpolni svojih obveznosti, in sicer brez predhodnega posredovanja sodnika;

opravljajo vlogo razsodnika, ki nepristransko in ob strogem upoštevanju zakonodaje strankama omogoča, da skupaj dosežeta sprejemljiv dogovor.

Notarji so javni uslužbenci. Države nanje prenesajo določena javna pooblastila, da se jim omogoči opravljanje javne službe – opravljanje njihovih nalog v okviru neodvisnega poklica.

Notarje veže poklicna molčečnost. Pogoji za imenovanje notarjev so podobni pogojem za imenovanje sodnikov, notarji so prav tako neodvisni, njihov mandat je trajen, so nepristranski, pristojni za pripravo notarskih listin in njihovo izvršbo, prav tako pa njihove dejavnosti nadzoruje ministrstvo za pravosodje.

V 22 državah članicah Evropske unije, katerih pravni sistemi temeljijo na rimskem pravu, je približno 35 000 notarjev.

V odnosih z evropskimi institucijami notarje v državah članicah Evropske unije, katerih pravni sistemi temeljijo na rimskem pravu, predstavlja **Svet notariats Evropske unije (Council of the Notariats of the European Union)** (CNUE), ki je bil ustanovljen leta 1993. CNUE predstavlja notariate v vseh državah članicah EU, ki poznajo rimskopravni institut notarja: v Avstriji, Belgiji, Bolgariji, na Češkem, v Estoniji, Franciji, Grčiji, na Hrvaškem, v Italiji, Latviji, Litvi, Luksemburgu, na Malti, na Madžarskem, v Nemčiji, na Nizozemskem, Poljskem, Portugalskem, v Romuniji, na Slovaškem, v Sloveniji in Španiji. Irska ima svoj nacionalni predstavniški organ, mednarodno pa notarje zastopa Notarski forum Združenega kraljestva in Irske (*UK and Ireland Notarial Forum*).

Zadnja posodobitev: 11/09/2023

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Vrste pravniških poklicev - Belgija

Ta oddelek vsebuje pregled različnih pravniških poklicev v Belgiji.

Pravniški poklici – uvod

V tem oddelku je navedenih nekaj informacij o pravniških poklicih, kot so:

državno tožilstvo,

sodniki,

odvetniki,

notarji in

sodni izvršitelji.

Državno tožilstvo

Organizacija

Državno tožilstvo oziroma javno tožilstvo (*ministère public/openbaar ministerie*, znano tudi kot *parquet/parket*), ki dejansko začne sodni pregon (glej spodaj), sestavljajo pravosodni uslužbenci, ki so kvalificirani sodniki (*magistrats/magistraten*) in izvajajo svoje naloge v okviru pristojnosti sodišča, ki so mu dodeljeni.

V sodnem okrožju (*arrondissement judiciaire/gerechtelijk arrondissement*) so uradniki, ki zastopajo državno tožilstvo na sodišču prve stopnje (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*) in zlasti na sodišču za mladoletnike (*tribunal de la jeunesse/jeugdrechtbank*), ki je eden od oddelkov sodišča prve stopnje, **državni tožilec** (*procureur du Roi/procureur des Konings*), prvi namestnik državnega tožilca (*premiers substitués/eerste substituten*) in namestnik državnega tožilca (*substitués/substituten*). Enako nastopajo tudi pred sodiščem ali sodišči za prekrške (*tribunal de police/politierechtbank*) ter gospodarskim sodiščem (*tribunal de commerce/handelsrechtbank*) v okviru svojega področja pristojnosti.

Na delovnih sodiščih (*tribunaux de travail/arbeidsrechtbanken*) to funkcijo izvaja **inšpektor za delo** (*auditeur du travail/arbeidsauditeur*), ki mu pomagajo njegovi namestniki, po možnosti prvi namestniki. V tej funkciji nastopajo tudi pred kazenskim sodiščem (*tribunal correctionnel/correctionele rechtbank*), ki je eden od oddelkov sodišča prve stopnje, in na sodišču ali sodiščih za prekrške v kazenskih zadevah v njihovi pristojnosti.

Na ravni pritožbenih (*cour d'appel/hof van beroep*) in delovnih sodišč (*cour du travail/arbeidshof*) to funkcijo izvaja **generalni državni tožilec** (*procureur-général/procureur-generaal*), ki vodi in nadzira pravosodne uslužbenke generalnega državnega tožilstva na pritožbenem sodišču (*parquet général/parket-generaal*) ter ustreznega organa na delovnem sodišču (*auditorat général/arbeidsauditoraat-generaal*). Na pritožbenem sodišču generalnemu državnemu tožilcu pomagajo prvi generalni pravobranilec (*premier avocat-général/eerste advocaat-generaal*), generalni pravobranilci (*avocats-généraux/advocaten-generaal*) in namestniki generalnega državnega tožilca (*substitués généraux/substituten-generaal*). Na delovnem sodišču generalnemu državnemu tožilcu pomagajo prvi generalni pravobranilec, generalni pravobranilci in namestnik generalnega državnega tožilca.

Na kasacijskem sodišču (*Cour de cassation/Hof van cassatie*) funkcijo državnega tožilstva izvaja **generalni državni tožilec pri kasacijskem sodišču**, pomagajo pa mu prvi generalni pravobranilec in generalni pravobranilci. Kljub terminološki enakosti je funkcija državnega tožilstva tukaj popolnoma drugačna.

Kasacijsko sodišče ne odloča o vsebini zadeve, temveč preverja zakonitost in pravilnost postopka.

Državno tožilstvo je **neodvisno** pri posameznih preiskavah in postopkih pregona, omejeno je zgolj s pravico pristojnega ministra za odreditev pregona in določitev zavezujočih smernic na področju kazenske politike, vključno s politiko preiskave in pregona.

Vloga in pristojnosti

Državno tožilstvo ima vrsto nalog in funkcij. Njegovo delo obsega **obravnavanje in spremljanje** tako **kazenskih** kot **civilnih zadev**.

V kazenskih zadevah pravosodni uslužbenci državnega tožilstva delujejo v javnem interesu ter zagotavljajo pravilen potek in rešitev kazenskega postopka.

To zagotavljajo tako pri glavnih sodnih postopkih kot tudi v predhodnih poizvedbenih in preiskovalnih postopkih (ki jih nadzoruje eno od obeh sodišč, predobravnavni oddelek (*chambre du conseil/raadkamer*) ali oddelek za obtožbe (*chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling*)).

Med sodno obravnavo zahtevajo od sodišča uporabo kazenskega prava, hkrati pa poskušajo zagotoviti, da so sprejeti potrebni ukrepi za ustrezno izvrševanje izrečenih kazni. **Na porotnem sodišču** (*cour d'assises/hof van assisen*) funkcijo državnega tožilstva opravlja generalni državni tožilec na pritožbenem sodišču, ki pa lahko pooblasti tudi drugega uslužbenca.

V civilnih zadevah državno tožilstvo na lastno pobudo posreduje v okoliščinah, določenih v zakonu, in kadar tako zahteva javni red. V takih primerih državno tožilstvo poda pisno ali ustno mnenje. Državno tožilstvo je treba za mnenje vprašati v posebnih zadevah, navedenih v prvem odstavku člena 764 sodnega zakonika (*Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek*). Da bi podalo mnenje, lahko zahteva, da je obveščeno tudi o drugih zadevah, če meni, da je to potrebno, sodišče pa ga na zadevo lahko opozori tudi po uradni dolžnosti (drugi odstavek člena 764 sodnega zakonika).

Poleg glavnih zgoraj opisanih nalog je državno tožilstvo na svojem področju pristojno tudi za **spremljanje in ustrezno izvrševanje odločb in smernic v zvezi s kazensko politiko**.

Smernice kazenske politike določa minister za pravosodje po posvetovanju s kolegijem petih generalnih državnih tožilcev pri pritožbenih sodiščih (*collège des procureurs généraux/college van procureurs-generaal*).

Ta kolegij je v pristojnosti ministra za pravosodje in sprejema odločitve za čim skladnejšo pripravo in usklajevanje politike ter dobro splošno delovanje državnega tožilstva.

Pristojnost kolegija zajema vso državo, njegove odločitve pa so obvezujoče za generalne državne tožilce pri pritožbenih sodiščih ter vse člane državnega tožilstva pod njihovo pristojnostjo in upravljanjem.

Več informacij je na voljo na [spletnem mestu državnega tožilstva](#).

Sodniki

Organizacija

Država Belgija temelji na načelu delitve oblasti, in sicer ločitvi zakonodajne, izvršilne in sodne veje oblasti. Sodstvo je neodvisno.

Ločimo „sodnike, ki obravnavajo zadevo“ (*la magistrature assise/de zittende magistratuur*), ki odločajo v predloženih primerih, ter „stalne sodnike“ (*la magistrature debout/de staande magistratuur*), ki so pravosodni uslužbenci v državnem tožilstvu (glej zgoraj).

Sodstvo sestavljajo sodišča, ki odločajo o pravnih zadevah. Presoja tudi zakonitost ravnanj izvršilne veje oblasti.

Na splošno se sodniki, ki odločajo na sodiščih nižje stopnje, imenujejo «*juges/rechters*», sodniki, ki zasedajo na pritožbenih sodiščih pa «*conseillers/raadsheren*».

Vloga sodnikov, ki odločajo na sodišču, je uporaba zakona za določeno dejansko stanje ali spor, ki jim je predložen v civilnih zadevah, ter za osebe, ki so storile kaznivo dejanje.

Na nekaterih sodiščih nižje stopnje poklicni sodniki zasedajo poleg nepoklicnih sodnikov ali sodnikov porotnikov. Nepoklicni sodniki delujejo na naslednjih sodiščih:

gospodarskem sodišču: poklicni sodniki in nepoklicni sodniki (imenovani *juges consulaires/consulaire rechters*);

delovnem sodišču: poklicni sodniki in nepoklicni sodniki (imenovani *juges sociaux/sociale rechters*);

sodišču za izvršitev kazni (*tribunal de l'application des peines/strafuitvoeringsrechtbank*): poklicni sodniki in nepoklicni sodniki (*assesseurs en application des peines/assessoren in straitvoeringszaken*).

Državno tožilstvo opravlja posebno nalogo znotraj sodstva, ki poleg spoštovanja kazenskopravnih predpisov vključuje naloge civilne narave na področjih delovnega prava, pravnega varstva mladih in gospodarskega prava.

Vodenje in podpora

[Kolegij sodišč](#)

Sodišča so del sodstva. V demokratični pravni državi prispevajo k reševanju in preprečevanju sporov na neodvisen, nepristranski in strokoven način v skladu s pristojnostmi, ki jim jih podeljuje zakonodaja. Spoštujejo pravna pravila in uporabljajo vire za zagotavljanje najvišjih standardov kakovosti.

Kolegij sodišč (*Collège des cours et tribunaux/College van de hoven en rechtbanken*) pomaga sodiščem pri opravljanju njihove glavne naloge tako, da:

zahteva potrebne vire na pregleden, strokoven in utemeljen način ter zagotavlja njihovo optimalno uporabo;

deluje kot služba za odnose z javnostmi za vprašanja zunanjih deležnikov glede vodenja sodišč;

pomaga pri vodenju sodišč.

[Kolegij državnega tožilstva](#)

Poleg petih generalnih državnih tožilcev sestavljajo kolegij državnega tožilstva (*Collège du ministère public/College van het openbaar ministerie*) zvezni tožilec (*procureur fédéral/federale procureur*), trije svetovalci državnega tožilca (*Conseil des procureurs du Roi/Raad van procureurs des Konings*) in svetovalec inšpektorjev za delo (*Conseil des auditeurs du travail/Raad van arbeidsauditeurs*). Skupaj proučujejo vprašanja v zvezi z dobrim upravljanjem državnega tožilstva.

Predsednik kolegija generalnih državnih tožilcev je tudi predsednik kolegija državnega tožilstva.

Prvič, kolegij državnega tožilstva pomaga pri vodenju izvajanja kazenske politike, kot določi kolegij generalnih državnih tožilcev. Drugič, prizadeva si za čim bolj kakovostno komunikacijo, upravljanje znanja, informatizacijo, merjenje zmogljivosti, delovne procese, statistiko in standarde strateškega upravljanja človeških virov znotraj državnega tožilstva. Na koncu, zagotavlja podporo pravosodnim organom pri vodenju, in sicer generalnemu državnemu tožilcu, generalnemu državnemu tožilstvu na delovnem sodišču (*auditorats généraux du travail/arbeidsauditoraten*), oddelku državnega tožilca (*parquets du procureur du Roi/parketten van de procureur des Konings*), državnemu tožilstvu na delovnem sodišču (*auditorats du travail/arbeidsauditoraten*) in zveznemu državnemu tožilstvu (*parquet fédéral/federaal parket*).

Za izpolnitev teh nalog kolegij državnega tožilstva sprejema vse potrebne ukrepe ter lahko izdaja zavezujoča priporočila in direktive.

Sestaja se enkrat tedensko. Redno se posvetuje z ministrom za pravosodje.

Mnenje

[Svetovalni sodni svet](#)

Svetovalni sodni svet (*Conseil consultatif de la magistrature/Adviesraad van de magistratuur*) zastopa sodstvo pred organi v zvezi s statusom, delovnimi pogoji in pravicami sodnikov.

Neodvisni in zvezni organi pravosodnega sistema

[Visoki sodni svet](#)

Pregled in mnenje

Visoki sodni svet (*Conseil supérieur de la Justice/Hoge Raad voor Justitie*) belgijskemu pravosodnemu sistemu pomaga pri učinkovitejšem delovanju tako, da ima ključno vlogo pri izbiri in imenovanju sodnikov, opravlja zunanje preglede njegovega delovanja, zlasti z revizijami, posamezne poizvedbe, obravnava pritožbe in izdaja mnenja.

Visoki sodni svet je neodvisen od parlamenta, vlade in pravosodja.

[Inštitut za usposabljanje v pravosodju](#)

Usposabljanje

Inštitut za usposabljanje v pravosodju (*Institut de formation judiciaire/Instituut voor Gerechtelijke Opleiding*) je neodvisen zvezni organ, pristojen za pripravo in izvajanje celostne politike razvoja in usposabljanja za sodnike in pravosodnega osebja, ter prispeva k zagotavljanju visokih standardov kakovosti.

Odvetniki

Vloga in pristojnosti

Odvetniki (*avocats/advocaten*) so strokovnjaki na področju prava in pravosodja. Upoštevati morajo pravila ravnanja, ki zagotavljajo njihovo **popolno neodvisnost**. Hkrati so zavezani k poklicni molčečnosti.

Odvetniki so usposobljeni za ukrepanje na različnih pravnih področjih, ki se pogosto prepletajo (pravo družb, pravo urbanega načrtovanja, davčno pravo, družinsko pravo itd.). V svojem poklicnem življenju se lahko odvetniki specializirajo za eno ali več takih področij, na katerih so pridobili posebno strokovno znanje.

Odvetniki lahko strankam pomagajo ne le pred sodišči, temveč vselej, ko stranke potrebujejo pravno pomoč, zastopnika, pisca dopisov ali celo moralno podporo.

Njihovo poslanstvo je torej trojno:

odvetniki **svetujejo**,

odvetniki **iščejo spravo**,

odvetniki **branijo**.

Odvetnik lahko zagovarja in zastopa svoje stranke pred vsemi sodišči v državi – sodiščem za prekrške, mirovnim sodiščem (*justice de paix/vredegerecht*), sodiščem prve stopnje, gospodarskim sodiščem, delovnim sodiščem, pritožbenim sodiščem, višjim delovnim sodiščem, porotnim sodiščem ali državnim svetom (*Conseil d'État/Raad van State*) – in tudi v drugih državah Evropske unije.

Prav tako odvetniki pomagajo v arbitražnih postopkih ali mediacijah, pri alternativnem reševanju sporov ter v okviru morebitnih skupščin ali sestankov.

Odvetniki ne posredujejo le v sporih. Z nasveti, ki jih dajejo, ali s pogodbami, ki jih sestavljajo ali prilagodijo, se pogosto uspejo izogniti postopku pred sodiščem.

Prav tako lahko pomagajo, če želi stranka najeti ali kupiti nepremičnino, če namerava ustanoviti družbo, če ne more odplačati svojih dolgov, če želi skleniti pogodbo z novim delodajalcem, če je bila žrtev nesreče ali nasilja, če je prejela poziv na sodišče, če se ločuje od svojega partnerja itd.

Odvetnik za vsakogar

Za osebe z nizkimi dohodki zakon predvideva službo pravne pomoči (*aide juridique/juridische bijstand*, ki se je prej imenovala „pro deo“) in pomoč pri sodnih stroških (*assistance judiciaire/rechtsbijstand*).

Pravna pomoč omogoča popolnoma ali delno brezplačne odvetniške storitve. Organizirana je na dveh ravneh:

Pravna pomoč prve vrste (*aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand*) je dostopna vsem, ne glede na dohodek. V dežurnih službah (*permanence/permanentie*) so odvetniki na voljo za kratka posvetovanja: prvi pravni nasvet, zahteve za informacije itd.

Organi, pristojni za zagotavljanje pravne pomoči prve vrste, se imenujejo „komisije za pravno pomoč“ (*Commissions d'Aide Juridique/Commissies voor Juridische Bijstand*).

Pravna pomoč druge vrste (*aide juridique de deuxième ligne/tweedelijnsbijstand*) je dostopna osebam, ki izpolnjujejo določene finančne pogoje ali ki se znajdejo v določenih razmerah. Ta pomoč, ki je glede na osebne okoliščine v celoti ali delno brezplačna, omogoča dodelitev odvetnika, ki bo stranki pomagal v okviru sodnega ali upravnega postopka, ji podrobno svetoval ali ji pomagal pri mediaciji.

Za pravno pomoč druge vrste so pristojni „uradi za pravno pomoč“ (*Bureaux d'Aide Juridique/Bureaus voor Juridische Bijstand*).

Pomoč pri sodnih stroških pomeni popolno ali delno oprostitve plačila stroškov postopka – sodne takse (*droit de greffe/griffierechten* ali *droits d'enregistrement/registratierechten*) ali stroškov sodnih izvršiteljev (*huissiers de justice/rechtsdeurwaarders*) in notarjev (*notaires/notarissen*) ali poročil sodnih izvedencev. Stranka sama ali prek svojega odvetnika za pravno pomoč zaprosi pri uradu za pravno pomoč.

Pristojni organi

Vsi odvetniki so člani zbornice (*barreau/balie*). Trenutno je v Belgiji 25 zbornic.

Združenje francosko govorečih odvetniških zbornic in nemško govoreče odvetniške zbornice (*Ordre des barreaux francophones et germanophone/Kammer der französischsprachigen und deutschsprachigen Rechtsanwaltschaften (AVOCATS.BE)*) je organizacija, ki združuje odvetniške zbornice francosko in nemško govorečih skupnosti v državi (tj. 11 francosko govorečih odvetniških zbornic in ena nemško govoreča).

Združenje flamskih odvetniških zbornic (*Orde van Vlaamse Balies (OVB)*) pa je organizacija, ki združuje odvetniške zbornice nizozemsko govoreče skupnosti v državi (13 odvetniških zbornic).

Več informacij o odvetniškem poklicu je na voljo na naslednjih spletnih straneh:

[Združenje francosko govorečih odvetniških zbornic in nemško govoreče odvetniške zbornice Belgije;](#)

[Združenje flamskih odvetniških zbornic.](#)

Dostop do teh zbirk podatkov je **brezplačen**.

Notarji

Notarji so **javni uslužbenci**, ki jih imenuje kralj, njihova naloga pa je overjanje pravnih listin, ki so jim posredovane. Pri nekaterih listinah je v skladu z zakonom potrebna udeležba notarja, da potrdi sporazum, dosežen med strankami („**javne listine**“, *actes authentiques/authentieke akten*). Tako je na primer udeležba notarja potrebna pri prodaji nepremičnine. Poleg potrjevanja javnih listin se je mogoče na notarja obrniti tudi v primeru dedovanja, sestave zasebne pogodbe, za pridobitev mnenja itd.

Pristojnosti notarjev zlasti zajemajo tri pomembna področja:

nepremičninsko pravo (prodaja nepremičnine, najem itd.);

družinsko pravo (poročne pogodbe, dedovanje, razveza itd.) in

gospodarsko pravo (ustanavljanje podjetij itd.).

Obstaja **nacionalna notarska zbornica** (*Chambre nationale des notaires/Nationale Kamer van Notarissen*). Njene glavne **naloge** so:

zastopati belgijske notarje v odnosih z državnimi organi in institucijami v okviru njenih pristojnosti;

določiti pravila poklicnega ravnanja;

na notarske zbornice naslavljati koristna priporočila glede spoštovanja poklicne discipline.

Prav tako obstajajo notarske zbornice na ravni provinc, strokovni disciplinski organi, katerih glavne naloge so zagotavljanje spoštovanja pravil poklicnega ravnanja in reševanje sporov strokovne narave (med drugim obravnava pritožb). Kar zadeva pritožbe, je bila za notarje ustanovljena tudi [nacionalna služba za mediacijo](#) (www.ombudsnotaire.be).

Hkrati so notarji združeni v okviru belgijske kraljeve notarske zveze (*Fédération Royale du Notariat Belge (Fednot)/Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (Fednot)*), tj. poklicnega združenja, ki notarjem pomaga tako, da jim zagotavlja pravna mnenja, nasvete in priporočila glede vodenja notarskih pisarn, informacije o tehnoloških rešitvah, usposabljanju in komunikaciji z javnostjo. V mrežo Fednot je vključenih 1 150 notarskih pisarn, v njej pa sodeluje 1 550 notarjev in 8 000 pridruženih članov.

Več informacij je na voljo na [spletnem mestu belgijske kraljeve notarske zveze](#).

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji **sosodni in javni uradniki**, ki svojo funkcijo opravljajo v **svobodnem poklicu**. Z drugimi besedami, imajo dvojno poklicno identiteto: po eni strani so javni uslužbenci, po drugi strani pa svojo funkcijo opravljajo **neodvisno**.

Ker jim je država podelila del javne pristojnosti, so sodni izvršitelji **sodni in javni uradniki**. Zaradi tega ne morejo zavrniti zahteve za ukrepanje, razen če jim to prepoveduje njihov kodeks poklicnega ravnanja ali zakon, kot v primeru navzkrižja interesov ali nezakonitosti zahteve. Sodni izvršitelji zato nikoli ne ravnajo na lastno pobudo, temveč vselej na zahtevo nekoga, ki jim je dal uradna navodila. Pri vsaki nalogi, ki jo morajo opraviti, morajo upoštevati različne zakonske obveznosti. Za svoje delo so lahko tudi plačani za delno ali celotno kritje svojih stroškov.

Kot **izvajalci svobodnega poklica** sodni izvršitelji delujejo neodvisno in nepristransko. Storitve na podlagi strokovnih izkušenj izvajajo za vsakogar. To pomeni, da od državnih organov ne prejemajo plače, nadomestil ali honorarjev. Vse stroške morajo plačati sami.

Ukrepe, ki jih lahko sodni izvršitelj sprejme, je mogoče razdeliti v dve splošni kategoriji: „**zunajsodne**“ ukrepe (*interventions extrajudiciaires / buitengerechtigde tussenkomen*), kot na primer izvensodna izterjava dolga ali uradne ugotovitve dejstev) in „**sodne**“ ukrepe (*interventions judiciaires / gerechtelijke tussenkomen*, kar pomeni vročitve ali izvršitev odločbe). Pri takih ukrepih je pogosto dolžnost sodnega izvršitelja, da stranki posreduje informacije o tem, kako lahko uveljavi svoje pravice, in da odgovori na njena vprašanja glede vloge sodnega izvršitelja, ne glede na to, ali se je stranka sama obrnila na sodnega izvršitelja ali pa je ukrepal sam.

V vsakem sodnem okrožju obstaja **zbornica** (*chambre/kamer*), v katero so vključeni vsi sodni izvršitelji **posameznega okrožja**. Njeni glavni nalogi sta zagotavljanje, da sodni izvršitelji posameznega okrožja spoštujejo pravila poklicne discipline ter zakone in predpise, ki jih zadevajo, in reševanje sporov, do katerih lahko pride med sodnimi izvršitelji.

Obstaja tudi nacionalna zbornica sodnih izvršiteljev Belgije (*Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique/Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België*), katere glavne **naloge** so:

zagotavljanje enotnosti discipline in pravil poklicnega ravnanja med sodnimi izvršitelji;

varovanje interesov njenih članov in

zastopanje članov.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [nacionalne zbornice sodnih izvršiteljev Belgije](#).

Drugo

Sodnikom in pravosodnim uslužbencem državnega tožilstva pomagajo različni upravni in pravni strokovnjaki, kot na primer: sodni tajniki, strokovni sodelavci, pravniki, tajniki in upravno osebje.

Sodniku na vsaki obravnavi pomaga **sodni tajnik** (*greffier/griffier*). Sodni tajnik opravlja naloge, ki omogočajo delo sodnikov, na primer pripravi spise za obravnavo. Med obravnavo zapisuje njen potek in zagotavlja, da so vsi potrebni dokumenti pravilno sestavljeni. Poleg tega opravlja in koordinira naloge sodnega tajništva (*greffe/griffie*). Vsako sodišče ima svoje sodno tajništvo, ki ga vodi glavni sodni uradnik ali registrar (*greffier en chef/hoofdgriffier*). V sodnem tajništvu deluje en ali več sodnih tajnikov, odvisno od velikosti sodišča. Sodnim tajnikom pomaga upravno osebje.

Strokovni sodelavci (*référéndaires/referendarissen*) so pravniki, ki sodnikom pomagajo pri pripravi sodnih odločb. Pod vodstvom enega ali več sodnikov in na podlagi njihovih navodil pomagajo pri reševanju sodnih zadev. Proučijo spise, analizirajo pravne probleme in pripravijo osnutke sodnih odločb.

Uslužbencem državnega tožilstva lahko pri obravnavanju pravnih vidikov njihovih zadev pomagajo tudi pravniki. Ti pravniki se imenujejo *juristes du parquet /parketjuristen*. Pod vodstvom enega ali več pravosodnih uslužbencev državnega tožilstva in na podlagi njihovih navodil opravljajo pravne raziskave, vodijo preiskave ter s pravnega vidika pripravljajo obtožbe in sodne pozive.

Vsako državno tožilstvo ima svoje tajništvo, ki ga vodi glavni tajnik. Ti tajniki pomagajo pravosodnim uslužbencem pri raziskavah ter pripravi dokumentacije in spisov. Posodablajo dokumente in registre tožilstva ter skrbijo za arhiv itd. Število tajnikov je odvisno od velikosti tožilstva. Tajnikom lahko pomaga upravno osebje.

V sodnih tajništvih in uradih državnega tožilstva je zaposleno veliko število upravnega osebja. Upravno osebje skrbi za vodenje spisov o obravnavanih zadevah in vpis podatkov v zbirke podatkov. Ostalo upravno osebje vodi korespondenco in razvrščanje ter sprejema obiskovalce v sprejemni pisarni sodnega tajništva ali tajništva državnega tožilstva.

Več informacij o predstavljenih poklicih je na voljo v [tem dokumentu](#) (378 Kb) [fr](#).

Organizacije, ki zagotavljajo brezplačne pravne nasvete

Vsi državljani lahko **prvi pravni nasvet** pravnih strokovnjakov prejmejo brezplačno. Gre za **pravno pomoč prve vrste** (glej zgoraj):

praktične informacije,

pravne informacije,

prvo pravno mnenje ali

napotitev na specializirano organizacijo.

Na tej stopnji se zadeva ne uredi takoj, vendar gre za **prvo usmeritev**. Pravniki, ki zagotavljajo pomoč, so na voljo na sodiščih, v lokalnih uradih za pravno pomoč (*maisons de justice/justitiehuisen*), nekaterih občinskih uradih (*administrations communales/gemeentelijke diensten*), večini javnih centrov za socialno pomoč (*centres publiques d'action sociale/openbare centra voor maatschappelijk welzijn*) in različnih organizacijah, ki zagotavljajo pravno svetovanje.

Več informacij je na voljo v spletni brošuri: [Pravna pomoč: boljši dostop do sodnega varstva](#).

Pravne zbirke podatkov

Informacije so na voljo na [spletnem mestu zvezne javne službe za pravosodje](#) (ministrstvo za pravosodje).

Zadnja posodobitev: 28/07/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [bg](#) [es](#) [cs](#) [da](#)

[de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [fr](#) [hr](#) [it](#) [lv](#) [lt](#) [hu](#) [mt](#) [nl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [fi](#) [sv](#)

Vrste pravniških poklicev - Bolgarija

Na tej spletni strani so na voljo informacije o pravniških poklicih v Bolgariji.

Pravniški poklici: uvod

Pravniški poklici: uvod

Glavni pravniški poklici v Bolgariji so: **državni tožilec**, **preiskovalec**, **sodnik**, **odvetnik**, **notar**, **zasebni izvršitelj**, **sodni izvršitelj** in **sodnik registrar**. Te pravniške poklice urejajo določbe Ustave Republike Bolgarije in Zakona o sodiščih.

Državni tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo v Republiki Bolgariji sestavljajo Generalno državno tožilstvo, Vrhovno kasacijsko tožilstvo, Vrhovno upravno tožilstvo, Nacionalna preiskovalna služba, tožilstva za pritožbe, Specializirano tožilstvo za pritožbe, Vojaško tožilstvo za pritožbe, okrožna tožilstva, Specializirano tožilstvo, okrožna vojaška tožilstva in okrajna tožilstva. V okviru strukture okrožnih tožilstev so okrožni preiskovalni oddelki, v okviru strukture Specializiranega tožilstva pa Preiskovalni oddelek. Okrožna tožilstva imajo upravne oddelke, katerih tožilci sodelujejo v postopkih v upravnih zadevah.

Državno tožilstvo je poenoteno in centralizirano. Vsi tožilci in preiskovalci so podrejeni generalnemu državnemu tožilcu. Vsak tožilec poroča pristojnemu nadrejenemu tožilcu, vsi tožilci in preiskovalci pa so podrejeni upravnemu vodji pristojnega tožilskega urada. Vojaški tožilci in preiskovalci so pri izvajanju svojih dolžnosti neodvisni od vojaških organov.

Generalnega **državnega tožilca** imenuje (in razreši) predsednik Republike Bolgarije na predlog [Vrhovnega sodnega sveta \(Vissh Sadeben Savet\)](#) (VSS) za obdobje sedmih let. Mandat ni obnovljiv.

Tožilci so imenovani, napredujejo, nazadujejo, so premeščeni in razrešeni s položaja na podlagi odločitve Vrhovnega sodnega sveta.

Tožilska delovna mesta in zahtevane pravne izkušnje zanje so:

tožilec pri Vrhovnem kasacijskem tožilstvu in tožilec pri Vrhovnem upravnem tožilstvu: najmanj 12 let pravnih izkušenj;

tožilec pri Tožilstvu za pritožbe in tožilec pri Vojaškem tožilstvu za pritožbe: vsaj deset let pravnih izkušenj; tožilec pri Specializiranem tožilstvu za pritožbe pa: vsaj 12 let pravnih izkušenj, od tega vsaj osem let kot tožilec ali preiskovalec;

tožilec pri okrožnem tožilstvu in tožilec pri okrožnem vojaškem tožilstvu: vsaj osem let pravnih izkušenj; tožilec pri Specializiranem tožilstvu pa: vsaj deset let pravnih izkušenj, od tega vsaj pet let kot tožilec ali preiskovalec;

tožilec pri okrajnem tožilstvu: vsaj tri leta pravnih izkušenj;

nižji tožilec: pravne izkušnje se ne zahtevajo.

Pogoj za pridobitev tožilskega mandata je celovita pozitivna ocena opravljanja nalog v obdobju petih let, o podelitvi mandata pa odloči Vrhovni sodni svet.

Vloga in naloge

Generalni državni tožilec vodi državno tožilstvo ter izdaja navodila in usmeritve v zvezi z dejavnostmi državnega tožilstva; skupaj z vodstvenim osebjem ministrstva in državnimi institucijami ustanavlja specializirane medoddelčne enote za pomoč pri preiskavah pod procesnim vodstvom tožilca, ki ga imenuje generalni državni tožilec. Generalni državni tožilec lahko predloži zadeve v reševanje Ustavnemu sodišču.

Tožilec vodi preiskavo kot nadzorni tožilec. V predpisanih rokih in v skladu s predpisanimi pogoji lahko vloga ugovore in zahteva razveljavitev ali spremembo protipravnih ukrepov. Odloži lahko izvršitev ukrepa, dokler pristojni organ ne odloči o ugovoru. Zoper vse akte in dejanja tožilstva se je mogoče pritožiti pri neposredno nadrejenem tožilstvu, razen če so ti akti in dejanja predmet sodne presoje. Nadrejeni tožilec ali tožilec z nadrejenega tožilstva lahko opravlja naloge, ki so v pristojnosti podrejenih tožilcev, in lahko pisno zadrži ali prekliče njihove odločitve, kadar tako določa zakonodaja.

Tožilci so pri opravljanju svojih dolžnosti neodvisni in delujejo v skladu z zakonodajo. Politično so nevtralni, zato svoje odločitve utemeljujejo na zakonodaji in dokazih, zbranih v dani zadevi, vodita pa jih njihova vest in notranje prepričanje.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [Državnega tožilstva Republike Bolgarije \(Prokuratura na Republika Balgariya\)](#).

Združenje državnih tožilcev v Bolgariji je prostovoljno, nepolitično združenje državnih uradnikov, ki delajo ali so delali v sistemu državnega tožilstva v državi.

Namen združenja je povezati uradnike državnega tožilstva po vsej državi, zagotoviti forum za zagotavljanje potrebnih informacij in izmenjavo mnenj o vprašanih v zvezi s tožilskim delom ter povečati nabor mednarodnih kontaktov državnega tožilstva in njegovih tožilcev. Več informacij je na voljo na spletnem mestu združenja: <http://ecocrime.bg>.

Preiskovalci

Na podlagi Zakona o sodiščih imajo preiskovalci v Republiki Bolgariji položaj državnih uradnikov (kot ga imajo sodniki in tožilci).

Preiskovalni organi so Nacionalna preiskovalna služba (NSIS), okrožni preiskovalni oddelki pri okrožnih tožilstvih in preiskovalni oddelek Specializiranega tožilstva. Preiskovalni oddelek pri Mestnem tožilstvu v Sofiji ima položaj okrožnega preiskovalnega oddelka.

Nacionalno preiskovalno službo vodi generalni državni tožilec bodisi neposredno bodisi prek direktorja, ki je njegov namestnik za namen opravljanja preiskav. Direktor Nacionalne preiskovalne službe (NSIS) je odgovoren za upravno in organizacijsko vodenje preiskovalcev in osebja NSIS ter zagotavljanje metodoloških usmeritev preiskovalcem iz okrožnih preiskovalnih služb pri okrožnih tožilstvih.

Okrožni preiskovalni oddelki pri okrožnih tožilstvih in preiskovalni oddelek pri Specializiranem tožilstvu sestavljajo preiskovalci.

Preiskovalci v okrožnih preiskovalnih oddelkih pri okrožnih tožilstvih in preiskovalnem oddelku Specializiranega tožilstva opravljajo preiskave v zadevah, ki jim jih dodeli upravni vodja zadevnega tožilstva.

Preiskovalne organe pri opravljanju njihovih nalog v zvezi s kazenskim postopkom vodi in nadzoruje državni tožilec.

Odredbe, ki jih v postopku preiskave izdajajo preiskovalci, zavezujejo vse državne organe, pravne subjekte in državljane.

Sodniki

Sodniki v Bolgariji so imenovani, napredujejo, nazadujejo, so premeščeni in razrešeni s položaja na podlagi odločitve Vrhovnega sodnega sveta.

Organizacija

Sodniška delovna mesta in zahtevane pravne izkušnje zanje so:

sodnik Vrhovnega kasacijskega sodišča in sodnik Vrhovnega upravnega sodišča: najmanj 12 let pravnih izkušenj;

sodnik pritožbenega sodišča in sodnik pritožbenega vojaškega sodišča: najmanj deset let pravnih izkušenj; sodnik Specializiranega pritožbenega kazenskega sodišča: najmanj 12 let pravnih izkušenj, od tega vsaj osem let kot sodnik v kazenskih zadevah;

sodnik okrožnega sodišča, sodnik upravnega sodišča in sodnik vojaškega sodišča: najmanj osem let pravnih izkušenj; sodnik Specializiranega kazenskega sodišča: najmanj deset let pravnih izkušenj, od tega vsaj pet let kot sodnik v kazenskih zadevah;

sodnik okrajnega sodišča: vsaj tri leta pravnih izkušenj;

nižji sodnik: pravne izkušnje se ne zahtevajo.

Pogoj za pridobitev sodniškega mandata je celovita pozitivna ocena opravljanja nalog v obdobju petih let, o podelitvi mandata pa odloči Vrhovni sodni svet.

Sindikata sodnikov v Bolgariji (SSB) je v Sofiji 28. marca 1997 ustanovilo 30 ustanovnih članov, vključno s sodniki Vrhovnega kasacijskega sodišča ter okrožnih in okrajnih sodišč po vsej državi.

Sindikata sodnikov v Bolgariji je nasledil Sindikat bolgarskih sodnikov, ki je bil ustanovljen leta 1919 in je deloval do leta 1945. Sindikat sodnikov v Bolgariji je neformalna poklicna organizacija, ki povezuje skupnost sodnikov ter katere namen je varovati poklicne interese sodnikov, razpravljati o težavah poklica in iskati rešitve zanje.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [Sindikata sodnikov v Bolgariji \(Sayuz na Sadiite v Balgariya\)](#).

Bolgarsko sodniško združenje je bilo ustanovljeno zaradi zagotavljanja, da so državljani deležni poštenega in preglednega sodnega varstva.

Združenje si v okviru sodnega sistema prizadeva delovati v skladu z Ustavo in zakoni, obenem pa slediti pravilom poklicne etike. Več informacij je na voljo na spletnem mestu Bolgarskega sodniškega združenja – <https://judgesbg.org>.

Vloga in naloge

Sindikata sodnikov v Bolgariji zbira gradivo (tudi o disciplinskih postopkih proti sodnikom), opravlja mediacijo v sporih med sodniki in drugimi javnimi uslužbenci, zagotavlja pomoč zakonodajnim organom v zakonodajnem postopku, vodi evidence in izdaja svoje glasilo.

Sodniški pomočniki in pomočniki tožilca

Sodniški pomočniki so zaposleni pri okrožnih in upravnih sodiščih, pritožbenih sodiščih, Vrhovnem kasacijskem sodišču in Vrhovnem upravnem sodišču. Pomočniki tožilca so zaposleni pri okrožnih in pritožbenih tožilstvih, Vrhovnem kasacijskem tožilstvu in Vrhovnem upravnem tožilstvu.

Kot sodniški pomočniki ali pomočniki tožilca se zaposlijo osebe, ki izpolnjujejo pogoje za položaj sodnika, tožilca ali preiskovalca ter so bile izbrane na natečaju za sodne uradnike.

Sodniške pomočnike zaposli upravni vodja relevantnega sodišča. Pomočnike tožilca zaposli Generalni državni tožilec ali upravni vodja relevantnega tožilstva.

Organizacija pravniških poklicev: odvetniki

Odvetniki

V Bolgariji je poklic odvetnika dejavnost, ki jo urejajo določbe Ustave. Odvetniki so lahko le osebe, ki so izrekle ustrezno prisego in so vpisane v register odvetniške zbornice. Odvetniško zbornico ima vsak sodni okraj okrožnega sodišča. Te zbornice so podrejene Vrhovnemu odvetniškemu svetu, ki ima sedež v Sofiji. Položaj, pravice in obveznosti odvetnika ureja bolgarski Zakon o odvetništvu.

Vrhovni odvetniški svet je pravni subjekt, ki ga sestavljajo predstavniki odvetniških zbornic, in sicer v razmerju en delegat na 40 odvetnikov.

Vrhovni odvetniški svet se sestaja in organizira sestanke generalne skupščine bolgarskih odvetnikov, izvršuje njene odločitve in pripravlja poročila za generalno skupščino, določa začetne in letne prispevke odvetnikov k proračunu sveta, izdaja akte v skladu z Zakonom o odvetništvu, odloča o pritožbah zoper nezakonite odločitve generalne skupščine odvetniških zbornic in zoper nezakonitosti pri volitvah v okviru odvetniških zbornic, odloča o pritožbah in ugovorih zoper odločitve odvetniških zbornic o podeljevanju pripravništev odvetnikom in odločitve o zavrnitvi vpisa odvetnikov v register ter zagotavlja sredstva in potrjuje izdatke v zvezi z delovanjem vrhovnega nadzornega odbora in vrhovnega disciplinskega razsodišča.

Vrhovni odvetniški svet vodi register odvetnikov, register mlajših odvetnikov in odvetniških pisarn ter register tujih odvetnikov, ki smejo pred bolgarskimi sodišči nastopati kot zagovorniki.

Pravna podatkovna zbirka

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [Vrhovnega odvetniškega sveta \(Visshiya Advokatski Savet\)](#).

Notarji

Organizacija

Notar je oseba, ki jo pristojni državni organ imenuje za opravljanje predpisanih notarskih dejavnosti. Notar je pri opravljanju svojih nalog neodvisen in vezan samo na predpise. Minister za pravosodje nadzoruje dejavnosti vseh notarjev, kar zadeva izvajanje zakonodaje in statut Notarske zbornice.

Položaj, pravice in obveznosti notarjev ureja bolgarski Zakon o notarjih in notarski službi.

Vloga in naloge

[Notarska zbornica \(Notarialnata Kamara\)](#) je organizacija notarjev v Republiki Bolgariji, ki je bila ustanovljena na podlagi Zakona o notarjih in notarski službi. Vsi notarji so upravičeni do članstva v Notarski zbornici, ki je pravna oseba s sedežem v Sofiji.

Upravni organi Notarske zbornice so generalna skupščina, notarski svet, nadzorni odbor in disciplinska komisija. Notarski zbornici predseduje predsednik notarskega sveta.

Notarska zbornica organizira dejavnosti notarjev in zagotavlja pomoč pri njih, varuje in spodbuja ugled poklica ter vzdržuje odnose z mednarodnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s podobnimi dejavnostmi.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [Notarske zbornice \(Notarialnata Kamara\)](#).

Drugi pravniški poklici

Zasebni izvršitelji

Zasebni izvršitelj je oseba, ki jo pristojni državni organ pooblasti za izvrševanje zahtevkov zasebnega prava in izterjavo javnih dajatev. Zasebni izvršitelj je pooblaščen za opravljanje dejavnosti na območju krajevnosti pristojnega okrožnega sodišča.

Poslanstvo Zbornice zasebnih izvršiteljev je spodbujati poklic in izboljšati postopek izvršbe v Bolgariji, pri tem pa podpirati člane Zbornice in varovati javni interes.

Pravna podatkovna zbirka

[Zbornica zasebnih izvršiteljev \(Kamara na Chastnie Sadebni Izpalnitelni\)](#) vodi register zasebnih izvršiteljev.

Register je javen in dostopen prek spletnega mesta Zbornice. Zakon o zasebnih izvršiteljih določa, da ima vsakdo pravico do vpogleda v register in pridobitve izpiskov iz njega.

Zasebni izvršitelji morajo Ministrstvu za pravosodje predložiti šestmesečna in letna poročila o dejavnostih, na podlagi katerih minister za pravosodje oblikuje, vzdržuje in razvija informacijski sistem o sodnem izvrševanju. Ministrstvo za pravosodje za uporabo informacijskega sistema zaračunava takso v skladu s tarifnim sistemom, ki ga potrdi Svet ministrov. Uradni dostop do informacijskega sistema je brezplačen za državne organe in organe lokalne samouprave ter nosilce javnih pooblastil.

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji opravljajo izvršbo zahtevkov zasebnega prava. Država lahko lahko v posebnih primerih, določenih z zakonodajo, sodne izvršitelje pooblasti tudi za izterjavo javnih dajatev.

Število sodnih izvršiteljev določi minister za pravosodje.

Pri okrajnih sodiščih, kjer sodnih izvršiteljev ni, njihove naloge opravlja okrajni sodnik, ki ga imenuje predsednik pristojnega sodišča in o tem obvesti ministra za pravosodje.

Sodne izvršitelje imenuje minister za pravosodje na podlagi natečaja. Minister za pravosodje lahko razpiše natečaj na predlog predsednika okrajnega sodišča.

[Bolgarsko združenje sodnih izvršiteljev \(Asotsiatsiya na Darzhavnite Sadebni Izpalnitelni v Balgariya\)](#) je neodvisna in prostovoljna poklicna organizacija, ki varuje strokovne, intelektualne, kulturne, socialne in materialne interese sodnih izvršiteljev v Bolgariji, pri tem pa promovira poklic in prispeva k zviševanju njegovega ugleda v državi in družbi.

Pravna podatkovna zbirka

Vpogled v [Register sodnih izvršiteljev \(Registar na Darzhavnite Sadebni Izpalnitelni\)](#) je mogoč na spletnem mestu Združenja sodnih izvršiteljev.

Sodniki registrarji

Sodniki registrarji opravljajo svoje naloge na območju okrajnih sodišč.

Odredijo ali prepovejo vpise, zaznamke in izbrise v zemljiški knjigi ter odločajo o izdaji izpiskov in potrdil; opravljajo notarska in druga dejanja, kakor to določa zakonodaja. Sodniki registrarji lahko opravljajo svoje naloge le na območju okraja, za katerega so pristojni.

Število sodnikov registrarjev določi minister za pravosodje.

Pri okrajnih sodiščih, kjer bodisi ni sodnika registrarja bodisi ta ne more opravljati svojih nalog, obveznosti sodnika registrarja opravlja okrajni sodnik, o čemer se obvesti minister za pravosodje.

Minister za pravosodje lahko za opravljanje nalog sodnika registrarja pooblasti sodnega izvršitelja pri istem sodišču.

Sodnike registrarje imenuje minister za pravosodje na podlagi natečaja. Minister za pravosodje lahko razpiše natečaj na predlog predsednika okrajnega sodišča.

Bolgarsko združenje sodnikov registrarjev je neodvisna in prostovoljna poklicna organizacija, ki varuje strokovne, intelektualne, kulturne, socialne in materialne interese sodnikov registrarjev v Bolgariji, pri tem pa spodbuja poklic in prispeva k zviševanju njegovega ugleda v državi in družbi. Več informacij je na voljo na spletnem mestu združenja – <http://www.basv.free.bg>.

Zadnja posodobitev: 20/07/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Češka

V tem razdelku je na voljo pregled pravniških poklicev na Češkem.

Pravniški poklici – uvod

Pravniški poklici zajemajo sodnike, državne tožilce, odvetnike, notarje in sodne izvršitelje.

Državni tožilci

Organizacija

Državni tožilci so pravni strokovnjaki, ki delajo na tožilstvu. Državna tožilstva so javni organi, ki zastopajo državo pri zaščiti javnega interesa v točno določenih zadevah. Državni tožilci obravnavajo primere, ki spadajo v pristojnost državnega tožilstva. V področje njihovega delovanja ne sme posegati noben drug organ ali posameznik, prav tako jih nihče ne sme zamenjati ali zastopati pri izvajanju njihovih dolžnosti.

Tožilstvo je organizirano tako kot sodni sistem (okrajna, okrožna in vrhovna raven). Vodi ga vrhovno državno tožilstvo s sedežem v Brnu, ki je urad generalnega državnega tožilca in nadzira delo tožilstva. Generalnega državnega tožilca imenuje in razreši vlada na predlog ministra za pravosodje.

Poklicno združenje

Združenje tožilcev Češke republike ([Únie státních zástupců České republiky](#)) je prostovoljno poklicno združenje, ki tožilstvom pomaga pri opravljanju njihovih nalog ter spodbuja vladavino prava in popolnoma neodvisno odločanje. Dejavno je tudi pri usposabljanju tožilcev in tožilskih pripravnikov ter zastopa interese državnih tožilcev.

Poklic ureja kodeks poklicne etike državnih tožilcev.

Seznam državnih tožilcev po uradih, katerim so dodeljeni, je na voljo na spletni strani ministrstva za pravosodje: [Ministrstvo za pravosodje](#).

Vloga in dolžnosti državnih tožilstev

Državni tožilci so javni uslužbenci, njihovo delo pa je zastopanje države pri zaščiti javnega interesa, zlasti z vlaganjem obtožnih aktov v kazenskih zadevah in zagotavljanjem zakonitosti pri priporu, zaporu, varstvu v zdravstvenem zavodu, ukrepih vzgojnega zavoda ali prevzgojnega doma, preprečevanju kaznivih dejanj ter nudenju pomoči žrtvam kaznivih dejanj.

Pristojnosti v kazenskem postopku

Državni tožilci so pristojni, da delujejo kot organi kazenskega pregona v vseh fazah kazenskega postopka. Javni tožilec ima določene procesne pravice in ustrezne procesne dolžnosti.

Državno tožilstvo deluje v skladu z Zakonom št. 283/1993. Pristojno je zlasti za vlaganje obtožnih aktov in določene druge naloge na podlagi zakonika o kazenskem postopku. Prav tako nadzira skladnost z zakoni v zvezi s priporom, zaporom, varstvom v zdravstvenem zavodu, varnostnim pridržanjem, varnostnimi ukrepi ali varstvom v zavodih in v drugih primerih, kadar zakon dovoljuje omejevanje osebne svobode. Sodeluje tudi v nekaterih nekazenskih postopkih in izvaja druge s posebnim zakonom določene naloge.

Državni tožilci zagotavljajo spoštovanje zakonov v predkazenskem postopku. V skladu z zakonikom o kazenskem postopku (Zakon št. 141/1961) so nekateri ukrepi v tej fazi v izključni pristojnosti državnega tožilca.

Pred začetkom kazenskega pregona mora biti državni tožilec obveščen o dejstvih, ki kažejo na to, da je bilo storjeno kaznivo dejanje (§ 158(2) zakonika o kazenskem postopku).

Državni tožilec vložil formalni obtožni akt (priporočilo o kaznovanju), s katerim se začne postopek pred ustreznim sodiščem. Državni tožilci morajo prisostvovati glavni obravnavi, na kateri z branjem obtožnega akta začnejo postopek in ga s sklepno besedo končajo.

Državni tožilci imajo tudi pooblastila pri dogovarjanju o krivdi in kaznovanju.

Državni tožilec se lahko pritoži na podlagi napačne izrečene sodbe. Pritoži se lahko v korist ali v škodo obtoženca.

Generalni državni tožilec lahko vložil dodatno pritožbo.

Državni tožilec lahko predlaga tudi ponovno sojenje v korist ali v škodo obtoženca.

Med postopki zoper mladoletne osebe mora biti državni tožilec vedno prisoten – ne samo na glavni obravnavi, temveč tudi na javnih obravnava (Zakon št. 218/2003 o sodnih postopkih zoper mladoletne osebe).

Med izključne pristojnosti odločanja državnega tožilca spadajo tudi odločitve o alternativnem reševanju sporov v predsodni fazi.

Ukrepi tožilstva v nekazenskih primerih

Državno tožilstvo lahko predlaga tudi začetek civilnega postopka ali intervenira v civilnem postopku, ki že poteka, če zakon to dopušča.

Podlaga za udeležbo državnega tožilstva v civilnih postopkih je člen 80 češke ustave, ki določa, da lahko državno tožilstvo poleg vlaganja obtožnih aktov opravlja tudi druge z zakonom določene naloge. V skladu z zakonom o državnem tožilstvu lahko državno tožilstvo sodeluje ne le v kazenskih zadevah, temveč tudi v drugih postopkih. Ta pooblastila so podrobneje obravnavana v zakoniku o civilnem postopku, ki določa, kdaj lahko državno tožilstvo intervenira v civilnem postopku, ki že poteka.

Poleg možnosti, da postane stranka v civilnem postopku, lahko državno tožilstvo predlaga, naj generalni državni tožilec začne postopek, na primer pri izpodbijanju očetovstva v skladu z družinskim zakonikom.

Kvalifikacije in druge zahteve za državne tožilce

Državni tožilci so na funkcijo imenovani. Imenuje jih minister za pravosodje na predlog generalnega državnega tožilca, in sicer za nedoločen čas. Državni tožilec priseže pred ministrom za pravosodje.

Na mesto državnega tožilca so lahko imenovani samo češki državljani, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

so poslovno sposobni,

niso vpisani v kazensko evidenco,

so ob imenovanju dopolnili vsaj 25 let,

so pridobili magisterij iz prava na češki univerzi,

so uspešno opravili zaključni izpit,

imajo moralne odlike, ki zagotavljajo pravilno izvajanje te funkcije, ter

sprejmejo imenovanje na mesto državnega tožilca in dodelitev v urad državnega tožilstva.

Državni tožilci so imenovani za nedoločen čas, vendar jih lahko minister za pravosodje razreši s funkcije. Njihov mandat poteče, ko dopolnijo 70 let, v primeru smrti ali če so razglašeni za mrtve, če izgubijo poslovno sposobnost ali jim je ta omejena, če odklonijo prisego, izgubijo češko državljanstvo, sprejmejo funkcijo, ki ni združljiva s funkcijo državnega tožilca, če so spoznani za krive kaznivega dejanja, če je ugotovljeno, da niso sposobni opravljati svoje funkcije, ali če jim to onemogočajo dolgotrajne zdravstvene težave. Mandat jim poteče tudi, če so s funkcije odstranjeni z disciplinskimi ukrepi ali če z nje odstopijo.

Proračun tožilstva določi minister za pravosodje. Status državnega tožilca je urejen z Zakonom št. 283/1993.

Nezdružljive funkcije

Državni tožilec ne more nastopati kot rabsodnik ali mediator pri reševanju pravnih sporov, ne sme zastopati strank v sodnih postopkih ali biti pooblaščenec vložnikov ali strank v sodnih ali upravnih postopkih, razen kadar zakon to dovoljuje. Državni tožilci razen funkcije državnega tožilca, vrhovnega državnega tožilca ali namestnika vrhovnega državnega tožilca ter dolžnosti, ki izhajajo iz začasne dodelitve na ministrstvo ali v sodni svet, ne smejo opravljati nobene druge plačane funkcije ali pridobitne dejavnosti, razen upravljanja lastnega premoženja, poučevanja, akademskega, literarnega, novinarskega ali umetniškega dela, lahko pa delujejo v svetovalnih organih ministrstva ali vlade in v parlamentarnih delovnih telesih.

Plačilo

Plačilo državnih tožilcev določa zakon. Plačuje jih država.

Poklicna odgovornost

V skladu s posebnim zakonom je za škodo in izgube, ki izhajajo iz nezakonitih odločitev državnih tožilcev ali njihovih napak v postopku, odgovorna država. Državni tožilci so odgovorni tudi, če storijo disciplinski prekršek.

Sodniki

Organizacija

Osnovna določba, ki ureja funkcijo sodnikov, je člen 82(1) češke ustave, ki določa, da so sodniki pri opravljanju svojih funkcij neodvisni in da ne sme nihče ogroziti njihove nepristranskosti. Nadaljnje določbe so v Zakonu št. 6/2002 o sodiščih in sodnikih.

Imenovanje in mandat

Če izpolnjujejo vse pogoje, sodnike imenuje predsednik republike, funkcijo pa nastopijo s prisego. Nihče ni samodejno upravičen do imenovanja na mesto sodnika.

Priprave na sodniško službo vključujejo triletno sodniško pripravništvo na sodišču. Pripravniki po končanem pripravništvu opravljajo poseben sodniški izpit. Sodniki so imenovani za nedoločen čas, lahko pa jih minister za pravosodje začasno razreši njihovih dolžnosti. Sodnikom mandat poteče konec leta, v katerem dopolnijo 70 let, v primeru smrti ali če so razglašeni za mrtve, če so uradno razglašeni za nesposobne opravljanja funkcije ali če odstopijo.

Kvalifikacije in druge zahteve za sodnike

Za sodnike so lahko imenovane osebe, ki:

so češki državljani,

so poslovno sposobne,

niso vpisane v kazensko evidenco,

so dopolnile najmanj 30 let,

so pridobile magisterij iz prava na češki univerzi,

so uspešno opravile posebni sodniški izpit,

imajo izkušnje in moralne odlike, ki zagotavljajo pravilno izvajanje te funkcije, ter

sprejmejo imenovanje na mesto sodnika in dodelitev na določeno sodišče.

Sodniki porotniki so imenovani izmed članov splošne javnosti (če niso vpisani v kazensko evidenco). Zaprisežejo pred predsednikom sodišča, funkcijo pa opravljajo štiri leta.

Nezdružljive funkcije

Sodniki razen funkcije predsednika ali namestnika predsednika sodišča ne smejo opravljati nobene druge pridobitne dejavnosti, razen upravljanja lastnega premoženja, poučevanja, akademskega, literarnega, novinarskega ali umetniškega dela, lahko pa delujejo v svetovalnih organih ministrstva ali vlade in v parlamentarnih delovnih telesih.

Plačilo

Višina sodniškega plačila je določena z zakonom.

Vloga in dolžnosti

Poglavitna pravica in dolžnost sodnikov je, da so pri opravljanju nalog neodvisni. Vezani so samo na zakon, ki ga razlagajo v skladu s svojim znanjem in vestjo. Ne smejo dopustiti, da bi nanje kaj vplivalo, na primer interesi političnih strank, javno mnenje ali mediji. Prepovedano je izpodbijati ali ogroziti neodvisnost in nepristranskost sodnikov.

Sodniki izdajajo odločbe v razumnem času brez nepotrebne odlašanja. Strankam v postopku in njihovim zastopnikom morajo omogočiti uveljavljanje njihovih pravic, vendar se z njimi ne smejo pogajati o vsebini zadeve in procesnih vprašanjih, ki bi lahko vplivala na zadevo.

Sodniki tudi po prenehanju funkcije ne smejo razkriti zadev, za katere so izvedeli med opravljanjem dela. Te dolžnosti so lahko razrešeni samo izjemoma.

Seznam sodnikov in sodišč, na katerih so zaposleni, je na voljo na spletni strani ministrstva za pravosodje: [Ministrstvo za pravosodje](#).

Zveza sodnikov ([Soudcovská unie](#)) ne zastopa vseh sodnikov, saj je članstvo prostovoljno. Njena generalna skupščina je sprejela kodeks ravnanja sodnikov, ki določa etična načela za usmerjanje delovanja sodstva.

Kategorije in specializacija sodnikov

Sodniki lahko poleg odločanja v zadevah opravljajo tudi dolžnosti predsednikov ali podpredsednikov sodišč. Te imenujeta predsednik republike (za vrhovno sodišče in vrhovno upravno sodišče) ali minister za pravosodje (za višja, okrožna in okrajna sodišča). Med njihove glavne naloge spada upravljanje sodišč.

Sodnik je lahko imenovan tudi za predsedujočega kolegiju vrhovnega sodišča ali vrhovnega upravnega sodišča ali za predsedujočega senatu sodišča.

Okrajna, okrožna in višja sodišča so glede na zadeve, ki jih obravnavajo, notranje organizirana na kazenske, civilne in upravne oddelke.

Poklicna odgovornost sodnikov

Za škodo in izgube, ki izhajajo iz napačnih sodb, pridržanj, izrekov kazni ali varnostnih ukrepov ter iz procesnih nepravilnosti, je odgovorna država. Sodnik je odškodninsko odgovoren samo, če se ugotovi, da je kriv disciplinske kršitve ali kaznivega dejanja. Sodniki so odgovorni za vestno opravljanje svojih dolžnosti.

Drugo pravosodno osebje

Pomočnik sodnika / pomočnika tožilca (374 Kb) [en](#)

Pripravnik (422 Kb) [en](#)

Višji sodni uradnik / višji uradnik na tožilstvu (372 Kb) [en](#)

Notarji

Organizacija

Poklic in naloge notarja so urejeni z Zakonom št. 358/1992 o notarjih in njihovih nalogah (zakonik o notariatu).

Notarji morajo biti člani notarske zbornice (*Notářská komora*), ki je odgovorna za urejanje poklica. Zbornica tudi organizira poklicno usposabljanje in preizkuse znanja za notarske pripravnike. Seznam notarjev po regijah je na voljo na spletni strani [notarske zbornice](#).

Imenovanje in mandat

Notarje po opravljenem izbirnem preizkusu na delovno mesto imenuje minister za pravosodje na predlog zbornice. Notar nastopi funkcijo z vpisom v register notarjev, ki ga vodi notarska zbornica.

Notarski pripravnik se za poklic pripravlja s praktičnim delom pri notarju. Ko pripravnik opravi najmanj tri leta pripravništva in notarski izpit, pridobi status notarskega kandidata, ki je naslednja stopnja pri pripravi na poklic.

Notarjev mandat ni časovno omejen, lahko pa se prekine. Mandat jim poteče, ko dopolnijo 70 let, v primeru smrti ali če so razglašeni za mrtve, če so mandata razrešeni, če izgubijo češko državljanstvo ali poslovno sposobnost, odklonijo prisego ali če jim zdravstvene težave dolgoročno onemogočajo opravljanje poklica.

Število notarskih uradov na območju posameznega okrajnega sodišča določi minister za pravosodje po posvetovanju z notarsko zbornico.

Notarji so pri opravljanju svojega dela neodvisni. Vezani so samo na zakon. Če zakon ne določa drugače, opravljanje notarskega poklica ni združljivo z nobeno drugo pridobitno dejavnostjo.

Kvalifikacije in druge zahteve za notarje

Za notarje so lahko imenovane osebe, ki:

so češki državljanji,

so poslovno sposobne,

niso vpisane v kazensko evidenco,

imajo univerzitetno diplomu,

so opravile najmanj pet let notarske prakse,

so opravile notarski izpit.

Osebe morajo za opravljanje notarskega poklica:

biti imenovane za notarja,

priseči pred ministrom za pravosodje (če prisega še ni bila opravljena),

pridobiti uradni notarski žig,

skleniti zavarovanje odgovornosti za morebitno škodo ali izgubo, ki bi nastala pri opravljanju njihovega poklica.

Nezdružljive funkcije

Notarji ne smejo opravljati nobene druge pridobitne dejavnosti, razen upravljanja lastnega premoženja. Vendar lahko za plačilo poučujejo, objavljajo, tolmačijo in opravljajo akademsko, strokovno ali umetniško delo.

Plačilo

Notarji v skladu z zakonikom o notariatu opravljajo delo za plačilo, ki zajema zlasti nagrado, nadomestilo za porabljeni čas in povračilo stroškov. Za plačilo je zavezana oseba, ki uporablja notarske storitve. Notarji lahko za nagrado in stroške zahtevajo razumno predplačilo. Podrobna pravila o plačilu notarjev so določena s posebno zakonodajo.

Vloga in dolžnosti notarjev

Notarji morajo pri opravljanju dolžnosti ravnati v skladu z zakoni in drugimi splošnimi pravnimi predpisi. Pri nujenju pravne pomoči so vezani tudi na navodila stranke. Zahtevo stranke lahko zavrnejo samo, če bi bila ta v nasprotju s katerim od veljavnih zakonov, če so v zadevo vpleteni sami ali njihovi bližnji, če so v isti zadevi že nudili pravno pomoč stranki z nasprotnimi interesi ali če oseba, ki potrebuje njihovo pomoč, brez tehtnega razloga ne poravnata razumnega predplačila. Notar lahko pogodbo s stranko ali osebo, ki je prišla na posvet, razdre, če med njima ni več medsebojnega zaupanja.

Notarji ne smejo razkriti zadev, za katere so izvedeli med opravljanjem dela in ki bi lahko vplivale na zakonite interese njihovih strank ali oseb, ki so prišle na posvet. Te dolžnosti jih lahko razrešijo samo zadevne osebe.

Pravne in druge storitve notarjev vključujejo:

opravljanje nalog sodnih komisarjev, tj. sodnih odposlancev v zapuščinskih zadevah,

pripravo notarskih zapisov – uradnih zapisov pravnih aktov, letnih generalnih skupščin in skupščin pravnih oseb ali drugih aktov in situacij,

pripravo pogodb,

hrambo pri notarju,

pripravo izvršljivih notarskih listin,

pripravo in hrambo oporok,

pripravo predporočnih pogodb (ki morajo biti v obliki notarskega zapisa), poroštvenih pogodb in poroštvenih izjav,

potrjevanje pristnosti dokumentov.

Izdajajo tudi izpise iz češke zemljiške knjige in opravljajo druge storitve.

Poklicna odgovornost notarjev

Notarji so strankam, osebam, ki so prišle na posvet, in drugim zadevnim osebam odgovorni za morebitno škodo in izgube, ki jih povzročijo pri opravljanju dela. Tudi svojim zaposlenim so odgovorni za morebitno škodo in izgube, ki jih ti utrpijo pri opravljanju dela. Za te primere morajo imeti sklenjeno ustrezno zavarovalno polico.

Notarji so tudi disciplinsko odgovorni.

Državni nadzor nad notarji je v pristojnosti ministrstva za pravosodje, češke notarske zbornice in posameznih notarskih zbornic.

Poklicno združenje

Vsi notarji so glede na svoj sedež vključeni v ustrezne notarske zbornice, ki so ustanovljene z zakonom ter pokrivajo območja posameznih okrožnih sodišč in praško okrajno sodišče. Notarska zbornica je pravna oseba z lastnimi prihodki in organi.

Češka notarska zbornica (*Notářská komora ČR*) je osrednja samoupravna poklicna organizacija, sestavljena iz posameznih notarskih zbornic. Je pravna oseba z lastnimi prihodki in organi. Med njene naloge spada vodenje in vzdrževanje centralnega registra oporok, ki je nejavna elektronska zbirka oporok, razdedinjenj in aktov o njihovem preklicu ter zapisov o imenovanju in razrešitvi izvršiteljev oporok. Češka notarska zbornica vodi tudi register poroštev.

Organizacija pravniških poklicev: pravosodni delavci in sodelavci

Odvetniki

Odvetniki morajo biti člani Češke odvetniške zbornice ([Česká advokátní komora](#)), ki je osrednja samoupravna nevladna organizacija, zadolžena za urejanje odvetniškega poklica.

Storitve odvetnikov so urejene z Zakonom št. 85/1996 o [pravniškem poklicu](#).

Zahteve za odvetnike

Za opravljanje odvetniškega poklica mora biti oseba vpisana v register odvetnikov, ki ga vodi [Češka odvetniška zbornica](#). Za vpis je treba vložiti pisno zahtevo, oseba pa:

mora biti [poslovno sposobna](#),

[ne sme biti vpisana v kazensko evidenco](#),

mora imeti [magisterij](#) iz prava,

mora najmanj tri leta delati kot [odvetniški pripravnik](#),

mora uspešno opraviti [državni pravniški izpit](#) in

mora [priseči](#) pred predsednikom [Češke odvetniške zbornice](#).

Na [Češkem](#) lahko pravne storitve sistematično in proti plačilu nudijo samo:

odvetniki, vpisani pri [Češki odvetniški zbornici](#),

evropski odvetniki.

V Češki republiki obstaja samo ena vrsta odvetnikov. Posamezni odvetniki se šele med opravljanjem poklica specializirajo za določena pravna področja.

Pravice in dolžnosti odvetnikov

Odvetnik nastopi službo z vpisom v register.

Odvetniški pripravnik se za poklic pripravlja s pripravništvom pri odvetniku.

Registracija ni časovno omejena, lahko pa odvetniku po zakonu ali z odločitvijo Češke odvetniške zbornice začasno preneha pravica do opravljanja odvetniškega poklica.

Pravica do opravljanja odvetniškega poklica preneha odvetniku, ki je v skladu z zakonom izbrisan iz registra, na primer zaradi smrti ali če je razglašen za mrtvega, če izgubi poslovno sposobnost ali se mu ta omeji, če mu je izrečen disciplinski ukrep izbrisa iz registra, če je iz njega izbrisan zaradi stečaja ali na lastno zahtevo. Odvetnik je lahko iz registra izbrisan tudi po odločitvi Češke odvetniške zbornice.

Nezdružljive funkcije

V skladu z zakonom odvetnik, ki opravlja svoj poklic, razen poučevanja na univerzi ne sme biti sočasno zaposlen ali imeti druge podobne funkcije niti ne sme opravljati dejavnosti, ki niso združljive z odvetniško dejavnostjo.

Plačilo

Odvetniki načeloma opravljajo storitve za nagrado, ki jo plača stranka. Odvetnik lahko zahteva razumno predplačilo. Metoda določanja višine nagrad za odvetniške storitve, povračil stroškov in nadomestil za porabljeni čas je določena s splošnim zavezujočim predpisom. Praviloma je višina nagrade za odvetniške storitve določena v pogodbi s stranko (pogodbena nagrada). Če ni, se določi v skladu s tarifami za nepogodbene nagrade odvetnikom. Nagrado odvetnika, ki mu je opravljanje odvetniških storitev dodeljeno, plača država.

Poklicno združenje

Češka odvetniška zbornica s sedežem v Pragi in izpostavo v Brnu je samoupravno poklicno združenje vseh odvetnikov. Ima lastne organe in izdaja zavezujoča poklicna pravila za odvetnike, ki se objavljajo v uradnem listu Češke odvetniške zbornice.

Ta vključujejo pravila poklicne etike in konkurenčna pravila za odvetnike v Češki republiki.

Poklicna odgovornost

Odvetniki so strankam odgovorni za morebitno škodo in izgube, ki jih pri opravljanju poklica povzročijo sami, njihovi zaposleni ali njihovi predstavniki. Za te primere morajo biti zavarovani.

Odvetniki so odgovorni tudi za disciplinske kršitve, ki vključujejo hude ali ponavljajoče se kršitve njihovih obveznosti.

Zbirka podatkov o odvetnikih

Seznam odvetnikov je na voljo na spletni strani [Češke odvetniške zbornice](#). Na njej lahko iščete odvetnike ne le po kraju, temveč tudi po specializaciji in znanju jezikov.

Ali je dostop do zbirke podatkov brezplačen?

Da, dostop do te zbirke podatkov brezplačen

Gospodarski odvetniki/pravno svetovanje

V Češki republiki obstaja samo ena vrsta odvetnikov.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji so [neodvisni](#) [pravni](#) strokovnjaki, ki opravljajo [izvršbe](#) v skladu z [zakonom o izvršbi](#). Vsi sodni izvršitelji morajo biti člani samoupravne [zbornice sodnih izvršiteljev](#).

Njihov poklic ureja Zakon št. 120/2001 o sodnih izvršiteljih in izvršbi (zakonik o izvršbi).

Sodne izvršitelje imenuje minister za pravosodje.

V Češki republiki so sodni izvršitelji javni uslužbenci, njihove dolžnosti pa veljajo za dejanja sodišč.

Na mesto sodnega izvršitelja so lahko imenovani samo češki državljani, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

so [popolnoma poslovno sposobni](#),

imajo pravno izobrazbo s češke [univerze](#),

[niso vpisane v kazensko evidenco](#),

imajo vsaj tri leta delovnih izkušenj,

imajo opravljen [izpit za izvršitelja](#).

Imenovanje in mandat

Sodne izvršitelje po prisegi na delovno mesto imenuje minister za pravosodje na podlagi javnega natečaja. Ob imenovanju postanejo člani zbornice sodnih izvršiteljev. Priprave za opravljanje poklica sodnega izvršitelja se začnejo s pripravniškim delom pri sodnem izvršitelju. Naslednja stopnja je status kandidata za sodnega izvršitelja. Kandidati morajo opraviti najmanj triletno prakso in izpit za sodnega izvršitelja, da so lahko vpisani v register.

Imenovanje ni časovno omejeno, minister za pravosodje pa lahko sodnega izvršitelja začasno odstavi. Med obdobjem odstavitve sodni izvršitelj ne sme opravljati tega poklica, imenuje pa se nadomestni sodni izvršitelj, tako kot v drugih primerih, ko sodni izvršitelj ne more opravljati svojega dela (npr. zaradi bolezni, dopusta).

Oseba preneha biti sodni izvršitelj, ko ji preneha članstvo v zbornici sodnih izvršiteljev. To se zgodi ob smrti ali če je oseba razglašena za mrtvo, zaradi razrešitve, izgube češkega državljanstva ali izgube ali omejitve poslovne sposobnosti.

Nezdružljive funkcije

Sodni izvršitelji ne smejo opravljati nobene druge pridobitne dejavnosti, razen upravljanja lastnega premoženja. Vendar lahko za plačilo poučujejo, objavljajo, tolmačijo in opravljajo akademsko, strokovno ali umetniško delo.

Plačilo

Sodni izvršitelji opravljajo izvršbe in druge dejavnosti za plačilo, ki ga sestavljajo zlasti honorar sodnega izvršitelja, povračilo stroškov, plačilo za porabljeni čas in nadomestilo za vročanje sklepov. O višini honorarja se lahko sodni izvršitelj in zadevna oseba dogovorita. Če takega dogovora ni, se honorar določi v skladu s splošno veljavnim pravnim predpisom. Sodni izvršitelji lahko zahtevajo razumno predplačilo stroškov izvršbe.

Poklicna odgovornost

Sodni izvršitelji so odgovorni za morebitno škodo in izgube, ki jih pri opravljanju izvršbe povzročijo sami ali njihovi zaposleni. Sklenjeno morajo imeti zavarovanje odgovornosti.

Sodni izvršitelji in kandidati za sodne izvršitelje so tudi odgovorni za disciplinske kršitve, med drugim za kršitve zakonskih dolžnosti ali hudo ali ponavljajoče se škodovanje ugledu poklica.

Več informacij je na voljo na spletni strani [zbornice sodnih izvršiteljev](#).

Organizacije, ki nudijo pravne storitve *pro bono* (brezplačno)

Javno pravno pomoč na različnih področjih nudijo številne nevladne organizacije, kot sta: [Okoljske pravne storitve](#) in organizacija [Iuridicum remedium](#). V nekaterih posebnih primerih nudi brezplačno pravno svetovanje tudi Češka odvetniška zbornica.

Češka zbornica sodnih izvršiteljev nudi brezplačne pravne nasvete glede izvršbe.

Zadnja posodobitev: 10/01/2022

Strani in jeziki držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Danska

Ta oddelek vsebuje pregled pravniških poklicev na Danskem.

Tožilci

Organizacija

Dansko tožilstvo (*den danske anklagemyndighed*) spada v pristojnost ministrstva za pravosodje. Tožilstvo sestavljajo vodja državnega tožilstva (*rigsadvokaten*), državni tožilci (*statsadvokaterne*) in policijski komisarji (*politidirektøerne*).

Vodja državnega tožilstva vodi kazenski postopek pred vrhovnim sodiščem in sodeluje tudi na obravnavah pri **specializiranem sodišču za obtožbe in obnovo postopka (*Den Særlige Klageret*)**.

Vodja državnega tožilstva je nadrejen drugim tožilcem in nadzoruje njihovo delo. Vodja državnega tožilstva obravnava tudi pritožbe zoper odločitve državnih tožilcev na prvi stopnji.

Vloga in pristojnosti

Naloga in organizacija [tožilstva](#) so določene v poglavju 10 **zakona o organizaciji pravosodja (*retsplejeloven*)** (členi 95 do 107).

Naloga tožilstva je, da v sodelovanju s policijo in v skladu z zakonom o organizaciji pravosodja sodno preganja storilce kaznivih dejanj. Člen 96(2) določa, da mora tožilstvo vse postopke voditi s hitrostjo, ki ustreza naravi zadeve. Tožilstvo mora pri tem zagotoviti, da se sodno preganjajo kazensko odgovorne osebe, vendar tudi, da se ne preganjajo nedolžne osebe („načelo nepristranskosti“).

Šest regionalnih državnih tožilcev vodi kazenski postopek, in sicer pritožbe ter sojenja s poroto, pred višjimi sodišči in nadzoruje, kako policijski komisarji obravnavajo kazenske zadeve. Regionalni državni tožilci obravnavajo tudi pritožbe zoper odločitve policijskih komisarjev v zvezi s sodnim pregonom.

Nazadnje državni tožilci obravnavajo odškodninske zadeve v zvezi s kazenskim pregonom in pritožbe zoper policijo.

Državni tožilec za hujša dejanja gospodarskega kriminala (*Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet*) izvaja pregon hujših dejanj finančnega kriminala na nacionalni ravni.

Državni tožilec za posebne mednarodne kazenske zadeve (*Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager*) izvaja pregon mednarodnih kaznivih dejanj, storjenih v tujini, vključno s kaznivimi dejanji zoper človečnost in vojnimi zločini.

Policijski komisarji delujejo kot tožilci pred okrožnimi sodišči (prva stopnja) in so tako – poleg vodenja policije – odgovorni za preiskave, ki jih izvaja policijsko okrožje, ter dejavnosti lokalnega tožilstva.

Sodniki

Organizacija

[Svet za imenovanja v pravosodju \(*Dommerudnævnelsesrådet*\)](#) je pristojen za predložitev predloga **ministru za pravosodje** za sodna imenovanja, razen za imenovanje predsednika vrhovnega sodišča. Minister za pravosodje v praksi vedno upošteva priporočila sveta.

Disciplinske postopke v zvezi s sodniki ali drugim sodnim osebjem, ki ga zaposlujejo danska sodišča, obravnava specializirano sodišče za obtožbe in obnovo postopka [\(Den Særlige Klageret\)](#).

[Sodna uprava Danske \(*Domstolsstyrelsen*\)](#) je splošno odgovorna za usposabljanje in izobraževanje sodnega osebja na sodiščih.

Vloga in pristojnosti

Poklicni sodniki na Danskem na splošno niso specializirani za določeno področje. Sodniki so lahko imenovani na stalni ali začasni (nadomestni) položaj.

Sodniški pomočniki (*retsassessorer*) in namestniki sodnikov (*dommerfuldmægtige*) običajno obravnavajo manjše zadeve (npr. zadeve, ki jih predložijo sodni izvršitelji).

Sodniki porotniki (lægdømmere) z nekaterimi pomembnimi izjemami sodelujejo v vseh kazenskih postopkih, ki jih obravnavajo sodišča prve in druge stopnje. Sodniki strokovnjaki (*sagkyndige domsmænd*) lahko sodelujejo v civilnih zadevah prve in druge stopnje. Sodniki porotniki in sodniki strokovnjaki so imenovani za štiriletni mandat.

Pravne zbirke podatkov

Za več informacij obiščite:

Spletišče [zdrženja sodnikov Danske \(Den Danske Dommerforening\)](#)

Domačo stran [zdrženja namestnikov sodnikov \(Dommerfuldmægtigforeningen\)](#)

Povezavo na dokument z informacijami o [sodnih uradnikih](#) (361 Kb) [en](#)

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki (advokater)

Odvetniki

Zasebni odvetniki

Vsi danski odvetniki so člani **odvetniškega združenja Danske (Advokatsamfundet)**, ki je bilo ustanovljeno leta 1919.

Odvetniki v podjetjih in odvetniški pripravniki (advokatfuldmægtige)

Odvetniki in odvetniški pripravniki so člani združenja odvetnikov in odvetniških pripravnikov (Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige – FAAF), ki je del združenja odvetnikov in ekonomistov Danske (*Danmark Jurist- og Økonomforbund – Djøf*). Djøf je največji danski sindikat in zastopniška organizacija za študente in osebe, zaposlene na področju prava, uprave, državne uprave, raziskav, izobraževanja, komunikacije, gospodarstva ter političnih in družbenih ved. Sindikat ima približno 50 000 članov, zaposlenih na teh področjih. Zasebni odvetniki predstavljajo približno 900 od nekaj 1 500 članov združenja FAAF.

Odvetniki v podjetjih

Odvetniki v podjetjih so člani odvetniškega združenja Danske, vendar se lahko tudi odločijo pridružiti združenju odvetnikov v podjetjih Danske (*Danske Virksomhedsjurister – DVJ*). Trenutno približno dve tretjini članov združenja DVJ predstavljajo odvetniki z dansko odvetniško licenco. Združenje DVJ na splošno zastopa strokovne interese odvetnikov v podjetjih. Združenje si poleg tega prizadeva za boljše poznavanje in razumevanje dela odvetnikov v podjetjih ter za boljše poznavanje in razumevanje vse večjega pomena tega dela za podjetja, javne organe, nevladne organizacije in družbo nasploh. Združenje DVJ je član **Evropskega združenja odvetnikov v podjetjih (ECLA)**.

Razlika med zasebnimi odvetniki in odvetniki v podjetjih

Na Danskem za **odvetnike v podjetjih**, ki imajo odvetniško licenco, veljajo popolnoma enaka pravila kot za zasebne odvetnike. Zakon o organizaciji pravosodja ne razlikuje med tema kategorijama odvetnikov in oboji so vključeni v odvetniško združenje Danske.

To v bistvu pomeni, da imajo odvetniki v podjetjih enak pravni status kot ostali odvetniki, kar zadeva kodeks poklicnega ravnanja (*advokatetiske regler*), poklicno skrivnost, zaupen odnos med odvetniki in njihovimi strankami itd. Vendar pa je bil kodeks poklicnega ravnanja spremenjen tako, da zajema odvetnike v podjetjih ob upoštevanju posebnih okoliščin njihovega dela.

Načelo zaupnega odnosa med stranko in odvetnikom, ki velja za odvetnike v podjetjih, torej izhaja iz istih pravil kot za zasebne odvetnike. Sodišča do zdaj še niso preverila, ali je standard za odvetnike v podjetjih enak ali nižji od standarda za druge odvetnike.

Edina izjema od pravila, v skladu s katerim imajo odvetniki v podjetjih enak pravni status kot ostali odvetniki, se nanaša na to, koga lahko zastopa odvetnik v podjetju. Pravna možnost delovanja kot odvetnik v podjetju se obravnava kot tiha izjema od člena 124 zakona o organizaciji pravosodja o vrsti podjetja, za katerega lahko dela odvetnik.

Zato lahko odvetniki v podjetju naziv „odvetnik“ uporabljajo izključno, kadar zastopajo podjetje ali organizacijo, ki jih zaposluje, razen če imajo ti odvetniki tudi zasebno odvetniško prakso. Če delodajalec odvetnika v podjetju prosi, da pravno svetuje stranki ali članu, to pomeni, da odvetnik v podjetju svojega dela ne more opravljati, razen če ima tudi zasebno odvetniško prakso, v okviru katere lahko stranki ali članu zagotovi pravno svetovanje.

Če odvetnik v podjetju nima tudi zasebne odvetniške prakse in pravno svetuje stranki ali članu, ki je potrošnik, ter se svetovanje izvaja za tržne namene, se za odvetnika v podjetju uporablja zakon o pravnem svetovanju (*lov om juridisk rådgivning*) z eno izjemo: zakon se ne uporablja za pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo sindikati in nevladne organizacije. Razlog za to izjemo je, da se takšno svetovanje ne zagotavlja za tržne namene in se na splošno šteje za storitev, ki presega splošne storitve, ki jih sindikat zagotavlja svojim članom v okviru uresničevanja svojih glavnih ciljev.

Pravno svetovanje, ki ga potrošniku zagotovi delavec sindikata z odvetniško licenco, zato urejajo izključno splošna pravila o deliktih ali kvazideliktih, kodeks poklicnega ravnanja pa ga ureja le posredno. V skladu s tem kodeksom (glej člen 126(4) zakona o organizaciji pravosodja) odvetnik (v nepoklicni vlogi) ne sme ravnati na način, ki ni primeren zanj, kadar opravlja delo odvetnika v poslovnih ali finančnih zadevah.

Zakon o pravnem svetovanju

Pravno svetovanje, ki se zagotavlja potrošnikom za tržne namene, od julija 2006 ureja ločen zakon, ki se uporablja ne glede na izobrazbo osebe, ki zagotavlja svetovanje. V zakonu je izrecno navedeno, da se ne uporablja za pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo odvetniki pri opravljanju samostojnega odvetniškega poklica. Prav tako se ne uporablja za pravno svetovanje, ki ga zagotavljajo sindikati ali nevladne organizacije, saj se tako svetovanje ne šteje za svetovanje za tržne namene (glej zgoraj). Poleg tega zakon ne zajema pravnega svetovanja, ki ga zagotavljajo finančna podjetja in ki je zajeto z zakonom o finančnem poslovanju, če minister za gospodarstvo izda pravila o dobri praksi na zadevnem področju.

Kot je že bilo navedeno, pa to ne pomeni, da pravno svetovanje, ki ga zagotavlja oseba z odvetniško licenco, ni urejeno z zakonom. Če odvetnik v podjetju, ki ima odvetniško licenco, zagotavlja pravni nasvet potrošniku (tj. osebi, ki ni njegov delodajalec), pri tem pa nima tudi zasebne odvetniške prakse, to storitev zajema zakon o pravnem svetovanju, če se pravni nasvet šteje za nasvet za tržne namene.

Glavne značilnosti zakona o pravnem svetovanju so naslednje:

pravni svetovalec mora ravnati v skladu z dobrimi praksami pravnega svetovanja. To pomeni, da mora svetovalec svoje naloge opravljati temeljito, vestno in v skladu z utemeljenimi zahtevami, ki izhajajo iz upoštevanja najboljših interesov stranke. Svetovanje se zagotovi dovolj hitro; .

sporazumi o pravnem svetovanju morajo biti v pisni obliki;

pravni svetovalec ni zavezan k sklenitvi zavarovanja civilne odgovornosti, vendar mora sklenjeni sporazum vsebovati informacije o teh zadevah;

pravni svetovalec mora stranko obvestiti o stroških pravnega nasveta;

pravni svetovalec ne sme prejeti sredstev v skrbniških skladih;

pravni svetovalec ne sme izvajati nalog, pri katerih ima osebni ali finančni interes;

pravni svetovalec ravnava v skladu s pravili o dobri praksi pravnega svetovanja, ki jih izda minister za pravosodje. Varuh pravic potrošnikov nadzira, ali pravni svetovalci ravnajo v skladu z zakonom in pravili o dobri praksi.

Pravne zbirke podatkov

Te informacije so na voljo na spletišču [odvetniškega združenja Danske](#).

Spletišče vsebuje informacije o odvetniškem poklicu na Danskem in seznam oseb, ki opravljajo odvetniški poklic.

Drugi pravniški poklici

Organizacije, ki zagotavljajo pravno pomoč

Institucije, ki zagotavljajo pravno pomoč, se nahajajo po vsej Danski. Vsi, ki želijo prejeti pravno pomoč, se lahko obrnejo na [oddelek za civilne zadeve \(Civilstyrelsen\)](#), kjer bodo napoteni na najbližjo institucijo. Naslov je:

Oddelek za civilne zadeve

Toldbodden 2, drugo nadstropje

8800 Viborg

Tel.: +45 33 92 33 34

E-naslov: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

Zadnja posodobitev: 15/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravnih poklicev - Nemčija

Na tej spletni strani so na voljo informacije o pravnih poklicih v Nemčiji.

Državni tožilec

Vloga in pristojnosti

Državno tožilstvo (*Staatsanwaltschaft*) je neodvisen organ v kazenskopravnem sistemu na isti ravni kot sodišča. Pristojno je za vodenje predhodnih preiskav, vlaganje obtožnic, zastopanje tožilstva v sodnih postopkih in izvrševanje kazni. Če zakonodaja ne določa drugače, je državno tožilstvo pristojno tudi za pregon prekrškov.

Državno tožilstvo mora ukrepati ob vsakem kaznivem dejanju, ki ga je mogoče preganjati, če ima za to zadostne razloge (načelo zakonitosti). To pomeni, da mora državno tožilstvo pred vložitvijo obtožbe zadevo raziskati in pravno proučiti vsa dejstva, s katerimi se seznanj. To mora izvesti objektivno in nepristransko: raziskati mora tako dejstva, ki osumljenca bremenijo, kot tudi tista, ki so mu v prid. Če so izpolnjeni zakonski pogoji za to, mora vložiti obtožnico. Kadar se postopek nanaša na lažji prestopke (*Vergehen*), lahko državno tožilstvo odstopi od pregona, če je ugotovljena nizka stopnja krivde in ni javnega interesa za pregon storilca. V nekaterih zakonsko določenih okoliščinah je potrebno tudi soglasje sodišča, pristojnega za obravnavo zadeve. Obdolžencu se za ustavev postopka lahko naložijo nekateri pogoji in navodila.

Državno tožilstvo lahko med preiskavo v kazenskem postopku za pomoč zaprosi druge organe, na primer policijske uradnike, davčne preiskovalce in carinike. Ti morajo slediti navodilom državnega tožilstva.

Pred začetkom kazenskega postopka mora biti zoper obdolženca vložena obtožnica. Obtožnico mora vedno vložiti državno tožilstvo, razen v redkih izjemah, ko gre za prekrške. Državni tožilec običajno sodeluje na obravnavi, kjer zastopa tožilstvo.

Državno tožilstvo je vključeno tako v postopke na prvi stopnji kot tudi v pritožbene postopke (pritožbe glede dejanskega stanja in pravnih vprašanj).

Na glavni obravnavi mora državni tožilec prebrati obtožnico. Nato ima pravico zaslišati obtoženca in vse priče ter podati dokazni predlog. Ob koncu obravnave državni tožilec predstavi zaključne argumente, v katerih poda presojo vsebinskih in pravnih dejstev, ter sodišču pogosto predlaga, naj obtoženca obsodi oziroma oprosti.

Če državno tožilstvo, sodišče in obtoženec soglašajo, se lahko postopek na tej točki ustavi. To se lahko stori, če se na primer po obravnavi ugotovi, da je obtoženčeva stopnja krivde nizka.

Če je državno tožilstvo trdno prepričano, da je treba odločbo sodišča preizkusiti v zvezi z dejanskim stanjem ali pravnim vprašanjem, lahko vložijo pravno sredstvo. Slednje lahko vložijo tudi v korist obtoženca.

Organizacija

Državno tožilstvo ima urade na vsakem deželnem sodišču (*Landgericht*) in višjem deželnem sodišču (*Oberlandesgericht*) ter na zveznem vrhovnem sodišču (*Bundesgerichtshof*). Ima hierarhično strukturo.

Nemčija ima zvezni sistem, zato je treba razlikovati med pristojnostmi zvezne vlade in pristojnostmi zveznih dežel.

Državna tožilstva zveznih dežel (*Staatsanwaltschaften der Länder*)

Državna tožilstva zveznih dežel so pristojna za pregon vseh kaznivih dejanj, razen tistih, ki jih preganja generalni zvezni tožilec pri zveznem vrhovnem sodišču (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*). Generalni zvezni tožilec pri zveznem vrhovnem sodišču in državna tožilstva zveznih dežel so ločeni in delujejo na različnih ravneh. Med zveznim državnim tožilstvom in deželnimi državnimi tožilstvi ni hierarhične povezave. Kljub temu lahko generalni zvezni tožilec pri zveznem vrhovnem sodišču zadeve iz svoje pristojnosti v izjemnih primerih prenese na deželna državna tožilstva ali prevzame zadeve iz njihove pristojnosti.

Vsaka od 16 zveznih dežel ima svoje državno tožilstvo. Spodaj je opisana organizacija tožilstev.

Vsako deželno sodišče (*Landgericht*) ima svoje državno tožilstvo, ki je pristojno tudi za okrajna sodišča (*Amtsgerichte*) v sodnem okrožju zadevnega deželnega sodišča.

Vsako državno tožilstvo pri deželnem sodišču je podrejeno uradu generalnega državnega tožilca pri ustreznem višjem deželnem sodišču (*Oberlandesgericht*), slednji pa odgovarja deželnemu ministrstvu za pravosodje dežele, v kateri se nahaja.

Uradi generalnih državnih tožilcev (*Generalstaatsanwaltschaften*) so pristojni v pritožbenih postopkih glede dejanskega stanja ali pravnega vprašanja pred višjimi deželnimi sodišči. Če so taki postopki v pristojnosti zveznega vrhovnega sodišča, kazenski pregon vodi generalni zvezni tožilec.

Več informacij o državnih tožilstvih je na voljo v razdelku [Sodišča in državna tožilstva](#) (*Gerichte und Staatsanwaltschaften*) na spletnem mestu zveznega ministrstva za pravosodje in varstvo potrošnikov. Številna državna tožilstva imajo tudi svoja spletna mesta, do katerih je mogoče dostopati prek pravosodnih portalov zveznih dežel.

Generalni zvezni tožilec pri zveznem vrhovnem sodišču (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*)

V Zvezni republiki Nemčiji se s pravosodjem načeloma ukvarjajo zvezne dežele (v skladu s členi 30, 92 in 96 nemške ustave). Urad generalnega zveznega tožilca pri zveznem vrhovnem sodišču je edino državno tožilstvo zvezne vlade. Imenuje se tudi zvezno državno tožilstvo (*Bundesanwaltschaft*). Poleg generalnega zveznega tožilca tam delujejo tudi drugi zvezni državni tožilci, višji državni tožilci, državni tožilci in drugi uslužbenci. Generalni zvezni tožilec vodi zvezno državno tožilstvo pri zveznem vrhovnem sodišču.

Generalni zvezni tožilec pri zveznem vrhovnem sodišču svetuje tožilcem v vseh zadevah, v katerih gre za hujša kazniva dejanja zoper državo, ki resno ogrožajo notranjo (zlasti terorizem) ali zunanjo varnost Nemčije (izdajstvo in vohunstvo). Generalni zvezni tožilec pri zveznem vrhovnem sodišču lahko pod določenimi pogoji iz člena 120(2) nemškega Zakona o sodiščih (*Gerichtsverfassungsgesetz*, GVG) prevzame odgovornost za pregon drugih kaznivih dejanj zoper državo. To se imenuje „pravica do prevzema zadeve“. Generalni zvezni tožilec je pristojen tudi za pregon kaznivih dejanj na podlagi zakonika o kaznivih dejanjih zoper mednarodno pravo (*Völkerstrafgesetzbuch*) in nastopa v postopkih s pravnimi sredstvi pred kazenskimi oddelki zveznega vrhovnega sodišča (*Bundesgerichtshof*).

Generalnega zveznega tožilca predlaga zvezni minister za pravosodje in varstvo potrošnikov, imenuje pa ga predsednik zvezne republike. Imenovanje mora odobriti nemški zvezni svet (*Bundesrat* – zgornji dom nemškega parlamenta). Delo generalnega zveznega tožilca nadzira zvezni minister za pravosodje in varstvo potrošnikov. Vendar pa ta ne more nadzorovati državnih tožilcev zveznih dežel ali jim dajati navodil.

Sodnik

Organizacija

Glavni zakon, ki ureja sodniški poklic na zveznih in deželnih sodiščih, je **nemški Zakon o sodnikih** (*Deutsches Richtergesetz*, DRiG). Dodatne določbe je mogoče najti tudi v zakonodaji na ravni zveznih dežel.

Deželna ministrstva za pravosodje nadzirajo delo sodnikov na deželni ravni. Delo sodnikov na zveznih sodiščih (razen sodnikov zveznega ustavnega sodišča (*Bundesverfassungsgericht*)) nadzira ustrezno zvezno ministrstvo.

Vloga in pristojnosti

Poklicni sodniki in sodniki porotniki (*Berufsrichter und Laienrichter*)

Poklicni sodniki (*Berufsrichter*) so zaposleni na zveznih in deželnih sodiščih. Sodniki na deželni ravni opravljajo sodniško službo na okrajnih sodiščih (*Amtsgericht*), deželnih sodiščih (*Landgericht*) ali višjih deželnih sodiščih (*Oberlandesgericht*). Večina sodnikov deluje na deželni ravni.

Zvezni sodniki (*Bundesrichter*) so lahko zaposleni na zveznem ustavnem sodišču (*Bundesverfassungsgericht*), zveznem vrhovnem sodišču (*Bundesgerichtshof*), zveznem delovnem sodišču (*Bundesarbeitsgericht*), zveznem finančnem sodišču (*Bundesfinanzhof*), zveznem socialnem sodišču (*Bundessozialgericht*), zveznem upravnem sodišču (*Bundesverwaltungsgericht*) ali zveznem patentnem sodišču (*Bundespatentgericht*).

V kazenskih postopkih poleg poklicnih sodnikov sodelujejo še sodniki porotniki (*Laienrichter*). Sodnike porotnike k opravljanju obveznosti pozovejo organi oblasti, za svoje delo pa niso plačani. V teoriji se lahko oseba imenuje za sodnika porotnika tudi, če v to ne privoli, in lahko sodelovanje zavrne le v izjemnih okoliščinah. Sodniki porotniki sodelujejo na obravnavah pred okrajnimi sodišči ter na obravnavah v kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletnike, pred deželnimi sodišči.

Načeloma imajo sodniki porotniki enake glasovalne pravice kot poklicni sodniki, kar pomeni, da skupaj z njimi odločajo o krivdi obtoženca in naloženi kazni. V skladu s členom 36 **Zakona o sodiščih** (GVG) se sodniki porotniki volijo vsakih pet let. Sodniki porotniki so lahko samo nemški državljani (**člen 31 GVG**), pri čemer so izključene osebe (**člen 33 GVG**), ki:

so mlajše od 25 oziroma starejše od 70 let, in tiste, ki bi bile na dan nastopa dolžnosti starejše od 70 let;

ne prebivajo v zadevnem sodnem okrožju;

niso primerne za porotniško službo iz zdravstvenih razlogov;

niso primerne za porotniško službo zaradi nezadostnega znanja nemškega jezika;

so finančno insolventne.

Sodniki porotniki ne morejo biti osebe:

ki jih je sodišče spoznalo kot neprimerne za javno funkcijo ali ki so bile zaradi naklepnega kaznivega dejanja obsojene na zaporno kazen, daljšo od šestih mesecev, ali

zoper katere poteka preiskava zaradi kaznivega dejanja, na podlagi katerega bi lahko bile spoznane kot neprimerne za javno funkcijo (**člen 32 GVG**).

Sodniki porotniki so upravičeni do nadomestila za izgubljeni zaslužek, katerega višino določa Zakon o sodnem povračilu in nadomestilu (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*) (**člen 55 GVG**). Zvezne dežele za sodnike porotnike izdajajo brošure s pojasnili o njihovih dolžnostih. Te brošure so na voljo tudi na spletu. Poleg tega zvezne dežele sodnikom porotnikom omogočajo usposabljanje.

Sodni uradnik

Sodni uradniki (*Rechtspfleger*) so uradniki v nemškem pravosodnem sistemu. Kot „drugi steber tretje veje oblasti“ opravljajo predvsem naloge na področju nepravne pristojnosti (med drugim v zadevah s pogojno kaznijo, skrbniških zadevah, raznih zadevah v zvezi z otroki in posvojitvijo, zemljiškoknjiznih zadevah, zadevah v zvezi z registracijo podjetij, združenj in partnerstev, zadevah v zvezi z registracijo društev, skupnega premoženja zakoncev, ladij itd.). Poleg tega so pristojni za številne druge sodne dejavnosti, na primer na področju sodne izterjave denarnih terjatev, brezplačne pravne pomoči, prisilne izvršbe, prisilne dražbe in prisilnega upravljanja, insolventnosti, določitve stroškov, izvrševanja kazni, v postopkih pred zveznim patentnim sodiščem in v zvezi z mednarodnim pravnim redom.

Na okrajnih sodiščih je trenutno več sodnih uradnikov kot sodnikov. Naloge in odgovornosti sodnih uradnikov so določene z nemškim Zakonom o sodnih uradnikih (*Rechtspflegergesetz*, RPfG). Sodni uradniki so pri izpolnjevanju svojih nalog in odločanju tako kot sodniki nepristranski in neodvisni, zavezujejo jih le zakon in drugi predpisi. Zoper njihove odločitve se lahko načeloma vložijo pravna sredstva v skladu z veljavnimi splošnimi procesnopravnimi predpisi.

Podatkovne zbirke

Javno dostopna spletna mesta o poklicih v pravosodju so:

spletno mesto [zveznega ministrstva za pravosodje in varstvo potrošnikov](#);

spletna mesta ministrstev za pravosodje zveznih dežel (npr. [Hamburg](#), [Berlin](#) in [Bavarska](#));

spletne strani posameznih sodišč, ki zagotavljajo informacije na spletu;

skupni [pravosodni portal nemške zvezne vlade in zveznih dežel](#).

Informacije so na voljo tudi na spletnih straneh [Nemške zveze sodnikov](#) (*Deutscher Richterbund*) in [Nemške zveze sodnih uradnikov](#) (*Bund Deutscher Rechtspfleger*).

Odvetnik

V Nemčiji deluje približno 166 000 odvetnikov. Pridobiti morajo enako pravno izobrazbo kot sodniki in so pooblaščen za svetovanje strankam in zastopanje strank v vseh pravnih zadevah. Svoj poklic lahko opravljajo v sodni dvorani in zunaj nje: v nemškem pravu ni posebne kategorije odvetnikov za zastopanje v postopkih pred sodiščem. Njihova pravica do zastopanja strank velja na vseh sodiščih v Nemčiji; edina izjema je zastopanje strank v civilnih zadevah pred zveznim vrhovnim sodiščem, za katero veljajo posebni pogoji dostopanja do sodišča. Izjema velja tudi za notranje odvetnike (*Syndikusanwälte*), ki so odvetniki zaposleni pri neodvetniškem delodajalcu, da mu svetujejo in ga zastopajo v pravnih zadevah; notranji odvetniki ne smejo zastopati svojega delodajalca pred nekaterimi sodišči.

Za odvetnike veljajo določbe Zveznega zakona o odvetništvu (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO). Poleg tega se odvetniški poklic ureja tudi sam z dodatnimi poklicnimi pravilniki, in sicer s kodeksom odvetniške poklicne etike (*Berufsordnung der Rechtsanwälte*, BORA) in kodeksom ravnanja za odvetnike specialiste (*Fachanwaltsordnung*, FAO). Nagrade odvetnikov ureja Zakon o odvetniški nagradi (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG).

Odvetniki se lahko včlanijo v eno od 27 zveznih odvetniških zbornic (*Rechtsanwaltskammern*) ali v odvetniško zbornico pri zveznem vrhovnem sodišču.

Odvetniške zbornice so pristojne za dostop do opravljanja odvetniškega poklica. Med drugim so pristojne tudi za nadzor nad skladnostjo odvetniške prakse s poklicnimi dolžnostmi.

Podatkovne zbirke

Izčrpne informacije o **odvetniškem poklicu** je mogoče najti na spletnem mestu [Zvezne odvetniške zbornice](#) (*Bundesrechtsanwaltskammer*, BRAK). Tudi [Zveza nemških odvetnikov](#) (*Deutscher Anwaltverein*, DAV), ki je največje neodvisno združenje nemških odvetnikov, ponuja najrazličnejše informacije o odvetniškem poklicu (na voljo tudi v angleškem in francoskem jeziku).

Pomoč pri iskanju odvetnika je na voljo tudi na naslednjih spletnih mestih: [Zvezni uradni imenik odvetnikov](#) (*Bundesweites Amtliches Anwaltsverzeichnis*), v katerem so navedeni vsi odvetniki (vsebinska je v nemškem in angleškem jeziku), in [Informacijska služba o nemških odvetnikih](#) (*Deutsche Anwaltsauskunft*).

Patentni zastopnik

V Nemčiji deluje približno 3 500 patentnih zastopnikov. Navadno imajo končano univerzitetno izobrazbo iz naravoslovnih ali tehničnih ved, dopolnjeno s pravno izobrazbo. Njihova dejavnost je omejena na svetovanje strankam in zastopanje teh strank na področju pravic industrijske lastnine (zlasti v zvezi s patenti, uporabnimi in industrijskimi modeli, blagovnimi znamkami in modeli) s posebnim poudarkom na postopkih prijave in spremljanja. Patentni zastopniki so pooblaščen, da svoje stranke zastopajo pred Nemškim uradom za patente in blagovne znamke, zveznim patentnim sodiščem in v posebnih okoliščinah tudi pred zveznim vrhovnim sodiščem. Pred deželnimi in višjimi deželnimi sodišči lahko samo podajo mnenje v zadevah svojih strank, ne morejo pa sami vlagati zahtevkov.

Za patentne zastopnike veljajo določbe Zakona o patentnih zastopnikih (*Patentanwaltsordnung*, PAO), včlanjeni pa so v zbornico patentnih zastopnikov (*Patentanwaltskammer*).

Podatkovne zbirke

Informacije o poklicu so na voljo na spletnem mestu [Zbornice patentnih zastopnikov](#). Tam je mogoče najti tudi [zvezni uradni imenik patentnih zastopnikov](#) (*Bundesweites Amtliches Patentanwaltsverzeichnis*).

Notar

Notarski poklic v Nemčiji trenutno opravlja skoraj 7 000 notarjev. Načeloma morajo imeti enako pravno izobrazbo kot sodniki. Notarji zagotavljajo neodvisno, nepristransko in objektivno svetovanje in pomoč pri pomembnih pravnih poslih ter urejajo pravne zadeve tako, da se preprečijo sodni spori. Njihova najpomembnejša naloga je priprava notarskih listin o pravnih poslih.

Zaradi zvezne strukture Nemčije obstaja več vrst notarjev. V večini zveznih dežel notarji opravljajo svoje dolžnosti kot glavni in samostojni poklic („samostojni notariat“, *Nurnotariat*). V nekaterih zveznih deželah pa notarji ob opravljanju notarskih dolžnosti delujejo tudi kot odvetniki („odvetniški notariat“, *Anwaltsnotariat*). Vse notarje imenuje in nadzira ustrezni deželni pravosodni organ (*Landesjustizverwaltung*).

Notarski poklic urejajo določbe Zveznega zakona o notarjih (*Bundesnotarordnung*, BNotO). Višino plačila, ki ga prejmejo notarji, določa Zakon o stroških postopka (*Kostenordnung*, KostO).

Notarji so včlanjeni v ustrezno deželno notarsko zbornico.

Podatkovne zbirke

Izčrpne informacije o različnih temah, povezanih z notarskim poklicem, so na voljo na spletnem mestu [Zvezne notarske zbornice](#) (*Bundesnotarkammer*). Pri iskanju notarja vam lahko pomaga tudi [imenik notarjev](#) (*Verzeichnis der Notare*), ki je objavljen na tem spletnem mestu. Vsebinska je na voljo v nemškem, angleškem, francoskem in španskem jeziku.

Drugi pravniški poklici

Pravniški poklici, opredeljeni v Zakonu o pravnih storitvah (*Rechtsdienstleistungsgesetz*, RDG)

Zakon o pravnih storitvah omogoča opravljanje zunajsodnih pravnih storitev izterjevalcem dolgov, svetovalcem na področju pokojnin in ponudnikom pravnih storitev, ki so specializirani za tuje pravo. Izterjevalci dolgov in svetovalci na področju pokojnin lahko v nekaterih primerih svoje stranke zastopajo tudi pred sodiščem. Za to morajo biti registrirani (za odobritev zaprosijo sodišče). Vse registrirane osebe so vpisane v [Register pravnih storitev](#).

Tem registriranim ponudnikom pravnih storitev se po zakonu ni treba včlaniti v zbornico ali posebno poklicno združenje. Nekateri izterjevalci dolgov in svetovalci na področju pokojnin so vključeni v poklicne organizacije, od katerih so največje Nemška zveza agencij za izterjavo dolgov (*Bundesverband Deutscher Inkassounternehmen*), Nemška zveza pravnih strokovnjakov/ponudnikov pravnih storitev (*Bundesverband Deutscher Rechtsbeistände /Rechtsdienstleister*) in Nemška zveza svetovalcev na področju pokojnin (*Bundesverband der Rentenberater*).

Podatkovne zbirke

Do registra pravnih storitev, ki vključuje seznam ponudnikov pravnih storitev in sodišč, pristojnih za registracijo, je mogoče dostopati prek nemškega pravosodnega portala. Poleg tega so obsežne nadaljnje informacije na voljo na spletnih mestih naslednjih organizacij: [Nemške zveze agencij za izterjavo dolgov](#), [Nemške zveze pravnih strokovnjakov/ponudnikov pravnih storitev](#) in [Nemške zveze svetovalcev na področju pokojnin](#).

Organizacije, ki nudijo brezplačne pravne storitve

V Nemčiji brezplačno pravno svetovanje (v skladu s **členoma 6 in 8 Zakona o pravnih storitvah** (*Rechtsdienstleistungsgesetz*)) ponujajo številne dobrodelne organizacije. Glavne takšne organizacije so:

[Nemška zveza za socialno skrbstvo delavcev](#) (*Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.*)

[Karitas](#)

[Diakonie](#)

[Judovska zveza za socialno skrbstvo](#) (*Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland*)

[Nemški Rdeči križ](#) (*Deutsches Rotes Kreuz*)

[Posvetna zveza za socialno skrbstvo](#) (*Paritätischer Wohlfahrtsverband*)

Sorodne povezave

[Pravosodni portal zvezne vlade in zveznih dežel](#)

[Informacije o sodiščih in državnih tožilstvih, zveznem ministrstvu za pravosodje in varstvo potrošnikov](#)

[Zvezno ministrstvo za pravosodje in varstvo potrošnikov](#)

[Ministrstvo za pravosodje zvezne dežele Hamburg](#)

[Ministrstvo za pravosodje zvezne dežele Berlin](#)

[Ministrstvo za pravosodje zvezne dežele Bavarske](#)

[Nemška zveza sodnikov](#)

[Zvezna odvetniška zbornica](#)

[Zvezni uradni imenik odvetnikov](#)

[Nemško odvetniško združenje](#)

[Informacijska služba nemških odvetnikov](#)

[Zbornica patentnih zastopnikov](#)

[Imenik notarjev](#)

[Zvezna notarska zbornica](#)

[Register pravnih storitev](#)

 [Nemška zveza za socialno skrbstvo delavcev](#)

 [Karitas](#)

 [Diakonie](#)

 [Judovska zveza za socialno skrbstvo](#)

 [Nemški Rdeči križ](#)

 [Posvetna zveza za socialno skrbstvo](#)

Zadnja posodobitev: 10/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravnih poklicev - Estonija

Ta stran vsebuje pregled organizacije pravnih poklicev v Estoniji.

Pravniški poklici – uvod

Pravniški poklici v Estoniji so:

tožilci,
sodniki,
sodniki porotniki,
pravosodni svetovalci in sodni uradniki,
odvetniki,
notarji,
sodni izvršitelji in
stečajni upravitelji.

Tožilci

Organizacija

 Tožilstvo je državni organ, za katerega je pristojno ministrstvo za pravosodje. Sestavljata ga dve ravni: urad generalnega tožilca (kot nadrejeno tožilstvo) in štiri okrožna tožilstva.

Urad generalnega tožilca je pristojen za celotno Estonijo, območja pristojnosti okrožnih tožilstev pa ustrezajo območjem pristojnosti policijskih prefektur. Vodja državnega tožilstva je generalni državni tožilec, ki ga na to funkcijo za pet let imenuje estonska vlada na predlog ministra za pravosodje ob upoštevanju mnenja odbora za pravne zadeve estonskega parlamenta.

Generalni državni tožilec vsako leto med spomladanskim zasedanjem parlamenta njegovemu ustavnemu odboru predloži pregled izvajanja nalog, ki so tožilstvu naložene z zakonom, v predhodnem koledarskem letu.

Vodje okrožnih tožilstev so glavni tožilci, ki jih na to funkcijo za pet let imenuje minister za pravosodje na predlog generalnega tožilca.

Skupaj je v Estoniji osem vrst tožilcev: generalni tožilec, glavni državni tožilci, državni tožilci in tožilci pomočniki v uradu generalnega tožilca ter glavni tožilci, višji tožilci, posebni tožilci, okrožni tožilci in tožilci pomočniki na okrožnih tožilstvih.

Glej tudi [zakon o tožilstvu](#).

Vloga in pristojnosti

Zakon o tožilstvu določa naslednje pristojnosti tožilcev:

sodelovanje pri načrtovanju ukrepov nadzora za preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj,
vodenje predkazenskega postopka ter zagotavljanje njegove zakonitosti in učinkovitosti,
zastopanje državnega tožilstva pred sodiščem,
opravljanje drugih z zakonom določenih nalog.

Tožilstvo pri opravljanju nalog, ki jih ima na podlagi zakona o tožilstvu, ravna neodvisno.

Tožilec kot vodja kazenskega postopka vodi preiskovalni organ pri zbiranju dokazov in odloči, ali naj se na podlagi ugotovljenih dejstev vloži obtožni akt.

V skladu z državnotožilskim redom:

urad generalnega državnega tožilca:

zagotavlja zakonitost in učinkovitost predkazenskega postopka, vodi preiskovalni postopek in zastopa državno tožilstvo pred sodišči vseh stopenj v zvezi s kaznivim ravnanjem uradnikov, gospodarskim kriminalom, kaznivimi dejanji, povezanimi s služenjem v obrambnih silah, kaznivimi dejanji na področju okolja, kaznivimi dejanji zoper izvajanje sodne oblasti in kaznivimi dejanji, povezanimi z organiziranim kriminalom, čezmejnimi kaznivimi dejanji ali kaznivimi dejanji, ki pritegnejo veliko pozornost javnosti, pa tudi kaznivimi dejanji zoper človeštvo in mednarodno varnost, hujšimi kaznivimi dejanji zoper državo, kaznivimi dejanji, ki jih storijo tožilci, in drugimi kaznivimi dejanji, ki jih določijo glavni državni tožilci;

analizira in nadzoruje dejavnosti okrožnih tožilstev, jim svetuje ter analizira in sprejema splošne ugotovitve glede prakse sodišč in tožilstev;

opravlja naloge v okviru mednarodnega sodelovanja, vključno s sodelovanjem pri delu Eurojusta;

sodeluje pri pripravi zakonov, vladnih uredb in upravnih odredb ter uredb in odredb ministra za pravosodje v zvezi z delom tožilstva;

sodeluje pri pripravi razvojnih načrtov v zvezi s tožilstvom in njegovimi nalogami;

organizira dejavnosti odnosov z javnostmi tožilstva in obvešča javnost o delovanju tožilstva;

organizira kadrovsko in izobraževalno delo tožilstva, obravnava vprašanja v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu uradnikov in zaposlenih ter vodi evidenco zaposlenih;

organizira skrbniška opravila izbirnega odbora za tožilce;

pripravlja predlog proračuna za tožilstvo in zagotavlja ciljno usmerjeno porabo proračunskih sredstev;

organizira upravljanje državnega premoženja v lasti tožilstva;

opravlja druge naloge, ki so mu dodeljene z zakonom, odločbo parlamenta (Riigikogu), odlokom predsednika republike, uredbo ali odredbo vlade republike ali uredbo ali odredbo ministra za pravosodje.

Sodniki

Organizacija

Sodnik mora biti državljan Estonije, ki je pridobil nacionalno priznan magisterij iz prava, enakovredne kvalifikacije v smislu člena 28(22) zakona Republike Estonije o šolstvu ali enakovredne kvalifikacije iz tujine, odlično obvlada estonščino na višji stopnji, ima velik moralni ugled ter sposobnosti in osebne

značilnosti, ki so potrebne za delo sodnika. Sodniki so na funkcijo imenovani dosmrtno. Minister za pravosodje nima pristojnosti dajanja navodil sodnikom ali izvajanja disciplinskih postopkov zoper sodnike. Sodnik je lahko odstranjen s funkcije samo na podlagi pravnomočne sodne odločbe. Sodniki lahko poklic opravljajo do 67. leta starosti, vendar je mogoče to mejo zvišati.

Za sodnika ne sme biti imenovana oseba, ki:

je bila obsojena zaradi kaznivega dejanja,

je bila odstranjena s funkcije sodnika, notarja ali sodnega izvršitelja,

je bila izključena iz estonske odvetniške zbornice,

je bila odpuščena iz javne službe zaradi disciplinske kršitve,

je v stečajju,

ji je prenehalo veljati dovoljenje za opravljanje poklicne dejavnosti revizorja, razen če se je to zgodilo na zahtevo revizorja,

ji je bila odvzeta pravica do opravljanja dela patentnega zastopnika, razen če se je to zgodilo na zahtevo patentnega zastopnika,

ji je bila odvzeta pravica do opravljanja dela zapriseženega prevajalca na podlagi člena 28(3)(3) zakona o zapriseženih prevajalcih.

Za sodnika na okrajnem ali upravnem sodišču je lahko imenovana vsaka oseba, ki je po pridobitvi ustrezne kvalifikacije pridobila najmanj pet let pravnih izkušenj ali je vsaj tri leta delala kot pravni uradnik ali sodni uradnik in je opravila sodniški izpit ali je tega oproščena.

Za sodnika na okrožnem sodišču je lahko imenovan vsakdo, ki je izkušen in priznan pravnik ter je opravil izpit za sodnika. Osebi, ki je opravljala delo sodnika neposredno pred imenovanjem, izpita za sodnika ni treba opravljati.

Na funkcijo sodnika vrhovnega sodišča so lahko imenovani izkušeni in priznani pravniki.

Imenovanje sodnikov poteka prek javnega razpisa.

Sodnik ne sme biti zaposlen na nobeni drugi funkciji kot na funkciji sodnika, razen če gre za poučevanje ali raziskovalno delo. Sodnik mora obvestiti predsednika sodišča o vsaki zaposlitvi, ki ni sodniška funkcija. Taka zaposlitev sodnika ne sme ovirati pri opravljanju njegovih uradnih dolžnosti ali pri njegovih nepristranskosti v presojanju. Sodnik ne sme biti poslanec parlamenta (*Riigikogu*) ali občinski oziroma mestni svetnik, član politične stranke, ustanovitelj, vodilni družbenik ali član upravnega odbora ali nadzornega sveta družbe, direktor podružnice tuje družbe, stečajni upravitelj, član stečajnega odbora, prisilni upravnik nepremičnine ali razsodnik, ki ga izbere ena od strank v sporu.

Sodnik je lahko odstranjen s funkcije samo s sodno odločbo. Kazensko obtožbo zoper sodnika sodišča prve ali druge stopnje je mogoče med njegovim mandatom vložiti samo na predlog vrhovnega sodišča en banc ob soglasju predsednika republike. Kazensko obtožbo zoper sodnika vrhovnega sodišča je mogoče med njegovim mandatom vložiti samo na predlog pravosodnega kanclerja ob večinskem soglasju estonskega parlamenta.

Zahteve, ki veljajo za sodnike, njihovo pripravništvo in obveznosti, so določene v [zakonu o sodiščih](#).

Vloga in pristojnosti

Sodniški poklic je zakonsko urejen. Etični kodeks sprejme zbor vseh estonskih sodnikov (en banc). Več informacij je na voljo na spletišču [estonskih sodišč](#) in spletišču [vrhovnega sodišča](#).

Sodnik presoja v skladu z ustavo in pravnimi akti, na podlagi katerih določi pravično rešitev za stranke v postopku. Z razlaganjem pravnih aktov in raziskovanjem sodeluje pri razvoju prava.

Svoje uradne naloge opravlja nepristransko in brez lastnega interesa, pri tem pa upošteva poklicni interes tudi na področjih, ki ne zadevajo njegovih poklicnih dejavnosti. Na poklicnem področju in zasebno se mora vesti neoporečno in se izogibati dejanjem, ki bi lahko škodila ugledu sodišča. Ne sme razkriti informacij, ki jih izve na sodnih obravnavah, zaprtih za javnost, ali na razpravah za sodno poravnavo. Obveznost varovanja zaupnosti velja zanj vedno, tudi po upokojitvi. Sodnik mora nadzorovati sodnike na prvi stopnji z manj kot tremi leti izkušenj, pripravnike za poklic pravosodnega svetovalca, in univerzitetne študente na pripravništvu. Sodnik nikoli ne sme nadzorovati več kot dve osebi hkrati. Redno mora nadgrajevati svoje strokovno znanje in spretnosti ter sodelovati pri usposabljanju.

Socialna jamstva za sodnike

Sodniki so po zakonu deležni različnih socialnih jamstev, vključno z uradno plačo, dodatkom, sodniško pokojnino, dopustom, uradnimi ogrinjali in drugimi socialnimi jamstvi.

Uradne plače sodnikov so določene v [zakonu o plačah višjih državnih uslužbencev](#).

Podlage za določitev sodniške pokojnine so določene v [zakonu o sodiščih](#).

Sodniško pokojnino sestavljajo starostna pokojnina, pokojnina za beneficirano delovno dobo, invalidska pokojnina in pokojnina za preživele družinske člane. Sodniška pokojnina se ne izplačuje, dokler je oseba zaposlena kot sodnik. Če je upokojeni sodnik zaposlen drugje, prejema polno sodniško pokojnino ne glede na dohodek. Do sodniške pokojnine ni upravičena oseba, ki je bila odstranjena s funkcije zaradi disciplinske kršitve ali obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja. Sodniška pokojnina se odvzame osebi, ki je bila obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper pravosodje.

Sodnik je upravičen do letnega dopusta. Letni dopust traja 35 koledarskih dni, dodatni dopust do skupaj sedmih koledarskih dni pa se odobri za obdobje sodniškega dela, pod pogoji, določenimi v zakonu o sodiščih.

Sodniki porotniki

Sodniki porotniki sodelujejo pri presojanju na okrajnih sodiščih samo v kazenskih zadevah, ki se nanašajo na težja kazniva dejanja. Sodnik porotnik ima pri izvajanju sodne oblasti enak status, pravice in dolžnosti kot poklicni sodnik. Sodnik porotnik je lahko imenovan za največ štiri leta, biti mora državljan Estonije s popolno poslovno sposobnostjo, star od 25 do 70 let, imeti stalno prebivališče v Estoniji, obvladati estonščino na ravni C1, kot je določeno v zakonu o javni rabi jezika, ali na drugi enakovredni ravni in imeti ustrezen moralni ugled za opravljanje nalog sodnika porotnika. Sodnik porotnik je lahko imenovan za največ dva zaporedna mandata.

Za sodnika porotnika ne sme biti imenovana oseba, ki je bila obsojena zaradi kaznivega dejanja, ki je v stečajju, ki ni primerna iz zdravstvenih razlogov, ki ima na območju samoupravne lokalne skupnosti, v okviru katere je bila predlagana za sodnika porotnika, stalni naslov (npr. naslov v registru prebivalstva) manj kot eno leto, ki dela za sodišča, tožilstvo ali službo za notranjo varnost, ki je zaposlena v obrambnih silah, ki je odvetnik, notar, sodni izvršitelj, član estonske vlade ali občinske oziroma mestne uprave, predsednik republike ali član *Riigikogu*. Oseba, obtožena kaznivega dejanja, ne sme biti imenovana za sodnika porotnika med kazenskim postopkom.

Sodnik porotnik pri odločanju v posamezni zadevi zastopa stališče laika, ki v sodnem postopku odloča bolj iz človekoljubnih kot pravnih razlogov. Sveti samoupravnih lokalnih skupnosti so odgovorni za izbiro kandidatov za sodnike porotnike.

Pravosodni svetovalci in sodni uradniki

Pravosodni svetovalec je uradnik sodišča, ki opravlja zakonsko določene naloge. Je nepristranski, vendar mora ravnati v skladu z navodili sodnika v obsegu, določenem z zakonom. Pristojen je za vpise v registre (npr. zemljiško knjigo, poslovni register) in izdajo predpisov o vodenju registrov, vključno z nalogi za plačilo kazni. Pravosodni svetovalec lahko začne pospešeni postopek za plačilni nalog. Omejitve za opravljanje funkcije sodnika veljajo tudi za pravosodne svetovalce.

Za pravosodnega svetovalca je lahko imenovana oseba, ki je pridobila nacionalno priznan magisterij iz prava, enakovredne kvalifikacije v smislu člena 28(22) zakona Republike Estonije o šolstvu ali enakovredne kvalifikacije iz tujine, odlično obvlada estonščino na ravni C1, kot je določeno v zakonu o javni rabi jezika ali na drugi enakovredni ravni, ima velik moralni ugled in je dokončala pripravništvo za pravosodnega svetovalca, razen če je izbirni odbor ni oprostil omenjenega pripravništva. Za pravosodnega svetovalca je lahko imenovana tudi vsaka oseba, ki je opravila sodniški izpit.

Za pravosodnega svetovalca ne sme biti imenovana oseba, ki je bila obsojena zaradi kaznivega dejanja; je bila odstranjena s funkcije sodnika, notarja ali sodnega izvršitelja; je bila izključena iz estonske odvetniške zbornice; je bila odpuščena iz javne službe zaradi disciplinske kršitve; je v stečaju; ji je prenehalo veljati dovoljenje za opravljanje poklicne dejavnosti revizorja, razen če se je to zgodilo na zahtevo revizorja; ji je bila odvzeta pravica do opravljanja dela patentnega zastopnika, razen če se je to zgodilo na zahtevo patentnega zastopnika; ji je bila odvzeta pravica do opravljanja dela zapriseženega prevajalca na podlagi člena 28(3)(3) zakona o zapriseženih prevajalcih; je bila odstranjena s funkcije sodnika zaradi neprimernosti zanjo (prepoved imenovanja na funkcijo pravosodnega svetovalca velja tri leta po imenovanju na funkcijo sodnika).

Imenovanje pravosodnih svetovalcev poteka prek javnega razpisa.

Zahteve za pravosodne svetovalce so določene v [zakonu o sodiščih](#).

Sodni uradnik je uradnik sodišča, ki bodisi neodvisno bodisi pod nadzorom sodnika sodeluje pri pripravi in obdelavi zadev v obsegu, določenem v zakonu o sodnem postopku. Pooblaščen je za opravljanje enakih dejanj in sprejemanje enakih odločitev kot pravosodni svetovalec ali drug uradnik sodišča v skladu z zakonom o sodnem postopku. Svoje naloge opravlja neodvisno, vendar mora v obsegu, določenem z zakonom, upoštevati navodila sodnika.

Za sodne uradnike veljajo enake zahteve kot za pravosodne svetovalce. Zaposlitev sodnega uradnika se opravi na podlagi javnega razpisa.

Za sodnega uradnika ne sme biti imenovana oseba, ki je bila kaznovana zaradi naklepno storjenega kaznivega dejanja; ki je bila kaznovana zaradi naklepno storjenega kaznivega dejanja zoper državo, ne glede na to, ali so bili podatki o obsodbi izbrisani; katere pravica do opravljanja funkcije sodnega uradnika je bila odvzeta na podlagi pravnomočne sodne odločbe; ki je ožji sorodnik ali partner osebe, ki neposredno nadzira sodnega uradnika.

Poleg [sodnih uradnikov](#) (521 Kb) in [pravosodnih svetovalcev](#) (373 Kb) so drugi uradniki na sodiščih še [direktorji sodišč](#) (367 Kb) in [uradniki na sodnih obravnava](#) (364 Kb).

Odvetniki

Odvetništvo sestavljajo odvetniki in njihovi pomočniki.

Odvetniki so člani estonske odvetniške zbornice, odvetništvo pa ureja zakon o odvetniški zbornici. Član estonske odvetniške zbornice je lahko vsakdo, ki izpolnjuje zahteve zakona o odvetniški zbornici in je opravil pravosodni izpit.

Estonska odvetniška zbornica je samoupravno poklicno združenje, ki je bilo ustanovljeno za zagotavljanje pravnih storitev v zasebnem in javnem interesu ter zaščito odvetniških poklicnih pravic. Estonska odvetniška zbornica spremlja poklicne dejavnosti svojih članov in njihovo skladnost z zahtevami glede poklicne etike. Organizira tudi strokovno izobraževanje in usposabljanje odvetnikov na delu ter zagotavljanje državne pravne pomoči. Odvetniška zbornica prek svojih članov zagotavlja državno pravno pomoč.

Estonska odvetniška zbornica deluje prek svojih organov. Ti so skupščina, odbor, predsednik, revizijska komisija, častno razsodišče in odbor za ocenjevanje strokovne ustreznosti.

Odvetniki so pooblašteni, da:

zastopajo in zagovarjajo stranke pred sodiščem ter v presodnem postopku in drugih postopkih v Estoniji in tujini;

zbirajo dokaze;

pri zagotavljanju pravnih storitev po lastni presoji izberejo in uporabijo zakonita sredstva in ukrepe;

od nacionalnih in lokalnih organov pridobijo informacije, ki jih potrebujejo za zagotavljanje pravnih storitev, da imajo dostop do dokumentov ter da pridobijo izvode teh dokumentov in izpiske iz njih, razen če je dostop do teh informacij in dokumentacije odvetnikom prepovedan z zakonom;

obdelujejo osebne podatke oseb, ki niso njihove stranke, pridobljene v skladu s pogodbo ali pravnim aktom, vključno s posebnimi vrstami osebnih podatkov, brez soglasja teh oseb, če je to potrebno za zagotavljanje pravnih storitev;

overjajo podpise in kopije dokumentov, predloženih sodišču in drugim uradnim organom, v okviru pravnih storitev, ki jih zagotavljajo strankam;

zagotavljajo storitve kontaktne osebe;

delujejo kot razsodniki ali spravi posredovalci v postopku, določenem v zakonu o spravnem postopku;

delujejo kot stečajni upravitelji, če so člani zbornice.

Pomočniki odvetnikov so pooblašteni, da v okviru zakonsko določenih omejitev delujejo kot odvetniki.

Pomočniki odvetnikov niso pooblašteni, da delujejo kot razsodniki ali spravi posredovalci v postopku, določenem v zakonu o spravnem postopku. Niso pooblašteni za zastopanje ali zagovarjanje strank pred vrhovnim sodiščem, razen če je z zakonom določeno drugače. Pomočniki odvetnikov niso pooblašteni za delovanje kot stečajni upravitelji.

Pomočnik odvetnika lahko zagotavlja pravne storitve samo pod nadzorom svojega mentorja, ki je odvetnik.

Odvetnik pri zagotavljanju pravnih storitev deluje neodvisno in v skladu z zakonodajo, pravnimi akti in sklepi, ki jih sprejmejo organi estonske odvetniške zbornice, ter v skladu z zahtevami odvetniške poklicne etike, dobro prakso in svojo vestjo.

Informacije, ki se razkrijejo odvetniku, so zaupne. Če je odvetnik ali uslužbenec estonske odvetniške zbornice ali odvetniške pisarne zaslišan kot prič, se mu ne smejo postavljati vprašanja ali od njega zahtevati pojasnila o zadevah, ki jih je izvedel pri zagotavljanju pravnih storitev.

Nosilci podatkov, povezani z odvetnikovim zagotavljanjem pravnih storitev, so nedotakljivi.

Odvetnik se zaradi opravljanja poklicnih odvetniških nalog ne sme poistovetiti s stranko ali njeno zadevo pred sodiščem.

Odvetnika ni mogoče pridržati, preiskati ali pripreti iz razlogov, ki izhajajo iz njegove poklicne dejavnosti, razen na podlagi odločitve okrajnega sodišča.

Odvetniške pisarne, v kateri odvetnik zagotavlja pravne storitve, ni mogoče preiskati iz razlogov, ki izhajajo iz njegove poklicne dejavnosti.

Seznam odvetnikov in odvetniških pisarn ter druge uporabne informacije so na voljo na spletišču [estonske odvetniške zbornice](#). Funkcija „[poišči odvetnika](#)“ pa omogoča tudi iskanje odvetnika v Evropski uniji.

Pravne zbirke podatkov

Obstajajo samo zgoraj navedene zbirke podatkov.

Pravni svetovalci

Poklicna dejavnost pravnih svetovalcev v Estoniji ni zakonsko urejena.

Notarji

Organizacija

Vsi notarji v Estoniji imajo enake pristojnosti. Notarski poklic ureja [zakon o notarjih](#). Ministrstvo za pravosodje in notarska zbornica sta odgovorna za urejanje in vodenje poklicnih dejavnosti notarjev. Notarska zbornica je pravna oseba javnega prava, njeni člani pa so vsi notarji, ki so imenovani na funkcijo. Pristojnosti vključujejo nadzor nad tem, ali notarji opravljajo svoje poklicne dejavnosti vestno in pravilno, usklajevanje poklicnih dejavnosti notarjev, organiziranje usposabljanj za notarje, organiziranje dela notarskih kandidatov, upravljanje in razvijanje elektronskega informacijskega sistema v zvezi z

notarji ter zagotavljanje pomoči ministru za pravosodje glede dejavnosti nadzora itd. Informacije o notarjih in notarskih pristojnostih so na voljo na spletišču [notarske zbornice](#).

Vloga in pristojnosti

Notar je nosilec funkcije na področju javnega prava, država pa ga pooblašča, da na zahtevo neke osebe potrdi dejstva in dogodke, ki imajo pravni pomen, ter opravlja druga notarska dejanja za zagotovitev pravne varnosti.

Notarji morajo biti nepristranski, zanesljivi in neodvisni pri opravljanju svojih dejavnosti. Preveriti morajo dejanske namene strank pravnega posla in okoliščine, potrebne za pravilno izvedbo pravnega posla, ter strankam pojasniti različne načine izvedbe pravnega posla in njegove posledice.

Notarji na zahtevo opravljajo naslednja notarska dejanja:

opravljajo notarske overitve (različnih pogodb, pooblastil, oporok) in notarske potrditve pristnosti (kopij, podpisov, natisnjenih izvodov itd.); urejajo zapuščinske zadeve;

izdajajo potrdila o pripravi notarskih listin, ki bodo izvršene v Estoniji na podlagi člena 60 Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 351, 20.12.2012, str. 1) ali Priloge II k navedeni uredbi; izdajajo potrdila o pripravi notarskih listin, ki bodo izvršene v Estoniji na podlagi člena 59(1) in Priloge II k Uredbi (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (UL L 201, 27.7.2012, str. 107), in izdajajo potrdila o pripravi notarskih listin, ki bodo izvršene v Estoniji na podlagi člena 60 (2) in Priloge II;

izdajajo izpiske v zvezi s pripravo notarskih listin, ki bodo izvršene v Estoniji na podlagi člena 48(3) ter prilog III in IV k Uredbi Sveta (ES) št. 4/2009 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah (UL L 7, 10.1.2009, str. 1);

razveljavljajo pooblastila v skladu z zakonom o notarski overitvi;

dogovore, sklenjene prek odvetnika v vlogi pravnega posredovalca ali prek drugega notarja, razglašajo za izvršljive;

izdajajo potrdila (apostille);

na zahtevo pravnih oseb predložijo njihova letna finančna poročila sodišču, ki vodi register;

potrjujejo sklenitve in razveze zakonskih zvez ter pripravljajo vpise o sklenitvah in razvezah zakonskih zvez v register;

prevzemajo v hrambo denar, vrednostne papirje in dokumente;

omogočajo dostop do podatkov v registru zemljiškopravne oddelka ali oddelka za registracije ali do dokumentov, ki se vodijo v registru;

predložijo obvestila in vloge ekonomskemu upravnemu organu na zahtevo podjetij, prejemajo dokumente in druge informacije gospodarskih upravnih organov ter izdajajo upravne akte podjetjem;

na zahtevo podjetij vnašajo informacije v register;

na zahtevo pravne osebe ali skrbnika zagotavljajo podatke o dejanskem lastniku.

Stranka mora plačati notarju pristojbino, ki je zakonsko določena za te pravne posle.

Notarji lahko opravljajo naslednje uradne storitve:

pravno svetovanje, ki ni del postopka potrjevanja;

svetovanje glede davčne in tuje zakonodaje v okviru postopka potrjevanja ali zunaj njega;

vodenje pravnega postopka v skladu z zakonom o pravnem postopku;

vlogo razsodnikov na podlagi zakonika o civilnem postopku;

vodenje dražb, glasovanj, loterij in žrebanj ter potrjevanje izidov;

predsedovanje zaprisegam in potrjevanje pristnosti zapriseženih potrdil;

pošiljanje zahtevkov in obvestil, ki niso povezani z uradnimi dolžnostmi, in izdajanje potrdil v zvezi s pošiljanjem ali nezmožnostjo pošiljanja takih zahtevkov in /ali obvestil;

zagotavljanje storitev kontaktne osebe;

prevzem denarnih depozitov (razen gotovine), vrednostnih papirjev, dokumentov in drugih predmetov v hrambo, če to ni notarsko dejanje ali uradna dolžnost, ki izhaja iz njega;

odgovarjanje na zahteve za pojasnila, ki jih predložijo podjetja.

Informacije o uradnih storitvah notarjev so na voljo na [spletišču](#) notarske zbornice. Pred storitvijo se stranka in notar dogovorita o pristojbini za notarske storitve.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

V Estoniji je to svobodni pravniški poklic: sodni izvršitelji delujejo v svojem imenu in so odgovorni za svoja dejanja. Sodni izvršitelj mora biti nepristranski in odgovoren pri opravljanju svojih nalog. Uradne dejavnosti sodnih izvršiteljev ureja [zakon o sodnih izvršiteljih](#).

Od januarja 2010 deluje skupna poklicna organizacija za sodne izvršitelje in stečajne upravitelje, zbornica sodnih izvršiteljev in stečajnih upraviteljev (v nadaljnjem besedilu: zbornica). Uradne dejavnosti sodnih izvršiteljev, nadzor nad njimi, disciplinsko odgovornost in dejavnosti poklicnega združenja ureja zakon o sodnih izvršiteljih. Vloga zbornice je razvijati in spodbujati svobodne pravniške poklice, vključno z razvojem in spremljanjem skladnosti z dobro uradno in poklicno prakso, oblikovati priporočila za usklajevanje poklicnih dejavnosti, organizirati usposabljanje, razvijati informacijske sisteme itd. Zbornica ima tudi častno razsodišče. Več informacij o dejavnostih zbornice je na voljo na njenem [spletišču](#).

Poklicne naloge sodnega izvršitelja so:

opravljanje izvršilnih postopkov v skladu z zakonikom o izvršilnem postopku;

vročanje dokumentov v skladu s procesnimi zakoniki;

popisovanje dediščine in njeno upravljanje v skladu z zakonom o dedovanju;

vodenje dražbe na zahtevo sodišča ali upravnega organa zunaj izvršilnih postopkov v zadevah in po postopku, določenih z zakonom;

posredovanje v zvezi s preživnino, prejeta od tuje države, na podlagi zakona o družinskih prejemkih;

izdelava profilov dolžnikov v zvezi z izvršbami.

Pristojbine za opravljanje teh uradnih nalog sodnih izvršiteljev so določene v zakonu o sodnih izvršiteljih.

Sodni izvršitelj lahko na zahtevo fizičnih oseb opravi naslednje strokovne storitve:

vodi dražbe premočnin in nepremičnin;

vroča dokumente;

daje pravne nasvete in sestavlja pravna pisanja, če njegova izobrazba ustreza določbam člena 47(1)(1) zakona o sodiščih;

zagotavlja storitev ugotavljanja pravnega dejstva zunaj sodnih postopkov;

opravlja vlogo pravnega posredovalca v skladu z zakonom o pravnem postopku;

opravlja vlogo razsodnika na podlagi zakonika o civilnem postopku.

Sodni izvršitelji lahko zavrnejo opravljanje strokovne storitve.

O pogojih opravljanja strokovnih storitev in plačilu se s stranko sklene pisni dogovor pred izvajanjem storitve. Dogovorjeni pogoji in plačilo so v skladu z dobro strokovno prakso.

Sodni izvršitelji pri opravljanju strokovnih storitev ne smejo uveljavljati pravic, ki so jim dodeljene z zakonom, kadar opravljajo poklicne naloge ali naloge, ki jih izvajajo po uradni dolžnosti.

Informacije o storitvah, ki jih zagotavljajo sodni izvršitelji, so na voljo na [spletišču](#) zbornice.

Državni nadzor nad uradnimi nalogami sodnih izvršiteljev opravlja ministrstvo za pravosodje in zbornica.

Sodni izvršitelji so krivdno odgovorni za škodo, povzročeno med opravljanjem svojih poklicnih dejavnosti, tudi če je škodo povzročil zaposleni v njihovem uradu. Če zahtevkov za nadomestilo škode, povzročene v okviru poklicne dejavnosti sodnega izvršitelja, ni mogoče poplačati iz sredstev sodnega izvršitelja ali druge osebe, odgovorne za škodo, ali če takih zahtevkov ni mogoče poplačati v celoti, je za povzročeno škodo odgovorna zbornica. Končno odgovornost za dejanja sodnih izvršiteljev nosi država. Zbornica in država imata pravico vložiti pravno sredstvo zoper osebo, odgovorno za škodo, država pa ima tudi pravico vložiti pravno sredstvo zoper zbornico.

Stečajni upravitelji

Stečajni upravitelj je oseba, ki jo je imenovalo sodišče in ki v tej vlogi opravlja pravne posle in druga dejanja, povezana s stečajno maso, ter zastopa dolžnika pred sodiščem v sporih, povezanih s stečajno maso. Glavni obveznosti stečajnega upravitelja sta varovanje pravic in interesov vseh upnikov in dolžnika ter zagotavljanje zakonitega, hitrega in finančno upravičenega stečajnega postopka. Stečajni upravitelj svoje naloge opravlja osebno. Kot stečajni upravitelj lahko delujejo fizične osebe, ki jih zbornica pooblasti za delo stečajnega upravitelja, odvetniki, zakoniti revizorji in sodni izvršitelji. Zbornica vodi seznam stečajnih upraviteljev. Seznam vsebuje podatke o vseh osebah, ki lahko delujejo kot stečajni upravitelji, in je javnosti na voljo na spletišču zbornice. Stečajni upravitelji s seznama morajo zagotavljati, da so njihovi podatki pravilni.

Glavne naloge stečajnega upravitelja so:

ugotavljanje upniških terjatev, upravljanje stečajne mase, organiziranje oblikovanja in prodaje stečajne mase ter poravnave terjatev upnikov zunaj stečajne mase;

ugotavljanje vzrokov in datumov dolžnikove plačilne nesposobnosti;

po potrebi poskrbeti, da se poslovne dejavnosti dolžnika nadaljujejo;

po potrebi opraviti likvidacijo dolžnika, če je dolžnik pravna oseba;

zagotavljanje informacij upnikom in dolžniku v zakonsko določenih primerih;

poročanje sodišču, nadzornemu uradniku in stečajnemu odboru o svojih dejavnostih in zagotavljanje informacij o stečajnem postopku.

Upravni nadzor nad dejavnostmi stečajnih upraviteljev opravlja ministrstvo za pravosodje na podlagi pritožb ali drugih podatkov, ki jih prejme v zvezi s stečajnim upraviteljem in na podlagi katerih lahko sklepa, da stečajni upravitelj ni izpolnil svojih obveznosti. Ministrstvo za pravosodje ima pravico, da pri spremljanju dejavnosti stečajnega upravitelja preveri ustreznost in zakonitost njegovih poklicnih dejavnosti. Minister za pravosodje lahko uvede disciplinske ukrepe zoper stečajnega upravitelja, ki ne izpolnjuje obveznosti, ki izhajajo iz pravnih aktov o poklicnih dejavnostih stečajnih upraviteljev. Minister za pravosodje ne more uvesti disciplinskih ukrepov zoper odvetnike, ki delujejo kot stečajni upravitelji, vendar pa lahko sproži postopek pred častnim razsodiščem v odvetniški zbornici.

Dejavnosti stečajnih upraviteljev poleg ministrstva za pravosodje v okviru upravnega nadzora spremljajo tudi stečajni odbor, generalna skupščina upnikov, sodišče ter zbornica v okviru svojih pristojnosti.

Sorodne povezave

[Ministrstvo za pravosodje](#)

[Neprireditna zveza odvetnikov](#)

[Fundacija urada za pravne storitve](#)

[Estonska odvetniška zbornica](#)

[Tožilstvo](#)

[Notarska zbornica](#)

[Zbornica sodnih izvršiteljev in stečajnih upraviteljev](#)

Zadnja posodobitev: 20/04/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Irska

Na tej strani je pregled pravniških poklicev na Irskem.

Pravniški poklici – uvod

Sodno oblast izvaja sodstvo v skladu s členom 34 ustave in področno zakonodajo, predvsem zakonom o sodiščih (njihovi ustanovitvi in sestavi) iz leta 1961 in zakonom o sodiščih (dodatne določbe) iz leta 1961, kakor je bil spremenjen. Sodniki so imenovani izmed kandidatov iz vrst pravniških poklicev. Pri opravljanju svojih nalog so popolnoma neodvisni. Ta neodvisnost je določena z ustavo. Pravniški poklic opravljajo pravni svetovalci („solicitors“, ki se osredotočajo na neposredno delo s strankami) in odvetniki („barristers“, ki se specializirajo za zastopanje in pravljanje).

1. Sodniki

Posvetovalni odbor za imenovanje sodnikov (*Judicial Appointments Advisory Board* – JAAB) preveri primernost posameznikov za imenovanje za sodnika in o tem obvesti vlado. Ustanovljen je bil v skladu z zakonom o sodišču in sodnih uradnikih iz leta 1995. Odbor sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča, predsedniki pritožbenega sodišča, višjega sodišča, okrožnega sodišča in okrajnega sodišča, državni tožilec, imenovani predstavniki odvetniške zbornice in pravniške zbornice ter tri osebe, ki jih imenuje minister za pravosodje in reformo zakonodaje. Sodnike imenuje predsednik po svetovanju vlade. Sodniki so neodvisni, obvezuje jih le ustava in zakonodaja. V skladu z ustavo se število sodnikov občasno določi glede na zakonodajo.

Vrhovno sodišče sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča in sedem običajnih sodnikov, ki imajo naziv „sodnik vrhovnega sodišča“. Predsednik višjega sodišča je po uradni dolžnosti tudi član vrhovnega sodišča. Višje sodišče sestavljajo predsednik višjega sodišča, ki je odgovoren za splošno organizacijo dela na višjem sodišču, in običajni sodniki, ki imajo naziv „sodnik višjega sodišča“. Predsednik vrhovnega sodišča in predsednik okrožnega sodišča sta po uradni dolžnosti tudi člana višjega sodišča. Višje sodišče sestavljajo predsednik in 35 sodnikov. Okrožno sodišče sestavljajo predsednik okrožnega sodišča in

37 običajnih sodnikov, ki imajo naziv „sodnik okrožnega sodišča“. Predsednik okrajnega sodišča je po uradni dolžnosti tudi član okrožnega sodišča. Okrajno sodišče sestavljajo predsednik okrajnega sodišča in 63 drugih sodnikov, ki imajo naziv „sodnik okrajnega sodišča“. Plače sodnikov občasno ureja zakonodaja.

Sodniki se imenujejo izmed pravnških poklicev, usposobljenih pravnih svetovalcev ali odvetnikov z določenim številom let izkušenj pri opravljanju poklica (izključujoč raziskave). Člen 29(2) zakona o sodiščih iz leta 1961 (dodatne določbe) za okrajna sodišča določa, da je oseba z najmanj desetletno prakso opravljanja poklica odvetnika ali pravnega svetovalca primerna za imenovanje za sodnika okrajnega sodišča. Člen 30 zakona o sodiščih in sodnih uradnikih iz leta 1995 določa, da je pravni svetovalec ali odvetnik z desetletno prakso opravljanja poklica ustrezen za imenovanje za sodnika okrožnega sodišča. Zakon o sodiščih in sodnih uradnikih iz leta 2002 določa, da je oseba z najmanj dvanajsetletno prakso opravljanja poklica odvetnika ali pravnega svetovalca ustreza za imenovanje za sodnika višjega, pritožbenega in vrhovnega sodišča. Kot je bilo že navedeno, so sodniki neodvisni ter morajo upoštevati samo ustavo in zakonodajo, pri sprejetju funkcije pa v skladu s členom 34.5.1 v ustavi izjavijo naslednje:

„Pred vsemogočnim Bogom svečano in iskreno obljubljam in izjavljam, da bom primerno in zvesto in po svojih najboljših močeh in znanju opravljal funkcijo glavnega sodnika (ali drugo funkcijo) brez strahu ali uslug, naklonjenosti ali sovražnosti proti komur koli in spoštoval ustavo in zakone. Naj me Bog usmerja in podpira.“ (*In the presence of almighty God I do solemnly and sincerely promise and declare that I will duly and faithfully and to the best of my knowledge and power execute the office of Chief Justice (or as the case may be) without fear or favour, affection or ill-will towards any man, and that I will uphold the Constitution and the laws. May God direct and sustain me.*)

V skladu z ustavo je sodnike višjega sodišča in vrhovnega sodišča mogoče odstaviti samo zaradi neprimerne vedenja ali nezmožnosti, in sicer ko oba doma irskega parlamenta (*Oireachtas*) sprejmeta resolucijo o odstitvi. Zakon o sodiščih iz leta 1924 in zakon o sodiščih (okrajno sodišče) iz leta 1946 vsebujeta podobne zakonske določbe za sodnike okrožnih in okrajnih sodišč.

2. Generalni državni tožilec in direktor državnega tožilstva

Generalni državni tožilec je „svetovalec vlade v pravnih zadevah in za pravno mnenje“, kot določa člen 30 ustave. Generalnega državnega tožilca imenuje predsednik na predlog predsednika vlade (*Taoiseach*), pri čemer mora generalni državni tožilec, ko predsednik vlade preneha opravljati svojo funkcijo, odstopiti s položaja. Državni tožilec je delujoči odvetnik in višji pravni zastopnik. V skladu s pravili generalnemu državnemu tožilcu ni treba prenehati opravljati zasebne dejavnosti, vendar je to v zadnjih letih običajno.

Kot pravni svetovalec vlade generalni državni tožilec temeljito prouči vse zakonodajne predloge, ki jih vlada namerava predložiti v obravnavo obeh domov parlamenta (*Oireachtas*), da bi jih sprejela kot zakon. Generalni državni tožilec svetuje vladi tudi o mednarodnih zadevah, kot je ratifikacija mednarodnih sporazumov. Funkcija generalnega državnega tožilca je tudi, da zastopa javnost pri uveljavljanju njenih pravic. V tem primeru gre za začetek pravnih postopkov ali nasprotovanje tem postopkom. Ne glede na to, da generalnega državnega tožilca imenuje predsednik vlade (*Taoiseach*), je tožilec neodvisen od vlade. V skladu z ustavo je generalni državni tožilec vedno, kadar se izpodbija ustavnost zakonodaje, glavni zagovornik.

Pred letom 1976 so se vsa hujša kazniva dejanja preganjala v imenu generalnega državnega tožilca. Ustava določa, da lahko to funkcijo opravlja tudi druga oseba, ki ji zakon to dovoljuje. Tako je bilo s členom 2 zakona o kazenskem pregonu kaznivih dejanj iz leta 1974, ki je začel veljati leta 1976, uvedeno mesto direktorja državnega tožilstva, pri čemer je bil namen imeti uradnika, ki je neodvisen od političnih povezav za opravljanje teh funkcij. Direktorja imenuje vlada, vendar je ta javni uradnik, tako da mu v nasprotju z generalnim državnim tožilcem ni treba odstopiti, ko se vlada zamenja. Tako je zagotovljena kontinuiteta pri pregonu kaznivih dejanj. Zakon iz leta 1974 tudi določa, da mora biti direktor državnega tožilstva pri opravljanju nalog neodvisen. Direktorja lahko odstavi vlada, vendar le v primeru, če je komisija, ki jo sestavljajo predsednik vrhovnega sodišča, sodnik višjega sodišča in državni tožilec, predložila poročilo o njegovem zdravstvenem stanju ali ravnanju.

☒ **Direktor državnega tožilstva** odloča o tem, ali naj bo oseba obtožena za hujše kaznivo dejanje in kakšna naj bo kazen. Vsa kazniva dejanja kazensko preganja direktor državnega tožilstva, vendar lahko večino manjših kaznivih dejanj kazensko preganja irska policija (*Garda*), pri čemer tožbe ne pošlje direktorju državnega tožilstva. V teh primerih ima direktor državnega tožilstva pravico svetovati policiji pri obravnavanju primera. Čeprav je pri pregonu prevzel vlogo generalnega državnega tožilca, to vlogo generalni državni tožilec ohranja pri mednarodnih primerih, kot je izročitev.

3. Zaposleni v sodni službi

Sodni tajniki in **sodni uradniki** so zaposleni v sodni službi.

Sodni uradniki so odgovorni za splošno administracijo sodišč. Glavna funkcija sodnega tajnika je pomoč sodniku med zasedanjem sodišča in zagotavljanje učinkovito vodenje administracije, da sodišča delujejo nemoteno.

Služba je neodvisen pravni organ, ki ga je novembra 1999 vlada ustanovila z zakonom o sodni službi iz leta 1998. Sodba služba je odgovorna ministru za pravosodje in enakost ter prek ministra vladi.

Sodna služba ima pet nalog:

- upravljanje sodišč,
- zagotavljanje podpornih storitev sodnikom,
- zagotavljanje informacij o sodnem sistemu javnosti,
- zagotavljanje, upravljanje in vzdrževanje sodnih zgradb,
- zagotavljanje prostorov za stranke sodišč.

4. Šerif

Vsako okrožje na Irskem ima šerifa, ki je javni uradnik, in med njegove obveznosti sodi tudi zaplemba in prodaja blaga za poplačilo dolga po tem, ko je sodišče izdalo sodbo. Šerifi so imenovani v skladu z zakonom o sodnih uradnikih iz leta 1945, pri čemer se lahko v skladu s členom 12(5) za ta položaj imenujejo le odvetniki in pravni svetovalci s petimi leti delovne dobe ali osebe, ki imajo najmanj pet let delovnih izkušenj kot upravni uradnik ali glavni pomočnik podšerifa ali šerifa. Člen 12(6)(g) zakona določa, da pogoje za zaposlitev šerifa, za katerega veljajo predhodni členi zakona, občasno določa minister za finance po posvetovanju z ministrom za pravosodje in enakost.

5. Pravni svetovalci (Solicitors)

☒ **Irska odvetniška zbornica** nadzira izobraževanje študentov, ki želijo postati pravni svetovalci, in je pooblaščen za disciplinski nadzor nad delom usposobljenih pravnih svetovalcev. Vsak, ki želi postati pravni svetovalec, mora opraviti zaključne izpite (FE-1), ki se izvajajo dvakrat letno, običajno spomladi in jeseni. Izpit FE-1 je sestavljen iz osmih delov: pravo gospodarskih družb, ustavno pravo, pogodbeno pravo, kazensko pravo, pravo pravičnosti, pravo Evropske unije, nepremičninsko pravo in odškodninsko pravo. Posamezniki morajo nato najti primerne pravnega svetovalca (ki opravlja ta poklic), ki bo njihov mentor, da lahko začnejo tečaj strokovne prakse I (PPC I). Tečaj PPC I traja od septembra do marca in zajema naslednje predmete: uporabno zemljiško pravo, zapuščinsko in davčno pravo, gospodarsko pravo, pripravljalni tečaj, pravdanje (civilni in kazenski postopki), irska pravna praksa ter znanja in spretnosti (civilni postopki in zagovorništvo, razgovor in svetovanje, pravno raziskovanje, pravna predstavitev, pisanje in sestavljanje pravnih besedil, pogajanja in strokovni razvoj). Pogodba o pripravništvu kandidatov se nato začne izvajati 14 dni po zaključnem izpitu tečaja PPC I. Preden ste lahko pripuščeni na tečaj PPC II, mora komisija za izobraževanje potrditi, da ste opravili PPC I. Po 11 mesecih 24-mesečnega obdobja pripravništva se pripravnik vrne na pravno šolo na tečaj PPC II. Ta zajema predmete strokovna praksa, ravnanje in upravljanje (obvezno) ter vrsto izbirnih predmetov v okviru treh

naslovov: gospodarstvo, praksa in postopki ter zasebna stranka. Običajno se začne vsakega aprila in traja 11 tednov, vključno z izpiti. Posamezniki, ki so opravili PPC II, se morajo vrniti v pisarno pravnega svetovalca mentorja in opraviti preostalo obdobje, in sicer deset mesecev, če pripravniku ni priznано delo, opravljeno pred tečajem PPC I, ali šest mesecev, če mu je bilo to priznано.

Pripravnik lahko vložijo zahtevek za vpis na seznam pravnih svetovalcev, ko:

so opravili vse izpite,

so uspešno zaključili pripravništvo ter

je pravni svetovalec mentor zaprisegel, da je pripravnik primerna oseba za pravnega svetovalca.

Nazadnje, posamezniki lahko zaprosijo za licenco za delo, ko je njihovo ime vpisano na seznam pravnih svetovalcev.

Odvetniška zbornica ima disciplinski nadzor nad delom vseh usposobljenih pravnih svetovalcev. V skladu z zakoni o pravnih svetovalcih od leta 1954 do 1994 je disciplinsko razsodišče odvetniške zbornice pristojno za preiskavo obtožb o kršitvi zakona, kot je na primer nezakonita prisvojitve denarja. Kadar se ugotovi kršitev zakona, lahko razsodišče samo naloži sankcijo pravnemu svetovalcu (ki lahko vključuje navodilo, da mora ta plačati nadomestilo oškodovani stranki v znesku, ki ne presega 15 000 EUR) ali pa svoje ugotovitve in priporočilo predloži predsedniku višjega sodišča, ki na koncu odloči o naravi sankcij, ki se naložijo pravnemu svetovalcu. Predsednik lahko pravnemu svetovalcu začasno prepove opravljanje poklica in nato prepoved prekliche. Disciplinsko razsodišče lahko zahteva povračilo sredstev strankam, če ugotovi, da je pravni svetovalec preveč zaračunal.

Zakonski instrument št. 732 iz leta 2003, predpisi Evropskih skupnosti (vzpostavitev in delovanje odvetnikov) iz leta 2003 (S.I. No. 732/2003 - European Communities (Lawyers' Establishment) Regulations 2003), določa, da morajo odvetniki iz držav članic, ki želijo opravljati poklic odvetnika ali pravnega svetovalca, pri odvetniški zbornici, pristojni za odvetnike, ali odvetniški zbornici, pristojni za pravne svetovalce, vložiti prošnjo za registracijo. Prošnja se prouči in če je pozitivno rešena, je izdano potrdilo o registraciji. Če zbornica prošnjo zavrne, se je mogoče pritožiti na višje sodišče.

6. Odvetniki (*Barristers*)

Organ, ki ureja usposabljanje odvetnikov, tj. Honorable Society of King's Inns, omogoča podiplomsko pravno usposabljanje za osebe, ki želijo pridobiti naziv odvetnik (*barrister-at-law*). Je prostovoljna zbornica, ki jo nadzirajo sodniki Honorable Society of King's Inns, ki so člani sodstva in starejši odvetniki. Pogoj za začetek izobraževanja je opravljen sprejemni izpit, h kateremu lahko pristopijo diplomanti z diplomno zbornico iz pravnih študij ali diplomanti prava. Študij pravnih študij traja dve leti (izredno), izobraževanje za odvetnika pa je enoletno intenzivno izobraževanje ali modularno dvoletno izobraževanje. Po uspešnem zaključku izobraževanja študente na vrhovno sodišče pokliče predsednik vrhovnega sodišča in poklicani študenti po svečanosti podpišejo članstvo v zbornici. Preden pa lahko začnejo opravljati plačano pravno delo, morajo izpolniti dodatne pogoje.

Odvetniki morajo biti člani pravne knjižnice, da lahko začnejo opravljati poklic. Pravna knjižnica zagotavlja prostor za delo ter dostop do pravnih besedil in materiala, zanjo pa je treba plačati letno članarino. Preden odvetnik postane član pravne knjižnice, mora izbrati mentorja, in sicer uveljavljenega odvetnika z najmanj petletnimi izkušnjami. V obdobju, ko odvetnika vodi mentor, kar je na splošno eno leto, se novo usposobljen odvetnik imenuje „devil“. Slednjega mentor uvaja v praktično delo odvetnika in ga običajno pozove, da mu pomaga pri pisanju tožbenih spisov in pravnem raziskovanju ter da v njegovem imenu prisostvuje na sodišču.

Ravnanje odvetnikov nadzoruje Svet odvetniške zbornice, pristojne za odvetnike (*The General Council of the Bar of Ireland*), ki je organ, katerega delovanja ne ureja zakon. Svet enkrat letno izvolijo člani zbornice in izda kodeks poklicnega ravnanja, ki ga člani dopolnjujejo. S tem kodeksom je predpisano ravnanje odvetnikov.

Obtožbe glede kršitev kodeksa ravnanja preiskuje komisija za poklicno prakso pri zbornici, ki vključuje tudi nečlane zbornice. Komisija lahko odredi globo in izreče ukor ali začasno izključi ali izključi člana iz pravne knjižnice. Na njihove odločitve se je mogoče pritožiti na odbor za pritožbe, ki ga sestavljata sodnik okrožnega sodišča in laični član.

Tradicionalno je veljalo, da mora odvetnik prejemati navodila od pravnega svetovalca, neposreden dostop do odvetnika pa je bil prepovedan. To prakso je proučila komisija za prosto trgovino, ki je v svojem poročilu leta 1990 navedla, da je splošna prepoved neposrednega dostopa omejevalna praksa, in priporočila, da se črta iz Kodeksa ravnanja. Komisija je sprejela odločitev, da je stalna vključenost pravnega svetovalca v nekaterih primerih zaželeno. Priporočila je neobstoj zakonskih ali drugih pravnikov, ki zahtevajo fizično prisotnost pravnega svetovalca, ki na sodišču svetuje odvetniku. Ta priporočila še niso bila v celoti izvedena, vendar so bile v Kodeks ravnanja vnesene številne spremembe, ki dovoljujejo neposreden dostop nekaterim pooblaščenim strokovnim organom.

Odvetniki so nižji ali višji pravni zastopniki. Člani združenja odvetnikov tradicionalno najprej nekaj let delujejo kot nižji pravni zastopniki, preden se odločajo o tem, ali bodo postali višji pravni zastopniki. Tukaj ne gre za samodejno napredovanje in nekateri nižji pravni zastopniki nikoli ne vložijo prošnje za napredovanje. Na splošno večina odvetnikov o tem, da bi postali višji pravni zastopniki, razmišlja šele po petnajstih letih opravljanja poklica. Tisti, ki želijo postati višji pravni zastopniki, vložijo prošnjo za odobritev pri generalnem državnem tožilcu, vendar jih imenuje vlada po posvetu z državnim tožilcem, ki se predhodno posvetuje s predsednikom vrhovnega sodišča, predsednikom višjega sodišča in predsednikom odvetniške zbornice, pristojne za odvetnike. Nižji pravni zastopniki na splošno pripravljajo tožbene spise in vodijo nekatere sodne primere, večinoma na nižjih sodiščih, vendar tudi na drugih. Naloge višjega pravnega zastopnika vključujejo temeljit pregled tožbenih spisov, ki jih pripravi nižji pravni zastopnik, in vodenje težjih primerov na višjem in vrhovnem sodišču.

7. Sodni tajniki

 Sodni tajniki so usposobljeni pravni svetovalci in jih imenuje vlada. Opravljajo kvazisodne storitve na območju pristojnosti okrožnega sodišča in so odgovorni za upravljanje uradov okrožnega sodišča.

Prav tako delujejo kot okrožni šerifi (razen v Dublinu in Corku).

8. Notarji

Javne notarje imenuje predsednik vrhovnega sodišča na javni sodni obravnavi. Javni notar opravlja naslednje glavne funkcije:

overjanje dokumentov,

overjanje in preverjanje podpisov na dokumentih,

izvrševanje notarskih listin glede poslovnih dokumentov, kot so menice in zadolžnice, ter pomorskih zadev,

sprejem potrdil, izjav in (razen v zvezi s postopki pred irskimi sodišči) pisnih izjav pod prisego.

Vlagatelj na sodišče naslovi vlogo, iz katere je razvidno prebivališče in poklic vlagatelja, število notarjev v okraju, število prebivalcev okraja in okoliščine za potrebe po notarjih in/ali način, kako se je sprostilo delovno mesto. Vlogi je treba priložiti zapriseženo pisno izjavo vlagatelja, ki izkazuje potrdilo o ustreznosti, ki ga običajno podpiše šest lokalnih pravnih svetovalcev in šest lokalnih poslovnežev. Vloga je predložena predsedniku vrhovnega sodišča z obvestilom o vložitvi zahtevka na sodišče, ki ga vrhovno sodišče vroči regulatorju na Fakulteti za notarje, tajniku odvetniške zbornice, pristojne za pravne svetovalce, in vsem notarjem, ki delujejo v istih in sosednjih okrajih kot vlagatelj.

Na splošno velja, da so za javne notarje imenovani le pravni svetovalci. Kadar želi oseba, ki ni pravni svetovalec, postati notar, odvetniška zbornica, pristojna za pravne svetovalce, zahteva, da se ta oseba obveže, da ne bo delovala na področju prenosa lastništva in opravljala pravnega dela, ki ga običajno opravlja pravni svetovalec. Vsi vlagatelji, ki želijo postati notarji, morajo najprej opraviti izpit, ki ga predpisuje Fakulteta za notarje na Irskem.

Opomba:

Vprašanja glede trenutnih honorarjev generalnega državnega tožilca, direktorja državnega tožilstva, sodnih uradnikov in šerifov lahko pošljete po

[elektronski pošti](#) ali

pošti na naslov

Human Resources

Department of Finance

Merrion Street

Dublin 2

Odvetniki so samozaposleni in njihov prihodek je zelo različen.

Pravni svetovalci so lahko samozaposleni ali zaposleni pri delodajalcu in tudi njihov prihodek je zelo različen.

Notarji zaračunajo pristojbino za vsak notarsko potrjen dokument. Pristojbine ne določa zakonodaja, pri čemer notarji običajno zaračunajo svoje storitve na podlagi časa, potnih stroškov in zneska, ki bi ga strokovnjak pričakovano zaračunal za storitev.

Zadnja posodobitev: 15/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravnih poklicev - Grčija

Ta stran nudi pregled poklicev na področju pravosodja v Grčiji.

Državni tožilci

Organizacija

Državna tožilstva (*eisangelies*) kot pravosodni organi spadajo pod sodno vejo oblasti in sodelujejo pri njenem učinkovitem izvajanju. Državni tožilci (*eisangeleis*) so pri svojem delu operativno in osebno neodvisni.

Pri vsakem sodišču, razen pri sodišču za prekrške, je državno tožilstvo, ki deluje kot neodvisni pravosodni organ, katerega naloga je predvsem sodelovanje pri pripravi kazenskega postopka. Glavne naloge državnega tožilca so začetek kazenskega postopka, nadzor preiskave in vlaganje pritožb.

V Grčiji državni tožilci niso specializirani za posamezna področja.

Ministrstvo za pravosodje je pristojno za splošne pogoje dela državnih tožilcev.

V zvezi s poklicem državnega tožilca ni nobenega posebnega spletišča. Informacije o pogojih za opravljanje tega poklica ima ministrstvo za pravosodje.

Vloga in glavne pristojnosti

Državni tožilci so pristojni za:

izvajanje predkazenskih postopkov;

začetek kazenskih postopkov;

zaslišanje oseb, vključenih v zadevo;

nadzor organov kazenskega pregona za preprečevanje kriminalitete in kazenski pregon;

predložitev predlogov sodnim svetom in sodiščem;

vložitev pritožb;

nadzor zaporov in vse druge obveznosti, ki jih določa zakon.

Delo državnih tožilcev nadzirajo sodniki vrhovnega sodišča ter višji državni tožilci, kot je določeno z zakonom.

Sodniki

Organizacija

Sodno oblast izvajajo sodišča, ki jih sestavljajo redni sodniki (*taktikoi dikastés*), ki so pri svojem delu in osebno neodvisni.

Sodnike (*dikastés*) pri izpolnjevanju njihovih nalog zavezujejo le ustava in zakoni in jim ni treba ravnati v skladu z nobeno določbo, ki krši ustavo.

Delo rednih sodnikov nadzorujejo višji sodniki ter državni tožilci in namestniki državnih tožilcev (*antieisangeleis*) pri vrhovnem sodišču (*Áreios Págos*), kot je določeno z zakonom.

Ministrstvo za pravosodje je pristojno za pogoje dela sodnikov.

V zvezi s sodniki ni nobenega posebnega spletišča. Informacije o pogojih za opravljanje tega poklica ima ministrstvo za pravosodje.

Organizacija pravnih poklicev: Odvetniki

Odvetniki

V Grčiji so odvetniki (*dikigóroi*) neodvisni javni uslužbenci. Zanje se ne zahteva, da se specializirajo na posameznem področju.

Ministrstvo za pravosodje je pristojno za pogoje dela odvetnikov.

V Grčiji je 63 odvetniških zbornic (*dikigorikoí sýllogoi*) – po ena na sedežu vsakega sodišča prve stopnje (*protodikeío*).

Minister za pravosodje nadzira vse odvetniške zbornice v Grčiji.

Pravne zbirke podatkov

Informacije so na voljo na spletišču [Sveta odvetniških zbornic](#), vendar je dostop dovoljen le članom posamezne zbornice.

Pravni svetovalci

V Grčiji imajo odvetniki tudi vlogo pravnih svetovalcev (*nomikoi sýmvouloi*).

Pravne zbirke podatkov

Informacije so na voljo na spletišču [Sveta odvetniških zbornic](#), vendar je dostop dovoljen le članom posamezne zbornice.

Notarji

Notarji (*symvolaiográfoi*) so neodvisni javni uslužbenci. Njihova glavna naloga je, da pripravijo in shranijo dokumente, ki so dokaz pravnih dejanj ali pa se tako uporabljajo, in izjave zainteresiranih strani, kadar se ti dokumenti zahtevajo z zakonom ali ko strani želijo, da taki dokumenti postanejo uradne listine.

V Grčiji notarji niso specializirani za posamezna področja.

Na podlagi odloka predsednika mora biti najmanj en notar pri sedežu vsakega okrožnega civilnega sodišča (*eirinodikeío*).

Za določitev pogojev za opravljanje notarske dejavnosti je pristojno ministrstvo za pravosodje.

V Grčiji je devet notarskih zbornic (*symvolaiografikoí sýllogoi*), ki delujejo na sedežih pritožbenih sodišč (*efeteía*).

Notarske zbornice nadzoruje ministrstvo za pravosodje.

Informacije o notarjih so na voljo na spletiščih [Notarske zbornice v okviru pritožbenih sodišč v Atenah, Pireju, na Egejskih otokih in v Dodekanezu](#) in na spletišču [Evropskega imenika notarjev](#), ki deluje pod okriljem [Sveta notariatov Evropske unije](#) (CNUE).

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji (*dikastikoí epimelités*) so neodvisni javni uslužbenci.

Sodni izvršitelji so pristojni za:

- (a) vročitev sodnih in zunajsodnih listin;
- (b) izvrševanje izvršljivih aktov, kot je določeno v členu 904(2) zakonika o civilnem postopku, in sicer (a) pravnomočnih sodb ali sodb, ki jih izdajo grška sodišča in razglasijo za začasno izvršljive, (b) arbitražnih odločb, (c) zapisnikov grških sodišč, ki vsebujejo poravnave ali določajo stroške postopka, (d) notarsko overjenih listin, (e) plačilnih nalogov, ki jih izdajo grška sodišča, in nalogov za prisilno izselitev, (f) tujih pravnih aktov, razglašeni za izvršljive, ter (g) nalogov in aktov, ki so v skladu z zakonom razglašeni za izvršljive, ter
- (c) vse druge naloge, določene z zakonom.

Ministrstvo za pravosodje je odgovorno za pogoje dela sodnih izvršiteljev.

V Grčiji je osem zbornic sodnih izvršiteljev (*syllogoi dikastikón epimelitón*).

Sodni tajniki

Za pogoje dela uslužbencev grških sodišč je pristojno ministrstvo za pravosodje.

 [Sodni izvršitelji](#) (377 Kb)

 [Sodni tajniki](#) (376 Kb)

Sorodne povezave

 [Svet odvetniških zbornic](#)

 [Ministrstvo za pravosodje](#)

 [Notarske zbornice v Atenah, Pireju, na Egejskih otokih ter v Dodekanezu](#)

 [Notarska zbornica višjega sodišča v Solunu](#)

 [Notarska zbornica višjega sodišča v Trakiji](#)

 [Grška zveza sodnih izvršiteljev](#)

Zadnja posodobitev: 24/04/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravnih poklicev - Španija

V Španiji pravniški poklic pomeni poklic, ki ga lahko opravlja samo oseba s posebno pravno izobrazbo, saj njeno delo zadeva uporabo prava.

Sodniki in višji sodniki

[Državni tožilci](#)

[Sodni registrarji](#)

[Odvetniki](#)

[Pravni svetovalci](#)

[Notarji](#)

[Registrarji](#)

[Pravni zastopniki](#)

[Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti](#)

Pravniški poklici – uvod

V Španiji pravniški poklic pomeni poklic, ki ga lahko opravlja samo oseba s posebno pravno izobrazbo, saj njeno delo zadeva uporabo prava.

Glavni pravniški poklici v Španiji so državni tožilci (*fiscales*), sodniki (*jueces*) in višji sodniki (*magistrados*), odvetniki (*abogados*), notarji (*notarios*), sodni registrarji (*letrados de la administración de justicia*), registrarji za zemljiško knjigo in poslovni register ter pravni zastopniki (*procuradores*).

Sodniki in višji sodniki

Organizacija

Sodna oblast izvira iz ljudstva, v imenu monarha pa jo izvajajo sodniki in višji sodniki kot predstavniki sodstva. Izvajajo jo lahko samo sodniki, kar pomeni, da lahko le oni izrekajo sodbe in zagotavljajo njihovo izvrševanje.

Sodniki so neodvisni od drugih vej oblasti in so vezani le na ustavo in zakon.

Dostop do poklicev v sodstvu temelji na **načelih zaslužnosti in sposobnosti**. Postopek izbire je objektivni in pregleden ter zagotavlja enake možnosti za vse, ki izpolnjujejo merila ter imajo potrebna znanja, strokovno usposobljenost in kvalifikacije za sodniški poklic.

Sistemeski zakon o sodstvu določa tri kategorije poklicev:

sodnik vrhovnega sodišča (*magistrado del Tribunal Supremo*),

višji sodnik (*magistrado*),

sodnik (*juez*).

Največ kandidatov se poteguje za kategorijo sodnika. Na podlagi sistemskega zakona o sodstvu morajo kandidati, ki želijo postati sodniki, opraviti izbirni izpit za diplomante prava in tečaj na pravni šoli (*Escuela Judicial*).

Manjše število kandidatov se lahko poteguje za mesta višjih sodnikov in sodnikov vrhovnega sodišča.

Generalni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*) sodnike vrhovnega sodišča imenuje izmed višjih sodnikov z najmanj 15 leti delovne dobe, od teh deset let na delovnem mestu višjega sodnika, ena petina sodnikov vrhovnega sodišča pa je imenovana izmed priznanih odvetnikov z najmanj 15 leti delovnih izkušenj.

Funkcije in naloge

Sodišča in tribunali obravnavajo zgolj zadeve, za katere so pristojni na podlagi sistemskega zakona o sodstvu ali drugega zakona.

Podatki o različnih pristojnostih so na voljo v oddelku „Sodišča v Španiji“.

Sodniki in višji sodniki izvajajo sodno oblast neodvisno od vseh sodnih in vladnih organov.

Sodniki in višji sodniki so odgovorni na podlagi kazenskega in civilnega prava v primerih in na način, ki jih določa zakon, v skladu s sistemskim zakonom o sodstvu pa je zoper njih mogoče uvesti disciplinski postopek.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [generalnega sodnega sveta](#).

Državni tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo (*Ministerio Fiscal*) je ustavno pomemben organ, ki deluje kot samostojni pravni subjekt in ki znotraj pravosodja uživa funkcionalno avtonomijo. Svoje naloge izvaja prek lastnih organov, in sicer v skladu z načeli enotnosti delovanja in hierarhične podrejenosti ter zakonitosti in nepristranskosti v vseh primerih.

Generalni državni tožilec (*Fiscal General del Estado*) vodi državno tožilstvo in ga zastopa po vsej Španiji. Odgovoren je za izdajanje potrebnih ukazov in navodil v zvezi s tožilstvom in njegovim notranjim delovanjem, pa tudi za splošno upravljanje tožilstva in nadzor nad njim.

Državni tožilci so javni uslužbenci, ki so med diplomanti in doktorji prava izbrani na izbirnem izpitu. V organizacijskem smislu spadajo pod generalno državno tožilstvo ter ustrezno tožilstvo avtonomne skupnosti.

Funkcije in naloge

Člen 124 španske ustave iz leta 1978 določa, da je „[b]rez poseganja v funkcije, podeljene drugim organom, [...] naloga državnega tožilstva, da spodbuja delovanje pravosodja z namenom obrambe pravne države, pravic državljanov in javnega interesa, kot jih zagotavlja zakonodaja, in sicer po uradni dolžnosti ali na zahtevo zainteresiranih strani, pa tudi da štiti neodvisnost sodišč in pred njimi zagotavlja, da je zadoščeno javnemu interesu“.

Med njegove funkcije spadajo:

skrb za učinkovito izvajanje pravosodne funkcije v skladu z zakoni, in sicer v predpisanih rokih ter z ustreznimi ukrepi, pritožbenimi postopki in drugimi ukrepi; sodelovanje v kazenskih postopkih, pri čemer skrbi, da pravosodni organ sprejme ustrezne varnostne ukrepe in izvaja preiskave, namenjene ugotavljanju dejstev;

sodelovanje v civilnih postopkih, ki jih določa zakonodaja in ki zadevajo javni interes ali interes mladoletnikov, invalidov ali prikrajšanih oseb, dokler se ne zagotovijo običajni mehanizmi zastopanja;

opravljanje nalog, ki so mu dodeljene z ustrezno zakonodajo na področju kazenske odgovornosti mladoletnikov, s skrbjo za največjo korist mladoletnika.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [državnega tožilstva](#).

Sodni registrarji

Organizacija

Sodni registrarji so višji pravni organ v pravosodnem sistemu. So javni uslužbenci ministrstva za pravosodje, ki samostojno izvršujejo javna pooblastila.

Sodni registrarji so diplomirani pravniki, ki so po uspešno opravljenem izbirnem izpitu opravili tečaj na centru za pravne študije (*Centro de Estudios Judiciales*), ki se ga kandidati prav tako udeležijo na podlagi izbirnega postopka.

Sodni registrarji so hierarhičen organ v okviru ministrstva za pravosodje in podrejeni sodnim upraviteljem (*Secretarios de Gobierno*) pri posameznih višjih sodiščih, v praksi pa zanje veljajo ista pravila o nezdružljivosti funkcije in iste prepovedi kot za sodnike.

Funkcije in naloge

Med funkcije sodnih registrarjev spada izvrševanje vseh odločb sodnikov ali sodišč v okviru njihove pristojnosti. Vedno morajo spoštovati načeli zakonitosti in nepristranskosti, pri overjanju sodnih listin tudi načeli avtonomnosti in neodvisnosti ter načeli enotnosti delovanja in hierarhične podrejenosti pri izvajanju vseh drugih funkcij.

Sodni registrarji so pristojni za dokumentacijo in vodenje evidenc. Sodne odločbe morajo vnesti v evidence, odgovorni pa so tudi za izvajanje in pravilno vodenje sodnih postopkov ter upravljanje sodnega osebja. Odgovorni so tudi za sodelovanje z drugimi organi in javnimi upravami ter pripravo sodne statistike.

Več informacij o sodnem osebju v Španiji je na voljo na naslednjih spletnih mestih:

[sodni registrarji \(*letrados de administración de justicia*\)](#) (381 Kb) [es](#);

[vodje postopkov \(*gestores procesales*\)](#) (371 Kb) [en](#);

[pravni dokumentalisti \(*tramitadores procesales*\)](#) (371 Kb) [en](#);

[sodni pomočniki \(*auxilio judicial*\)](#) (374 Kb) [en](#).

Organizacija pravnih poklicev

Odvetniki

Odvetniki so neodvisni strokovnjaki, ki z opravljanjem svobodnega poklica družbi zagotavljajo storitve. Niso javni uslužbenci in svoj poklic opravljajo na podlagi svobodne in poštene konkurence (člen 1 splošnega zakona o odvetništvu v Španiji – *Estatuto General de la Abogacía Española*).

Vloga odvetnika je predvsem, da stranke usmerja in brani v različnih sodnih postopkih, jim zagotavlja pravno svetovanje ter jih zastopa, razen če je taka naloga z zakonom pridržana drugim poklicem.

Za opravljanje odvetniškega poklica mora oseba:

biti španski državljan ali državljan države članice Evropske unije ali države, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992;

biti polnoletna in nikakor diskvalificirana iz možnosti, da opravlja odvetniški poklic;

biti kvalificiran odvetnik ali imeti v Španiji pridobljeno diplomo iz prava (v primerih, ki jih ne urejajo zakon št. 30/2006 z dne 30. oktobra 2006 o sprejemu v poklic odvetnika ali pravnega zastopnika ter povezani podzakonski akti) ali enakovredno diplomo iz tujine, ki je bila nostrificirana v skladu z veljavnimi pravili;

biti član odvetniške zbornice (*Colegio de Abogados*) v okrožju, kjer ima edini ali glavni poklicni domicil, pri tem pa lahko svoj poklic opravlja kjer koli v Španiji.

Odvetniki za svoje storitve zaračunajo **honorar** v obliki fiksnih honorarjev, urnih honorarjev ali periodičnih plačil. O znesku honorarja se lahko stranka in odvetnik dogovorita prosto, pri čemer znesek ne sme biti v nasprotju s kodeksom poklicne etike ali pravili poštene konkurence.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [generalnega sveta španskih odvetnikov](#).

Pravne zbirke podatkov

glede zakonodaje: [državni uradni list](#),

glede sodne prakse: [pravni dokumentacijski center](#).

Ali je dostop do teh zbirk podatkov brezplačen?

Da, dostop je brezplačen.

Pravni svetovalci

Glej oddelek „Odvetniki“.

Notarji

Organizacija, funkcije in naloge

Notarji imajo dve neločljivi vlogi: so javni uslužbenci in pravni strokovnjaki, katerih glavna javna funkcija je overjanje pravnih listin in drugih izvensodnih dokumentov; te dokumente morajo sestaviti skladno z željami strank in skladno z zakonom, ki ga morajo preveriti in razložiti, stranke pa obvestiti o njegovih učinkih.

Vloga notarja kot javnega uslužbenca pomeni, da imajo dokumenti, ki jih odobri ali overi (notarski akti – *escrituras publicas*; gospodarski sporazumi – *pólizas mercantiles*; ali overjene kopije – *testimonios*), posebne sodne ali izvensodne učinke glede na vrsto dokumenta.

Vsi vidiki vlog notarjev v Španiji so strogo regulirani (imenovanje s strani ministrstva za pravosodje; sprejem prek izbirnih izpitov; omejeno število mest; plačila v obliki honorarjev, ki jih določi vlada; upokojevanje; disciplinski ukrepi). Napredovanje temelji na delovnem stažu ali natečajih za notarje, ki jih organizira ministrstvo za pravosodje.

Na natečajih za notarje lahko sodelujejo samo diplomanti ali podiplomanti prava.

Notarji so organizirani v notarska združenja (*Colegios Notariales*), pri čemer ima vsaka avtonomna skupnost svoje združenje, njihovo delo pa usklajuje generalni notarski svet (*Consejo General del Notariado*), ki mu je država podelila določena nadzorna pooblastila.

Notarji so neposredno podrejeni ministrstvu za pravosodje prek generalnega direktorata za registre in notariat (*Dirección General de los Registros y del Notariado*), ki je pristojen za nadzor in spremljanje notarskih storitev.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu generalnega notarskega sveta (www.notariado.org).

Drugi pravniški poklici

Registralji

Zemljiški, poslovni in premožninski registri so javne evidence določenih zakonskih pravic, listin ali aktov z materialnim učinkom *erga omnes*, kar omogoča domnevo legitimnosti, pravilnosti, popolnosti in točnosti. To pomeni, da za dokaz o imetju takih pravic niso potrebna druga zagotovila (dokument o lastništvu, zagotovila itd.); takšen sistem je torej varnejši in učinkovitejši, saj zahteva zgolj enkratno plačilo registracijske takse s takojšnjim in trajnim učinkom.

Zemljiški, poslovni in premožninski registralji so javni uslužbenci, odgovorni za vodenje zemljiških, poslovnih in premožninskih registrov v Španiji. So hkrati javni uslužbenci in pravni strokovnjaki: delujejo na lastno odgovornost, izvajajo nekatere javne funkcije, ki jim jih nalaga zakonodaja, zlasti hipotekarna, poslovna in upravna zakonodaja, kot javni uslužbenci na podlagi zakona o hipotekah (*Ley Hipotecaria*) pa izvajajo pooblastila, podeljena z upravno zakonodajo.

Vse zadeve v zvezi z njihovim sprejemom, številom mest, plačili, disciplinskimi ukrepi in upokojevanjem ureja vlada. Da lahko diplomanti ali podiplomanti prava postanejo registralji, morajo opraviti natečaje, ki jih organizira država.

Plačila prejemajo v obliki honorarjev, ki jih določi vlada.

Zemljiški, poslovni in premožninski registralji so člani nacionalnega združenja registrarjev Španije (*Colegio Nacional de Registradores de España*), ki mu je država podelila nekatera nadzorna pooblastila.

Registralji so neposredno podrejeni ministrstvu za pravosodje prek generalnega direktorata za registre in notariat (*Dirección General de los Registros y del Notariado*), ki je pristojen za nadzor in spremljanje registrov.

Registralji opravljajo naslednje funkcije: razvrščajo dokumente, predložene za vpis v registre, za katere so odgovorni, svetujejo javnosti o zadevah v zvezi z registri in ji omogočajo dostop do vnesenih informacij, po potrebi preverjajo, ali imajo osebe, ki zaprosijo za dostop, upravičen interes, ter ustrezno varujejo občutljive podatke.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [nacionalnega združenja registrarjev Španije](#).

Pravni zastopniki

Pravni zastopniki (*procuradores*) predstavljajo pravice in interese strank pred sodišči na podlagi pooblastil, podeljenih v ta namen, in zagotavljajo, da je komunikacija med sodišči in strankami ustrezno potrjena, hkrati pa izvajajo tudi druge naloge, ki jih nalaga zakon.

Oseba, ki želi opravljati delo pravnega zastopnika, mora imeti ustrezne kvalifikacije za pravnega zastopnika ali sodnega pravnega zastopnika (slednje v skladu z zakonom št. 34/2006 z dne 30. oktobra 2006 o sprejemu v poklic odvetnika ali pravnega zastopnika), biti mora registrirana pri združenju pravnih zastopnikov (*Colegio de Procuradores*), zagotoviti mora varščino in zapriseči ali podati častno izjavo.

Pravni zastopniki spadajo pod združenje pravnih zastopnikov, katerega upravni organ zagotavlja, da člani ustrezno opravljajo svoje naloge.

Plačila prejemajo v obliki honorarjev, ki jih vnaprej določi ministrstvo za pravosodje.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [generalnega sveta pravnih zastopnikov Španije](#).

Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti

Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti (*graduados sociales*) so strokovnjaki, ki lahko pred sodišči nastopajo v postopkih delovnega prava in socialne varnosti.

Nastopajo lahko v postopkih pred sodišči nižje stopnje ali višjimi sodišči ter vlagajo pritožbe. Za vložitev pritožbe pri vrhovnem sodišču je potrebna prisotnost odvetnika.

V Španiji je več kot 25 000 svetovalcev na tem področju, svetujejo pa tako podjetjem kot tudi uslužbencem.

Sorodne povezave

[ŠPANSKO MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE](#)

[GENERALNI SODNI SVET ŠPANIJE](#)

[DRŽAVNO TOŽILSTVO ŠPANIJE](#)

[NACIONALNO ZDRUŽENJE SODNIH REGISTRARJEV ŠPANIJE](#)

[GENERALNI SVET ŠPANSKIH ODVETNIKOV](#)

[GENERALNI SVET PRAVNIH ZASTOPNIKOV ŠPANIJE](#)

[GENERALNI NOTARSKI SVET ŠPANIJE](#)

[NACIONALNO ZDRUŽENJE REGISTRARJEV ŠPANIJE](#)

[GENERALNI SVET SVETOVALNIH ZDRUŽENJ ŠPANIJE](#)

Zadnja posodobitev: 29/06/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [fr](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Vrste pravniških poklicev - Francija

Ta oddelek vsebuje pregled raznih pravniških poklicev.

Pravniški poklici – uvod

Sodniki

Organizacija

V Franciji **visoki pravosodni uradniki** (*magistrats*) svoje delo opravljajo poklicno; delijo se na **sodnike in tožilce** (*ministère public* ali *parquet*). Za sodnike se pogosto uporablja naziv „visoki pravosodni uradniki v klopi“ (*magistrats du siège*), za tožilce pa „visoki pravosodni uradniki v dvorani“ (*magistrats du parquet*). **Sodniki odločajo o sporih**, ki so jim predloženi, **tožilstvo pa zastopa javne interese in zagotavlja ustrezno izvajanje zakonov**. Pravila o sodniškem in tožilskem poklicu so navedena v odloku (*ordonnance*) št. 58-1270 z dne 22. decembra 1958 o sistemskem zakonu (*loi organique*) o statusu sodnikov in tožilcev. Na podlagi člena 1 navedenega odloka je lahko visoki pravosodni uradnik na različnih stopnjah kariere imenovan na mesto sodnika ali tožilca. To je načelo enotnosti sodstva, ki ga je znova potrdil Ustavni svet, zlasti z odločbo z dne 11. avgusta 1993. Vsi visoki pravosodni uradniki so del pravosodja, ki mora po členu 66 ustave ščititi posamezne svoboščine. Obstajajo pa številne razlike med pravili za posamezne skupine visokih pravosodnih uradnikov, saj sodniki niso podrejeni višjim organom in jim je zagotovljena neodstavljalnost, torej ne morejo biti imenovani na drugo delovno mesto brez svojega soglasja. Razlikuje se tudi način njihovega imenovanja: sodniki so imenovani s soglasjem Vrhovnega sodnega sveta (*Conseil supérieur de la magistrature*) oziroma na predlog navedenega sveta, če gre za sodnika pri kasacijskem sodišču, prvega predsednika pritožbenega sodišča ali predsednika sodišča; Vrhovni sodni svet ima tudi disciplinske pristojnosti nad sodniki. Tožilci pa so imenovani po posvetovanju z Vrhovnim sodnim svetom, pri čemer minister za pravosodje imenuje kandidate in izvršuje disciplinske pristojnosti.

Večina visokih pravosodnih uradnikov se **zaposli na podlagi natečaja** (*concours*). Kandidati se lahko udeležijo prvega natečaja za študente, če imajo diplomu, ki potrjuje, da so končali vsaj štiriletni visokošolski študij, do magistrske stopnje. Uspešni kandidati postanejo sodniški pripravniki (*auditeurs de justice*) in vsi se udeležijo istega usposabljanja na državni šoli za visoke pravosodne uradnike (*École nationale de la magistrature* – ENM). Obstajajo pa tudi možnosti neposredne zaposlitve v pravosodju. Sodniški pripravniki so po končanem usposabljanju na ENM z dekretom (*décret*) imenovani na delovno mesto pri sodišču ali tožilstvu.

Vodje sodišč (predsednik sodišča in okrožni tožilec ali prvi predsednik in generalni tožilec, odvisno od sodišča) poleg svojih pravosodnih nalog opravljajo tudi upravne naloge, na primer glede razporeditve obravnave.

Dne 1. januarja 2018 je delovalo **8 412 visokih pravosodnih uradnikov**, od katerih jih je bilo 7 881 zaposlenih pri sodišču ali tožilstvu.

Vrhovni sodni svet

Vrhovni sodni svet (*Conseil supérieur de la magistrature* – CSM) je opredeljen v **členu 65 ustave**. Z ustavnim zakonom z dne 23. julija 2008 je bila spremenjena sestava Vrhovnega sodnega sveta in njegove pristojnosti v zvezi z imenovanjem, določena pa je bila tudi možnost, da se nanj obrnejo posamezniki. Predsednik republike tako ni več član tega sveta.

Oddelku sveta, pristojnemu za sodnike, predseduje prvi predsednik kasacijskega sodišča. V oddelku so poleg petih sodnikov in tožilca tudi član državnega sveta (*Conseil d'État*), ki ga imenuje državni svet, odvetnik (*avocat*) in šest usposobljenih oseb, ki niso člani parlamenta, sodstva ali upravnih sodišč.

Predsednik republike, predsednik spodnjega doma parlamenta (*Assemblée nationale*) in predsednik senata imenujejo po dve usposobljeni osebi.

Oddelku sveta, pristojnemu za tožilce, predseduje generalni tožilec (*procureur général*) pri kasacijskem sodišču. V oddelku so poleg petih tožilcev in sodnika še član državnega sveta, odvetnik in že navedenih šest usposobljenih oseb.

Oddelek sveta, pristojen za sodnike, predloži predloge za imenovanje sodnikov kasacijskega sodišča, prvih predsednikov pritožbenih sodišč (*cours d'appel*) in predsednikov okrožnih sodišč (*tribunaux de grande instance*). Drugi sodniki so lahko imenovani le s **privolitvijo tega oddelka**.

Ta oddelek deluje kot **disciplinski organ** za sodnike. Zato vključuje tudi sodnika iz oddelka sveta, pristojnega za tožilce.

Oddelek sveta, pristojen za tožilce, poda mnenje o imenovanjih tožilcev. Poleg tega poda tudi mnenje o disciplinskih ukrepih za tožilce. Zato je v njem poleg članov, navedenih v tretjem odstavku člena 65, tudi tožilec iz oddelka sveta, pristojnega za sodnike.

Državno tožilstvo

Organizacija

Tožilci državnega tožilstva morajo delovati v interesu družbe, saj jo zastopajo pri zagotavljanju izvajanja zakonov.

Razen generalnega tožilstva (*parquet général*) pri kasacijskem sodišču, ki ima poseben status, je državno tožilstvo v Franciji hierarhična piramida pod nadzorom ministra za pravosodje. Člen 30 zakonika o kazenskem postopku določa, da minister za pravosodje vodi kazensko politiko, ki jo določi vlada. Minister mora zagotoviti, da se ta politika dosledno izvaja po vsej državi. V ta namen lahko tožilcem daje splošna navodila v zvezi s kazensko politiko.

Pri vsakem **okrožnem sodišču** (*tribunal de grande instance*) je tožilstvo, ki ga sestavlja nekaj tožilcev, vodi pa ga **okrožni tožilec** (*procureur de la République*), ki so mu ostali tožilci podrejeni. Tožilstvo upravlja tako, da razporeja naloge in storitve med pomočnike tožilca (*procureurs adjoints*), nižje tožilce (*vice-procureurs*) in namestnike tožilcev (*substituts*). Okrožni tožilec deluje pod nadzorom in vodstvom generalnega tožilca (*procureur général*).

Kljub tej **hierarhični strukturi** je tožilstvo **nedeljiva enota**, saj namestnik tožilca ne potrebuje pooblastila nadrejenega za delovanje, vsako njegovo dejanje pa zavezuje celotno tožilstvo.

Vloga in pristojnosti

Tožilstvo je pristojno zlasti za **kazenske zadeve**. Vodi **preiskave** in izvede oziroma zagotovi izvajanje vseh ukrepov za pregon kaznivih dejanj. Svobodno lahko odloča o začetku oziroma poteku postopkov v kazenskih zadevah (npr. začetek preiskovalnega postopka (*ouverture d'une information judiciaire*), predložitev zadeve sodišču (*renvoi devant une juridiction de jugement*) ali opustitev pregona (*classement sans suite*)). Udeležiti se mora sodne obravnave, na kateri tožilec ustno predstavi stališča (o dejstvih, lastnostih obtožene osebe in kazni), ki se mu zdi naj primernejša za ustrezno zagotovitev dobrega delovanja pravosodja. Poleg tega tožilstvo zagotovi, da se kazni izvršijo.

Tožilstvo je pristojno za **varstvo mladoletnih oseb**, ki so v nevarnosti, ima pa tudi nekatere pristojnosti v civilnih zadevah (npr. v zvezi s statusom posameznikov v evidencah rojstev, zakonskih zvez in smrti) ter v upravnih (npr. v zvezi s točenjem pijač, tiskom ali neposredno prodajo) in gospodarskih zadevah (npr. v zvezi z nekaterimi postopki pri plačilni nesposobnosti).

Vloga in pristojnosti sodnikov so pojasnjene na strani o rednih sodiščih.

Nepoklicni sodniki (*juges non professionnels*)

Začasno imenovani nepoklicni sodniki (*magistrats exerçant à titre temporaire*)

Z namenom približanja izvajanja sodne oblasti skupnosti je mogoče predstavnika civilne družbe začasno imenovati za nepoklicnega sodnika (*magistrat exerçant à titre temporaire* – MTT), da se zagotovi začasna pomoč pravosodnemu sistemu na podlagi členov 41-10 in nasl. odloka (*ordonnance*) št. 58-1270 z dne 22. decembra 1958 o sistemskem zakonu (*loi organique*) o statusu sodnikov in tožilcev, kakor je bil spremenjen.

Posebna značilnost te vloge je, da lahko začasno imenovani nepoklicni sodniki za določeno obdobje opravljajo naloge sodnika okrajnega sodišča, sodnika policijskega sodišča in/ali prisodnika v zadevah, ki jih obravnava tričlanski senat pri okrožnih sodiščih, pri tem pa lahko poleg tega opravljajo tudi poklicne dejavnosti, združljive s sodno funkcijo.

Nedavni porast števila začasno imenovanih nepoklicnih sodnikov je neposredna posledica izginjanja lokalnih sodišč (*juges de proximité*), vzpostavljenih na podlagi zakona z dne 9. septembra 2002 in opuščeni na podlagi člena 15 zakona št. 2016-1547 z dne 18. novembra 2016 o posodobitvi pravosodnega sistema za 21. stoletje in odloka št. 2017-683 z dne 28. aprila 2017.

Sistemski zakon (*loi organique*) št. 2016-1090 z dne 8. avgusta 2016, ki je začel veljati 1. julija 2017, je združil vlogi lokalnega sodnika in začasno imenovanega nepoklicnega sodnika (MTT).

Začasno imenovani nepoklicni sodniki so redno imenovani na podlagi prijav (in ne na podlagi natečajev).

Pogoji za imenovanje začasno imenovanih nepoklicnih sodnikov

Oseba mora imeti francosko državljanstvo, stara mora biti med 35 in 75 let, imeti mora vse pravice državljana, biti primernega značaja, izpolnjevati morebitne zahteve glede državne službe in biti fizično sposobna opravljati zahtevane naloge, ob upoštevanju prilagoditev za morebitno invalidnost.

Kandidati morajo izpolnjevati tudi enega od naslednjih pogojev:

imeti morajo diplomu, ki potrjuje, da so zaključili vsaj štiriletni visokošolski študij (ali enakovredno kvalifikacijo), ter dokazati vsaj sedem let poklicnih izkušenj, na podlagi katerih so sposobni opravljati sodniške naloge;

biti vodja* tajništva sodišča in dokazati sedem let izkušenj v vlogi sodnega uradnika;

biti državni uradnik kategorije A pri ministrstvu za pravosodje** in dokazati vsaj sedem let izkušenj v tej vlogi;

dokazati, da že vsaj pet let opravlja ali je v preteklosti vsaj pet let opravljal pravniški ali pravosodni poklic, ki je reguliran ali katerega naziv je zaščiten.

Status začasno imenovanih nepoklicnih sodnikov

Oddelek Vrhovnega sodnega sveta, pristojen za sodnike, izda mnenje o kandidatih, ki jih predlaga minister za pravosodje.

Za začasno imenovane nepoklicne sodnike, ki jih z dekretom (*décret*) imenuje predsednik Republike, veljajo pravila, ki veljajo za poklicne sodnike.

Imenovani so za obdobje petih let, ki ga je mogoče enkrat podaljšati, vendar svoje funkcije ne smejo opravljati po dopolnjenem 75. letu.

Poleg sodniške funkcije lahko opravljajo tudi svojo poklicno dejavnost, če ta ni vključena na seznam dejavnosti iz obrazca za prijavo, nezdružljivih s sodniško funkcijo.

Naloge začasno imenovanih nepoklicnih sodnikov

Začasno imenovani nepoklicni sodniki opravljajo naslednje naloge:

pri okrožnih sodiščih obravnavajo civilne in kazenske spore kot prisedniki v tričlanskem senatu. V okviru omejitve tretjine sodnih nalog, ki so jim naložene, lahko potrjujejo poravnave v kazenskih zadevah. Sodelujejo tudi pri policijskih sodiščih, kjer obravnavajo omejeno število zadev, ki se nanašajo na prve štiri kategorije prometnih prekrškov in na peto kategorijo glob ter lahko za navedene prekrške tudi izdajajo plačilne naloge;

pri okrajnem sodišču obravnavajo civilne zadeve v okviru omejitve tretjine zadev okrajnega sodišča, ki so mu dodeljeni.

Usposabljanje začasno imenovanih nepoklicnih sodnikov

Začasno imenovani nepoklicni sodniki morajo opraviti desetdnevno teoretično usposabljanje pri državni šoli za visoke pravosodne uradnike (ENM).

Na podlagi odločbe Vrhovnega sodnega sveta morajo opraviti bodisi poskusno dobo pri sodišču, ki traja 40–80 dni v obdobju šestih mesecev, bodisi usposabljanje pri sodišču, ki traja 40 dni, to pa je v izrednih primerih mogoče skrajšati glede na kandidatove poklicne izkušnje.

Plačilo začasno imenovanih nepoklicnih sodnikov

Začasno imenovani nepoklicni sodniki so plačani za opravljene storitve glede na časovno enoto opravljanja funkcije.

Enota opravljanja funkcije znaša 106,28 EUR bruto (v skladu z indeksno točko plač v javnem sektorju na dan 1. februar 2017); na leto je mogoče opraviti največ 300 takih enot.

Začasno imenovani nepoklicni sodniki niso upravičeni do povračila potnih stroškov od doma do sodišča, ki so mu dodeljeni.

Člani delovnih sodišč

Delovna sodišča so bila ustanovljena leta 1806 in so prvostopenjska razsodišča, specializirana za reševanje individualnih sporov, ki nastanejo med delavci oziroma vajenci in delodajalci v zvezi s pogodbami iz takega razmerja. Sodniki (člani) takih sodišč izhajajo iz gospodarstva.

Sistem teh sodišč temelji na predpostavki, da so delovna razmerja zapletena in posebna, zato zahtevajo sodnika, ki ima izkušnje s takimi razmerji, bodisi kot delavec bodisi kot delodajalec.

Delovna sodišča torej nujno vključujejo enako število predstavnikov delavcev in delodajalcev (združeni senati). Člani delovnih sodišč so razdeljeni v dve skupini (delavci in delodajalci) in pet specializiranih oddelkov (industrija, gospodarstvo, kmetijstvo, razne dejavnosti in upravljanje).

Pri 210 delovnih sodiščih v celinski Franciji in na čezmorskih ozemljih dela 14 512 sodnikov, ki na leto obravnavajo približno 142 500 zadev.

Njihova primarna naloga je doseči poravnavo med strankami, če to ni mogoče, pa odločiti v sporu med njimi.

Način imenovanja

Od leta 1979 člani delovnih sodišč vsakih pet let izbirajo njihovi stanovski kolegi na splošnem glasovanju. Zaradi vse manjšega števila volivcev, ki so se udeleževali takih glasovanj, zaradi česar je upadla legitimnost sistema delovnih sodišč, so se začele proučevati nove metode imenovanja članov delovnih sodišč.

Odlok (*ordonnance*) št. 2016-388 z dne 31. marca 2016 je zato potrdil posebno naravo sistema delovnih sodišč ter neposredno glasovanje nadomestil s sistemom imenovanja na predlog sindikatov in združenj delodajalcev, in sicer na podlagi ugotavljanja njihove reprezentativnosti.

Trenutno vsaka štiri leta poteka splošno imenovanje članov delovnih sodišč. Imenovanje se opravi na podlagi skupnega sklepa (*arrêté*) ministrov za pravosodje in zaposlovanje. Mesta, ki se sprostijo med mandatom, se objavijo v dopolnilnem postopku in zapolnijo enako kot v prvem krogu.

Usposabljanje

Cilj zakona št. 2015-990 z dne 6. avgusta 2015 o rasti, dejavnostih in enakih gospodarskih možnostih je bil izboljšati poklicni status članov delovnih sodišč, zlasti z uvedbo obveznega začetnega in nadaljnega usposabljanja.

Člani delovnih sodišč se morajo zato udeležiti obveznega začetnega usposabljanja pred nastopom sodne funkcije, pozneje pa tudi nadaljnega usposabljanja. Začetno usposabljanje je enako za predstavnike delodajalcev in delavcev. Organizira in izvaja ga državna šola za visoke pravosodne uradnike (ENM), program pa sestavlja več teoretičnih in praktičnih modulov, ki skupaj trajajo pet dni. Če član delovnega sodišča ne opravi začetnega usposabljanja v 15 mesecih od prvega dne drugega meseca po imenovanju, se šteje, da je od imenovanja odstopil.

Člani delovnih sodišč morajo med štiriletnim mandatom opraviti tudi šest tednov nadaljnega usposabljanja. To usposabljanje izvaja ministrstvo za zaposlovanje.

Pravila ravnanja

Člani delovnih sodišč zaprisežejo. Za njih veljajo pravila ravnanja, ki veljajo za sodnike: neodvisnost, nepristranskost, čast in poštenost; poleg tega se morajo vesti tako, da v tem smislu ne zbujajo dvoma vase. Zavezani so varovati zaupnost postopka odločanja.

Z dekretom št. 2016-1948 z dne 28. decembra 2016 o poklicni etiki in disciplinskih postopkih glede članov delovnih sodišč, sprejetim na podlagi zakona št. 2015-990 z dne 6. avgusta 2015 o rasti, dejavnostih in enakih gospodarskih možnostih, je bil v zakonik o delovnih razmerjih vstavljen nov člen R.1431-3-1, na podlagi katerega ima Vrhovni svet članov delovnih sodišč (*Conseil supérieur de la prud'homie*) nalogo pripraviti in objaviti kodeks ravnanja članov delovnih sodišč.

Vrhovni svet članov delovnih sodišč je tak kodeks odobrila 26. januarja 2018.

Status

Aktivni člani delovnih sodišč uživajo zaščiten delovni status, kar pomeni, da jih ni mogoče odpustiti brez predhodne odobritve delovnega inšpektorata; imajo tudi pravico do odsotnosti med delovnim časom.

Taka odsotnost se šteje za dejanski čas dela; nadomestilo zanj plača delodajalec, ki dobi tak znesek povrnjen iz socialnega zavarovanja. Zaradi opravljanja dela pri delovnem sodišču med delovnim časom oseba torej ne izgubi plače ali dodatkov. Delodajalcu država povrne tako izplačilo plače.

Predstavniki delodajalcev in delavci pri sodišču, ki ne spadajo v zgoraj navedeno kategorijo (iskalci zaposlitve, upokojenci, člani sodišča, ki delo opravljajo zunaj svojega delovnega časa), so za svoje delo pri sodišču plačani v skladu s postavko, določeno v zakonodajnem dekretu (*décret*).

Povrnejo se jim lahko tudi potni stroški.

Sodniki pri gospodarskih sodiščih

V celinski Franciji je 134 prvostopenjskih gospodarskih sodišč, razen v Alzaciji in Mozeli, kjer oddelek okrožnega sodišča obravnava gospodarske spore na podlagi izjeme, določene v lokalni zakonodaji, in devet mešanih gospodarskih sodišč na čezmorskih ozemljih.

Gospodarska sodišča obravnavajo spore med trgovci oziroma med trgovci in gospodarskimi družbami ter spore glede gospodarskih razmerij.

Gospodarski sodniki (*juges consulaires*) so trgovci ali direktorji gospodarskih družb. Imajo torej poklicne izkušnje s tega področja.

Trenutno pri gospodarskih sodiščih deluje več kot 3 400 sodnikov.

Izvolijo jih njihovi stanovski kolegi na vsakoletnem glasovanju, ki poteka v dveh krogih.

Izvoljeni so najprej za dve leti. Nato so lahko ponovno izvoljeni za štiri leta pri istem sodišču ali katerem koli drugem gospodarskem sodišču, vendar ne morejo opravljati več kot štirih mandatov; edina izjema je predsednik v odhodu, ki se lahko ponovno izvoli še za peti mandat, vendar le kot član senata.

Ob prevzemu funkcije morajo zapriseči, zavezuje pa jih enak kodeks ravnanja kot poklicne sodnike.

Funkcijo opravljajo prostovoljno. Zato morajo biti na voljo in pripravljeni nameniti svoj čas opravljanju funkcije, zlasti s sodelovanjem pri nepogrešljivem začetnem in nadaljnjem usposabljanju.

Zakon 2016-1547 z dne 18. novembra 2016 o posodobitvi pravosodnega sistema za 21. stoletje je uvedel večje reforme statusa gospodarskih sodnikov.

Zlasti je revidiral določbe o njihovem kodeksu ravnanja in disciplinskih postopkih ter izboljšal njihov poklicni status z uvedbo obveznega začetnega in nadaljnega usposabljanja pri državni šoli za visoke pravosodne uradnike.

Prisedniki pri socialnih sodiščih

Prvi predsednik pritožbenega sodišča imenuje prisednike pri socialnih sodiščih (*tribunaux des affaires de la sécurité sociale*) za obdobje treh let s seznama, ki ga za določeno sodišče predloži regionalni direktor za mladino, šport in socialno kohezijo na podlagi predlogov, ki jih predložijo najbolj reprezentativne gospodarske in poklicne organizacije.

Z zakonom z dne 18. novembra 2016 o posodobitvi pravosodnega sistema za 21. stoletje so bila opuščena socialna sodišča in z dnem 1. januarja 2019 so se njihove zadeve prenesle na posebna okrožna sodišča. Prisedniki bodo zadeve obravnavali tam.

Prisedniki pri sodiščih za spore o nezmožnosti

Prisednike pri sodiščih za spore o nezmožnosti (*tribunaux du contentieux de l'incapacité*) za obdobje treh let imenuje prvi predsednik pritožbenega sodišča s pristojnostjo na danem območju ali regionalni direktor za mladino, šport in socialno kohezijo s seznamov, ki se sestavijo glede na predloge najbolj reprezentativnih gospodarskih in poklicnih organizacij.

Z zakonom z dne 18. novembra 2016 o posodobitvi pravosodnega sistema za 21. stoletje so bila opuščena sodišča za spore o nezmožnosti in z dnem 1. januarja 2019 so se njihove zadeve prenesle na posebna okrožna sodišča. Prisedniki bodo zadeve obravnavali tam.

Prisedniki pri senatih okrožnih sodišč za socialne zadeve

Od 1. januarja 2019 ti prisedniki sedijo pri senatih okrožnih sodišč, ki obravnavajo spore s področja socialne varnosti in socialne pomoči.

Prvi predsednik pritožbenega sodišča jih imenuje za obdobje treh let, in sicer po posvetovanju s predsednikom okrožnega sodišča in na podlagi seznama za posamezno sodišče, ki ga sestavi prefekt na podlagi predlogov najbolj reprezentativnih gospodarskih in poklicnih organizacij.

Kandidati morajo biti francoski državljani, imeti vsaj 23 let, izpolnjevati morajo pogoje za opravljanje porotne službe, ne smejo biti obsojeni za kaznivo dejanje na podlagi zakonika za ruralno področje in morski ribolov ali zakonika socialne varnosti; prav tako ne smejo biti člani odbora v organizaciji s področja socialne varnosti ali vzajemni organizaciji. Njihova funkcija je združljiva s funkcijo člana delovnega sodišča.

Prisedniki pri sodiščih za mladoletnike

Prisednike pri sodiščih za mladoletnike (*tribunaux pour enfants*) za obdobje štirih let imenuje minister za pravosodje s seznama kandidatov, ki ga predloži prvi predsednik pritožbenega sodišča, na območje katerega spada sodišče za mladoletnike.

Kandidati morajo biti francoski državljani, stari vsaj 30 let in morajo imeti poseben interes za zadeve v zvezi z mladoletniki, v kakršni koli vlogi.

Prisedniki pri sodiščih za kmetijska zemljišča

Prisednike pri sodiščih za kmetijska zemljišča (*tribunaux paritaires des baux ruraux*) za obdobje šestih let imenuje prvi predsednik pritožbenega sodišča na podlagi seznama, ki ga za posamezno sodišče pripravi prefekt, na podlagi predlogov najbolj reprezentativnih poklicnih organizacij ali organizacij najemodajalcev.

Te vključujejo najemodajalce, ki niso hkrati tudi najemniki, in najemnike, ki niso hkrati tudi najemodajalci; če je ustrezno, se ti ločijo v dve skupini združenega sodišča, eno sestavljajo najemodajalci in najemniki na podlagi najemnih pogodb, drugo pa najemodajalci in najemniki na podlagi pogodb o delnem zakupu.

Kandidati morajo biti francoski državljani, stari vsaj 26 let, imeti morajo vse civilne, državljanske ali poklicne pravice in morajo biti že vsaj pet let v vlogi najemodajalca ali najemnika na podlagi najemne pogodbe ali pogodbe o delnem zakupu.

Sodni tajniki

Sodni tajniki (*greffiers*) so strokovnjaki za pravni postopek, ki visokim pravosodnim uradnikom pomagajo sestavljati sodne listine, odgovorni pa so tudi za potrjevanje aktov sodišča, kadar zakon tako določa.

Sodni tajniki sodelujejo z visokimi pravosodnimi uradniki, pomagajo jim pri pripravi in obravnavi zadev ter opravljajo pravne raziskave. Po navodilih visokih pravosodnih uradnikov pripravljajo odločbe in pritožbe. V okviru zagotavljanja informacij in pomoči javnosti se jim lahko zaupa tudi zagotavljanje informacij, usmerjanje ali pomoč uporabnikom pri izpolnjevanju sodnih formalnosti ali sodelovanju v postopkih. Zaupajo se jim lahko tudi naloge poklicnega usposabljanja.

Večino funkcij sodni tajniki izvajajo v različnih službah sodišč. Glede na velikost in organizacijo sodišča imajo lahko vodstvene funkcije kot vodje ali namestniki vodje sodnega tajništva ali kot vodje oddelka.

[Vodja sodnih tajnikov](#) (378 Kb) [en](#)

[Sodni tajnik](#) (375 Kb) [en](#)

Dne 1. januarja 2018 je oddelek za kadrovske zadeve pri ministrstvu za pravosodje, odgovoren za sodna tajništva, vodil 10 931 članov osebja, od katerih jih je bilo 9 368 dodeljenih sodiščem.

Odvetniki

Odvetniki (*avocats*) delajo v pravosodju, vendar svoj poklic opravljajo neodvisno in kot samozaposleni. Pravila o tem poklicu so načeloma navedena v zakonu št. 71-1130 z dne 31. decembra 1971, ki je preoblikoval določene pravosodne in pravniške poklice, in dekretu (*décret*) št. 911197 z dne 27.

novembra 1991, ki opredeljuje poklic odvetnika. Z zakonom št. 90-1259 z dne 31. decembra 1990, ki je spremenil zakon iz leta 1971, ter njegovimi izvedbenimi akti je bil oblikovan nov odvetniški poklic (*avocat*), v katerem je bil združen obstoječi poklic odvetnika (*avocat*) in pravnega svetovalca (*conseil juridique*). Zakon z dne 25. januarja 2011 o reformi pravnega zastopanja pred pritožbenimi sodišči pa je združil funkciji odvetnika in pravnega zastopnika pri pritožbenih sodiščih (*avocat près les cours d'appel*).

Odvetniki vsakodnevno opravljajo dve funkciji: v okviru ene pomagajo strankam in jih zastopajo pred sodišči (sodna funkcija), v okviru druge pa zagotavljajo pravno svetovanje in sestavljajo pravne akte (pravna funkcija).

Na podlagi člena 4(1) zakona z dne 31. decembra 1971 imajo odvetniki praktično monopolni položaj na področjih pomoči strankam in zastopanja strank ter delovanja in zagovarjanja pred sodišči, sodnimi organi in disciplinskimi organi vseh vrst.

Ne obstaja nobeno nacionalno združenje odvetnikov, saj odvetniki želijo, da so vse zbornice pošteno zastopane. V celinski Franciji in na čezmorskih ozemljih je 16 odvetniških zbornic (*barreaux*), od katerih je vsaka povezana z okrožnim sodiščem (*tribunal de grande instance*), ima svojega predsednika (*bâtonnier*) in svet zbornice (*conseil de l'ordre*), ki se ukvarja z vsemi zadevami glede izvajanja poklica in tako zagotavlja, da odvetniki izpolnjujejo svoje obveznosti, hkrati pa štiti njihove pravice.

Nacionalni svet odvetniških zbornic (*Conseil national des barreaux – CNB*), ustanovljen z zakonom z dne 31. decembra 1990 (člen 15), je organ, ki deluje v javno korist (*établissement d'utilité publique*) in je pravna oseba, hkrati pa je odgovoren za zastopanje pravniškega poklica pred javnimi organi in zagotavljanje skladnosti med pravili in izvajanjem tega poklica.

Nacionalni svet odvetniških zbornic ima spletišče, na katerem je mogoče brezplačno dostopati do informacij o organizaciji te poklicne dejavnosti, aktualnih vprašanih v zvezi s tem poklicem in imenika vseh odvetnikov, včlanjenih v posamezne francoske odvetniške zbornice. Večina večjih odvetniških zbornic ima svoja spletišča, ki so brezplačna in dostopna vsem, njihovi naslovi pa so navedeni v imeniku odvetniških zbornic na spletnem mestu Nacionalnega sveta odvetniških zbornic.

Nacionalni svet odvetniških zbornic pripravlja nacionalni kodeks ravnanja v obliki regulatornih odločb, objavljenih v uradnem listu, ki se za odvetnike neposredno uporabljajo.

Odvetniki pri dveh francoskih vrhovnih sodiščih, in sicer državnem svetu in kasacijskem sodišču, se ločijo od običajnih odvetnikov, saj so javni uslužbenci, ki jih imenuje pravosodni minister, ter imajo edini pooblastila za zastopanje strank pred temi sodišči. Pravila o njihovem poklicu so načeloma navedena v odloku (*ordonnance*) z dne 10. septembra 1817, ki vzpostavlja red odvetnikov pri državnem svetu in kasacijskem sodišču, dekretu (*décret*) št. 91-1125 z dne 28. oktobra 1991, ki se navezuje na pogoje za opravljanje poklica, in dekretu (*décret*) št. 200276 z dne 11. januarja 2002 o disciplinskih pravilih poklica.

Odvetniki pri vrhovnih sodiščih imajo svojo odvetniško zbornico oziroma red, ki jo vodi predsednik, pri tem pa mu pomaga svet zbornice, ki ima 11 članov. Ta organ je odgovoren za zagotavljanje strokovne discipline in zastopa sam poklic.

Več informacij je na voljo na spletišču [reda odvetnikov pri državnem svetu in kasacijskem sodišču](#).

Ali obstaja zbirka podatkov za to področje?

Nacionalni svet odvetniških zbornic vodi zbirko podatkov, ki temelji na **seznamu odvetnikov, vpisanih na sezname vseh odvetniških zbornic v Franciji**.

Ali je dostop do teh informacij brezplačen?

Dostop do zbirke podatkov na spletišču [nacionalnega sveta odvetniških zbornic](#) je brezplačen.

Notarji

Organizacija

Notar (*notaire*) je javni oziroma vladni uradnik, imenovan s sklepom (*arrêté*) pravosodnega ministra. Notarji kljub temu svoj poklic opravljajo neodvisno in kot samozaposleni. Pravila o njihovem poklicu so večinoma navedena v zakonu z dne 25. vetnika (*ventôse*) leta XI (šestega meseca po francoskem republikanskem koledarju), odloku (*ordonnance*) št. 452590 z dne 2. novembra 1945, dekretu (*décret*) št. 45-0117 z dne 19. decembra 1945 o organizaciji notarskega poklica, dekretu (*décret*) št. 73-609 z dne 5. julija 1973 o strokovnem usposabljanju in pogojih za opravljanje notarskega poklica, in dekretu (*décret*) št. 78-262 z dne 8. marca 1978, ki določa notarske pristojbine.

Notarji so na ravni departmajev organizirani v **notarske zbornice**, na regionalni ravni pa v svete, ta združenja pa določajo in disciplinsko nadzorujejo delovanje notarjev na svojih področjih. Pred nacionalnimi organi poklic zastopa **Višji notarski svet** (*Conseil supérieur du notariat*).

Višji notarski svet poleg tega, da zastopa poklic pred javnimi organi, tudi preprečuje in razrešuje poklicne spore med notarji, ki niso člani istega regionalnega sveta. [Višji notarski svet](#) ima brezplačno spletišče, kjer so navedene osnovne značilnosti poklica, vsebuje pa tudi **imenik notarjev ter njihovih zbornic in svetov v departmajih in regijah**.

Vloga in pristojnosti

Notarji so pristojni za **izdajanje overjenih listin**, ki so nato izvršljive brez pridobitve odločbe sodišča.

Poleg tega tudi **svetujejo** posameznikom in podjetjem, v povezavi ali brez povezave s pripravo osnutkov uradnih dokumentov ter poleg svojih glavnih poslov sodelujejo tudi pri **upravljanju premoženja in nepremičninskih poslih**.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelj (*huissier de justice*) je javni oziroma vladni uslužbenec, imenovan s sklepom (*arrêté*) pravosodnega ministra. Izvršitelji kljub temu poklic opravljajo neodvisno in kot samozaposleni. Pravila o poklicu so večinoma navedena v zakonu z dne 27. decembra 1923, odloku (*ordonnance*) št. 45-2592 z dne 2. novembra 1945, dekretu (*décret*) št. 56-222 z dne 29. februarja 1956 in dekretu (*décret*) št. 75-770 z dne 14. avgusta 1975.

Sodni izvršitelji so edini pooblaščenici za vročanje sodnih pisanj ter izvrševanje sodnih odločb in izvršilnih nalogov ali naslovov. Poleg tega lahko po pooblastilu sodišč ali na zahtevo posameznikov pripravijo uradne ugotovitvene zapisnike. Poleg opravljanja svojih glavnih poslov lahko delujejo tudi kot posredniki pri poravnava, upravitelji premoženja ali zavarovalniški agenti, če najprej o tem obvestijo svojo regionalno zbornico izvršiteljev in generalno tožilstvo (*procureur général*) pri pritožbenem sodišču, pristojnem za njihovo območje.

Za delovanje v okviru svojih pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah prejmejo plačilo po tarifah, določenih v dekretu (*décret*) št. 96-1080 z dne 12. decembra 1996.

Zbornice zastopajo poklic na ravni departmajev in regij, na območju pristojnosti vsakega pritožbenega sodišča. Deluje tudi nacionalna zbornica, ki zastopa poklic pred javnimi organi ter razrešuje spore med zbornicami in izvršitelji, ki niso člani iste regionalne zbornice. [Nacionalna zbornica izvršiteljev](#) ima brezplačno spletišče, kjer so navedene osnovne značilnosti poklica in **imenik sodnih izvršiteljev**.

Z odlokom (*ordonnance*) z dne 2. junij 2016 je bil ustanovljen nov poklic sodni uradnik za izvršbo (*commissaire de justice*), ki bo s 1. julijem 2022 nadomestil poklica sodni izvršitelj in sodni dražitelj (*commissaire-priseur judiciaire*).

Odlok določa pravila o sodnih uradnikih za izvršbo in določa postopno uvedbo novega poklica do 1. julija 2022 na podlagi prehodne ureditve. Ker sta si vlogi sodnega izvršitelja in sodnega dražitelja delno podobni in se dopolnjujeta, je bila sprejeta odločitev o racionalizaciji sedanje organizacije obeh poklicev in njuni združitvi v en poklic sodnega uradnika za izvršbo.

Pravila o sodnih uradnikih za izvršbo se bodo v celoti uporabljala od 1. julija 2022. S 1. julijem 2026 bo ta poklic v celoti nadomestil predhodna dva: sodni izvršitelji in sodni dražitelji, ki ne bodo opravili posebnega usposabljanja za sodnega uradnika za izvršbo, ne bodo smeli več opravljati svojega dela. S 1. januarjem 2019 bo nacionalna zbornica sodnih uradnikov za izvršbo (*Chambre nationale des commissaires de justice*) nadomestila nacionalni zbornici sodnih izvršiteljev in sodnih dražiteljev, da se pripravi postopna uskladitev in nato združitev obeh poklicev.

Drugi pravni strokovnjaki

Sodni tajniki pri gospodarskih sodiščih (*greffiers de tribunaux de commerce*) so javni oziroma vladni uslužbenci, katerih glavna naloga je, da pomagajo članom gospodarskega sodišča med sodno obravnavo in da pomagajo predsedniku sodišča pri vseh upravnih nalogah. Vodijo sodno tajništvo in skrbijo za dosledno vodenje trgovskega registra, registra gospodarskih družb (*registre du commerce et des sociétés* — RCS) ter sodnih imenikov in dokumentov. Izdajajo uradne kopije, so odgovorni za pečat sodišča in denar, shranjen v sodni pisarni, ter sestavljajo dokumente sodnega tajništva in druge uradne dokumente v okviru svojih pristojnosti.

Ta poklic urejajo člani od L.741-1 do R.741-1 trgovskega zakonika.

Sodne tajnike pri gospodarskih sodiščih pred javnimi organi zastopa **Nacionalni svet sodnih tajnikov gospodarskih sodišč** (*Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce* – CNGTC). Ta organ deluje v javno korist (*établissement d'utilité publique*), je pravna oseba in je odgovoren za zaščito skupnih interesov tega poklica. Organizira začetno in stalno usposabljanje sodnih tajnikov in zaposlenih v sodnih tajništvih ter strokovne preizkuse znanja, ob tem pa tudi spodbuja in nadzoruje izvajanje pripravništev. Več informacij o tem je na voljo na spletišču [Nacionalnega sveta sodnih tajnikov gospodarskih sodišč](#).

Sodni tajniki gospodarskih sodišč (366 Kb) [en](#)

Sodni tajniki gospodarskih sodišč s pogodbo o zaposlitvi (366 Kb) [en](#)

Pravni svetovalci / pravniki v podjetjih

Poklic **pravnega svetovalca** (*conseil juridique*) se je združil s poklicem odvetnika (*avocat*) po zakonu št. 90-1259 z dne 31. decembra 1990.

Za pravnike (*juristes*), ki ne delajo kot neodvisni odvetniki (*avocats*), ampak delajo za podjetja, ne veljajo nobeni posebni predpisi.

Zadnja posodobitev: 10/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Hrvaška

Osebe v pravosodnih organih

Osebe v pravosodnih organih so pravosodni uradniki, javni uslužbenci in pomožno osebje.

Sodniki (*suc̑; ed. sudac*)

Sodniki so pravosodni uradniki s stalnim mandatom. Za sodnika je lahko imenovan hrvaški državljan.

Za sodnika občinskega sodišča (*općinski sud*), gospodarskega sodišča (*trgovački sud*) ali upravnega sodišča (*upravni sud*) je lahko imenovana oseba z diplomom državne šole za pravosodne uradnike (*Državna škola za pravosudne dužnosnike*) ali oseba, ki že opravlja pravosodne naloge.

Za sodnika županijskega sodišča (*županijski sud*) je lahko imenovana oseba, ki je kot pravosodni uradnik delala vsaj deset let.

Za sodnika Visokega sodišča Republike Hrvaške za prekrške (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*), Visokega gospodarskega sodišča Republike Hrvaške (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*) in Visokega upravnega sodišča Republike Hrvaške (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) je lahko imenovana oseba, ki je kot pravosodni uradnik delala najmanj dvanajst let.

Za sodnika Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*) je lahko imenovana oseba, ki je najmanj 15 let delala kot pravosodni uradnik, odvetnik, notar ali univerzitetni profesor prava (pri zadnjem se za ustrezne delovne izkušnje štejejo izkušnje po opravljenem državnem pravosodnem izpitu) ali ugleden pravnik, ki je opravil državni pravosodni izpit, ima najmanj 20 let delovnih izkušenj in se je dokazal z delom na določenem pravnem področju ter s strokovnimi in znanstvenimi deli.

[Zakon o sodiščih](#) (*Zakon o sudovima*)

[zakon o državnem sodnem svetu](#) (*Zakon o Državnom sudbenom vijeću*)

[zakon o plačilu sodnikov in drugih pravosodnih uradnikov](#) (*Zakon o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika*)

Sodno osebje

Število javnih pravosodnih uslužbencev in pomožnega osebja za opravljanje strokovnih, uradniških in tehničnih nalog določi minister za pravosodje.

Zaposlovanje javnih uslužbencev in pomožnega osebja pri sodiščih, pripravništvo ter postopek, metode in program specializiranega državnega izpita, njihovo plačilo in druge pravice, obveznosti in odgovornosti, povezane z delom, ter njihovo odgovornost zaradi kršitev dolžnosti pri opravljanju poklica urejajo predpisi o javnih uslužbencih in pomožnem osebju ter splošni predpisi o delu.

Prosta delovna mesta pri sodiščih se lahko zapolnijo samo ob odobritvi ministrstva za pravosodje.

Pri zaposlovanju javnih pravosodnih uslužbencev in pomožnega osebja pri sodiščih je treba upoštevati zastopanost oseb, ki pripadajo narodnim manjšinam.

Predpise o izobrazbenih zahtevah glede javnih pravosodnih uslužbencev in pomožnega osebja sprejme minister za pravosodje.

Sodni svetovalci (*sudski savjetnici; ed. sudski savjetnik*), **višji sodni svetovalci** (*viši sudski savjetnici; ed. viši sudski savjetnik*) in **specializirani višji sodni svetovalci** (*viši sudski savjetnici - specijalisti; ed. viši sudski savjetnik - specijalist*)

Naloge sodnega svetovalca lahko opravlja oseba, ki je končala diplomski univerzitetni študij prava ali združen preddiplomski/diplomski univerzitetni študij prava in opravila državni pravosodni izpit.

Za višjega sodnega svetovalca ali sodnega svetovalca pri Vrhovnem sodišču Republike Hrvaške je lahko imenovana oseba, ki je končala diplomski univerzitetni študij prava ali združen preddiplomski/diplomski univerzitetni študij prava, opravila državni pravosodni izpit in najmanj dve leti delala kot sodni svetovalec ali svetovalec pri državnem tožilu, ali kot pravosodni uradnik, odvetnik ali notar, oziroma oseba, ki je po opravljenem pravosodnem izpitu najmanj pet let delala na področju drugih pravnih zadev.

Za specializiranega višjega sodnega svetovalca je lahko imenovana oseba, ki je končala diplomski univerzitetni študij prava ali združen preddiplomski /diplomski univerzitetni študij prava, opravila pravosodni izpit in najmanj štiri leta delala kot sodni svetovalec ali svetovalec pri državnem tožilu, ali kot pravosodni uradnik, odvetnik ali notar, oziroma oseba, ki je po opravljenem pravosodnem izpitu najmanj osem let delala na področju drugih pravnih zadev.

Za višjega sodnega svetovalca pri Vrhovnem sodišču Republike Hrvaške je lahko imenovana oseba, ki je končala diplomski univerzitetni študij prava ali združen preddiplomski/diplomski univerzitetni študij prava, opravila pravosodni izpit in najmanj štiri leta delala kot sodni svetovalec ali svetovalec pri državnem tožilu, ali kot pravosodni uradnik, odvetnik ali notar, oziroma oseba, ki je po opravljenem pravosodnem izpitu najmanj osem let delala na področju drugih pravnih zadev.

Za specializiranega višjega sodnega svetovalca pri Vrhovnem sodišču Republike Hrvaške je lahko imenovana oseba, ki je končala diplomski univerzitetni študij prava ali združen preddiplomski/diplomski univerzitetni študij prava, opravila pravosodni izpit in najmanj šest let delala kot sodni svetovalec ali

svetovalec pri državnem tožilcu, ali kot pravosodni uradnik, odvetnik ali notar, oziroma oseba, ki je po opravljenem pravosodnem izpitu najmanj deset let delala na področju drugih pravnih zadev.

Pristojnosti sodnih svetovalcev in višjih sodnih svetovalcev

Sodni svetovalci, višji sodni svetovalci in specializirani višji sodni svetovalci sodelujejo pri sojenjih ter so pristojni za samostojno izvajanje nekaterih sodnih postopkov, presojo dokazov in ugotavljanje dejstev. Po izvedbi postopka sodniku predložijo osnutek odločbe, ki je temelj sodnikove odločbe, nato pa sprejeto odločbo objavijo po pooblastilu sodnika.

V skladu z določbami zakona o sodiščih, ki se uporabljajo, so sodni svetovalci, višji sodni svetovalci in specializirani višji sodni svetovalci pristojni za izvedbo postopkov in predlaganje osnutkov odločb, kot sledi:

v pravnih postopkih v sporih glede plačila denarnega zahtevka ali nadomestila škode, v katerih vrednost spornega predmeta ne presega 100 000,00 HRK, in v gospodarskih sporih, v katerih vrednost spornega predmeta ne presega 500 000,00 HRK;

v delovnih sporih, ki izhajajo iz kolektivnih pogodb;

v upravnih sporih, ki se nanašajo na tožbe v zadevah, o katerih se odloča na podlagi pravnomočne sodne odločbe v vzorčnem sporu, ali tožbe zoper ukrepanje ali zaradi opustitve ukrepanja javnopravnega organa, in v upravnih sporih, v katerih vrednost spornega predmeta ne presega 100 000,00 HRK;

v izvršilnih postopkih;

v zapuščinskih postopkih;

v zemljiškoknjižnih postopkih;

v prekrškovnih postopkih;

v nepravdnih postopkih, razen v postopkih za odvzem poslovne sposobnosti, razpustitev združenja solastnikov, ureditev meja in postopkih na podlagi družinskega zakona (*Obiteljski zakon*);

v registrskih postopkih;

v skrajšanih stečajnih postopkih;

v zvezi s stroški sodnih postopkov.

Sodni svetovalci, višji sodni svetovalci in specializirani višji sodni svetovalci so pristojni za ukrepanje in sprejemanje odločb v posameznih postopkih, če je to določeno s posebnimi zakoni.

V drugostopenjskih postopkih in postopkih na podlagi izrednih pravnih sredstev sodni svetovalci, višji sodni svetovalci in specializirani višji sodni svetovalci poročajo o stanju zadeve in pripravijo osnutek odločbe.

Sodni pripravniki (*sudački vježbenici*; ed. *sudački vježbenik*)

Ministrstvo za pravosodje vsako leto določi število pripravniških mest pri sodiščih v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi, zagotovljenimi v državnem proračunu.

Pogoje in način sprejemanja sodnih pripravnikov pri sodiščih ter trajanje in način opravljanja pripravništev ureja poseben zakon.

Strokovni sodelavci (*stručni suradnici*; ed. *stručni suradnik*)

Sodišča imajo lahko tudi osebje s končanim ustreznim poklicnim izobraževanjem ali dodiplomskim ali diplomskim univerzitetnim študijskim programom in zahtevanimi delovnimi izkušnjami na področju defektologije, sociologije, pedagogike, ekonomije, knjigovodstva in financ ali drugem ustreznem področju.

Strokovni sodelavci in strokovni pomočniki (*stručni pomočnici*; ed. *stručni pomočnik*) pomagajo sodnikom pri delu pri zadevah, pri katerih je potrebno strokovno znanje.

Sodniki porotniki (*suci porotnici*; ed. *sudac porotnik*)

Sodniki porotniki so hrvaški državljani, ki sodelujejo pri sojenjih v nekaterih postopkih in ne opravljajo funkcije sodnika kot svojega rednega poklica. Kot člani sodnega senata so enakovredni sodniku pri sprejemanju odločitev o zadevah, glede katerih je v kazenskem postopku treba izdati odločbo.

Za sodnika porotnika je lahko imenovan polnoletni hrvaški državljan, ki je primeren za opravljanje nalog sodnika porotnika.

Sodniki porotniki so imenovani za štiri leta in so lahko po izteku tega obdobja ponovno imenovani.

Sodnike porotnike občinskih in županijskih sodišč po predložitvi predlogov občinskega ali mestnega sveta, sindikatov, združen delodajalcev in gospodarske zbornice imenuje županijska skupščina (*županijska skupščina*), v Zagrebu pa zagrebška mestna skupščina (*Gradska skupščina Grada Zagreba*).

Pred imenovanjem sodnikov porotnikov je treba pridobiti mnenje predsednika zadevnega sodišča o predlaganih kandidatih.

Direktor sodne uprave (*ravnatelj sudske uprave*)

Sodišče z več kot 15 sodniki ima direktorja sodne uprave.

Direktor sodne uprave pomaga predsedniku sodišča pri izvajanju nalog sodne uprave, zlasti:

opravlja posebne naloge, ki se nanašajo na načrtovanje in vodenje sodišča na kadrovske področju;

organizira delo javnih pravosodnih uslužbencev in pomožnega osebja ter spremlja njihovo uspešnost;

spremlja in načrtuje usposabljanje javnih pravosodnih uslužbencev in pomožnega osebja;

skrbi za vzdrževanje sodne stavbe, prostorov in delovne opreme ter skrbi za naložbe;

skrbi za organizacijo in usklajevanje v zvezi s pripravo letnega načrta javnih naročil, v skladu z zakonom in potrebami sodišča;

organizira postopke javnega naročanja;

spremlja finančne in operativne dejavnosti sodišča ter izvaja uradniških in pomožne tehnične naloge;

skrbi za porabo proračunskih in lastnih sredstev sodišča ter jo spremlja;

sodeluje pri pripravi in izvajanju projektov sodne uprave ter nadzoruje njihovo izvajanje;

skrbi za pravilno in pravočasno pripravo statističnih podatkov o delu sodišča;

sodeluje z lokalnimi in regionalnimi organi glede nabave opreme in zagotavljanja sredstev za posamezne dejavnosti sodišča;

opravlja druge naloge, ki mu jih dodeli predsednik sodišča.

Direktor sodne uprave je za svoje delo odgovoren predsedniku sodišča.

Za direktorja sodne uprave je lahko imenovana oseba, ki je končala diplomski univerzitetni študij prava oziroma združen preddiplomski/diplomski univerzitetni študij prava ali diplomski univerzitetni študij ekonomije oziroma specializirani diplomski poklicni študij ekonomije in ima vsaj pet let delovnih izkušenj na zadevnem področju.

Predstavniki sodišča za odnose z javnostmi (*glasnogovorniki suda*)

Sodišče ima predstavnika za odnose z javnostmi.

Predstavniki sodišča za odnose z javnostmi je sodnik, sodni svetovalec ali oseba, ki jo v letnem razporedu dela določi predsednik sodišča.

Predsednik županijskega sodišča lahko enega sodnika tega sodišča imenuje za predstavnika za odnose z javnostmi zadevnega sodišča in občinskih sodišč na območju njegove pristojnosti. Imenuje se lahko namestnik predstavnika sodišča za odnose z javnostmi.

Predstavnik sodišča za odnose z javnostmi zagotavlja informacije o delu sodišča v skladu z zakonom o sodiščih, poslovnikom sodišča (*Sudski poslovnik*) in zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (*Zakon o pravu na pristup informacijama*).

Državni tožilci (državni odvetnici; ed. državni odvetnik)

Oseba, ki izpolnjuje splošne in posebne pogoje za imenovanje za namestnika generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške (*zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske*), je lahko imenovana za generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške (*Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske*).

Županijski državni tožilci (*županijski državni odvjetnici*) so imenovani izmed državnih tožilcev, namestnikov generalnega državnega tožilca, namestnikov v specializiranih državnih tožilstvih in namestnikov županijskih državnih tožilcev, ki že vsaj dve leti opravljajo naloge namestnika županijskega državnega tožilca.

Županijske državne tožilce za štiriletni mandat imenuje državnotožilski svet (*Državnoodvjetničko vijeće*), in sicer na podlagi predloga generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške in na podlagi mnenja kolegija generalnega državnega tožilstva Republike Hrvaške (*Kolegij Državnog odvjetništva Republike Hrvatske*).

Občinski državni tožilci (*općinski državni odvjetnici*) so imenovani izmed državnih tožilcev in namestnikov državnih tožilcev.

Svet jih imenuje za obdobje štirih let, in sicer na podlagi predloga generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške ter mnenja kolegija županijskega državnega tožilstva in županijskega državnega tožilca.

Namestniki državnega tožilca (zamjenici državnog odvjetnika)

Namestnik državnega tožilca je imenovan na način, pod pogoji in v okviru postopka, ki zagotavljajo njegovo izkušnost, neodvisnost in primernost za opravljanje nalog državnega tožilca.

Za namestnika državnega tožilca je lahko imenovan hrvaški državljan, ki je opravil državni pravosodni izpit in izpolnjuje posebne pogoje iz zakona o državnotožilskem svetu (*Zakon o državnoodvjetničkom vijeću*).

Oseba, ki je diplomirala pri državni šoli za pravosodne uradnike, je lahko imenovana za namestnika občinskega državnega tožilca.

Oseba, ki že vsaj deset let opravlja delo v pravosodju, je lahko imenovana za namestnika županijskega državnega tožilca.

Za namestnika generalnega državnega tožilca Republike Hrvaške je lahko imenovana oseba, ki že vsaj 15 let opravlja pravosodno funkcijo v pravosodnem organu ali ki je enako obdobje delala kot odvetnik, notar ali univerzitetni profesor prava in je opravila državni pravosodni izpit (pri zadnjem se za ustrezne delovne izkušnje štejejo izkušnje po opravljenem državnem pravosodnem izpitu), ali ugleden pravnik, ki je opravil državni pravosodni izpit, ima najmanj 20 let delovnih izkušenj in se je dokazal z delom na določenem pravnem področju ter s strokovnimi in znanstvenimi deli.

Oseba je lahko imenovana za namestnika državnega tožilca pri višjem državnem tožilstvu, če izpolnjuje pogoje iz zakona in če je bilo v njeni zadnji oceni dela ugotovljeno, da vsaj »uspešno opravlja svoje naloge«.

Pri posameznem tožilstvu se imenuje eden ali več namestnikov državnega tožilca, ki naloge opravljajo za nedoločen čas.

Državni tožilci in namestniki državnih tožilcev se morajo vesti tako, da ne škodijo svojemu ugledu ali ugledu tožilstva ter da ne vzbujajo nobenih dvomov o svoji nepristranskosti ali o samostojnosti in neodvisnosti državnega tožilstva.

Kadar državni tožilci in njihovi namestniki opravljajo naloge zastopanja ter v odnosih z državnimi organi in pravnimi osebami, morajo upoštevati načela zakonitosti, strokovnosti in nepristranskosti, pri tem pa pri obravnavi zadev upoštevati roke za posamezne postopke in upoštevati pravila glede vrstnega reda. Kadar državni tožilci in njihovi namestniki nastopajo pred sodišči ali upravnimi organi, morajo upoštevati in ohranjati dostojanstvo zadevnega sodišča ali organa, svoje osebno dostojanstvo in dostojanstvo državnega tožilstva.

Državni tožilci in njihovi namestniki morajo varovati zaupnost vseh podatkov in drugih informacij, ki se nanašajo na zasebno in družinsko življenje strank in drugih oseb, če za njih izvedo med opravljanjem svojih dolžnosti in niso v zakonu določene kot uradne skrivnosti, kadar to ne pomeni kaznivega dejanja; prav tako morajo varovati zaupnost vseh podatkov, ki niso dostopni javnosti.

Državni tožilci in njihovi namestniki ne smejo biti člani političnih strank ali sodelovati v politiki.

Generalni državni tožilec Republike Hrvaške, njegov namestnik ter državni tožilci in njihovi namestniki niso odgovorni za pravna mnenja, ki jih izrazijo v zadevi, ki jim je dodeljena, razen če gre za kršitev zakona in storitev kaznivega dejanja.

Svetovalci državnih tožilcev (Državnoodvjetnički savjetnici)

Svetovalci državnih tožilcev, višji svetovalci državnih tožilcev (*viši državnoodvjetnički savjetnici*) in specializirani višji svetovalci državnih tožilcev (*viši državnoodvjetnički savjetnici – specijalisti*) pomagajo državnim tožilcem in njihovim namestnikom pri delu, pripravljajo osnutke odločb, sprejemajo poročila, vloge in izjave posameznikov na zapisnik ter opravljajo druge posebne naloge, kot je določeno v zakonu in izvršilnih predpisih, in sicer neodvisno ali pod nadzorom ter v skladu z navodili državnega tožilca in njegovega namestnika.

V okviru kazenskih oddelkov državnih tožilstev lahko predstavijo obtožnice v postopkih zaradi kaznivih dejanj, ki se kaznujejo z globo ali zaporom do pet let.

V okviru civilnih in upravnih oddelkov državnih tožilstev lahko nastopajo pri sodiščih ter upravnih in drugih organih na podlagi posebnega pooblastila, ki ga izda pristojni državni tožilec, in sicer:

pri občinskih tožilstvih v sporih, pri katerih vrednost spornega zahtevka ne presega 100 000,00 HRK;

pri županijskih tožilstvih v sporih, pri katerih vrednost spornega zahtevka ne presega 500 000,00 HRK.

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala (Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, USKOK)

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala je specializirano državno tožilstvo, pristojno za celotno Hrvaško, ki obravnava kazniva dejanja v zvezi s korupcijo in organiziranim kriminalom.

Urad za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala

Gajeva 30a

10 000 Zagreb

Tel. +385 14591874

Faks: + 385 14591878

E-naslov: [✉ tajnistvo@uskok.dorh.hr](mailto:tajnistvo@uskok.dorh.hr)

[📄 Zakon o uradu za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala \(Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta\)](#)

Direktor Urada za preprečevanje korupcije in organiziranega kriminala (USKOK)

Urad USKOK vodi direktor, ki ga imenuje generalni državni tožilec na podlagi mnenja ministra, pristojnega za pravosodje, in kolegija generalnega državnega tožilstva Republike Hrvaške. Direktor je imenovan za obdobje štirih let in je lahko ponovno imenovan.

Odvetništvo – samostojna in neodvisna služba

Odvetništvo je samostojna in neodvisna služba, ki zagotavlja pravno pomoč fizičnim in pravnim osebam pri uveljavljanju in zaščiti njihovih pravic in pravnih interesov.

Odvetniki (*odvjetnici; ed. odvjetnik*)

Odvetniki lahko ponujajo vse oblike pravne pomoči.

Zlasti lahko zagotavljajo pravne nasvete, sestavljajo listine (pogodbe, oporoke, izjave itd.), tožbe, pritožbe, predloge, zahteve, prošnje, izredna pravna sredstva in druge procesne vloge ter zastopajo stranke.

Svoj poklic lahko opravljajo samostojno ali v skupni pisarni ali odvetniški družbi; pri tem se morajo vzdržati opravljanja dejavnosti, ki niso združljive z ugledom ali neodvisnostjo odvetnika.

Odvetniki morajo varovati zaupnost vseh informacij, ki jih pridobijo od strank ali za katere med zastopanjem strank izvedo na drug način. Ta obveznost varovanja zaupnosti velja tudi za vse druge osebe, ki delajo ali so delale v odvetniški pisarni.

Odvetnik je upravičen do nagrade za svoje delo in povračila stroškov v zvezi z opravljenim delom v skladu s tarifo, ki jo določi hrvaška odvetniška zbornica (*Hrvatska odvetniška komora*) in odobri minister za pravosodje.

Za primere, ko odvetnik svoje delo opravlja po uradni dolžnosti, višino nagrade določi ministrstvo za pravosodje.

Pred županijskim sodiščem (*županijski sud*) lahko obdolženca zastopa le odvetnik, kar pomeni, da lahko v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, za katerega je zagrožena dolgoročna zaporna kazen, kot zagovornik po uradni dolžnosti ali zagovornik, čigar storitve plača država, nastopa le odvetnik z vsaj osemletnimi izkušnjami v odvetništvu ali uradnik v pravosodnem organu.

Odvetniki morajo za opravljene storitve stranki izdati račun. V primeru odpovedi ali preklica pooblastila za zastopanje mora odvetnik račun izstaviti v 30 dneh od dneva odpovedi ali preklica pooblastila za zastopanje.

Odvetniki se morajo vključiti v hrvaško odvetniško zbornico, ki je samostojna in neodvisna organizacija z značilnostmi pravne osebe. Hrvatska odvetniška zbornica predstavlja odvetništvo Republike Hrvaške kot celoto.

Oseba pridobi pravico opravljanja odvetniškega poklica v Republiki Hrvaški z vpisom v imenik odvetnikov.

Hrvatska odvetniška zbornica

Koturaška 53/II

10 000 Zagreb

Tel. +385 16165200

Faks: +385 16170686

[✉ hok-cba@hok-cba.hr](mailto:hok-cba@hok-cba.hr)

[✉ http://www.hok-cba.hr/](http://www.hok-cba.hr/)

[✉ Zakon o odvetništvu](#)

Notariat

Notarji (*Javni bilježnici; ed. javni bilježnik*)

Notarji so osebe javnega zaupanja, ki jih imenuje minister za pravosodje na podlagi razpisa, ki ga vodi hrvaška notarska zbornica (*Hrvatska javnobilježniška komora*).

So kvalificirani pravniki z opravljenim državnim pravosodnim izpitom in državnim notarskim izpitom, ki imajo potrebne izkušnje ter samostojno in neodvisno zagotavljajo javne storitve; so nepristranski strokovnjaki, ki jih najamejo stranke.

Pooblaščenici so za opravljanje naslednjih dejanj:

sestavljanje in izdajanje notarskih zapisov, ki so javne listine o pravnih poslih in izjavah, na katerih temeljijo pravice strank;

sestavljanje in izdajanje notarskih zapisnikov o pravnih dejanjih, ki so jih izvedli ali pri katerih so bili navzoči;

sestavljanje in izdajanje notarskih potrdil o dejstvih, ki so jim bili priča;

sprejemanje listin, denarja, vrednostnih papirjev in dragocenosti v hrambo, z namenom predaje drugim osebam ali pristojnim organom (notarska hramba);

overjanje zasebnih listin;

opravljanje dejanj in izdaja odločb kot sodni zaupniki v zapuščinskih postopkih;

vodenje izvršilnih postopkov na podlagi verodostojne listine;

zastopanje strank pred sodišči in drugimi javnimi organi, vendar le, če se zadeva neposredno nanaša na listino, ki so jo izdali.

Dejstvo, da stranke ne morejo spremeniti pristojnosti sodišča v zapuščinskih postopkih, pomeni, da ne morejo izbrati notarja kot sodnega zaupnika.

Kadar notar zastopa stranko pred sodiščem ali drugim javnim organom, ima pravice in obveznosti odvetnika.

Notarji ne morejo zavrniti opravljanja uradnih dolžnosti, razen če imajo za to upravičen razlog; prav tako morajo varovati zaupnost informacij, za katere izvedo pri opravljanju svojega dela.

Notarji so upravičeni do nagrade in povrnitve stroškov za opravljanje uradnih dejanj iz svoje pristojnosti, v skladu s pravilnikom o začasni notarski tarifi (*Pravilnik o privremeni javnobilježniški tarifi*), pravilnikom o nagradi in povrnitvi stroškov notarjem, ki opravljajo naloge sodnega zaupnika v zapuščinskih postopkih (*Pravilnik o visini nagrade i naknade troškova javnog bilježnika kao povjerenika suda u ostavinskom postupku*), ter pravilnikom o nagradi in povrnitvi stroškov notarjev v izvršilnih postopkih (*Pravilnik o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku*).

Na Hrvaškem morajo biti notarji vključeni v hrvaško notarsko zbornico.

Delo notarjev nadzorujeta hrvaška notarska zbornica in ministrstvo za pravosodje, v skladu s svojimi pristojnostmi.

Delo notarja kot sodnega zaupnika v zapuščinskih postopkih nadzoruje sodišče, ki ga je imenovalo.

Hrvatska notarska zbornica

Koturaška 34/II

10 000 Zagreb

Tel. +385 14556566

Faks: +385 14551544

E-naslov: [✉ hjk@hjk.hr](mailto:hjk@hjk.hr)

[✉ http://www.hjk.hr/Uredi](http://www.hjk.hr/Uredi)

[✉ zakon o notariatu \(*Zakon o javnom bilježništvu*\)](#)

[✉ zakon o notarski tarifi \(*Zakon o javnobilježničkim pristojbama*\)](#)

Pravosodna akademija

Pravosodna akademija je neodvisna javna institucija, ki zagotavlja začetno izobraževanje in usposabljanje kandidatov o samostojnem, odgovornem in neodvisnem izpolnjevanju pravosodnih nalog, poklicno izobraževanje pripravnikov, svetovalcev v pravosodnih organih in drugega osebja, ter nadaljnje izobraževanje pravosodnih uradnikov. Vodi jo direktor, upravlja pa usmerjalni odbor, ki ima devet članov. Pedagoško osebje na akademiji sestavljajo kvalificirane osebe iz vrst sodnikov, državnih tožilcev in namestnikov državnih tožilcev ter visokošolskih predavateljev, po potrebi pa tudi osebe iz drugih poklicev.

Akademija dejavno spodbuja mednarodno sodelovanje in sodeluje pri projektih Evropske unije kot upravičenec ali udeleženec. Namen teh projektov je okrepiti akademijo kot institucijo in zagotoviti strokovni razvoj ciljnih skupin.

[📄 Zakon o pravosodni akademiji \(Zakon o Pravosudnoj akademiji\)](#)

Državni sodni svet (Državno sodbeno vijeće)

Državni sodni svet je samostojen in neodvisen organ, ki zagotavlja samostojnost in neodvisnost sodstva na Hrvaškem. V skladu z ustavo in zakonom samostojno odloča o imenovanju, napredovanju, premestitvi, razrešitvi in disciplinski odgovornosti sodnikov in predsednikov sodišč, razen predsednika Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške. Državni sodni svet ima enajst članov, od tega sedem sodnikov, dva univerzitetna profesorja prava in dva poslanca, od katerih mora biti eden iz vrst opozicije.

[📄 Zakon o državnem sodbenom vijeću" target="_blank">Zakon o državnem sodnem svetu \(Zakon o državnem sodbenom vijeću\)](#)

Državnotožilski svet (Državnoodvjetničko vijeće)

Državnotožilski svet je samostojen in neodvisen organ, ki zagotavlja samostojnost in neodvisnost državnega tožilstva na Hrvaškem.

Odgovoren je za imenovanje in razrešitve namestnikov državnih tožilcev ter županijskih in občinskih državnih tožilcev, vodi postopke o disciplinski odgovornosti namestnikov državnih tožilcev in odloča v njih, odloča o premeščanju namestnikov državnih tožilcev, vodi in preverja izjave o premoženjskem stanju državnih tožilcev in namestnikov državnih tožilcev ter izvaja druge naloge v skladu z zakonom.

Ima enajst članov, od tega sedem namestnikov državnih tožilcev, dva univerzitetna profesorja prava in dva poslanca, od katerih mora biti eden iz vrst opozicije.

Člani državnotožilskega sveta so izvoljeni za štiri leta in ne smejo opravljati dela v dveh zaporednih mandatov.

[📄 Zakon o državnotožilskem svetu \(Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću\)](#)

Ustavno sodišče Republike Hrvaške (Ustavni sud Republike Hrvatske)

Ustanovitev, organizacija in pristojnosti ustavnega sodišča so določene v ustavi Republike Hrvaške (*Ustava Republike Hrvatske*) in v ustavnem zakonu o ustavnem sodišču Republike Hrvaške (*Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske*).

Ustavno sodišče Republike Hrvaške sestavlja 13 sodnikov, ki jih izvoli hrvaški parlament z dvotretjinsko večino vseh poslancev, in sicer iz vrst uglednih pravnih strokovnjakov, zlasti sodnikov, državnih tožilcev, odvetnikov in univerzitetnih profesorjev prava, v skladu z določbami in postopki iz ustavnega zakona. Mandat ustavnega sodnika traja osem let in se lahko izjemoma podaljša za šest mesecev, če se sodniku mandat izteče, preden je imenovan nov sodnik ali preden ta začne opravljati svoje naloge. Postopek sprejemanja prijav kandidatov vodi parlamentarni odbor, odgovoren za ustavne zadeve, ki tudi predlaga kandidate parlamentu v izvolitev. Ustavno sodišče Republike Hrvaške izvoli predsednika sodišča za štiriletni mandat.

Ustavni zakon o ustavnem sodišču Republike Hrvaške določa pogoje in postopke za izvolitev sodnikov ustavnega sodišča in za njihovo razrešitev, pogoje in roke za začetek postopka preverjanja skladnosti zakona z ustavo in skladnosti drugih predpisov z ustavo in zakoni, postopek in pravne učinke odločb ustavnega sodišča, varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jih zagotavlja ustava, ter druge zadeve, pomembne za opravljanje nalog ustavnega sodišča.

Ustavno sodišče zagotavlja upoštevanje in uporabo ustave Republike Hrvaške; svoje naloge opravlja na podlagi določb ustave in ustavnega zakona o ustavnem sodišču Republike Hrvaške.

Ustavno sodišče je neodvisno od vseh državnih organov in samostojno odloča o uporabi sredstev, ki so mu namenjena v državnem proračunu, v skladu s svojim letnim proračunom in zakonom, da se zagotovi njegovo delovanje. Notranjo organizacijo ustavnega sodišča določa poslovnik ustavnega sodišča Republike Hrvaške. Delo ustavnega sodišča je javno, sodniki pa uživajo enako imuniteto kot člani hrvaškega parlamenta.

Ustavno sodišče Republike Hrvaške

Trg Svetoga Marka 4

10 000 Zagreb

Tel. +385 16400250

Faks: +385 14551055

E-naslov: [📧 Ustavni_sud@usud.hr](mailto:Ustavni_sud@usud.hr)

[🌐 https://www.usud.hr/](https://www.usud.hr/)

Zadnja posodobitev: 11/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravnih poklicev - Italija

Na tej strani je na voljo pregled pravnih poklicev v Italiji.

Uvod

Glavni pravni poklici v Italiji so: poklicni sodniki (*magistrati*), vključno z odločujočimi sodniki (*giudici*) in uradniki, ki delajo za državno tožilstvo (*pubblici ministeri*), odvetniki in notarji.

Odločujoči sodniki in državno tožilstvo

Sistem, po katerem sodniki in sodni uradniki državnega tožilstva opravljajo svoje **sodne funkcije**, je določen v ustavi.

Sodniki

Sodi se v imenu ljudstva. Sodnike zavezuje samo zakon. (člen 101 ustave).

Sistem, po katerem sodniki opravljajo svoje sodne funkcije, določajo in urejajo zakoni o pravosodnem sistemu.

Ustanavljanje „izrednih“ ali „posebnih“ sodišč ni dovoljeno, ampak se smejo ustanoviti le posebni senati rednih sodišč. Zakon določa, kako in kdaj lahko javnost neposredno sodeluje pri izvajanju sodne oblasti.

V sodstvu se zaposluje na podlagi javnih natečajev, lahko pa se imenujejo častni sodniki, ki opravljajo vse funkcije posameznega rednega sodnika.

Samostojnost in neodvisnost

Sodstvo je **samostojen organ**, neodvisen od vseh drugih vej oblasti (člen 104 ustave).

To neodvisnost podpira višji sodni svet (*Consiglio Superiore della Magistratura*), samoupravni organ, pristojen za imenovanja sodnikov, dodelitev nalog in premestitev, napredovanja in disciplinske ukrepe (člen 105 ustave).

Edina razlika med sodniki je v naravi njihovega dela.

Imenovani so za stalno in jih ni mogoče razrešiti ali jih suspendirati brez sklepa višjega sodnega sveta v skladu z zakoni o sodstvu in v njih določenimi jamstvi ali s soglasjem zadevnega sodnika.

Pravni uradniki tožilstva

Organizacija

Ustava določa tudi načeli **neodvisnosti in avtonomije** državnega tožilstva (**člen 107**).

Člen 112 določa načelo obveznega pregona kaznivih dejanj: ko je pristojni državni tožilec obveščen o kaznivem dejanju, mora opraviti preiskave in predložiti njihove rezultate v presojo sodniku, skupaj z ustreznimi zahtevami. Obveznost uvedbe kazenskega postopka prispeva k zagotavljanju neodvisnosti državnega tožilstva pri opravljanju njegovga dela in podpira enakost vseh ljudi pred zakonom.

Službe državnega tožilstva so povezane s kasacijskim sodiščem, pritožbenimi sodišči, rednimi sodišči in sodišči za mladoletnike.

Vloga in dolžnosti

Tožilstvo je vpleteno v vse **kazenske postopke** in deluje v imenu **države**. Uradniki tožilstva sodelujejo v civilnih postopkih, če je to zakonsko določeno (npr. v nekaterih družinskih sporih, zadevah, ki vključujejo osebe, ki niso pravno sposobne itd.).

Osebe sodnega registra in sekretariata

V sodnih registrih in sekretariatih tožilstev je zaposleno upravno osebje različnih kategorij (vodje uradov, uradniki, sodni uradniki, računovodje, namestniki itd.), ki se zaposlijo prek javnih natečajev na podlagi izpitov in so priznani kot javni uslužbenci, za katere velja nacionalna kolektivna pogodba za ministrstva. Zaposleni so v oddelku za pravosodno organizacijo, osebje in storitve ministrstva za pravosodje (*Dipartimento dell'organizzazione giudiziaria, del personale e dei servizi*) in opravljajo upravne naloge, povezane z upravljanjem registrov in spisov ter pomagajo sodiščem in tožilstvom v vseh vrstah postopkov.

Za njihovo usposabljanje je pristojen Generalni direktorat za osebje in usposabljanje ministrstva za pravosodje (*Direzione Generale del Personale e della Formazione*).

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki in notarji

Odvetniki

Odvetnik je neodvisen strokovnjak, ki zastopa svoje stranke, ki so lahko posamezniki, podjetja ali vladni organi, in jim pomaga pred civilnim, kazenskim ali upravnim sodiščem.

Odvetnik brani stranke na podlagi dogovora o njihovem zastopanju in ob plačilu honorarja.

Vsako sodišče ima svet, ki ga sestavljajo lokalni odvetniki (*Consiglio dell'ordine*).

Na nacionalni ravni obstaja vrhovni svet odvetniške zbornice (*Consiglio Nazionale Forense*).

Z zakonom št. 247 z dne 31. decembra 2012 so bile uvedene nove določbe, ki urejajo opravljanje odvetniškega poklica.

Notarji

Notar je **neodvisen strokovnjak**, ki opravlja **javno funkcijo**: njegova vloga je overjanje listin, podpisanih v njegovi navzočnosti.

Notarski poklic ureja zakon št. 89 z dne 16. februarja 1913 o ureditvi notarskega poklica in notarskih arhivov.

Nacionalni organ je nacionalni notarski svet (*Consiglio Nazionale del Notariato*).

Zadnja posodobitev: 18/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Ciper

Pravniški poklici – uvod

Drugi sorodni poklici

Na Cipru ni drugih sorodnih poklicev, kot je poklic notarja. Vse, kar ima opraviti s pravnimi zadevami, je pravno gradivo, s tem povezane storitve pa lahko v skladu z veljavnimi zakoni opravljajo le člani ciprske odvetniške zbornice (*Pankýprios Dikigorikós Sýllogos*). Upokojeni odvetniki seveda lahko še naprej opravljajo svoje delo kot interni pravni svetovalci, tako v obstoječih odvetniških družbah kot tudi drugih organizacijah.

Eden od poklicev, za katerega bi lahko rekli, da je soroden poklic, je poklic pravnih pomočnikov (*dikigorikoí ypállilioi*), ki ga ureja ločena zakonodaja. Osebe, ki želijo postati pravni pomočniki, morajo zaključiti sekundarno izobraževanje, imeti vsaj šest mesecev neprekinjenih delovnih izkušenj v odvetniški pisarni, neoporečen značaj ter predložiti prošnjo pri sodnem tajniku (*Protokollitís*) okrožnega sodišča (*Eparchiakó Dikastírio*), na območju katerega je odvetniška pisarna, v kateri kandidat dela.

Tožilci (Dimósioi Katégoroi)

Organizacija

Splošno

Generalni tožilec (*Genikós Eisangeléas*) je pravni svetovalec države, poleg tega pa tudi vodi Pravni urad (*Nomikí Ypiresía*) in je direktor javnega tožilstva (*Ypéftthyns tis Ypiresías Diacheírisis Poinikón Ypothéseon*).

V Pravnem uradu, ki ga vodi generalni tožilec, delujejo odvetniki, od katerih so nekateri specializirani za kazensko pravo in obravnavajo primere, o katerih se odloča pred kazenskimi porotnimi sodišči (*Kakourgiodikeía*). Generalni tožilec je obveščen o vseh primerih in izdaja ustrezne smernice.

Poleg članov Pravnega urada lahko kot javni tožilci delujejo tudi pripadniki ciprske policije (*Astynomikí Dýnami Kýprou*), ki imajo pravno diplomu in so usposobljeni za opravljanje pravniškega poklica. Čeprav so policijski uradniki, med opravljanjem dela javnih tožilcev poročajo in odgovarjajo generalnemu tožilcu. Generalni tožilec ima glede dela, ki ga opravljajo te osebe, enaka pooblastila kot glede dela, ki ga opravljajo odvetniki Pravnega urada.

V izjemnih primerih lahko generalni tožilec pooblasti ugledne aktivne odvetnike za prevzem posebnih primerov.

Vloga in pristojnosti javnih tožilcev

Funkcijo tožilca (*Katigoróusa Archí*) pred okrožnimi kazenskimi sodišči opravljajo odvetniki, ki delajo v tožilskih oddelkih policije, kar pa seveda ne pomeni, da tega dela ne more v posebnih zadevah po naročilu prevzeti član Pravnega urada. Funkcijo tožilca pred kazenskimi porotnimi sodišči pa opravljajo odvetniki, ki delajo v Pravnem uradu. Ne glede na to, kdo opravlja funkcijo tožilca, pa vsi spadajo pod pristojnost generalnega tožilca, ki lahko vsak trenutek poseže v kazenski postopek in ga občasno prekine.

Pravni urad vodi generalni tožilec, ki mu pomaga namestnik generalnega tožilca (*Voithós Genikós Eisangeléas*), sledijo pa republiški tožilci (*Eisangeleís tis Dimokratías*), višji republiški pravni svetovalci (*Anóteroi Dikigóroi tis Dimokratías*) in republiški pravni svetovalci (*Dikigóroi tis Dimokratías*). Eden od republiških tožilcev vodi oddelek kazenskega prava (*Poinikó Tmíma*) in prav tako poroča generalnemu tožilcu.

Sistem obravnav je po naravi kontradiktoren. Tožilstvo predstavi svoje dokaze, priče, ki jih pozove, pa morajo opraviti zaslišanje, navzkrižno zaslišanje in ponovno zaslišanje. Ko tožilstvo pozove vse priče, mora sodišče odločiti, ali ima tožilstvo zadostne dokaze na prvi pogled. Če je tako, je obtoženec pozvan, naj se izjavi o krivdi, sodišče pa ga pouči, da lahko pozove svoje priče in priča pod prisego. V tem primeru tožilstvo navzkrižno zasliši priče obtoženca in njega samega. V nasprotnem primeru lahko obtoženec poda nezapriseženo izjavo z zatožne klopi, pri čemer se navzkrižno zaslišanje ne izvede.

Sodišče izreče sodbo ob koncu obravnave. V primeru oprostilne sodbe je obtoženec oproščen in izpuščen. V primeru obsodbe dobi obramba priložnost, da zaprosi za znižanje kazni, in ko je postopek zaključen, sodišče izreče ustrezno kazen.

Sodniki

Organizacija

Hierarhija sodišč na Cipru je zelo enostavna.

Vrhovno sodišče (*Anótato Dikastírio*)

Vrhovno sodišče je bilo ustanovljeno na podlagi določb iz zakona o organizaciji pravosodja (različne določbe) iz leta 1964 (*O perí Aponómis tis Dikaiosínis (Poikílai Diatáxeis) Nómos tou 1964*; zakon št. 33/1964), potem ko sta predsednika vrhovnega sodišča in vrhovnega ustavnega sodišča (*Anótato Syntagmatikó Dikastírio*) odstopila in s tem dejansko razpustila zadevni sodišči, saj predstavniki turške skupnosti v raznih državnih organih niso sodelovali in niso podprli potrebnih odločitev.

Člane vrhovnega sodišča imenuje predsednik Republike Ciper. Trenutno je 13 članov, eden od njih je imenovan za predsednika. Za člane vrhovnega sodišča so lahko imenovane osebe neoporečnega značaja z vsaj 12 leti vzornega opravljanja pravniškega poklica.

Kazenska porotna sodišča (*Kakourgiodikéla*)

Kazensko porotno sodišče je vrhovno kazensko sodišče prve stopnje v republiki, ki ga sestavljajo trije sodniki (predsednik (*Próedros*), višji okrožni sodnik (*Anóteros Eparchiakós Dikastís*) in okrožni sodnik (*Eparchiakós Dikastís*)). Člane kazenskega porotnega sodišča imenuje vrhovno sodišče za obdobje dveh let, in sicer iz vrst predsednikov okrožnega sodišča, višjih okrožnih sodnikov oziroma okrožnih sodnikov.

Okrožna sodišča (*Eparchiaká Dikastíria*)

Vsako okrožje Republike Ciper ima okrožno sodišče z neomejeno pristojnostjo, razen seveda v zadevah, ki spadajo v pristojnost vrhovnega sodišča in specializiranih sodišč, navedenih v nadaljevanju. Sodnike okrožnih sodišč sestavljajo predsedniki okrožnih sodišč, višji okrožni sodniki in okrožni sodniki. Sodnike okrožnih sodišč imenuje, premesti in poviša vrhovno sodišče.

Družinska sodišča (*Oikogeneiaká Dikastíria*)

Družinska sodišča, ki so bila vzpostavljena na podlagi zakona o družinskih sodiščih (*O perí Oikogeneiakón Dikastíron Nómos*; zakon št. 23/90), sestavljajo trije člani (predsednik in dva sodnika prisednika), od katerih morajo vsi imeti pravniško izobrazbo in so pred imenovanjem uspešno opravljali pravniški poklic.

Sodišče za nadzor nad najemninami (*Dikastírio Elénchou Enoikíaseon*)

To specializirano sodišče sestavljajo trije člani: predsednik in dva sodnika prisednika. Predsednik sodišča mora biti pravnik, ki je uspešno opravljal pravniško službo vsaj enako število let, kot je zahtevano za imenovanje v sodni senat okrožnega sodišča.

Delovno sodišče (*Dikastírio Ergatikón Diaforón*)

Tako kot sodišče za nadzor nad najemninami je tudi delovno sodišče sestavljeno iz treh članov (predsednika in dveh sodnikov prisednikov). Predsednik mora biti odvetnik, ki je pred imenovanjem za sodnika sodišča pet let opravljal odvetniški poklic.

Vojaško sodišče (*Stratiotikó Poinikó Dikastírio*)

Zadnje specializirano sodišče je vojaško sodišče, ki mu predseduje ugleden pravnik, ki je imel ob imenovanju ustrezne kvalifikacije, potrebne za imenovanje v sodni senat okrožnega sodišča. Predsednik vojaškega sodišča mora biti vojaški častnik, ki ima najmanj čin polkovnika. Prisedniki vojaškega sodišča morajo biti profesionalni pripadniki vojske.

Seznam (*Evretírio*)

Na spletišču vrhovnega sodišča je na voljo seznam z nekaterimi splošnimi informacijami o sodiščih na Cipru.

Vloge in pristojnosti

Vrhovno sodišče (*Anótato Dikastírio*)

Vrhovno sodišče deluje kot pritožbeno sodišče zoper sodbe vseh nižjih sodišč v Republiki Ciper in kot prvostopenjsko sodišče v različnih zadevah, kot so zadeve upravnega prava in pomorske zadeve. Izdaja tudi odredbe *certiorari*, *mandamus* in druge odredbe, nadzoruje delo vseh drugih sodišč v Republiki Ciper, da zagotovi njihovo nemoteno delovanje, ter izvaja disciplinski nadzor nad člani sodstva.

Kazenska porotna sodišča (*Kakourgiodikéla*)

Z izjemo določenih zelo hudih kaznivih dejanj je vsako kazensko porotno sodišče pristojno za odločanje na prvi stopnji o vseh kaznivih dejanjih, ki se kaznujejo po kazenskem zakoniku (*Poinikós Kódikas*) ali drugem zakonu, če je bilo kaznivo dejanje storjeno na ozemlju republike ali na suverenih conah in je bodisi storilec bodisi žrtev Ciprčan, ali v kateri koli drugi državi, če je bil obtoženi v službi republike, ali na ladji ali letalu v republiki, ali na taki drugi lokaciji, v okoliščinah, kot jih določa zakon.

Okrožna sodišča (*Eparchiaká Dikastíria*)

Okrožna sodišča, ki imajo predsednika, so pristojna za obravnavo in odločanje na prvi stopnji o vseh tožbah, ki spadajo v njihovo lokalno pristojnost. Vsak višji okrožni sodnik ali okrožni sodnik je pristojen (razen nekaterih izjem) za odločanje o vseh tožbah, v katerih izpodbijana vsota ali vrednost zadevnega spora ne presega 500 000,00 EUR (višji okrožni sodnik) oziroma 100 000,00 EUR (okrožni sodnik).

Kazenska pristojnost okrožnih sodišč velja tudi za vsa kazniva dejanja, storjena na območju okrožja sodišča, za katera zakon določa zaporno kazen, ki ni daljša od petih let, ali denarno kazen do največ 50 000,00 EUR in/ali oboje in za katera lahko sodišče odloči izplačilo nadomestila žrtvi v višini do 6 000,00 EUR.

Na vse sodbe, ki jih izdajo okrožna sodišča v kazenskih in civilnih zadevah se je mogoče brez omejitev pritožiti pri vrhovnem sodišču.

Specializirana sodišča

Pristojnost družinskih sodišč se nanaša na skoraj vse spore glede zakonske zveze. Pristojnost sodišča za nadzor nad najemninami je omejena na spore v zvezi s stavbami, za katere se izvaja nadzor nad najemninami. Pristojnost delovnega sodišča velja le za odnos med delodajalcem in zaposlenim, zlasti v primerih nezakonite odpovedi. Vojaško sodišče je pristojno za sojenje v kazenskih zadevah, ki vključujejo člane oboroženih sil (*Ethnikí Frouá*) ali v katerih so bili kršeni predpisi oboroženih sil.

Na vse sodbe, ki jih izdajo navedena sodišča, se je mogoče pritožiti pri vrhovnem sodišču.

Organizacija pravniških poklicev: odvetniki (*Dikigóroi*)

V Republiki Ciper velja standardni sistem zagotavljanja pravniških storitev, vsi, ki nudijo te storitve, pa se imenujejo odvetniki, ne glede na državo študija in stopnjo univerzitetne izobrazbe, ki so jo pridobili s študijem prava.

Na spletu je na voljo imenik odvetnikov, ki je prosto dostopen odvetnikom in sodnikom, javnost pa lahko do njega dostopa s plačilom naročnine.

Pravne zbirke podatkov

Uradnega spletišča, kjer bi bile objavljene sodbe, ni. Nekatero izbrane nedavne sodbe so objavljene na spletišču [vrhovnega sodišča](#).

Na voljo je več zasebnih spletišč, ki ponujajo dostop do sodne prakse, bodisi za plačilo bodisi brezplačno. Spletišče [leginety](#) vsebuje zakonodajo, sodno prakso in regulativne upravne akte ter je prosto dostopno odvetnikom, sodnikom in vladnim oddelkom. Vsi drugi, ki želijo dostop do tega spletišča, morajo plačati naročnino. Spletišče [cylaw](#) vsebuje sodne odločbe in je prosto dostopno za vse.

Odvetniki/pravni svetovalci (*Nomikóí Símvouloí*)

Kot je že bilo omenjeno, ima Ciper standardni sistem delovanja odvetnikov/pravnih svetovalcev.

Notarji (*Symvolaiográfoi*)

Poklic notarja na Cipru ne obstaja. Delo, ki ga običajno opravljajo notariji, na Cipru opravljajo odvetniki.

Drugi pravniški poklici

Poklici v Republiki Ciper, navedeni v nadaljevanju, so povezani s pravniškim poklicem.

Sodni tajniki (*Protokollítés*)

Sodne tajnike imenuje vrhovno sodišče. Gre za sodne uradnike, ki so običajno odvetniki z bogatimi pravniškimi izkušnjami. Sodni tajniki imajo posebne zadolžitve, kot jih določa ustrezn zakon. Najvišji sodni tajnik je predstojnik osebja sodišča, ki je odgovoren za splošni nadzor nad njim. Sodnega tajnika lahko za ta namen tudi imenuje vrhovno sodišče.

Sodni izvršitelji (*Epidótes*)

Obstajata dve vrsti sodnih izvršiteljev: sodni izvršitelji v zasebnem sektorju, katerih dejavnost je omejena na vročanje različnih sodnih pisanj, in sodni izvršitelji na plačilnih seznamih sodišč, ki so večinoma vpleteni v izvrševanje sodnih odločb.

Pravni pomočniki (*Dikigorikof Ypálliloj*)

Naziv pravnega pomočnika (*dikigorikós ypállilos*) je mogoče pridobiti po opravljenem šestmesečnem delu v odvetniški pisarni in predložitvi prijave sodnemu tajniku okrožnega sodišča, na območju katerega je odvetniška pisarna, v kateri kandidat dela.

Sorodne povezave

[Urad generalnega tožilca](#)

[Vrhovno sodišče](#)

Zadnja posodobitev: 15/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [lv](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [fr](#).

Vrste pravniških poklicev - Latvija

Ta oddelek vsebuje pregled različnih pravniških poklicev v Latviji.

Tožilci

Organizacija

[Državno tožilstvo Republike Latvije \(*Prokuratūra*\)](#) je enoten, centraliziran, tristopenjski pravosodni organ. Vodi ga **generalni državni tožilec (*ģenerālprokurors*)**. Naloga državnega tožilstva je **odzivati se na kršitve zakona in zagotoviti, da se zadeve v zvezi s takimi kršitvami rešujejo** v skladu z zakonsko določenim postopkom. Državno tožilstvo sestavljajo institucije na naslednjih stopnjah:

generalno državno tožilstvo (*Ģenerālprokuratūra*),

regionalna državna tožilstva (*tiesu apgabalu prokuratūras*),

okrožna ali mestna državna tožilstva (*rajonu [republikas pilsētu] prokuratūras*),

specializirana državna tožilstva (*specializētas prokuratūras*).

Po potrebi lahko generalni državni tožilec ustanovi specializirano državno tožilstvo za posebno področje, ki ima status okrožnega ali regionalnega državnega tožilstva. V Latviji je trenutno **pet specializiranih državnih tožilstev**:

specializirano državno tožilstvo za organizirani kriminal in druga področja;

specializirano večpodročno državno tožilstvo;

državno tožilstvo Rige za cestni promet;

državno tožilstvo za preiskovanje finančnega in gospodarskega kriminala;

državno tožilstvo za preiskovanje kaznivih dejanj v zvezi z nedovoljenim prometom s prepovedanimi drogami.

Generalno državno tožilstvo lahko tudi nadzoruje delo javnih organov, ki sami sicer ne delujejo kot tožilstva, vendar opravljajo nekatere naloge v kazenskem postopku, ki spadajo v njihovo pristojnost. Te organe ustanovi, reorganizira in razpusti generalni državni tožilec. Generalni državni tožilec sprejema tudi strukturne in kadrovske odločitve za te organe v skladu z viri, dodeljenimi iz državnega proračuna. Do zdaj je bil ustanovljen le en tak organ, in sicer [urad za boj proti pranju denarja](#).

Državna tožilstva so del sodnega sistema, kar pomeni, da delujejo neodvisno od zakonodajne in izvršilne veje oblasti. *Saeima* (latvijski parlament), kabinet ministrov in predsednik lahko državnemu tožilstvu dajo navodilo, da preveri dejstva v zvezi s kršitvami, od generalnega državnega tožilstva pa lahko zahtevajo pojasnila. Ne smejo pa posegati v delo zadevnega državnega tožilstva, tudi če preiskuje kršitve, ki imajo velik nacionalni pomen.

Državni tožilci lahko izpodbijajo pravne akte, ki so jih sprejeli kabinet ministrov in javni organi, če niso v skladu z zakonom. Generalni državni tožilec in glavni državni tožilci oddelkov generalnega državnega tožilstva se lahko udeležujejo sej kabineta ministrov in izrazijo svoje mnenje o vprašanih, ki so predmet razprav.

Vloga in pristojnosti

Naloge državnega tožilstva v predhodni preiskavi so določene v členu 2 [zakona o državnem tožilstvu](#).

Državno tožilstvo:

nadzira operativno delo preiskovalnih in drugih organov;

organizira, vodi in izvaja predhodno preiskavo ter daje preiskovalnim organom navodila o vodenju kazenskih preiskav;

začne in vodi kazenski pregon;

varuje pravice in pravne interese posameznikov in države;

v zadevah, določenih z zakonom, pri sodišču vložijo predlog za uvedbo postopka ali vlogo.

Državni tožilec v skladu s členom 36(1) [zakona o kazenskem postopku](#) opravlja naloge v zvezi s preiskovalnim nadzorom, preiskavo in kazenskim pregonom, zastopa obtožnico v imenu države ter opravlja še druge naloge v kazenskem postopku.

Nadzorni državni tožilec-

Nadzorni državni tožilec nadzira preiskavo v posamezni kazenski zadevi in lahko:

razveljavi odločitve, ki jih sprejmejo tožilec, ki vodi postopek, ali člani preiskovalne skupine;

od neposrednega predstojnika preiskovalca zahteva, da zamenja tožilca, ki vodi postopek, ali spremeni sestavo preiskovalne skupine, če ne sledijo navodilom ali če kršijo postopek, zaradi česar je ogrožen potek kazenskega postopka;

pregleda pritožbe zoper ravnanja ali odločitve tožilstev, ki vodijo postopek, ali članov preiskovalne skupine, neposrednega predstojnika preiskovalca ali osebe, ki opravlja procesna dejanja;

sprejema odločitve o uvedbi kazenskega postopka ali odstopu zadeve drugemu preiskovalnemu organu;

opravlja procesna dejanja, potem ko je o tem obvestil tožilca, ki vodi postopek.

Tožilec, ki vodi postopek

Nadzorni državni tožilec (ali po navodilih višjega državnega tožilca drug državni tožilec) lahko postane tožilec, ki vodi postopek (*procesa virzītājs*). To vključuje vodenje kazenskega postopka in sprejetje odločitve o morebitni uvedbi kazenskega pregona. V izjemnih okoliščinah lahko generalni državni tožilec, oddelek za kazensko pravo generalnega državnega tožilstva ali glavni državni tožilec regionalnega sodišča imenuje državnega tožilca za tožilca, ki vodi postopek, v fazi preiskave.

V vlogi tožilca, ki vodi postopek, lahko državni tožilec:

doseže sporazum o krivdi z obdolžencem;

odloči o predložitvi kazenske zadeve sodišču;

predloži zadevo v sojenje po posebnem postopku;

ustavi kazenski postopek, če je to pravno utemeljeno.

Tožilec, ki vodi postopek, lahko sprejme katero koli procesno odločitev in opravi katero koli procesno dejanje ali to naloži članu preiskovalne skupine ali osebi, ki opravlja procesna dejanja.

Višji državni tožilec

Višji državni tožilec v skladu z zakonsko določenim postopkom preverja, ali državni tožilec opravlja svoje naloge, za katere je bil pooblaščen, ter odloča o pritožbah in očitkih v zvezi z odločitvami in ravnanji nadzornega državnega tožilca in tožilca, ki vodi postopek. Višji državni tožilec lahko na primer odloči o predlogu nadzornega državnega tožilca za zamenjavo neposrednega predstojnika preiskovalca ali preiskovalnega organa ali o tem, ali je umik obtožnice utemeljen in zakonit.

Višji državni tožilec lahko:

razveljavi odločitve preiskovalca, člana preiskovalne skupine ali nižjega državnega tožilca;

imenuje ali zamenja nadzornega državnega tožilca ali (državnega) tožilca, ki vodi postopek, če nadzor in pregon nista v celoti zagotovljena, ali sam prevzame to nalogo;

ustanovi preiskovalno skupino, če je zaradi obsega dela ogroženo dokončanje kazenskega postopka v razumnem času;

zahteva imenovanje drugega neposrednega predstojnika preiskovalca ali dodeli kazensko preiskavo drugemu preiskovalnemu organu.

Po odločitvi višjega državnega tožilca je lahko državni tožilec vključen v **preiskovalno skupino**; tožilec, ki vodi postopek, lahko od državnega tožilca zahteva, da opravi eno ali več procesnih dejanj.

Sodniki

Organizacija

Ustavni temelj sodstva so člani 82 do 86 [latvijske ustave](#) (*Latvijas konstitūcija*), v skladu s katerimi sodijo le sodišča. Sodniki so neodvisni in podrejeni le zakonu. Sodstvo ureja [zakon o sodstvu](#). Po latvijski zakonodaji so sodniki javni uslužbenci.

Javni organi, družbene in politične organizacije ter druge pravne in fizične osebe morajo spoštovati neodvisnost sodišč in imuniteto sodnikov. Nihče ne sme od sodnika zahtevati izjav ali razlag v zvezi z obravnavo posamezne zadeve ali iz kakršnega koli razloga posegati v sojenje. Sodnik ima pri opravljanju sodniške funkcije imuniteto. Sodniška funkcija ni združljiva s pripadnostjo politični stranki ali drugi politični organizaciji.

Vloga in pristojnosti

Naloga sodnikov je sojenje v civilnih, upravnih in kazenskih zadevah v skladu z zakonom.

V civilnih zadevah sodniki obravnavajo spore v zvezi z varstvom pravic (državljskih pravic, pravic iz delovnega razmerja, pravic iz družinskega razmerja itd.) in zakonitih interesov fizičnih in pravnih oseb ter odločajo v teh sporih.

V kazenskih zadevah sodniki obravnavajo obtožbe zoper obdolžence in odločajo o njihovi utemeljenosti. Sodniki lahko osebe spoznajo za nedolžne in jih oprostijo ali jih spoznajo za krive storitve kaznivega dejanja in jim naložijo kazen.

V upravnih zadevah sodniki izvajajo sodni nadzor nad zakonitostjo ravnanj izvršilne veje oblasti (upravni akti, ki jih izdajo organi, ali konkretna ravnanja teh organov) ter obravnavajo spore, ki izhajajo iz razmerij, ki jih ureja javno pravo. Sodnik tudi pojasni pravice in obveznosti fizičnih oseb v skladu z javnim pravom. V upravnih prekrškovnih zadevah sodniki obravnavajo zadeve v zvezi s storitvijo upravnih prekrškov ter o njih odločajo.

Poklicne dolžnosti sodnikov obsegajo vse dolžnosti sodnikov in sodišč, ki jih določa procesno pravo.

Pravne zbirke podatkov

Sodstvo ima svoj portal, tj. [portal latvijskih nacionalnih sodišč](#), ki je trenutno na voljo le v latvijskem jeziku. Na portalu so na voljo podrobni podatki o sodnem sistemu, seznam latvijskih sodišč in sodnikov, sodne statistike in kratek opis različnih vrst sodnih postopkov, s poudarkom na njihovih glavnih značilnostih in razlikah med njimi ter informacije o tem, kako začeti postopek pred sodiščem.

[Portal e-storitev latvijskih sodišč](#) pa zagotavlja dostop do anonimiziranih sodnih odločb, sodne prakse, razporeda razpisanih sodnih obravnav in druge informacije. Z vpisom opravilne številke zadeve ali vabila v oddelek *Tiesvedības gaita* (faza postopka) je mogoče dobiti informacije o točni fazi zadeve ter o sodišču in stopnji, na kateri se zadeva obravnava, o naslednjih razpisanih sodnih obravnavah, o sprejetih odločbah, vloženi ugovorih in izidu sodnega postopka.

Poročila o delu sodišč so objavljena na spletišču [sodne uprave](#).

Informacije o aktualnih **vprašanih politike v zvezi s sodnim sistemom** so objavljene tudi na spletišču [latvijskega ministrstva za pravosodje](#). Portal je na voljo tudi v angleškem jeziku.

E-informacije o vrhovnem sodišču in njegovih dejavnostih so na voljo na spletišču [vrhovnega sodišča](#). Portal je na voljo tudi v angleškem jeziku.

Odvetniki (zagovorniki)

Organizacija

Odvetniki (zagovorniki) so neodvisni delavci v pravni stroki, ki zagotavljajo pravno pomoč, pri čemer branijo in zastopajo zakonite interese posameznikov pred sodiščem in v predhodnih preiskavah, zagotavljajo pravno svetovanje, pripravljajo pravne dokumente in opravljajo še druga pravna dejanja.

Odvetniki (zagovorniki) so člani pravosodja, ki vodijo zadeve pred sodišči ali organi, ki vodijo predhodno preiskavo, v Republiki Latviji, potem ko jih izberejo in za to pooblastijo stranke v sporu, toženci/obdolženci in druge zainteresirane strani (stranke), v zakonsko določenih primerih pa delujejo tudi po pooblastilu predsednika sodišča, vodje organa, ki vodi predhodno preiskavo, ali latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov. Odvetniki (zagovorniki) zagotavljajo tudi druge oblike pravne pomoči v skladu z zakonsko določenim postopkom <http://www.likumi.lv/doc.php?id=59283>.

V Latviji lahko poklic odvetnika opravljajo naslednje osebe:

latvijski državljani;

državljeni držav članic Evropske unije, ki so se v kateri koli državi članici Evropske unije usposobili za opravljanje odvetniškega poklica/poklica zagovornika (odvetniki držav članic EU);

tujji odvetniki (ki niso odvetniki držav članic EU), ki lahko opravljajo poklic v Latviji v skladu z mednarodnimi sporazumi o pravni pomoči, ki so zavezujoči za Latvijo.

Vsi zapriseženi odvetniki (zagovorniki) opravljajo odvetništvo kot svoboden poklic in so člani latvijskega kolegija zapriseženih odvetnikov (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), neodvisnega nacionalnega poklicnega združenja. Organi, ki sestavljajo latvijski kolegij zapriseženih odvetnikov, so **skupščina zapriseženih odvetnikov, latvijski svet zapriseženih odvetnikov, revizijski odbor in disciplinski odbor**.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o dejavnostih **latvijskega kolegija zapriseženih odvetnikov** in **latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov**, zakonih in predpisih, odvetniških (zagovornikov) in sodiščih, pred katerimi opravljajo poklic (s kontaktnimi podatki), so skupaj s podrobnimi podatki o drugih vprašanih v zvezi s **pravniškimi poklicem v Latviji** na voljo na spletišču [latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov](#).

Notarji

Organizacija

Zapriseženi notarji opravljajo notarske zadeve pod nadzorom pravosodnih organov v skladu s postopkom, določenim v [zakonu o notariatu](#). Zapriseženi notarji so del pravosodja, spadajo pod regionalna sodišča in opravljajo naloge, ki jim jih nalaga zakon. Pri opravljanju svojih nalog so zapriseženi notarji enakovredni javnim uslužbencem. Zapriseženi notarji so pri opravljanju svojega poklica finančno neodvisni, njihove takse pa določa [kabinet ministrov](#).

Po [zakonu o notariatu](#) so zapriseženi notarji pristojni za:

sestavljanje notarskih listin;

sestavljanje notarskih potrdil;

prevzemanje denarja, vrednostnih papirjev in listin v hrambo;

prevzemanje predmetov, ki so predmet obveznosti, v hrambo;

vodenje zapuščinskih zadev;

sestavljanje predlogov za delitev premoženja v primerih, določenih z zakonom;

vodenje postopka za razvezo zakonske zveze (če sta se zakonca sporazumela o razvezi v pisni obliki in ni nobenega nerešenega spora);

opravljanje drugih dejanj, določenih z drugimi zakoni.

Po [zakonu o notariatu](#) lahko zapriseženi notarji prav tako:

poskrbijo za utrditev in zavarovanje pravic v zemljiških knjigah, vpis in zavarovanje pravic in drugih podrobnosti v državni zemljiški knjigi in v razvidih, ki jih vodi register podjetij;

od javnih, občinskih in zasebnih institucij ter od uradnikov in fizičnih oseb pridobijo dovoljenja, potrdila in druge dokumente, potrebne za sklenitev ali preverjanje verodostojnosti aktov za notarsko overitev in potrditev;

sestavljajo osnutke aktov, pogodb in drugih listin, ki se nanašajo na dejavnost zapriseženega notarja, ter pripravljajo kopije in prevode;

zagotavljajo druge oblike pravne pomoči;

vodijo o mediacijo kot pooblaščen mediatorji v skladu z določbami in postopki iz [zakona o mediaciji](#).

Vsi latvijski zapriseženi notarji so člani latvijskega kolegija zapriseženih notarjev (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*), ki je neodvisen nacionalni organ zapriseženih notarjev. [Latvijski svet zapriseženih notarjev](#) (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) je predstavniški in nadzorni organ za zaprisežene notarje ter upravni in izvršilni organ latvijskega kolegija zapriseženih notarjev. Njegove naloge določa [člen 230 zakona o notariatu](#).

Pravne zbirke podatkov

Informacije o dejavnostih in številu zapriseženih notarjev ter lokaciji njihovih pisarn in druge informacije v zvezi z latvijskim notariatom so na voljo na uradnem spletišču [latvijskih notarjev](#).

Zapriseženi sodni izvršitelji

Organizacija

Zapriseženi sodni izvršitelji (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) so del pravosodja. Zapriseženi sodni izvršitelji delujejo na regionalnih sodiščih, izvršujejo sodne odločbe in odločbe drugih organov ter opravljajo zakonsko določene dejavnosti.

Zapriseženi sodni izvršitelji opravljajo pravniški poklic neodvisno, pri opravljanju svojih nalog pa se štejejo za enakovredne javnim uslužbencem. Pri opravljanju svojih nalog so zapriseženi sodni izvršitelji neodvisni in podrejeni le zakonu. Zahteve in odredbe, ki jih zapriseženi sodni izvršitelji izdajajo pri opravljanju svojih poklicnih dolžnosti, so zavezujoče za vse stranke na nacionalnem ozemlju.

Zapriseženi sodni izvršitelji opravljajo svoje naloge na območju krajevne pristojnosti regionalnega sodišča, pod katero spadajo. Število zapriseženih sodnih izvršiteljev, njihova delovna mesta, pristojnosti in meje pristojnosti določa kabinet ministrov.

Zapriseženi sodni izvršitelji pri opravljanju svojih nalog uporabljajo [zakon o civilnem postopku](#) in druge dele zakonodaje ter upoštevajo metodologijo, ki jo je potrdil latvijski svet zapriseženih sodnih izvršiteljev (ki je predstavniški in nadzorni organ za zaprisežene sodne izvršitelje v Latviji), in izkušnje, pridobljene na podlagi sodne prakse.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o lokaciji pisarn zapriseženih sodnih izvršiteljev in predpisih, ki urejajo njihov poklic in dejavnosti latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev, so na voljo na [spletišču latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev](#). Portal je trenutno na voljo le v latvijskem jeziku.

Organizacije, ki nudijo brezplačne pravne storitve

V Latviji ni nobenega seznama takih organizacij.

Povezave

[Državno tožilstvo](#)

[Urad za boj proti pranju denarja](#)

[Portal latvijskih nacionalnih sodišč](#)

[Sodna uprava](#)

[Latvijski svet zapriseženih odvetnikov](#)

[Latvijski notarji](#)

[Spletišče latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev](#)

[Ministrstvo za pravosodje Republike Latvije](#)

Zadnja posodobitev: 31/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravnih poklicev - Litva

Na tej strani je na voljo pregled pravnih poklicev v Litvi.

Pravniški poklici – uvod

Pravniški poklici v Litvi vključujejo:

tožilce (prokurorai),
sodnike (teisėjai),
odvetnike (advokatai),
notarje (notarai),
sodne izvršitelje (antstoliai).

Tožilci

Organizacija

V Litvi je 56 krajevno pristojnih tožilstev:

51 regionalnih tožilstev,
5 okrožnih tožilstev.

☞ **Urad generalnega tožilca** (Generalinė prokuratūra) je pristojen za krajevno pristojna tožilstva. Generalnega tožilca (teritorinės prokuratūros) za dobo sedmih let imenuje **predsednik Republike Litve** (Lietuvos Respublikos Prezidentas) s soglasjem parlamenta (Seimas).

Generalni tožilec je odgovoren parlamentu in predsedniku države. Obstajajo naslednje vrste tožilcev:

generalni tožilec (generalinis prokuroras),

glavni krajevno pristojni (okrožni ali regionalni) tožilci (vyriausieji (apylinkių arba apygardų) prokurorai),

drugi tožilci.

Med ministrstvom za pravosodje in tožilstvom ni razmerja podrejenosti, nimata skupne pristojnosti, med njima tudi ni nikakršne druge povezave.

Vloga in pristojnosti

Tožilstvo je pristojno za:

organizacijo in vodenje preiskave v predkazenskem postopku,
zastopanje obtožnice v kazenskih zadevah v imenu države,
varovanje javnega interesa,
zagotavljanje pravičnosti,
pomoč sodiščem v sodnih postopkih.

Tožilci sodelujejo v vseh kazenskih zadevah in v civilnih ali upravnih zadevah po vrstnem redu, določenem z zahtevkom.

Sodniki

Organizacija

V Litvi ni različnih vrst sodnikov – vsi so **poklicni sodniki** (profesionalūs teisėjai).

Osnovna načela sodne oblasti so določena v ustavi in v zakonu, ki ureja sodišča. Sodišča so neodvisna in imajo naslednja samoupravna telesa:

skupščino sodnikov (Visuotinis teisėjų susirinkimas),

pravosodni svet (Teisėjų taryba),

časno razsodišče (Teisėjų garbės teismas).

Sodiščem pri njihovih dejavnostih pomaga ☞ **nacionalna sodna uprava** (Nacionalinė teismų administracija).

Organizacija pravnih poklicev: pravniki

Odvetniki

V Litvi obstajajo odvetniki (advokatai) in odvetniški kandidati (advokatų padėjėjai). Odvetniški kandidati in odvetniki lahko zastopajo svoje stranke v civilnih postopkih in v kazenskih postopkih, in sicer z dovoljenjem nadzornega odvetnika ter kadar to določa zakon.

Ni različnih vrst odvetnikov in odvetniških kandidatov. Odvetniki se lahko sami odločijo, za katero področje prava se bodo specializirali (specializacija odvetnika).

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletni strani ☞ **litovske odvetniške zbornice** (Lietuvos advokatūra).

Ali je dostop do podatkovne zbirke brezplačen?

Da, dostop do spletne strani litovske odvetniške zbornice je brezplačen.

Pravni svetovalci

V Litvi ni pravnih svetovalcev (solicitors).

Notarji

Organizacija

V Litvi je samo ena vrsta notarjev (notarai). Število notarjev, njihove pisarne in njihovo krajevno pristojnost določi **minister za pravosodje** (Teisingumo ministerija). Notarje imenuje ali razreši minister.

Notarji so včlanjeni v **notarsko zbornico** (Notarų rūmai). Notarska zbornica ministrstvu za pravosodje vsako leto predloži podrobno **letno poročilo** o svojih dejavnostih, skupaj s pregledom dejavnosti in smernicami za dejavnosti notarjev v prihajajočem letu.

Predpise, ki veljajo za notarje, izda minister za pravosodje ob upoštevanju mnenja predsednika notarske zbornice (Notarų rūmų prezidiumas).

Če minister za pravosodje meni, da je pravni akt notarske zbornice v nasprotju s predpisi Republike Litve, lahko vloži pravno sredstvo pri Regionalnem sodišču Vilnius (Vilniaus apygardos teismas) za razveljavitev teh sklepov ali odločb.

Več informacij je na voljo na spletni strani ☞ **litovske notarske zbornice**.

Vloga in pristojnosti

Glavne pristojnosti **notarske zbornice** so:

usklajevanje dejavnosti notarjev;

zagotavljanje strokovnega **napredovanja** notarjev;

zaščita in **zastopanje** interesov notarjev v institucijah zakonodajne in izvršne oblasti;

oblikovanje **osnutkov predpisov** na področju notariata in njihovo posredovanje ministrstvu za pravosodje;

enotnost notarske prakse;

nadzor nad izvajanjem nalog notarjev in njihovim upoštevanjem poklicne etike;

zagotavljanje **varstva** in uporabe instrumentov, ki so jih oblikovali notarji;

zagotavljanje notarskega **pripravnštva**;

izvajanje drugih nalog iz **Statuta notarske zbornice** (Notary rūmų statutas).

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

V Litvi je samo ena vrsta sodnih izvršiteljev (antstoliai).

Podatki o sodnih izvršiteljih so na voljo na [spletni strani sodnih izvršiteljev](#) in na spletni strani [zbornice sodnih izvršiteljev](#) (Antstolių rūmai).

Zadnja posodobitev: 07/04/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Luksemburg

Ta oddelek vsebuje pregled raznih pravniških poklicev.

Pravniški poklici – uvod

Ta oddelek vsebuje informacije o poklicih s pravnega področja (opis poklica, pogoje za pristop itd.).

Pregled pravnega sistema

V Luksemburgu se sodišča delijo na **redna in upravna sodišča**. Od narave spora je odvisno, katero sodišče bo obravnavalo zadevo.

Med **redna sodišča** (*l'ordre judiciaire*) spadajo tri mirovna sodišča (*Justices de Paix*), dve okrožni sodišči (*Tribunaux d'arrondissement*), pritožbeno sodišče (*Cour d'Appel*) in kasacijsko sodišče (*Cour de Cassation*). Ta sodišča so pristojna predvsem za obravnavo sporov, ki se nanašajo na civilno, gospodarsko, kazensko in delovno pravo. Tej veji pripadajo sodniki (*magistrats du siège*) in tožilci oziroma namestniki državnih tožilcev (*magistrature debout*).

Upravno vejo pa sestavlja eno upravno sodišče prve stopnje (*Tribunal administratif*) in eno višje upravno sodišče (*Cour administrative*). V njuno pristojnost spadajo upravni in davčni spori (*impôts directs*).

Ustavno sodišče (*Cour constitutionnelle*) sestavljajo sodniki rednih in upravnih sodišč. Njegova naloga je zagotavljati skladnost zakonov z ustavo, ki je najvišji pravni akt v državi.

Sodniki

Sprejem v sodniški poklic je mogoč na dva načina.

Zaposlitev na podlagi izbirnega izpita

Prihodnji sodniki, tj. mlajši sodniki (*attachés de justice*), so izbrani na podlagi izbirnega izpita. Za pristop k izbirnemu izpitu mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:

biti državljan Luksemburga;

imeti vse državljanske in politične pravice ter predložiti zahtevano jamstvo o dobrem imenu;

imeti pravno izobrazbo z luksemburške univerze, ki ustreza priznani magistrski stopnji, ali tujo pravno izobrazbo, ki ustreza magistrski stopnji ter jo sprejema in priznava minister, pristojen za visokošolsko izobraževanje, skladno s spremenjenim zakonom z dne 18. junija 1969 o visokošolskem izobraževanju in priznavanju tujih visokošolskih izobraževalnih stopenj in diplom;

imeti zadostno znanje luksemburškega, francoskega in nemškega jezika;

imeti opravljenih vsaj dvanajst mesecev sodniškega ali notarskega pripravništva;

izpolnjevati zahtevane pogoje telesne in duševne pripravljenosti, ki se preverijo na zdravniškem in psihološkem pregledu.

Izbirni izpit za sodnike organizira komisija za zaposlovanje in usposabljanje mlajših sodnikov (v nadaljevanju: komisija), ki jo sestavljajo izključno sodniki.

Izbirni izpit obsega tri pisne preizkuse iz civilnega prava in civilnega postopka, kazenskega prava in kazenskega postopka ter upravnega prava in upravnih sporov. Pri preizkusih morajo kandidati sestaviti sodbo oziroma odločbo. Uspešni kandidati morajo zbrati najmanj tri petine točk z vseh treh preizkusov in najmanj polovico točk na vsakem preizkusu. Komisija razvrsti kandidate glede na končno število točk. Kandidati se zaposlijo po vrstnem redu uvrstitev.

Zaposlitev na podlagi vloge

Gre za alternativni postopek zaposlovanja, ki se organizira samo, če na izbirnem izpitu ni izbrano ustrezno število mlajših sodnikov, ki ga vsako leto določi minister za pravosodje.

Kandidat, ki se želi prijaviti, mora:

izpolnjevati nekatere pogoje, ki se zahtevajo za pristop k izbirnemu izpitu, in sicer 1., 4. in 6. pogoj;

imeti potrdilo o opravljenem pripravništvu;

imeti najmanj pet let delovne dobe v odvetniškem poklicu.

Komisija povabi kandidate na individualne razgovore. Na teh razgovorih sodeluje strokovnjak s področja psihologije, ki o vsakem kandidatu poda obrazloženo mnenje. Merila za izbor kandidatov so rezultati zaključnih izpitov z dodatnih izobraževanj o luksemburškem pravu ter pripravniških zaključnih izpitov, strokovne izkušnje ter morebitne dodatne kvalifikacije in objave. Kandidate izbere komisija.

Ustava zagotavlja politično neodvisnost sodnikov, ki odločajo pri sodišču. Njihov mandat je trajen. Sodnika, ki odloča pri sodišču, je mogoče odstaviti s položaja ali suspendirati samo na podlagi sodne odločbe. Poleg tega je takega sodnika mogoče premestiti le z imenovanjem na nov položaj in le na podlagi njegovega soglasja. Vendar so lahko sodniki, ki odločajo pri sodišču, v primeru nezmožnosti ali kršitev suspendirani, odstavljani ali premeščeni skladno s pogoji, ki jih določa zakon.

Sodniška funkcija ni združljiva s položajem člana vlade, mandatom poslanca v parlamentu, župana, mestnega ali občinskega svetnika, položajem javnega ali zasebnega uslužbenca, notarsko funkcijo ali funkcijo sodnega izvršitelja, vojaško ali duhovniško službo ter odvetniškim poklicem. Sodniki so nepristranski in vezani k varovanju poklicne tajnosti. Njihove plače ureja zakon.

Več informacij je na voljo na [spletni strani o poklicu sodnika](#) na spletišču ministrstva za pravosodje.

Odvetniki

Odvetniški poklic (*avocat*) ureja **spremenjeni zakon z dne 10. avgusta 1991** o odvetniškem poklicu.

Odvetniki opravljajo svojo dejavnost **samostojno in neodvisno**. Opravljajo jo lahko kot posamezniki ali pa se združijo v odvetniške družbe, ki so pravne osebe. Samo odvetnikom je dovoljeno, da pomagajo strankam ali jih zastopajo, da v njihovem imenu vlagajo vloge pri katerem koli pravosodnem organu, da sprejemajo njihova pisanja in potrdila za predložitev sodišču, pripravijo in podpišejo potrebne procesne instrumente ter pripravijo zadeve za sojenje.

Samo odvetniki smejo redno in za plačilo zagotavljati **pravno svetovanje** ali pripravljati zasebne listine v imenu drugih. Odbetniki prav tako zastopajo svoje stranke ali jim pomagajo pred mednarodnimi sodišči, kot je Sodišče Evropske unije ali Evropsko sodišče za človekove pravice. Odbetniki morajo varovati poklicno tajnost, kar spada v okvir javnega reda; kršitev dolžnosti varovanja poklicne tajnosti je kaznivo dejanje.

Za opravljanje svojega poklica v Luksemburgu **morajo biti odbetniki registrirani pri odbetniški zbornici s sedežem v Velikem vojvodstvu Luksemburg**. To velja tudi za evropske odbetnike, ki želijo v Luksemburgu opravljati odbetniško dejavnost na podlagi strokovnega naziva iz svoje matične države.

Register **odbetniške zbornice** (*ordre des avocats*) ima šest seznamov:

seznam 1: odbetniki pred sodiščem (*avocats à la Cour*),

seznam 2: odbetniki,

seznam 3: častni odbetniki (*avocats honoraires*),

seznam 4: odbetniki iz Evropske unije, ki opravljajo svojo dejavnost na podlagi strokovnega naziva iz matične države,

seznam 5: odbetniške družbe, ki imajo pristojnosti odbetnika pred sodiščem,

seznam 6: druge odbetniške družbe.

Za vpis v register odbetniške zbornice v Luksemburgu morajo odbetniki **izpolnjevati naslednje pogoje**:

predložiti zahtevano jamstvo o dobrem imenu;

dokazati izpolnjevanje pogojev za sprejem v pripravništvo ali uspešen zaključek preizkusa usposobljenosti, predpisanega za odbetnike iz druge države članice Evropske unije na podlagi spremenjenega zakona z dne 10. avgusta 1991, ki za pravniški poklic določa splošni sistem priznavanja visokošolskih diplom, ki izkazujejo uspešno zaključeno najmanj triletno strokovno izobraževanje, ali dokazati izpolnjevanje pogojev za vpis med odbetnike, ki opravljajo svoj poklic v Velikem vojvodstvu Luksemburg na podlagi strokovnega naziva iz matične države, ob uporabi spremenjenega zakona z dne

13. novembra 2002, ki v luksemburško pravo prenaša Direktivo 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odbetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena; ter dokazati dobro znanje jezika zakonodaje ter jezikov uprave in sodstva v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov;

imeti luksemburško državljanstvo ali državljanstvo druge države članice Evropske unije;

dobro obvladati jezik zakonodaje ter jezike uprave in sodstva v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov, brez poseganja v člen 31-1 spremenjenega zakona z dne 10. avgusta 1991. Raven znanja jezikov, ki se zahteva za luksemburški in nemški jezik, je za ustno razumevanje raven B2 skupnega evropskega referenčnega okvira, za ustno izražanje raven B1 ter za nemščino raven B2 za pisno razumevanje. Za francoščino se raven B2 istega okvira zahteva tako za razumevanje kot tudi za pisno in ustno izražanje.

Ne glede na prejšnji odstavek morajo evropski odbetniki, opredeljeni v členu 10 Direktive 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odbetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena, ob vpisu na seznam 1 odbetniške zbornice dokazati zgolj dobro znanje jezika zakonodaje v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov, če je opravljanje njihove poklicne dejavnosti omejeno na tiste dejavnosti, za katere se ne zahteva znanje drugih jezikov iz navedenega zakona. Zahtevana raven znanja jezikov je navedena v prejšnjem odstavku.

Dodatna pojasnila glede jezikovnih zahtev

Ne glede na zgoraj navedeno morajo odbetniki, ki so registrirani kot posamezniki, dokazati dobro znanje jezika zakonodaje v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov ter vseh drugih jezikov, ki se zahtevajo za izvajanje njihovih poklicnih dejavnosti.

Odbetniki, vpisani na seznam 2, morajo poleg tega imeti dobro znanje jezikov uprave in sodstva v Luksemburgu, ki se lahko zahteva za izpolnitev obveznosti iz njihovega pripravništva.

Odbetnik, ki prevzame zadevo, mora biti ustrezno strokovno in jezikovno usposobljen, sicer lahko zanj sledijo disciplinski ukrepi.

Svet zbornice lahko **kandidata**, ki je državljan **države, ki ni članica Evropske unije**, po pridobitvi mnenja ministra za pravosodje in na podlagi dokaza o vzajemnosti s to državo oprosti pogoja državljanstva. Enako velja za kandidate, ki imajo status političnega begunca in jim je v Luksemburgu priznana pravica do azila.

Samo odbetniki, vpisani na seznam 1, lahko uporabljajo naziv **odbetnik pred sodiščem** (*avocat de la Cour*). **Za vpis na seznam 1 morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev**:

kot odbetniki, vpisani na seznam 2, morajo imeti opravljeno dvoletno pripravništvo in uspešno opravljen pripravniški zaključni izpit;

uspešno morajo zaključiti preizkus usposobljenosti za odbetnike iz druge države članice Evropske unije na podlagi spremenjenega zakona z dne 10. avgusta 1991, ki za pravniški poklic določa splošni sistem priznavanja visokošolskih diplom, ki izkazujejo uspešno zaključeno najmanj triletno strokovno usposabljanje;

ali pa kot evropski odbetniki, ki lahko opravljajo poklic na podlagi strokovnega naziva iz svoje matične države, dokažejo, da so dejansko in najmanj tri leta redno opravljali dejavnost v Luksemburgu po luksemburškem pravu, vključno s pravom Evropske unije, ali se sklicujejo na določbe člena 9(2) spremenjenega zakona z dne 13. novembra 2002, ki v luksemburško pravo prenaša Direktivo 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odbetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena.

Samo odbetniki pred sodiščem lahko opravljajo dejanja, za katera zakoni in predpisi zahtevajo zastopanje pred sodiščem, tj. zastopanje strank pred ustavnim sodiščem, upravnimi sodišči, vrhovnim sodiščem in okrožnimi sodišči v civilnih zadevah; samo oni lahko v imenu strank vložijo vloge, sprejemajo njihova pisanja in dokaze za predložitev sodišču, zagotovijo ustrezne podpise listin ter zadevo pripravijo za sojenje.

Odbetniki s seznamom 2 ter evropski odbetniki **s seznamom 4**, ki imajo dovoljenje za opravljanje svojega poklica na podlagi strokovnega naziva iz matične države, lahko te naloge opravljajo samo ob pomoči odbetnika pred sodiščem, vpisanega na seznam 1. Ker za zastopanje strank pred sodišči, kadar zastopanje po odbetniku ni obvezno, ne veljajo omejitve, lahko odbetniki, vpisani na seznam 2 ali 4, v takem primeru zastopajo stranke brez pomoči odbetnika pred sodiščem.

Dostop do usposabljanja za odbetniški poklic, ki ga ureja uredba Velikega vojvodstva z dne 10. junija 2009 o organizaciji pripravništev in ureditvi dostopa do notarskega poklica, je omogočen na podlagi strokovnega pripravništva, ki ga sestavlja sklop dodatnih tečajev iz luksemburškega prava in delovna praksa. Po pridobitvi potrdila o dodatnem izobraževanju iz luksemburškega prava so pripravniki vpisani na seznam 2 ene od zbornic v Luksemburgu.

Cilj pripravništva je pridobiti znanje za opravljanje odbetniškega poklica. Univerzitetni študij pripravnikom omogoča, da pridobijo poglobljeno znanje iz prava, dodatni tečaji iz luksemburškega prava (CCDL) pa dopolnjujejo njihovo znanje s poznavanjem posebnosti luksemburškega prava. V času pripravništva je poudarek predvsem na učenju za odbetniški poklic ob opravljanju poklica pod vodstvom mentorja ter ob obiskovanju tečajev, ki so posebej namenjeni pripravam na ta poklic.

Delovna praksa, ki traja najmanj dve leti, se konča z zaključnim pripravniškim izpitom. Ko kandidat uspešno opravi ta izpit, postane odbetnik pred sodiščem in je vpisan na seznam 1.

Na podlagi obrazložene in utemeljene vloge lahko usmerjevalni odbor pripravniku dovoli, da najmanj tri mesece in največ šest mesecev opravlja pripravništvo v okviru odvetniške družbe v drugi državi članici Evropske unije. Tako pripravništvo, ki mora biti ustrezno odobreno, se prišteje k dobi pripravništva.

Odvetniki so člani zbornice (*ordre des avocats*), ki je neodvisna od javnih organov in sodstva. V Luksemburgu sta **dve odvetniški zbornici, ena v mestu Luxembourg, druga pa v mestu Diekirch**. Zbornici sta pravni osebi. Odvetniški zbornici imata naslednje organe: skupščino, svet zbornice, predsednika zbornice ter disciplinski in upravni svet, ki pokriva celotno dejavnost.

Več informacij je na voljo na [strani o poklicu odvetnika](#) na spletišču ministrstva za pravosodje.

Notarji

Število notarjev določa uredba Velikega vojvodstva na podlagi člena 13 spremenjenega zakona z dne 9. decembra 1976 o organizaciji notarskega poklica (*notaire*). Trenutno v vsej državi **deluje 36 notarjev**.

Notarji so javni uslužbenci, ki izdajajo listine ali pogodbe, katerih verodostojnost morajo ali želijo potrditi stranke; to se nanaša na verodostojnost javnih listin, overjanje njihovega datuma, varovanje navedenih listin ter izdajanje izvirkov ali dodatnih izvodov.

Notarji ne smejo sami ali prek posrednika, neposredno ali posredno: izvajati poslovne dejavnosti; biti poslovodje družb, komplementarji, direktorji družb ali stečajni upravitelji gospodarske družbe ali industrijskega ali trgovskega podjetja; sodelovati pri upravljanju in nadzoru družb, podjetij ali agencij, ki se ukvarjajo z nakupom, prodajo, dodelitvijo zemlje ali izgradnjo zgradb, ali imeti kakršen koli drug interes pri tem; imeti z zgorajnavedenimi družbami, podjetji ali agencijami tesnih odnosov, ki bi lahko strankam ovirale prosto izbiro notarja; se redno ukvarjati z bančnimi posli, diskontiranjem, posredništvom ali borznimi špekulacijami, z izjemo diskontnih poslov, ki jih izvedejo med opravljanjem svojih nalog; prejemati depozitov, z izjemo depozitov, ki jih prejmejo pri opravljanju svojih nalog ali ob novčenu zapuščini; svojih storitev ponujati v zadevah, v katerih bi lahko imeli interes; listin, ki jih ne morejo sestaviti sami, potrjevati v imenu drugih oseb; zahtevati od poslovnežev ali nepremičninskih agentov, da v kateri koli funkciji opravljajo storitve v njihovem imenu. Notarske listine so verodostojni dokumenti v skladu z določbami civilnega zakonika; izvršljive so, če vsebujejo klavzulo o izvršljivosti. Notarji morajo za pripravo listin uporabljati francoski ali nemški jezik, kakor zahteva stranka.

Notarji opravljajo svoje funkcije na celotnem ozemlju države. Z izvajanjem svojih nalog sodelujejo pri izvajanju javnih pooblastil.

Notarsko zbornico (*Chambre des Notaires*) sestavlja sedem članov, ki jih med notarji države izvoli generalna skupščina notarjev.

Poleg pooblastil, ki jih notarski zbornici podeljujejo nacionalni zakoni in predpisi, ima ta še naslednje **pristojnosti**:

vzdrževanje discipline med notarji in izvajanje disciplinskih pooblastil prek disciplinskega sveta; preprečevanje ali razreševanje morebitnih sporov med notarji in, če to ni mogoče, podajanje mnenj o sporu;

reševanje sporov med notarji in tretjimi osebami;

podajanje mnenj o težavah glede honorarjev, nagrad, plač, plačil, stroškov in izplačil, ki jih zaračunajo notarji, ter glede morebitnih sporov, ki so v zvezi s tem predloženi sodiščem za civilne zadeve;

sprejem zapisnikov v hrambo; nadzor nad računi notarjev;

zastopanje notarjev Luksemburga pri zaščiti pravic in interesov tega poklica.

Disciplinski svet sestavljajo predsednik okrožnega sodišča v Luksemburgu ali sodnik, ki ga nadomešča v funkciji predsednika, ter štirje člani notarske zbornice, ki so imenovani na podlagi delovne dobe v poklicu.

Disciplinski svet izvaja disciplinska pooblastila za vse notarje glede: kršitev zakonskih in regulativnih zahtev v zvezi z opravljanjem poklica; poklicnih napak in malomarnosti; dejanj, ki so v nasprotju s poklicno diskretnostjo in dostojanstvom ter častjo in poštenostjo; vse to brez poseganja v morebitne pravne spore, ki bi lahko nastali zaradi takšnega ravnanja. Odločitve disciplinskega sveta je mogoče izpodbijati s pritožbo, ki jo lahko vloži kaznovani notar ali generalni državni tožilec. Pritožbe se vložijo pri civilnem oddelku vrhovnega sodišča, ki o zadevi razsodi z dokončno sodbo.

Kandidat, ki želi delovati kot notar, mora:

imeti luksemburško državljanstvo ali državljanstvo druge države članice Evropske unije;

imeti vse državljanske in politične pravice;

dopolniti 25 let in pridobiti diplomu notarskega kandidata v skladu z luksemburško zakonodajo (po sedANJI ureditvi) ali [potrdilo o zaključku pripravništva](#), ki omogoča dostop do notarske funkcije (po prejšnji ureditvi);

dobro obvladati jezik zakonodaje ter jezike uprave in sodstva v smislu zakona z dne 24. februarja 1984 o uporabi jezikov.

Več informacij je na voljo na [strani o poklicu notarja](#) na spletišču ministrstva za pravosodje.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji (*huissiers de justice*) so državni uradniki, ki imajo izključno pristojnost za:

vročanje listin in pozivov ter opravljanje vročan na podlagi zakonov in predpisov, kadar zakon ne določa druge metode obveščanja;

izvrševanje sodnih odločb in drugih neposredno izvršljivih dokumentov.

Sodni izvršitelji lahko sodelujejo pri:

sodni ali izvensodni izterjavi vseh vrst terjatev; to pooblastilo vključuje pravico za podpisovanje zahtevkov v imenu upravičencev za pridobitev plačilnih nalogov ali sklepov o rubežu periodičnih plačil;

cenitvah in javnih prodajah pohištva, gospodinjskih predmetov in zaseženih predmetov v skladu z ustreznimi zakoni in predpisi.

Po pooblastilu sodišča lahko pripravijo:

poročila, ki se nanašajo zgolj na dejansko stanje in izključujejo vsakršno mnenje glede dejanskih ali pravnih posledic, ki bi lahko izhajale iz tega;

poročila iste vrste na zahtevo zasebnih strank; v obeh primerih se taka poročila štejejo za verodostojna, dokler ni dokazano nasprotno.

Honorarji sodnih izvršiteljev so določeni z uredbo Velikega vojvodstva.

Zbornica sodnih izvršiteljev (*Chambre des huissiers de justice*) zastopa poklic na nacionalni ravni. Upravlja jo tričlanski svet, v katerem so predsednik, tajnik in blagajnik. Predsednik zastopa zbornico sodnih izvršiteljev v sodnih in drugih zadevah.

Več informacij je na voljo na [strani o poklicu sodnega izvršitelja](#) na spletišču ministrstva za pravosodje.

Sodni tajnik

Glavni sodni tajnik (*greffier en chef*) je vodja registra in sodnega osebja. Med upravne naloge glavnega sodnega tajnika spadajo izdajanje izvodov listin odvetnikom in posameznikom (npr. potrdil o razvezi za prepis v tujini), izdajanje izvodov procesnih dokumentov, sprejem v hrambo lastnoročnih (holografskih) oporok in izjav o nasledstvu, zapisnega sodnih tajnikov, priprava generalnih skupščin in statističnih podatkov ter nadzor nad arhivi. Sodni tajnik sprejema tudi ugovore zoper nepristranskost sodnikov.

Naloga **sodnih tajnikov** je, da pomagajo sodnikom pri vseh zadevnih dejanjih in vodenju evidenc, zlasti pri obravnavah, nastopih strank, preiskavah, obiskih na terenu, obdukciyah, stečajnih postopkih, pripravi sodb in zaslišanju oseb, ki so pod skrbništvom. Sodnik ne sme delovati brez sodnega tajnika.

Dolžnosti sodnih tajnikov so določene v členu 78 in naslednjih spremenjenega zakona z dne 7. marca 1980 o organizaciji pravosodja.

Dostop do poklica ureja spremenjen zakon z dne 16. aprila 1979 o določitvi [splošnih kadrovskih predpisov za javne uslužbence](#).

Sorodne povezave

[Ministrstvo za pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 20/04/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Madžarska

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Madžarskem.

Pravniški poklici – uvod

Tožilci

Sodniki

Odvetniki

Notarji

Drugi pravniški poklici

Pravniški poklici – uvod

V tem poglavju je na voljo pregled pravniških poklicev na Madžarskem, in sicer tožilcev, sodnikov, odvetnikov, pravnih svetovalcev, notarjev in sodnih izvršiteljev.

Na Madžarskem predstavniki pravniških poklicev (odvetniki, notarji, sodni izvršitelji) opravljajo svojo dejavnost neodvisno, področja njihovega delovanja pa urejajo poklicne zbornice. Članstvo v zbornici je pogoj za opravljanje dejavnosti, zbornice pa so pristojne za izvajanje strokovnega nadzora nad svojimi člani za zagotavljanje storitev na ustrezni ravni.

Tožilci (ügyész)

Organizacija

Madžarska ustavna pravila določajo, da **državno tožilstvo** (ügyészség) izvršuje pristojnosti, določene z zakonom, v povezavi z izvajanjem preiskav in vodenjem pregona pred sodiščem, pristojno pa je tudi za preverjanje zakonitosti kazenskih ukrepov.

Državno tožilstvo pomaga zagotavljati spoštovanje zakonodaje, če je ta kršena, pa ravna na način, določen z zakonom.

Državno tožilstvo (ügyészség) je centralizirana organizacija, ki jo vodi generalni tožilec (*legfőbb ügyész*), ki odgovarja parlamentu. Tožilce imenuje in razreši generalni tožilec.

Tožilci so sprva imenovani za tri leta, nato pa za nedoločen čas.

Predpise, ki urejajo državno tožilstvo, določa zakon.

Vloga in pristojnosti

Naloge, pristojnosti in pravni status tožilcev ureja zakon. Državno tožilstvo je enoten organ in vsi tožilci imajo enak pravni status.

Državno tožilstvo (ügyészség):

vodi preiskave v zadevah, ki jih določa zakon o kazenskem postopku;

preverja, ali preiskave potekajo skladno z ustreznimi pravnimi določbami;

izvaja druge pristojnosti v zvezi s preiskavami;

pripravlja in vlaga obtožnice ter vodi pregon v kazenskih postopkih in uresničuje pravice do pritožbe, določene z zakonom;

preverja, ali izvrševanje kazni poteka skladno z ustreznimi pravnimi določbami;

sodeluje v ostalih civilnih, delovnih, upravnih in gospodarskih postopkih; tožilec sodeluje v postopkih, ki jih določa zakonik o civilnem postopku (*polgári perrendtartás*), če imetnik pravic teh iz katerega koli razloga ni sposoben uveljavljati;

v okviru splošne presoje zakonitosti (*általános törvényességi felügyelet*) zagotavlja spoštovanje zakonodaje;

izvaja potrebne ukrepe za zaščito otrok v zvezi s kaznivimi dejanji zoper mladoletnike;

opravlja naloge, ki izhajajo iz mednarodnih obveznosti, zlasti pravno pomoč;

opravlja naloge v zvezi z Eurojustom;

pomaga zagotoviti, da vse družbene organizacije, državni organi in državljani spoštujejo zakonodajo, ter ob kršitvi zakonov zagotavlja spoštovanje pravne države.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [Državnega tožilstva Madžarske](#) (*Magyar Köztársaság Ügyészsége*).

Sodniki

Organizacija

Ustava določa, da so sodniki neodvisni; odločitve sprejemajo na podlagi zakona in v skladu s svojimi prepričanji, pri sprejemanju odločitev pa se nanje ne sme vplivati ali jih usmerjati.

Pristojnost za **imenovanja sodnikov ima predsednik Madžarske** (*köztársasági elnök*).

Oseba, ki želi biti imenovana na mesto sodnika, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

je madžarski državljan;

ni vpisana v kazensko evidenco;

ima volilno pravico;

ima univerzitetno pravno izobrazbo;

ima opravljen madžarski pravosodni izpit (*szakvizsgával rendelkezik*);

se obveže razkriti finančne izkaze, kot določa zakon, in

ima vsaj eno leto izkušenj kot sodni tajnik (*bíróági titkár*) ali tajnik državnega tožilca (*ügyészségi titkár*) ali sodnik na ustavnem sodišču, vojaški sodnik, tožilec, notar, odvetnik ali pravni svetovalec ali je na položaju v osrednjem upravnem organu (*központi közigazgatási szerv*), za katerega je potreben pravosodni izpit.

Sodniki porotniki

V skladu z ustavnimi pravili lahko v **sodnih postopkih** sodelujejo tudi **sodniki porotniki** (*nem hivatásos bíró/ülnök*).

Kandidati ne smejo biti vpisani v kazensko evidenco, imeti morajo volilno pravico, biti madžarski državljan in starejši od 30 let. Poleg teh zahtev morajo vojaški sodniki porotniki (*katonai ülnök*) služiti kot strokovno osebje madžarskih oboroženih sil (*Magyar Honvédség*) ali v organih kazenskega pregona.

Sodniki porotniki so izvoljeni za **štiri leta**.

V **kazenskih postopkih** v zvezi s kaznivimi dejanji, ki se kaznujejo z osem ali več leti zapora, senate okrajnih sodišč sestavljajo **en poklicni sodnik** (*hivatásos bíró*) in **dva sodnika porotnika**. Županijsko sodišče (*megyei bíróság*) lahko na prvi stopnji odloča v senatu (*tanács*), ki ga sestavljajo **en poklicni sodnik** in **dva sodnika porotnika**.

V **civilnih postopkih** lahko o zadevah, določenih z zakonom, odloča senat, ki ga sestavljajo **en poklicni sodnik** in **dva sodnika porotnika**.

Sodni uradniki, sodni pomočniki

Diplomanti pravnih fakultet so na sodiščih zaposleni na položaju sodnih uradnikov ali sodnih pomočnikov, da si pridobijo znanje in izkušnje za **prihodnjo kariero sodnikov**. Kot sodniki lahko delujejo samo v postopkih in pod pogoji, ki jih določa zakon.

Informativni listi o sodnem osebju so na voljo na naslednjih povezavah:

nosilci funkcij (407 Kb) [en](#)

sodni uradniki (382 Kb) [en](#)

sodni pomočniki (286 Kb) [hu](#)

fizični delavci (280 Kb) [hu](#)

Odvetniki

Odvetniki (*ügyvéd*)

Pri opravljanju svojega poklica **odvetniki** (*ügyvéd*) pomagajo svojim strankam uveljaviti njihove pravice in izpolniti njihove obveznosti. Odvetniki lahko zagotovijo **pravno zastopanje** v vseh zadevah in **pred vsemi organi**. Odvetniki so pri opravljanju svojega poklica neodvisni, kar pomeni, da se nanje ne sme vplivati in ne smejo prevzeti takih obveznosti, ki bi ogrozile to neodvisnost.

Med **plačljive dejavnosti**, ki jih lahko opravljajo samo odvetniki, spadajo:

zastopanje in obramba v kazenskih zadevah;

pravno svetovanje;

priprava in urejanje pravnih dokumentov;

upravljanje denarja ali dragocenosti, ki so polog za zgoraj navedene dejavnosti.

Zaradi zahtev današnjega gospodarsko naravnane življenja lahko odvetniki ponujajo tudi storitve, kot so **davčno svetovanje**, storitve nepremičninskih agencij in izvensodno mediacijo (*peren kívüli közvetítés*), čeprav to niso izključno njihove dejavnosti.

Poleg odvetnikov lahko odvetniške dejavnosti opravlja katera koli druga oseba, ki je bila sprejeta v odvetniško zbornico (*kamara*) in je opravila odvetniško zaprisego (*ügyvédi eskü*).

Za sprejem v odvetniško zbornico mora oseba izpolnjevati naslednje pogoje:

biti mora državljan države članice Evropskega gospodarskega prostora (*Európai Gazdasági Térség*);

ne sme biti vpisana v kazensko evidenco;

imeti mora univerzitetno izobrazbo in opravljen madžarski pravosodni izpit (*jogi szakvizsga*);

imeti mora urejeno zavarovanje odgovornosti in ustrezne delovne prostore.

Odvetniki iz držav članic Evropske unije lahko na Madžarskem odvetniško dejavnost opravljajo v treh osnovnih oblikah: kot **izvajalci storitev za posebne namene**, kot **redni izvajalci storitev** in kot **člani odvetniške zbornice**. Izvajalci storitev za posebne namene morajo svojo dejavnost prijaviti pristojni odvetniški zbornici (*ügyvédi kamara*) glede na kraj opravljanja storitev, medtem ko se morajo odvetniki, ki želijo prakso opravljati redno, registrirati pri pristojni odvetniški zbornici.

Odvetniki iz Evropske unije (*európai közösségi ügyvéd*), ki so vpisani v register, lahko zaprosijo za sprejem v odvetniško zbornico, če izpolnjujejo zakonske zahteve [npr. opravljena zakonsko določena praksa, dokazilo o usposobljenosti na področju madžarskega prava (in prava Evropske unije), dokazilo o ustreznem znanju madžarskega jezika za opravljanje dejavnosti itd.].

Odvetnik iz Evropske unije, ki je bil sprejet v odvetniško zbornico, lahko uporablja strokovni naziv odvetnik (*ügyvédi cím*) in zanj veljajo enaki predpisi kot za madžarske odvetnike.

Odvetniki so zavezani k **varovanju poklicne tajnosti** v zvezi z vsemi dejstvi in podatki, ki jih pridobijo med opravljanjem svojih poklicnih dejavnosti.

Na splošno velja, da je **plačilo** za odvetnikovo delo odvisno od **svobodnega dogovora** med odvetnikom in stranko. Odvetnikovo plačilo je določeno samo, kadar v sodnih postopkih nastopa kot zagovornik po uradni dolžnosti (*kirendelt védő*).

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletnem mestu **madžarske odvetniške zbornice** (*Magyar Ügyvédi Kamara*).

Pravni svetovalci (*jogtanácsos*)

Glavna naloga pravnih svetovalcev je olajšati delovanje organizacij, v katerih so zaposleni. Pravni svetovalci **zakonito zastopajo svojo delovno organizacijo**, svetujejo in zagotavljajo informacije, pripravljajo vloge, pogodbe in druge listine ter sodelujejo pri organiziranju pravnih zadev. Na splošno pravni svetovalci, v nasprotju z odvetniki, svoje delo, ki ni tako obsežno kot delo odvetnikov, opravljajo kot **zaposleni**. **Plačilo pravnih svetovalcev** temelji na predpisih delovnega prava.

Pravni svetovalec lahko postane oseba, ki je vpisana v **register** pri županijskem sodišču – v Budimpešti pri mestnem sodišču v Budimpešti (*Fővárosi Bíróság*). Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

imeti morajo državljanstvo ene od držav članic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (*az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás*);

niso vpisani v kazensko evidenco;

imajo univerzitetno izobrazbo;

imajo opravljen madžarski pravosodni izpit in

so vpisani v register.

V nekaterih primerih lahko **minister za pravosodje** (*az igazságügyért felelős miniszter*) **odobri oprostitev pogoja državljanstva**.

Notarji (*közjegyző*)

Notarji (*közjegyző*) v okviru pooblastil, ki jim jih podeljuje zakon, opravljajo uradne pravosodne storitve kot del državnega pravosodnega sistema.

Namen njihovih dejavnosti je preprečitev nastanka pravnih sporov, notarji pa lahko svoje delo na tem področju opravljajo samo, če so člani **notarske zbornice** (*Közjegyzői Kamara*). Po zakonu notarje **imenuje minister za pravosodje**, in sicer za opravljanje storitev v **določeni pisarni** in **za nedoločen čas**.

Notarji morajo skleniti zavarovanje odgovornosti in ga ohranjati v času opravljanja svojih poklicnih dejavnosti.

Izključne naloge notarjev so med drugim overjanje pravnih poslov, izjav in dejstev v javnih listinah (*közokirat*). Notarji že po tradiciji vodijo zapuščinske in druge nepravdne postopke. Pomembna naloga notarjev je tudi vodenje evidenc o hipotekah na premičninah in hramba depozitov v obliki denarja, dragocenosti in varščin z dovoljenjem vpletenih strank, zato da jih posredujejo upravičenim strankam.

Notarji so na podlagi dejavnosti, ki se vrednotijo glede na njihovo trajanje, zahtevo po pravnem vrednotenju in odgovornost, ki izhaja iz njihovega poklica, upravičeni do **plačila, določenega z zakonom**. V izjemnih primerih (npr. pri posebno težkih zadevah, ki zahtevajo višjo raven strokovnega znanja) se lahko plačilo razlikuje od običajnega zneska. Če je mogoče določiti vrednost predmeta notarske storitve, se plačilo določi na podlagi te vrednosti. Če vrednosti predmeta notarske storitve ni mogoče določiti, se plačilo določi na podlagi časa, porabljenega za opravljeno storitev. Cene za notarsko overitev kopij listin so določene.

Tuji državljani na Madžarskem ne morejo biti imenovani za sodnike, tožilce, sodne uradnike, sodne izvršitelje in notarje, ker je **madžarsko državljanstvo** osnovni pogoj.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [madžarske notarske zbornice](#) (*Magyar Országos Közjegyzői Kamara*).

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Izvršbe opravljajo **sodni izvršitelji** (samostojni sodni izvršitelji (*önálló bírósági végrehajtó*) in županijski sodni izvršitelji (*megyei bírósági végrehajtó*)).

Praviloma **terjatve iz sodnih odločb** (*bírósági határozat*) na področju civilnih zadev izvršujejo samostojni sodni izvršitelji. **Minister za pravosodje imenuje samostojne sodne izvršitelje, da delujejo na območju okrajnega sodišča (helyi bíróság) na določenem področju pristojnosti.**

Samostojni sodni izvršitelji **niso državni uslužbenci; njihov dohodek je plačilo strank** za opravljeno delo.

Obseg njihovih dejavnosti je naslednji:

izvršba se opravi na podlagi potrdila o izvršljivosti (*végrehajtási lap*), ki ga izda sodišče;

izvršba se opravi na podlagi sklepa o izvršbi (*végrehajtási záradék*), ki ga izda sodišče;

izvršba se opravi na podlagi sodnega naloga, sklepa o izvršbi ali sklepa o prenosu (*végrehajtást elrendelő, letiltó, átutalási végzés*), pa tudi na podlagi neposrednega sodnega poziva (*közvetlen bírósági felhívás*).

Okrajni sodni izvršitelji delujejo pri okrajnih sodiščih in na mestnem sodišču v Budimpešti (*Fővárosi Törvényszék*). Predsednik okrajnega sodišča okrajne sodne izvršitelje imenuje za nedoločen čas, in sicer za delovanje v okviru določenega okrajnega sodišča. Predsedujoči sodnik okrajnega sodišča objavi javni razpis za mesto okrajnega sodnega izvršitelja. Okrajni sodni izvršitelj je kot nosilec funkcije na sodišču zaposlen pri okrajnem sodišču in prejema plačilo na podlagi tega delovnega razmerja.

Okrajni sodni izvršitelji izterjujejo „sodne zahtevke“ (kadar je zakoniti imetnik zahtevka država); sodni zahtevki so stroški civilnih ali kazenskih postopkov, ki jih vnaprej plača država. V pristojnost županijskih sodnih izvršiteljev spadajo izterjava stroškov kazenskega postopka, zaplemba premoženja in druge denarne kazni. Preživnina, ki jo vnaprej plača sodišče, se šteje za sodni zahtevak, zato je tudi njena izterjava v pristojnosti županijskih sodnih izvršiteljev. Poleg tega okrajni sodni izvršitelji opravijo izterjavo, če je zakoniti imetnik zahtevka sodišče, nacionalni sodni svet, nacionalni sodni urad, ministrstvo za pravosodje, inštitut sodnih strokovnjakov ali država.

Področje pristojnosti sodnih izvršiteljev sovpada s področjem pristojnosti sodišča.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletnem mestu [madžarske zbornice sodnih izvršiteljev](#) (*Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara*).

Organizacije, ki ponujajo brezplačne pravne storitve

Pravne klinike delujejo na univerzah in pri več madžarskih in mednarodnih nevladnih organizacijah, ki delujejo na tem področju.

Sorodne povezave

[Domača stran madžarske nacionalne notarske zbornice](#) (*A Magyar Országos Közjegyzői Kamara honlapja*)

[Domača stran madžarske zbornice sodnih izvršiteljev](#) (*A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara honlapja*)

[Domača stran Državnega tožilstva Madžarske](#) (*A Magyar Köztársaság Ügyészségének honlapja*)

[Domača stran madžarske odvetniške zbornice](#) (*A Magyar Ügyvédi Kamara honlapja*)

Zadnja posodobitev: 15/02/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Malta

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Malti.

Pravniški poklici – uvod

Pripadniki pravniških poklicev na Malti so odvetniki, notarji in pravni zastopniki.

Odvetniki imajo pravico do nastopa pred vsemi sodišči.

Notarji se štejejo za javne uslužbence, in sicer pripravljajo in objavljajo javne listine.

Pravni zastopniki imajo pravico do nastopa pred nižjimi sodišči, v praksi pa njihovo delo vključuje predvsem spremljanje pravnih aktov, povezanih s sodnimi zadevami in tudi z drugimi zahtevki v sodnem tajništvu.

Pravniški poklici na Malti so organizirani po enotnem sistemu in javni tožilci so imenovani iz vrst odvetnikov.

Tožilci

Organizacija

V skladu s členom 91 ustave **generalni državni tožilec** opravlja ustavne naloge, urad generalnega državnega tožilca pa je na podlagi odloka o generalnem državnem tožilcu (poglavje 90 zakonodaje Malte) ustanovljen kot vladna agencija in kot pravobranilec republike.

V skladu s določbami malteške ustave ima generalni državni tožilec varen mandat ter izvaja neodvisno presojo v zadevah, povezanih s kazenskim pregonom, in opravlja naloge, ki jih kazenski zakonik določa v zvezi s kazenskim pregonom.

Generalnemu državnemu tožilcu pomagajo namestnik generalnega državnega tožilca in drugi pravni uslužbenci.

Vloga in pristojnosti

Generalni državni tožilec je **glavni tožilec** pred kazenskimi sodišči. V skladu s predpisi o pregonu kaznivih dejanj (prehodne določbe) iz leta 2020 (pravno obvestilo 378 iz leta 2020), ki so začeli veljati 1. oktobra 2020, ima generalni državni tožilec pooblastilo za odločanje o tem, ali je treba pregon začeti pred mirovnim sodiščem kot preiskovalnim sodiščem za kategorijo hudih kaznivih dejanj, ki vključuje:

teroristična dejanja, financiranje terorizma in s tem povezana kazniva dejanja na podlagi podnaslova IV A naslova IX dela II prvega zvezka kazenskega zakonika;

nezakonito izterjavo, izsiljevanje, podkupovanje, podkupovanje porotnikov in korupcijo, trgovanje z vplivom ter kazniva dejanja na računovodskem področju na podlagi podnaslova IV naslova III dela II prvega zvezka kazenskega zakonika;

kazniva dejanja pranja denarja na podlagi člena 3 zakona o preprečevanju pranja denarja, razen kadar se taka kazniva dejanja preganjajo skupaj s kaznivimi dejanji zoper odlok o nevarnih zdravilih ali odlok o zdravniškem in sorodnih poklicih;

primere goljufije in poneverbe, kadar znaša povzročena finančna izguba najmanj petdeset tisoč evrov (50 000 EUR);

poskuse storitve ali sostoritve zgoraj navedenih kaznivih dejanj ter zarote pri njihovem načrtovanju.

Generalni državni tožilec pri izvajanju pooblastil za uvedbo ali vodenje kazenskega postopka ali odstop od njega, ki mu jih podeljuje kateri koli zakon, ki dovoljuje izvajanje takih pooblastil, ni podvržen navodilom ali nadzoru katere koli osebe ali katerega koli drugega organa, razen kadar zadevni zakon morda določa:

sodni nadzor odločbe o neuedbi pregona ali katere koli druge odločbe na podlagi nezakonnosti ali nerazumnosti ali

sodni nadzor na podlagi meril, določenih z zakonom, v zvezi z odločbo generalnega državnega tožilca, da se pregon uvede pred višjim sodiščem, pristojnim za kazenske zadeve, kadar je kazen, ki se lahko naloži, višja od kazni, ki bi se lahko naložila, če bi isto kaznivo dejanje obravnavalo nižje sodišče, pristojno za kazenske zadeve.

Državni odvetnik

Organizacija

Državno odvetništvo je bilo ustanovljeno 18. decembra 2019 kot ločen pravni subjekt, opravlja pa nekatere naloge in dolžnosti, ki so prej spadale v pristojnost generalnega državnega tožilstva. V skladu s členom 91A ustave državni odvetnik opravlja ustavne naloge. Državno odvetništvo je ustanovljeno kot vladna agencija v skladu z zakonom o državnem odvetništvu (poglavje 603 zakonodaje Malte).

V skladu z malteško ustavo ima državni odvetnik na svojem položaju enako varen mandat kot generalni državni tožilec, pri izvrševanju svojih nalog pa mora delovati po lastni presoji in ne sme biti podvržen navodilom ali nadzoru druge osebe ali organa.

Državnemu odvetniku pomagajo namestnik državnega odvetnika in drugi pravni uradniki.

Vloga in pristojnosti

Državni odvetnik je glavni pravni svetovalec vlade, pravni uradniki državnega odvetništva pa zastopajo vlado pred civilnimi sodišči in ustavnim sodiščem.

Državno odvetništvo **zastopa Republiko Malto** pred mednarodnimi sodišči, med drugim pred Sodiščem Evropske unije in Evropskim sodiščem za človekove pravice, njegovi uradniki pa zastopajo vlado na mednarodnih srečanjih s področja pravnega in pravosodnega sodelovanja.

Poleg tega državno odvetništvo pomaga pri **prilipi zakonodaje** in ratifikaciji zakonodaje v parlamentu.

Sodniki

Organizacija

Sodnike in mirovne sodnike imenuje predsednik republike na priporočilo odbora za imenovanje v sodstvu, ustanovljenega na podlagi člena 96A ustave.

Predsednika vrhovnega sodišča imenuje predsednik republike na podlagi sklepa predstavniškega doma, sprejetega z najmanj dvotretjinsko večino njegovih članov.

Vsi sodniki in mirovni sodniki so neodvisni od izvršilne oblasti in imajo varen mandat. Za imenovanje na položaj mirovnega sodnika mora oseba opravljati poklic odvetnika na Malti najmanj sedem let, za imenovanje na položaj sodnika pa najmanj 12 let. Disciplinski ukrepi v zvezi s sodstvom, ki morda ne bodo povzročili razrešitve člana sodstva s položaja, so v pristojnosti komisije za pravosodje. Zoper odločitve v zvezi z zgoraj navedenim se je mogoče pritožiti pri ustavnem sodišču. Komisija ima pri izvrševanju nalog vsa pooblastila sodišč, pristojnih za civilne zadeve. Če komisija ugotovi, da bi lahko ravnanje, ki se preiskuje, privedlo do razrešitve sodnika, bi morala predsedniku republike svetovati, naj sodnika razreši s položaja na podlagi dokazane kršitve ali dokazane nesposobnosti za opravljanje nalog. Sodnik se lahko zoper to priporočilo pritoži pri ustavnem sodišču.

Organizacija pravniškega poklica: Odvetniki

Odvetniki

Vloga in pristojnosti

Odvetniki so strokovnjaki, ki imajo dovoljenje za zagotavljanje **pravnega svetovanja in mnenj** ter za **zastopanje** strank pred sodišči, razsodišči ali drugimi pravnimi forumi.

Posameznik lahko opravlja poklic odvetnika na Malti, če ima za to ustrezno dovoljenje, ki ga je izdal predsednik republike pod uradnim pečatom Malte.

Posameznik, ki ima tako dovoljenje, mora, preden začne opravljati poklic odvetnika, zapriseči na javnem zasedanju pred pritožbenim sodiščem.

Organizacija

Malteška odvetniška zbornica zastopa odvetnike, ki so bili sprejeti v to stanovsko organizacijo. Je prostovoljna nepolitična nevladna organizacija, ki se financira iz članarin in sredstev, zbranih z dejavnostmi, ki jih organizira. Pravno je priznana kot posvetovalna in participativna stanovska organizacija odvetnikov v zadevah, povezanih z organizacijo in upravljanjem pravosodja.

Na Malti obstaja le ena vrsta odvetnikov, **pri čemer sta izraza „lawyer“ in „advocate“ medsebojno zamenljiva**. Poklic odvetnika ureja **komisija za pravosodje**, ki jo sestavljajo predsednik Malte, predsednik vrhovnega sodišča, dva sodnika, dva mirovna sodnika, predsednik odvetniške zbornice in dva delavca v pravni stroki. Vse pritožbe zoper odvetnike obravnava odbor petih odvetnikov, ki komisiji za pravosodje nato poda priporočila glede potrebnih disciplinskih ukrepov. Tri od teh petih odvetnikov imenuje odvetniška zbornica, kar ji zagotavlja učinkovita pooblastila pri urejanju poklica.

Odvetniška zbornica vzdržuje informativno spletišče, namenjeno odvetništvu, ki vključuje tudi **imenik odvetnikov**. Ta ima dva dela: v delu, dostopnem širši javnosti, so podatki o vseh odvetnikih, ki so člani odvetniške zbornice, v delu, dostopnem članom, pa so podrobni podatki o vseh odvetnikih, ki so znani odvetniški zbornici.

V zadnjih nekaj letih je zbornica organizirala več akademskih konferenc in seminarjev ter mesečnih predavanj z namenom spodbujati kulturo stalnega poklicnega razvoja vseh odvetnikov.

Pravne zbirke podatkov

Vladno spletišče [lawyersregister.gov.mt](https://www.lawyersregister.gov.mt) zagotavlja uradni seznam odvetnikov z navedbo imena in drugih podrobnosti pooblaščenih odvetnikov, ki so privolili v objavo svojih poklicnih podatkov v tem registru. Register je javno dostopen.

Notarji

Vloga in pristojnosti

Notarji so javni uslužbenci, pooblašчени, da prejemajo akte, ki jih posamezniki pripravijo za časa življenja, in oporoke ter da tem dokumentom podeljujejo značaj javnih listin. Zaradi te obveznosti in dolžnosti so odgovorni tudi za hrambo takih listin in lahko izdajajo njihove kopije. Poglavje 55 zakonodaje Malte (zakon o notarskem poklicu in notarskih arhivih) natančno določa še druga pooblastila in naloge notarjev.

Preden začnejo notarji opravljati svoj poklic, zaprisežejo pred pritožbenim sodiščem.

Nadzor nad vsemi notarji, notarskimi arhivi in javnim razvidom izvaja posebno sodišče, ki se imenuje **sodišče za revizijo notarskih listin**. Člane tega sodišča imenuje minister, pristojen za področje notarjata, izmed upokojenih sodnikov in mirovni sodnikov ter odvetnikov in notarjev.

Sodišče lahko kadar koli, če meni, da je to primerno, in brez predhodnega obvestila obišče in pregleda arhive, javni register ali urad katerega koli notarja.

Vsako leto januarja se v **malteškem uradnem listu** objavijo podatki o vseh notarjih, ki delujejo na Malti.

Organizacija

Notarski svet je splošni organ, ki nadzoruje notarski poklic in ki lahko bodisi na lastno pobudo bodisi po prejemu pritožbe preišče ravnanje katerega koli notarja, za katerega se šteje, da ravna v nasprotju s pravili notarskega poklica. Svet lahko obravnava tudi vse obtožbe glede malomarnosti ali zlorabe, vložene zoper katerega koli notarja med opravljanjem njegovih poklicnih dolžnosti ali v zvezi s poklicnimi zadevami, razen če je za to pristojen drug organ v skladu s členoma 85 in 94 poglavja 55 zakona o notarskem poklicu in notarskih arhivih zakonodaje Malte ali katerim koli drugim zakonom.

Pravne zbirke podatkov

 Uradno spletišče notarskega sveta (Malta) vključuje informacije o **notarskem svetu**, splošne informacije, ki so koristne za javnost in notarje, ter imenik s podrobnimi podatki o notarjih, ki delujejo na Malti. Zbirka podatkov je na voljo širši javnosti in dostop do nje je brezplačen.

Drugi pravniški poklici

Pravni zastopniki

Posameznik lahko opravlja poklic pravnega zastopnika na Malti, če ima za to ustrezno dovoljenje, ki ga je izdal predsednik republike pod uradnim pečatom Malte. Posameznik, ki pridobi tako dovoljenje, mora, preden začne opravljati poklic, zapriseči na javnem zasedanju pred pritožbenim sodiščem.

Osnovna dolžnost pravnega zastopnika je pomagati odvetniku, ki ga je najel v zvezi s sodnim postopkom. Tako pravni zastopniki v imenu strank vlagajo pisno procesno gradivo v sodnih tajništvih in na splošno opravljajo druge storitve, povezane s pripravo pravnih pri odvetnikih.

Pravni zastopniki imajo pravico do nastopa pred mirovnimi sodišči, posebnimi razsodišči in odbori. Prav tako lahko svetujejo.

Subjekt, pristojen za urejanje tega poklica na Malti, je **komisija za pravosodje**.

Agencija za sodne storitve

 Agencija za sodne storitve je pristojna za upravljanje malteških sodišč. Pristojna je za registre in uradnike za te razvide, evidentiranje in vročanje pravnih aktov, izvrševanje izvršilnih naslovov, kot so sodbe in nalogi, prek izvršiteljev, ki jih imenujejo sodišča, in drugih uradnikov, prodaje na dražbi, sojenja s poroto in druge kazenske sodne postopke.

Namestnik sodnega tajnika (489 Kb)

Sodniški pomočnik (382 Kb)

Sodni uradnik (390 Kb)

Sorodne povezave

 Malteška odvetniška zbornica

 Uradno spletišče notarskega sveta (Malta)

Zadnja posodobitev: 16/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Nizozemska

Ta oddelek vsebuje pregled pravniških poklicev na Nizozemskem.

Tožilci

Organizacija

Služba državnega tožilstva (*Openbaar Ministerie – OM*) je nacionalna organizacija z uradi v vseh regijah. Obstajata tudi nacionalno državno tožilstvo, ki se osredotoča na boj proti (mednarodnemu) organiziranemu kriminalu, ter specializirano državno tožilstvo za boj proti okoljskemu in finančnemu kriminalu ter goljufijam.

Nizozemska ima 10 okrožnih državnih tožilcev, v okviru katerih državni tožilci ob pomoči upravnih in pravnih strokovnjakov vsako leto obravnavajo več sto tisoč zadev. Ob vložitvi pritožbe se zadeva predloži enemu od štirih regionalnih državnih tožilcev. Predstavniki službe državnega tožilstva pri regionalnih tožilstvih se imenuje generalni pravobranilec (*Advocaat-Generaal*). Tožilstva vodijo glavni državni tožilci in glavni generalni pravobranilci. Na nacionalni ravni službo državnega tožilstva upravlja odbor vrhovnih državnih tožilcev (*College van Procureurs-generaal*) s sedežem v Haagu. Za službo državnega tožilstva je politično odgovoren minister za pravosodje. Ta skupaj z odborom vrhovnih državnih tožilcev odloča o prednostnih nalogah v zvezi s preiskovanjem in pregonom.

Vloga in pristojnosti

Vsakogar, ki je osumljen kaznivega dejanja, obravnava služba državnega tožilstva. To je edini organ na Nizozemskem, ki lahko osumljence obtoži pred sodiščem. Navedena služba zagotavlja preiskovanje kaznivih dejanj in vlaganje obtožnic.

Služba državnega tožilstva sodeluje s policijo in drugimi preiskovalnimi službami. Državni tožilci vodijo preiskave. Služba državnega tožilstva hkrati nadzira pravilno izvrševanje sodnih odločb – plačevanje denarnih kazni, prestajanje zapornih kazni, opravljanje dela v splošno korist. Skupaj s sodniki je del pravosodnega sistema. Čeprav se v nizozemščini imenuje dobesedno „javno ministrstvo“, ta služba torej ni ministrstvo v običajnem pomenu besede.

Sodniki

Organizacija

Kdor želi postati sodnik, mora imeti vsaj sedem let poklicnih izkušenj. Več informacij o zahtevah je na voljo **tukaj**. Takšne izkušnje lahko pridobi z internim tečajem usposabljanja v sodstvu ali drugje v pravosodnem sistemu. Pravosodni sistem zagotovi potrebno usposabljanje.

Sodnike imenuje kralj na predlog ministra za varnost in pravosodje. Za sodnike so lahko imenovani samo nizozemski državljani. Kandidati morajo imeti diplomu iz prava z nizozemske univerze.

Posamezniki so lahko predlagani za imenovanje v sodniško funkcijo samo po priporočilu nacionalnega izbirnega odbora, ki ga sestavljajo člani različnih sodišč, državnega tožilstva in družbeno dejavni posamezniki.

Sodnik je imenovan za sojenje na določenem sodišču. Takšno imenovanje se lahko izvrši samo, če zadevno sodišče imenuje prihodnjega sodnika. Ti pogoji zagotavljajo, da je sistem imenovanja čim bolj objektivni.

Sodnik je državni uradnik s posebnim statusom. Po prvem imenovanju sodnik ne sme sprejeti imenovanja drugje. Sodniki lahko opravljajo službo vse do 70. leta starosti. Pred tem jih lahko proti njihovi volji odstavi s funkcije samo najvišje sodišče Nizozemske, tj. Vrhovno sodišče Nizozemske (*Hoge Raad der Nederlanden*), in sicer na pobudo vrhovnega državnega tožilca (*procureur-generaal*) pri tem sodišču.

Vloga in pristojnosti

Sodnikova naloga je nepristransko odločati v pravnih sporih – vključno s primeri, v katerih kot stranka nastopa država. Za zagotovitev nepristranskosti do države je vzpostavljen poseben sistem izbire in imenovanja. Tako se pravni status sodnikov razlikuje od statusa drugih državnih uradnikov.

Nizozemska ustava zahteva, da mora sodstvo odločati v sporih, in vsebuje določbe, ki urejajo pravni status članov sodstva.

Ob upoštevanju veljavne zakonodaje lahko sodniki obravnavajo zadeve po svoji presoji. Poleg tega tudi znatno določajo dejanski potek postopka (na primer trajanje določenih faz postopka).

Ravnanje sodnikov ureja več zakonskih predpisov. Njihov namen je zagotoviti, da sodniki svoje delo opravljajo nepristransko. Če stranka v postopku dvomi v nepristranskost sodnika, ji zakonodaja omogoča, da zahteva izključitev sodnika, ki obravnava zadevo. Včasih je ena stranka v sporu nezadovoljna z delom sodnika. Tukaj obstaja razlika med odločitvijo, ki jo sprejme sodišče, in ravnanjem sodnika.

Če se nezadovoljstvo nanaša na sodno odločbo, ima zadevna stranka običajno možnost vložiti pritožbo.

Pritožbe glede ravnanja sodnika se lahko vložijo pri odboru sodišča, pri katerem zadevni sodnik opravlja svojo funkcijo. Vsako sodišče ima pritožbeni postopek, ki določa pravila za obravnavanje pritožb.

Sodniki si morajo pridobiti specializirano znanje na vsaj dveh področjih. Tako običajno obravnavajo zadeve na enem področju, nato se preusmerijo na drugo. Namen tega pravila je preprečiti, da bi se sodniki predolgo in preveč posvečali le enemu strokovnemu področju.

Sodniki opravljajo svojo funkcijo na okrožnih sodiščih (*rechtbanken*). Ta so sestavljena iz najmanj štirih oddelkov: civilni oddelek, kazenski oddelek, upravni oddelek in oddelek kantonskega sodišča. Sodniki, ki delajo v slednjem, se imenujejo *kantonrechter*, ostali pa *rechter*. Sodniki, ki delajo na pritožbenih sodiščih (*gerechtshoven*) in vrhovnem sodišču, se imenujejo *raadsheer*.

Sestava sodišč pri obravnavi zadev je naslednja:

Sodniki nižjih okrožnih sodišč običajno obravnavajo zadeve sami.

Sodniki okrožnih sodišč običajno obravnavajo zadeve sami, vendar mora nekatere zadeve obravnavati senat treh sodnikov.

Sodniki na pritožbenih sodiščih obravnavajo zadeve v senatu treh sodnikov, razen če lahko o zadevi odloča sodnik posameznik. Pravila o tem določa zakon o pravosodju (*Wet op de rechterlijke organisatie*).

Na vrhovnem sodišču vedno odloča senat petih sodnikov.

Državni organ, ki je pristojen za urejanje poklica, je nizozemski sodni svet (*Raad voor de rechtspraak*).

Pravna zbirka podatkov

Za več informacij obiščite spletno mesto o [pravosodnem sistemu](#) na Nizozemskem, ki je dostopno širši javnosti.

Organizacija pravniških poklicev

Odvetniki

[Odvetniška zbornica Nizozemske](#) (*Nederlandse Orde van Advocaten*) je strokovni organ javnega prava za vse odvetnike na Nizozemskem. Zakonsko urejena temeljna dejavnost zbornice je nadzirati kakovost odvetniških storitev. To kakovost med drugim zagotavljajo

obsežen program izobraževanja za pravniški poklic

priprava podzakonskih aktov in drugih zavezujočih pravil za odvetnike,

disciplinski postopki,

obveščanje članov in storitve zanje ter

svetovanje nizozemski vladi glede načrtov politike in predlogov zakonov.

Odvetnik se mora po zakonu o odvetnikih (*Advocatenwet*) včlaniti v zbornico. Trenutno je registriranih več kot 18 000 odvetnikov.

Pravni svetovalci

Tega poklica ne ureja noben centraliziran organ.

Notarji

Organizacija

Interese [notarjev](#) na Nizozemskem brani [Kraljeva poklicna organizacija notarjev za civilnopravne zadeve](#) (*Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie*), ki zagotavlja, da lahko pravilno opravljajo svoje delo.

Vloga in pristojnosti

Zakon za številne sporazume in pravne posle zahteva pripravo notarske listine. Med njimi so najpomembnejši:

prepisi nepremičnin na Nizozemskem;

ustvarjanje ali razveljavljanje hipotek;

ustanovitev javnih ali zasebnih družb z omejeno odgovornostjo (NV in BV) ali spreminjanje njihovih ustanovitvenih aktov;

ustanavljanje fundacij ali združenj (vključno z zadrugami) ali spreminjanje njihovih ustanovitvenih aktov;

priprava, spreminjanje in izvrševanje oporok;

priprava ali sprememba poročnih pogodb in registriranih dogovorov o skupnem gospodinjstvu;

prenos registriranih delnic ter

notarske listine glede daril in donacij.

Iz praktičnih razlogov notar pogosto opravlja tudi druge vrste pravnih poslov in lahko sestavlja druge vrste dogovorov. Ti vključujejo na primer civilnopravne družbene pogodbe (poslovna partnerstva, civilna partnerstva in komanditne družbe), dogovore med partnerji v zunajzakonski skupnosti ter določbe za zaščito zasebnih družb z omejeno odgovornostjo pred tretjimi osebami.

Drugi pravniški poklici

[Kraljevo poklicno organizacijo sodnih uradnikov na Nizozemskem](#) (*Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders – KBvG*) ureja zakon o sodnih uradnikih (*Gerechtsdeurwaarderswet*). Ta daje organizaciji – kamor se morajo včlaniti vsi sodni uradniki na Nizozemskem – nalogo, da spodbuja dobro opravljanje poklicnega dela.

Nizozemski sodni uradniki so pristojni za sprejemanje in pošiljanje dokumentov v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o vročanju sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah. Dokumenti, ki jih je treba vročiti na Nizozemskem, se morajo poslati neposredno enemu od sodnih uradnikov. Zahtevki za vročitev morajo biti sestavljeni v nizozemščini ali angleščini. Takšnega zahtevka ni mogoče poslati nizozemskemu osrednjemu organu, tj. kraljevi poklicni organizaciji sodnih uradnikov na Nizozemskem. Za pomoč ga je mogoče zaprositi samo v izjemnih okoliščinah, ki so opredeljene v členu 3(c) navedene uredbe.

Brezplačne pravne storitve

Za prvi pravni nasvet lahko zaprosite na okencu za pravne storitve (*Het Juridisch Loket*). Tukaj lahko prosite za pojasnitev pravnih zadev, informacije in nasvet. To je prva storitev zagotavljanja pravne pomoči.

Če je potrebno, boste napoteni k zasebnemu odvetniku ali mediatorju, ki predstavlja sekundarno pravno pomoč.

Vse informacijske storitve pri okencih za pravne storitve so brezplačne in se zagotavljajo na kraju samem ali v okviru posvetovanja. K tem okencem lahko pristopite s problemi, ki zadevajo civilno, upravno in kazensko pravo ter pravo priseljevanja.

Ustanovljenih je bilo skupno 44 okenc za pravne storitve. Razporejena so enakomerno po vsej Nizozemski, tako da je vsakemu nizozemskemu državljanu omogočen enostaven dostop do pravnih storitev.

Za dodatne informacije obiščite spletno mesto [Okenca za pravne storitve](#).

Povezave

- [Služba državnega tožilstva](#)
- [Nizozemsko pravosodje in vrhovno sodišče Nizozemske](#)
- [Odvetniška zbornica Nizozemske](#)
- [Kraljeva poklicna organizacija notarjev za civilnopravne zadeve](#)
- [Kraljeva poklicna organizacija sodnih uradnikov na Nizozemskem](#)
- [Okenca ta pravne storitve](#)

Zadnja posodobitev: 11/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Avstrija

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev v Avstriji.

Pravniški poklici – uvod

Trenutno (leta 2023) je na področju „rednih sodišč“, tj. na področju civilnega, kazenskega, delovnega in socialnega prava, zaposlenih približno **1 850 poklicnih sodnikov (številka predstavlja delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, tudi na vrhovnem sodišču)**. Približno **700 delavcev v pravosodju je odgovornih za znaten del sodstva. Še približno 600 poklicnih sodnikov je zaposlenih/deluje na upravnih sodiščih**.

Poleg tega v posebnih postopkih prostovoljno sodelujejo **laični sodniki**. Med te sodijo sodniki porotniki ali člani porote v kazenskih zadevah in sodniki prisedniki s posebnim strokovnim znanjem v zadevah na področju gospodarskega, delovnega in socialnega prava ter nekaterih upravnih postopkih.

Tožilcev je približno **480 (leta 2023, številka predstavlja delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, tudi na generalnem državnem tožilstvu, vendar brez osrednjega organa)**.

V **zapornem sistemu** je zaposlenih **3 799 oseb (podatek z dne 1. septembra 2019, ki zajema aktivna delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, vključno z uslužbenci direktorata za izvrševanje kazenskih sankcij)**; od tega je **3 214 paznikov** (vključno z osebjem službe za usposabljanje).

1. Sodniki

Izobraževanje in imenovanje sodnikov

Pogoj za imenovanje za sodnika na **rednih sodiščih** so vsaj štiri leta pravnih izkušenj in uspešno opravljen sodniški izpit iz sodniške funkcije po zaključku študija prava.

Del poklicnih izkušenj je pripravništvo na sodišču, ki traja vsaj sedem mesecev (sodna praksa, prej imenovana „sodno leto“), do katerega so upravičene diplomantke in ki je tudi predpogoj za vse tiste, ki želijo postati odvetniki ali notarji. Preostala obvezna strokovna praksa se običajno pridobi s posebnim sodniškim pripravništvom kot sodniški pripravnik v okviru usposabljanja v pravosodju, vendar se to lahko pridobi tudi v drugi pravni dejavnosti, na primer z opravljanjem funkcije odvetniškega pripravnika.

Vsako leto je na pripravniško usposabljanje sprejetih približno 100 odvetniških pripravnikov. Sodniško pripravništvo (vključno s prakso na sodišču) navadno traja štiri leta in se opravlja na okrožnih ali deželnih sodiščih, državnih tožilstvih, v zaporih ali centrih za zaščito žrtev ali pomoč žrtvam, v odvetniških pisarnah, pri notarjih ali na uradu državnega pravobranilca na ministrstvu za finance. Del tega usposabljanja se lahko opravi tudi na višjem deželnem sodišču, vrhovnem sodišču, zveznem ministrstvu za pravosodje ali direktoratu za izvrševanje kazenskih sankcij, v centrih za izvrševanje varstvenega nadzorstva, pri združenjih pravnih skrbnikov ali na uradih za socialno varstvo mladih, na uradu pooblaščenca za pravno varstvo ali v finančnem sektorju (npr. v primernih podjetjih). Sodniško pripravništvo se konča s sodniškim izpitom. Za ljudi, ki po pridobitvi poklicnih izkušenj v drugih pravniških poklicih spremenijo svojo poklicno pot, se obdobje usposabljanja ustrezno skrajša. Oseba, ki je že opravila odvetniški ali notarski izpit, mora opraviti le dodatni izpit in ne sodniškega izpita.

Po uspešno opravljenem sodniškem izpitu se je treba prijaviti na prosto mesto sodnika ali državnega tožilca.

Na **upravnih sodiščih** ni sodniškega pripravništva; vendar morajo imeti sodniki upravnih sodišč vsaj pet let predhodnih poklicnih izkušenj (npr. v službi pri upravnem organu) in ne opravljajo izpita.

Sodniki rednih sodišč so lahko imenovani na upravna sodišča. Tudi sodniki upravnih sodišč so lahko po petih letih dela na upravnih sodiščih imenovani za sodnike rednih sodišč.

Imenovanja na mesto sodnika ali državnega tožilca običajno opravi zvezni minister za pravosodje. Zvezni predsednik ima pravico do imenovanja samo za določene funkcije. Nasprotno pa sodnike deželnega upravnega sodišča imenuje zadevna deželna vlada. Za sodnike ali državne tožilce so lahko imenovani samo avstrijski državljani.

Položaj sodnikov

Sodniki, imenovani na **zvezna redna sodišča in upravna sodišča**, so zvezni javni uslužbenci. Poleg zvezne ustave (*Bundes-Verfassungsgesetz – B-VG*) je glavni pravni vir za usposabljanje in poklicni položaj sodnikov **zakon o sodniški službi in državnem tožilstvu** (*Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz – RStDG*). Zakon ureja številne določbe (tudi na primer disciplinsko pravo in opise službe) tako za sodnike kot tudi javne državne tožilce.

Sodniki, imenovani na **deželna upravna sodišča** (*Landesverwaltungsgerichte*), so javni uslužbenci zadevne dežele. Njihov poklicni položaj urejata zvezna ustava in posebna deželna zakonodaja.

Vsi poklicni sodniki so imenovani za nedoločen čas in se upokojijo na koncu meseca, v katerem dopolnijo 65 let.

V skladu s členoma 87 in 88 zvezne ustave so sodniki neodvisni zastopniki države pri razlagi zakonodaje in odločanju v zadevah. Ta neodvisnost pomeni, da sodnikov ne zavezujejo navodila (materialna neodvisnost) in da jih ni mogoče odstaviti s položaja ali premestiti na drug položaj (osebna neodvisnost).

Sodnike zavezuje samo zakon, odločajo pa na podlagi lastnih pravnih prepričanj. Ne zavezujejo jih niti predhodne odločitve drugih sodišč o podobnih pravnih vprašanjih (precedensi).

Poleg tega, da se upokojijo, ko dosežejo predpisano starost, je sodnike mogoče odstaviti s položaja, premestiti na drug položaj ali prisilno upokojiti samo v okoliščinah in na način, ki so predpisani z zakonodajo, ter na podlagi formalne sodne odločbe (člen 88 zvezne ustave).

Sodniki lahko posebni položaj v skladu z ustavo uveljavljajo samo pri opravljanju sodniške funkcije (pri opravljanju vseh sodnih nalog, dodeljenih v skladu z zakonodajo ali v okviru sistema delitve primerov), ne pa na področju upravnih zadev sodišča, ki jih prav tako izvajajo sodniki. Izjema velja za upravne zadeve sodstva, ki se obravnavajo v zbornicah ali komisijah (npr. dodelitev sodnih primerov, predloge za imenovanja). V drugih primerih morajo upoštevati navodila nadrejenih. S fiksno dodelitvijo sodnih nalog se zagotavlja ustavna pravica do zakonitega sodnika.

Vloga in pristojnosti

Sodniki so pristojni za **odločanje v civilnih in kazenskih zadevah**. V upravnih in ustavnopravnih zadevah delujejo kot **nadzorniki uprave in varuhi ustave**.

Pravna odgovornost

Disciplinsko sodišče: sodniki, ki krivdno kršijo poklicne in etične dolžnosti, se zagovarjajo pred disciplinskim sodiščem. Za sodnike rednih sodišč se disciplinsko sodišče ustanovi v okviru višjega deželnega sodišča ali vrhovnega sodišča, sestavljajo pa ga samo sodniki. Disciplinsko sodišče je pristojno tudi za kršitve državnih tožilcev. Isti disciplinski predpisi se, z nekaj izjemami, uporabljajo za sodnike zveznih upravnih sodišč. Nasprotno so disciplinska pravila za sodnike deželnih upravnih sodišč določena v zadevni deželni zakonodaji.

Kazensko sodišče: sodniki (in državni tožilci), ki pri krivdni kršitvi poklicnih dolžnosti zgrešijo tudi kaznivo dejanje, se zagovarjajo pred kazenskim sodiščem (če na primer zlorabijo uradni položaj).

Civilno sodišče: stranke, ki so utpele škodo zaradi protipravnega in krivdnega ravnanja sodnika (ali državnega tožilca), lahko zahtevajo za navedeno škodo uveljavljajo zoper državo. Država lahko od sodnika (ali državnega tožilca) zahteva povrnitev stroškov v primeru naklepnega dejanja ali hude malomarnosti.

2. Državni tožilci

Organizacijska struktura

Hierarhična organizacija državnega tožilstva je na splošno enaka organizaciji sodišč.

Vsako od 16 prvostopenjskih sodišč, pristojnih za kazenske zadeve, ima državno tožilstvo. Poleg tega je vzpostavljeno državno tožilstvo za boj proti gospodarskemu kriminalu in korupciji (*Wirtschafts- und Korruptionsstaatsanwaltschaft*), pristojno za celotno Avstrijo. Na vsakem višjem deželnem sodišču je višje državno tožilstvo, na vrhovnem sodišču pa generalno državno tožilstvo. Višja državna tožilstva in generalno državno tožilstvo so neposredno podrejena zveznemu ministru za pravosodje.

Izobraževanje in imenovanje državnih tožilcev

Izobraževanje državnih tožilcev poteka enako kot izobraževanje poklicnih sodnikov rednih sodišč.

Za državnega tožilca so lahko imenovane samo osebe, ki izpolnjujejo tudi zahteve za imenovanje na položaj sodnika.

Razpisi za prosta stalna delovna mesta državnih tožilcev morajo biti javni, enako kot za sodniška delovna mesta. Pravico do imenovanja državnih tožilcev ima zvezni predsednik, ki pa – enako kot pri sodnikih – pristojnost za imenovanje na večino stalnih delovnih mest državnih tožilcev prenese na zveznega ministra za pravosodje.

Položaj državnih tožilcev

Državna tožilstva so ločeni – **ne pa neodvisni** – pravosodni organi. Imajo hierarhično strukturo ter jih zavezujejo navodila višjih državnih tožilstev in nazadnje zveznega ministra za pravosodje.

Pravica do dajanja navodil je natančno urejena v zakonskih predpisih. Navodila višjega državnega tožilstva ali zveznega ministra za pravosodje so lahko samo pisna, priložena pa ji mora biti utemeljitev. Prejeta navodila je tudi treba vpisati v spis kazenske zadeve. Zvezni minister se mora pred izdajo navodil posvetovati s svetovalnim svetom za navodila (*Weisungsrat*). Zvezni minister za pravosodje ima ministrsko odgovornost in je odgovoren parlamentu ter mu mora zagotoviti informacije.

Uslužbenci posameznih državnih tožilstev morajo upoštevati navodila direktorja tožilstva. Če menijo, da so navodila v nasprotju z zakonom, lahko zahtevajo pisna navodila, lahko pa tudi zaprosijo za razrešitev z zadevne kazenske zadeve.

Vloga in pristojnosti

Državna tožilstva so posebni **organi, ločeni od sodišč**. Njihova naloga je **varovanje javnega interesa v kazenskem pravosodju**. To vključuje vodenje kazenskega **preiskovalnega postopka**. Odgovorna so tudi za vlaganje in zastopanje obtožnice v kazenskem postopku. Zato se imenujejo tudi **obtožni organi**.

Državni tožilci so pristojni za **vlaganje in zastopanje obtožnice** pred deželnimi in okrožnimi sodišči znotraj zadevnega deželnega sodnega okrožja. **Okrožni tožilci** praviloma zastopajo obtožnico pred okrožnimi sodišči. To so uradniki s posebnim strokovnim znanjem, ne potrebujejo pa univerzitetne diplome.

Poseben položaj ima državno tožilstvo za boj proti gospodarskemu kriminalu in korupciji, ki je na ravni države pristojno predvsem za zlorabe uradnega položaja javnih uslužbencev in gospodarska kazniva dejanja, pri katerih zneski presegajo 5 000 000 EUR. Pristojno je tudi za finančna kazniva dejanja, pri katerih zneski presegajo 5 000 000 EUR, kvalificirana kazniva dejanja goljufije na področju socialne varnosti, kvalificirana goljufiva kazniva dejanja v zvezi s stečajem (*kridaträchtiges Verhalten*) in med drugim kršitve zakona o delniških družbah ali zakona o družbah z omejeno odgovornostjo v ustrezno velikih podjetjih (z osnovnim kapitalom vsaj 5 000 000 EUR ali več kot 2 000 zaposlenimi).

Višja državna tožilstva so hierarhično nad državnimi tožilstvi in delujejo na višjih deželnih sodiščih na Dunaju, v Gradcu, Linzu in Innsbrucku. Poleg **zastopanja obtožnic pred višjimi deželnimi sodišči**, so pristojna tudi za **nadzor nad vsemi državnimi tožilstvi v okrožju** in so neposredno podrejena zveznemu ministru za pravosodje.

Generalno državno tožilstvo, ustanovljeno pri vrhovnem sodišču, ima poseben položaj. **Odgovorno je neposredno zveznemu ministru za pravosodje** in ni pristojno za dajanje navodil državnim tožilstvom in višjim državnim tožilstvom. Prav tako ne zastopa obtožnic, temveč je pristojno za **zagotavljanje podpore vrhovnemu sodišču**. Pooblaščen je predvsem za vlaganje ničnostnih pritožb za zagotovitev spoštovanja prava v kazenskih zadevah, v katerih stranke nimajo (nadaljnjih) pravnih sredstev. Generalno državno tožilstvo ima torej pomembno vlogo pri zagotavljanju **enotnosti prava in pravne varnosti** v kazenskih zadevah.

Pravna odgovornost

Disciplinska, kazenskopravna in civilnopravna odgovornost državnih tožilcev je urejena enako kot pri sodnikih rednih sodišč.

3. Sodni referenti

Organizacijska struktura

Sodni referenti (*Diplomrechtspfleger*innen*) so nepogrešljiv del pravosodnega sistema v Avstriji. Danes več kot 700 sodnih referentov sprejme več kot 80 % vseh prvostopenjskih sodnih odločb v civilnopravnih zadevah.

Izobraževanje sodnih referentov

Za sodnega referenta se lahko začnejo usposabljati le osebe, ki so opravile izpit ob zaključku šolanja in pridobile poklicno kvalifikacijo. Usposabljanje traja nadaljnja tri leta in zajema sodno delo, vključno s pripravo odločitev na zadevnem delovnem področju, udeležbo na splošnem usposabljanju in posebnem usposabljanju za področje dela ter uspešno opravljanje zadevnih izpitov. Ko kandidat opravi izpit za sodnega referenta in če so izpolnjene druge zahteve iz člena 3 zakona o sodnih referentih (*Rechtspflegergesetz*), mu zvezni minister za pravosodje izda diplomu. V diplomi mora biti navedeno delovno področje. Ko kandidat za sodnega referenta prejme to diplomu, lahko na zveznem ozemlju opravlja sodne naloge, ki spadajo na njegovo delovno področje, in torej dela kot sodni referent.

Predsednik višjega deželnega sodišča mora potem določiti, na katerem sodišču in po potrebi tudi kako dolgo bo zadevni sodni uradnik zaposlen kot sodni referent. Na sodišču, ki ga določi predsedujoči sodnik, vodstveni organ (predsednik ali predstojnik sodišča) dodeli sodnega referenta oddelku sodišča, ki ga vodi sodnik (po potrebi tudi več oddelkom sodišča).

Položaj sodnih referentov

Sodni referenti so posebej izobraženi sodni uradniki, na katere se v skladu z avstrijsko zvezno ustavo (členom 87(a)) in zakonom o sodnih referentih lahko prenese opravljanje točno opredeljenih nalog prvostopenjskega sodstva v civilnopravnih zadevah. V tej funkciji jih zavezujejo samo navodila sodnikov, ki so

pristojni za zadevo v skladu z delitvijo sodnih nalog. Sodniki si lahko kadar koli pridržijo obravnavanje zadeve ali jo prevzamejo. Sklepi sodnih referentov se lahko izpodbijajo enako kot odločitve sodnikov.

Sodni referenti v praksi večinoma delujejo neodvisno. Navodila sodnikov so običajno zelo redka.

Vloga in pristojnosti

Sodni referenti so imenovani na naslednjih delovnih področjih:

zadeve v civilnem postopku, postopku izvršbe ali postopku zaradi insolventnosti (postopki za poravnavo dolgov);

zadeve v nepravdnem postopku;

zemljiškoknjižne zadeve in zadeve, povezane z ladijskim registrom;

zadeve, povezane s sodnim registrom.

Za vsako od teh delovnih področij sta potrebni posebno usposabljanje in posebno imenovanje za sodnega referenta na zadevnem delovnem področju.

Razmejitev pristojnosti med sodniki in sodnimi referenti

Področje pristojnosti sodnega referenta ne zajema vseh nalog in odločitev na navedenih delovnih področjih. Naloge na področju pristojnosti sodnega referenta so natančno določene v zakonu o sodnih referentih, pri čemer se obseg področja pristojnosti med posameznimi delovnimi področji razlikuje.

Zakon o sodnih referentih določa področja pristojnosti za posamezna delovna področja, ki referentom dodeljujejo posebne odgovornosti (npr. področje pristojnosti v zadevah zaradi insolventnosti zajema stečajne postopke pred okrožnimi sodišči). Seveda so določene odgovornosti pridržane za sodnike.

Poleg tega vsako področje pristojnosti med drugim zajema izvajanje postopkov za plačilni nalog, potrjevanje pravnega učinka in izvršljivosti sodnih odločb na zadevnem delovnem področju, odločitve o vlogah za pravno pomoč v postopku pred sodnim referentom ter opravljanje uradnih funkcij na podlagi zaprosila za pravno pomoč domačega sodišča ali domačega organa.

4. Odvetniki

Splošno

Odvetniki so usposobljeni in pooblaščen za zastopanje strank v vseh sodnih in izvensodnih postopkih v vseh zadevah javnega in zasebnega prava pred vsemi sodišči in državnimi organi Avstrije.

Za opravljanje odvetniškega poklica v Avstriji ni potrebno uradno imenovanje, treba pa je izpolnjevati spodaj navedene pogoje.

Temeljna pravna podlaga so zakon o odvetništvu (*Rechtsanwaltsordnung – RAO*, Cesarski uradni list (RGBl.) št. 96/1896; disciplinski statut za odvetnike in odvetniške pripravnike (*Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwärter – DST*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 474/1990); zvezni zakon o odvetniških tarifah (*Bundesgesetz über den Rechtsanwaltsstarif – RATH*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 189/1969); zakon o odvetniškem izpitu (*Rechtsanwaltsprüfungsgesetz – RAPG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 556/1985) in zvezni zakon o svobodi opravljanja storitev in svoboda do ustanavljanja evropskih odvetnikov ter opravljanju pravnih storitev s strani mednarodno aktivnih odvetnikov v Avstriji (*Bundesgesetz über den freien Dienstleistungsverkehr und die Niederlassung von europäischen Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälten sowie die Erbringung von Rechtsdienstleistungen durch international tätige Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte in Österreich – EIRAG*, Zvezni uradni list (BGBl.) I št. 27/2000).

Pogoji za opravljanje poklica

Kdor želi opravljati odvetniški poklic, mora po končanem študiju avstrijskega prava dokazati, da je skupno vsaj pet let opravljal pravniško službo, od tega vsaj sedem mesecev na sodišču ali državnem tožilstvu in tri leta v avstrijski odvetniški pisarni kot odvetniški kandidat.

Odvetniški izpit, ki je pogoj za opravljanje poklica, je mogoče opravljati po treh letih praktičnega dela, od tega najmanj sedem mesecev na sodišču in najmanj dve leti v odvetniški pisarni. Pred opravljanjem izpita se morajo odvetniški kandidati udeležiti tudi obveznih programov usposabljanja, ki jih predpiše odvetniška zbornica.

Tisti, ki izpolnjujejo pogoje, se lahko vpišejo v imenik odvetnikov odvetniške zbornice, na območju katere bodo opravljali odvetniški poklic.

V nekaterih okoliščinah lahko tudi tuji odvetniki, ki so državljani države članice Evropske unije, druge države pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ali Švice:

v Avstriji začasno opravljajo odvetniško dejavnost;

(po opravljenem strokovnem izpitu) zaprosijo za vpis v imenik odvetnikov pristojne odvetniške zbornice ali

brez predhodno opravljenega strokovnega izpita v Avstriji začnejo takoj opravljati odvetniško dejavnost pod poklicnim nazivom iz svoje matične države, po triletnem „učinkovitem in rednem“ opravljanju poklicne dejavnosti v Avstriji pa se popolnoma vključijo v avstrijsko odvetništvo.

V nekaterih okoliščinah lahko v Avstriji posamezne, natančno določene odvetniške dejavnosti začasno opravlja tudi član odvetniške zbornice države članice Sporazuma GATS.

Pravna odgovornost

Odvetniki, ki kršijo poklicne dolžnosti ali škodijo stanovskemu ugledu, se zagovarjajo pred disciplinskim svetom, ki ga izvoli lokalna odvetniška zbornica.

Najvišja kazen, ki jo lahko izreče disciplinski svet, je izbris zadevne osebe iz imenika odvetnikov. Na drugi stopnji odločajo štiričlanski senati vrhovnega sodišča, ki jih sestavljata po dva sodnika vrhovnega sodišča in po dva odvetnika.

Poleg tega so odvetniki seveda tudi kazensko in civilnopravno odgovorni.

Odvetniška zbornica, državna odvetniška zbornica Avstrije

Vsi odvetniki zvezne dežele, vpisani v imenik te dežele, sestavljajo odvetniško zbornico (*Rechtsanwaltskammer*). Odvetniške zbornice so subjekti javnega prava in samostojni samoupravni organi.

Na zvezni ravni interese avstrijskih odvetnikov na splošno zastopa državna odvetniška zbornica Avstrije (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*).

Sestavljena je iz devetih avstrijskih odvetniških zbornic, njena skupščina pa iz predstavnikov odvetniških zbornic (<http://www.rechtsanwaelte.at/>).

5. Notarji

Splošno

Notarji kot neodvisna in nepristranska institucija preventivnega pravosodja zagotavljajo storitve osebam, ki potrebujejo pravno pomoč pri urejanju civilnopravnih razmerij.

Njihovi glavni nalogi sta sodelovanje pri pravnih postopkih in pravna pomoč javnosti. Sestavljajo javne listine, prevzemajo tuje premoženje v hrambo, sestavljajo zasebne listine in zastopajo stranke, predvsem v nepravdnih zadevah. Poleg tega delujejo tudi kot pooblaščenici sodišča v nepravdnih postopkih. Kot „sodni komisarji“ zlasti svetujejo pri vodenju zapuščinskih postopkov.

Zagotavljajo, da se pokojnikovo premoženje zavaruje in da ga podedujejo upravičeni dediči. Pri tem delu je potrebno temeljito poznavanje dednega prava in nepravdnega postopka, zato ljudje tudi pogosto obiščejo notarje, da jim pomagajo pri sestavljanju oporok ter jim svetujejo na splošno in jih zastopajo v zapuščinskih zadevah.

Notarji opravljajo javno službo, vendar niso javni uslužbenci. Nosijo poslovno tveganje, povezano z vodenjem pisarne, vendar ne vodijo podjetja. Njihova dejavnost je podobna svobodnemu poklicu, kot sodni komisarji pa so sodni uradniki. Notarska dejavnost je glavni poklic in ga ni mogoče opravljati hkrati z odvetniškim poklicem.

Število notarskih mest in sedeže notariatsov lahko z uredbo spremeni zvezni minister za pravosodje. V Avstriji je trenutno (aprila 2023) 536 notarskih mest. Vsebinska pravna podlaga za to dejavnost so notarski zakonik (*Notariatsordnung – NO*, Cesarski uradni list (RGBl.) št. 75/1871; zakon o notarskih listinah (*Notariatsaktsgesetz*, Cesarski uradni list (RGBl.) št. 76/1871; zakon o notarskih tarifah (*Notariatstarifgesetz – NTG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 576/1973; zakon o notarskem izpitu (*Notariatsprüfungsgesetz – NPG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 522/1987; zakon o sodnih komisarijih (*Gerichtskommissärsgesetz – GKG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 343/1970; in zakon o tarifah sodnih komisarijev (*Gerichtskommissionstarifgesetz – GKTG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 108/1971).

Usposabljanje

Kdor bi po končanem študiju prava (avstrijskega prava) rad postal notar, se mora zaposliti pri notarju, ki ga vpiše v imenik notarskih kandidatov.

Vpis v imenik notarskih kandidatov, ki ga vodi pristojna notarska zbornica, je dopusten le, če je zadevni kandidat opravil sedemmesečno sodno prakso kot delavec v pravni stroki na sodišču ali državnemu tožilstvu in pri prvem vpisu v imenik kandidatov še ni dopolnil 35 let.

Pred opravljanjem notarskega izpita se morajo notarski kandidati udeležiti obveznih usposabljanj, ki jih predpiše notarska zbornica.

Notarski izpit se opravlja v dveh delih:

Notarski kandidat lahko prvi del izpita opravlja po 18 mesecih kandidature, opraviti pa ga mora najpozneje do konca petega leta kandidature, sicer se izbriše iz imenika notarskih kandidatov.

Drugi del lahko opravlja po vsaj enem dodatnem letu prakse, ki jo opravi kot notarski kandidat. Drugi del notarskega izpita mora opraviti najpozneje do izteka desetletne kandidature, sicer se njegovo ime izbriše iz imenika notarskih kandidatov.

Imenovanje

Za imenovanje na nova ali prosta notarska mesta je potreben javni razpis. Zakon (člen 6 notarskega zakonika) od kandidatov za notarsko mesto med drugim zahteva, da:

so državljani države članice EU ali EGP ali Švice;

so uspešno končali študij avstrijskega prava;

so opravili notarski izpit in

lahko dokažejo sedemletno opravljanje pravniškega poklica, od tega vsaj tri leta kot notarski kandidat po opravljenem notarskem izpitu.

Vendar kandidati, ki izpolnjujejo te osnovne pogoje, še niso upravičeni do imenovanja za notarja. Krajevno pristojna notarska zbornica in nadalje kadrovska odbora pristojnega deželnega sodišča in višjega deželnega sodišča kandidate v postopku imenovanja strokovno ocenijo in razvrstijo, pri čemer je odločilnega pomena trajanje opravljanja prakse. Notarska zbornica in kadrovska odbora zveznemu ministru predlagajo po tri kandidate. Čeprav ministru teh predlogov ni treba upoštevati, v praksi imenuje le predlagane kandidate.

Notarji lahko notarsko dejavnost opravljajo do 31. januarja koledarskega leta, ki sledi letu, v katerem dopolnijo 70 let. Uradna premestitev notarja na drugo notarsko mesto ni dopustna.

Nadzor nad notarji; pravna odgovornost

Notarji so kot sestavljavci javnih listin in kot sodni komisarji zaradi svojih nalog pod posebnim nadzorom. Za nadzor nad notarji so pristojni zvezni minister za pravosodje, pravosodna uprava in neposredno notarske zbornice.

Za notarje velja posebno disciplinsko pravo. Disciplinske kršitve na prvi stopnji kaznuje višje deželno sodišče kot disciplinsko sodišče za notarje, na drugi stopnji pa vrhovno sodišče kot disciplinsko sodišče za notarje. Med člani vsakega senata, ki obravnava zadevo, morajo biti tudi notarji. Najvišja kazen, ki jo lahko izreče disciplinsko sodišče, je razrešitev s funkcije. Kazni za upravne prekrške izreka notarska zbornica.

Poleg disciplinske odgovornosti so notarji seveda odgovorni tudi kazensko in civilnopravno.

Kadar notarji delujejo kot sodni komisarji, se v kazenskopravnem smislu štejejo za javne uslužbenke in so torej odgovorni za poklicno malomarnost, ki vključuje predvsem zlorabo uradnega položaja. Njihova civilnopravna odgovornost je urejena različno. Če delujejo kot sodni komisarji, velja zanje enaka odgovornost kot za sodnike in državne tožilce. Stranke tako ne morejo zahtevati odškodnine neposredno od njih, temveč morajo odškodninske zahtevke nasloviti na državo. Država lahko zahteva povrnitev stroškov v primeru naklepnih dejanj ali hude malomarnosti. Kadar notarji ne delujejo kot sodni komisarji, so civilnopravno neposredno odgovorni strankam.

Notarski kolegiji, državna notarska zbornica Avstrije

Notarji, ki opravljajo dejavnost v posamezni zvezni deželi ali so vpisani v imenik notarskih kandidatov te zvezne dežele, so člani notarskega kolegija. Zvezne dežele Dunaj, Spodnja Avstrija in Gradiščanska imajo skupni kolegij, prav tako tudi zvezni deželi Tirolska in Predarlška.

Naloga kolegija je varovati čast in dostojanstvo ter zastopati interese notarskega poklica.

Vsak notarski kolegij mora izmed svojih članov izvoliti notarsko zbornico. Sestavljajo jo predsednik, ki je notar, in šest drugih notarjev (na Dunaju dvanajst) ter trije notarski kandidati (na Dunaju šest) kot člani.

Državno notarsko zbornico Avstrije ([Österreichische Notariatskammer](#)) sestavljajo deželne notarske zbornice. Državna notarska zbornica Avstrije je pooblaščenca za zastopanje notarjev ter varovanje njihovih pravic in interesov v zvezi z vprašanji, ki zadevajo avstrijske notarje kot skupino, ali vprašanji, katerih področje je širše od posamezne notarske zbornice.

Sorodne povezave

[Pravniški poklici – Avstrija](#)

Zadnja posodobitev: 26/10/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevedi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Poljska

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Poljskem.

Tožilci

Organizacija

Struktura, opisana v nadaljevanju, se nanaša na službo državnega tožilstva in druge pristojne oddelke na podlagi zakona z dne 9. oktobra 2009.

Službo državnega tožilstva na Poljskem sestavljajo:

generalni tožilec;

tožilci v rednih enotah državnega tožilstva in vojaški tožilci, odgovorni generalnemu tožilcu;

tožilci Inštituta narodnega spomina in Komisije za pregon kaznivih dejanj zoper poljski narod.

Generalni tožilec ima najvišji položaj v službi državnega tožilstva, imenuje pa ga predsednik Poljske s seznama kandidatov, ki jih predlagata nacionalni sodni svet in nacionalni svet državnih tožilcev. Generalni tožilec predsedniku vlade predloži letna poročila o tožilskih dejavnostih. Redne in vojaške tožilce imenuje generalni tožilec s seznama kandidatov, ki jih predlaga nacionalni svet državnih tožilcev.

Redne enote državnega tožilstva so razdeljene na **štiri ravni**:

generalno tožilstvo;

pritožbeno tožilstvo;

regionalno tožilstvo;

okrožno tožilstvo.

Vojaške enote državnega tožilstva delujejo na treh ravneh:

urad višjega vojaškega tožilstva;

okrožni uradi vojaškega tožilstva;

garnizijski uradi vojaškega tožilstva;

Državni tožilci Inštituta narodnega spomina in Komisije za pregon kaznivih dejanj zoper poljski narod delujejo v naslednjih organizacijskih enotah:

komisija za pregon kaznivih dejanj zoper poljski narod;

oddelki komisije za pregon kaznivih dejanj zoper poljski narod;

urad za preverjanje;

oddelki urada za preverjanje.

Poljsko pravo razlikuje med državnimi tožilci, ki jih imenuje generalni tožilec, in zasebnimi tožilci, ki delujejo kot stranke v kazenskem postopku in ki po pravih postopka lahko pomagajo državnim tožilcem pri njihovem delu.

Poljsko pravo omogoča različna poklicna združenja. To so na primer nacionalni svet državnih tožilcev v okviru generalnega tožilstva ter skupščine in odbori pri pritožbenih tožilstvih. Narava teh organov je sicer strogo notranja in organizacijska, zato nimajo spletnih mest in ne ponujajo elektronskih storitev.

Podrobnejše informacije o državnem tožilstvu Poljske so na voljo na spletnem mestu [generalnega državnega tožilstva](#).

Vloge in pristojnosti državnega tožilstva:

Med glavne naloge državnega tožilstva spadajo **uvajanje zakonov in nadzor nad pregonom v kazenskih zadevah**.

Naloge državnih tožilcev so zlasti:

izvedba predobravnavnih postopkov v kazenskih zadevah ali nadzor nad njimi;

delovanje v funkciji državnega tožilca na sodiščih;

začetek postopka v kazenskih in civilnih zadevah, vlaganje vlog in po potrebi sodelovanje v sodnem postopku v civilnih zadevah ter zadevah delovnega prava in prava socialne varnosti zaradi varstva vladavine prava, javnega interesa in premoženja ali pravic državljanov;

izvajanje zakonsko predpisanih ukrepov za zagotovitev pravilne in enotne uporabe prava;

preiskovanje kaznivih dejanj in izvajanje ukrepov za boj proti kaznivim dejanjem in njihovo preprečevanje;

zbiranje, obdelava in analiza podatkov v postopku, ki je bil opravljen ali nadzorovan v skladu z zakonom;

sodelovanje z državnimi organi za preprečevanje kaznivih dejanj in drugih kršitev zakonov;

sodelovanje v postopkih, ki jih mednarodne organizacije usklajujejo zaradi kazenskega pregona in za preprečevanje kaznivih dejanj.

Pravice in odgovornosti državnih tožilcev:

Državni tožilci morajo delovati v skladu z zakoni ter načelom nepristranskosti in enakega obravnavanja vseh državljanov. Ne glede na hierarhično organizacijo državnega tožilstva neodvisno opravljajo svoje naloge. Državni tožilci ne smejo biti politično aktivni ali sprejeti drugih zaposlitev in se morajo stalno strokovno izpopolnjevati.

Državni tožilci se ukvarjajo predvsem s kazenskimi zadevami. Občasno lahko sodelujejo tudi v civilnih zadevah, zlasti pri ugotavljanju očetovstva, prenehanju roditeljskih pravic ali poslovni nesposobnosti, ter v upravnih zadevah, ki navadno posegajo na področje nepremičninskega in gradbenega prava. V vsakem regionalnem tožilstvu deluje državni tožilec, ki je specializiran za področje mednarodnega sodelovanja v kazenskih zadevah.

Redna sodišča

Organizacija

Redna sodišča na Poljskem so:

okrožna sodišča;

regionalna sodišča;

pritožbena sodišča.

Redna sodišča sodijo (v primerih zunaj sodne pristojnosti upravnih sodišč, vojaških sodišč in vrhovnega sodišča) in opravljajo druge pravosodne naloge, ki jim jih nalaga zakon. Sodne odločbe skladno z zakonom nadzira vrhovno sodišče.

Okrožna sodišča imajo sodno pristojnost nad eno ali več občinami (v upravičenih primerih lahko v eni občini deluje več kot eno okrožno sodišče, npr. v velikih mestih).

Regionalno sodišče je sodišče za pritožbe zoper odločbe okrožnih sodišč, v posebnih primerih pa je tudi prvostopenjsko sodišče. Sodno pristojnost izvaja nad najmanj dvema okrožnima sodiščema (v svojem sodnem in upravnem okrožju).

Kadar se zadeva na prvi stopnji obravnava na regionalnem sodišču, se vse pritožbe obravnavajo na pritožbenem sodišču. Pritožbeno sodišče ima sodno pristojnost nad najmanj dvema regionalnima sodiščema (svojega območja pristojnosti kot pritožbeno sodišče).

Sodišču predseduje predsedujoči sodnik. Imenovan je za določen čas (štiri leta na okrožnih sodiščih ter šest let na regionalnih in pritožbenih sodiščih).

Pravniški poklici na sodiščih

Poljska redna sodišča sodijo (v zadevah zunaj sodne pristojnosti upravnih sodišč, vojaških sodišč in vrhovnega sodišča) in opravljajo druge pravosodne naloge, ki jim jih nalaga zakon. Sojenje je v pristojnosti sodnikov. Pravosodne naloge razen sojenja izvajajo sodni uradniki in višji sodni uradniki (lahko pa jih izvajajo tudi sodniki, če jih sodni uradniki ne morejo).

Sodniki

Poljsko pravo razlikuje med **poklicnimi sodniki** in **sodniki porotniki**.

Sodniki opravljajo naloge v zvezi s sojenjem. Predsednik republike jih na predlog nacionalnega sodnega sveta imenuje za nedoločen čas.

Sodniki so pri opravljanju svojih nalog neodvisni ter vezani le na ustavo in zakon.

Neodvisnost sodišč in sodnikov zagotavlja [nacionalni sodni svet](#), ki je ustavno telo.

Neodvisnost sodnikov je zagotovljena s sodno imuniteto in zajamčeno pravico do službenega položaja, kot sta zapisani v ustavi.

V primerih kršitve poklicnih dolžnosti se zoper sodnike uvedejo disciplinski ukrepi. Disciplinski ukrepi zoper sodnike se obravnavajo na sodiščih: na prvi stopnji na pritožbenih sodiščih, na drugi stopnji pa na vrhovnem sodišču.

Sodniki porotniki

Vloga sodnikov porotnikov pri sojenju je zapisana v poljski ustavi. Tudi sodniki porotniki so pri opravljanju svojih nalog neodvisni in so enako kot poklicni sodniki vezani le na ustavo in zakon. Pri reševanju zadev imajo sodniki porotniki enake pravice kot sodniki. Za razliko od sodnikov pa sodniki porotniki ne morejo predsedovati sojenju ali zasedanju ali (načeloma) ne morejo opravljati nalog zunaj sodnega postopka.

Pri civilnih in kazenskih postopkih obravnave praviloma potekajo v prisotnosti enega sodnika, tj. brez sodelovanja sodnikov porotnikov. Vendar zakoni, ki urejajo obe vrsti postopkov, določajo kategorije zadev, ki se lahko zaradi svojega družbenega pomena obravnavajo z vključitvijo sodnikov porotnikov.

Sodnike porotnike imenujejo občinski sveti, ki delujejo v okviru sodne pristojnosti ustreznih sodišč. Njihov mandat traja štiri leta.

Sodni uradniki

Sodni uradniki so zaposleni na okrožnih in regionalnih sodiščih, kjer izvajajo pravosodne naloge, ki jim jih nalagajo sodišča. Na svoje mesto so imenovani z dnem, ki je naveden na listini o imenovanju. Imenuje jih predsedujoči sodnik pritožbenega sodišča.

V civilnih postopkih sodni uradniki izvajajo pooblastila sodišča v okviru dodeljenih nalog, če zakon ne določa drugače. V postopkih v zvezi s kazenskimi zadevami, prekrški in davčnimi kaznivimi dejanji lahko sodni uradniki podajajo priporočila ter v primerih, ki so določeni z zakonom, sprejemajo odločitve in izdajajo sklepe.

V tem smislu so sodni uradniki sodno osebje s pooblastili za izvajanje pravosodnih nalog, ki deluje v imenu sodišč in v okviru podeljenih pristojnosti. V okviru svojih pristojnosti so sodni uradniki neodvisni, kar zadeva vsebino sodnih odločitev in sklepov, zapisanih v zakonu. Ta neodvisnost pomeni, da so njihove sodne dejavnosti organizacijsko in funkcionalno ločene od dejavnosti drugih organov, s čimer se zagotavlja, da sodni uradniki zakonsko določene naloge izvajajo neodvisno.

[Informativni list o sodnih uradnikih.](#) (374 Kb) [en](#)

Sodni pomočniki

Sodni pomočniki na sodišču izvajajo naloge za pripravo sodnih obravnav in zagotavljanje nemotenega notranjega delovanja sodišča (vključno s sojenjem in drugimi pravosodnimi nalogami). Kandidati so izbrani na natečaju.

[Informativni list o sodnih pomočnikih.](#) (374 Kb) [en](#)

Sodni tajniki

Sodni tajniki so zaposleni na vseh rednih sodiščih in izvajajo naloge upravne podpore sodiščem, razen tistih, ki so namenjene drugim poklicnim skupinam, npr. pišejo zapisnike zaslišanj, usmerjajo sodnike in organizirajo sodno tajništvo. Njihove pravice in obveznosti ter pogoji za zaposlitev so določeni z zakonom o sodnem osebju in s strani državnega tožilca. Kandidati so izbrani na natečaju.

[Informativni list o sodnem osebju.](#) (379 Kb) [en](#)

Organizacija pravniških poklicev

Odvetniki

Odvetniki na Poljskem zagotavljajo pravne storitve za zaščito državljskih pravic in svoboščin. Ponujajo pravno pomoč in pripravljajo pravna mnenja. Poleg tega zastopajo stranke v kazenskih, civilnih in družinskopravnih zadevah, zadevah, ki vključujejo mladoletnike, zadevah s področja delovnega prava in prava socialne varnosti ter v postopkih pred vrhovnim upravnim sodiščem.

Strokovna specializacija na Poljskem ni predpisana, kar pomeni, da se lahko odvetniki sami odločijo, za katero področje se bodo specializirali. Ker pa poljska zakonodaja zagotavlja državno svetovanje za finančno prikrajšane stranke, morajo biti odvetniki sposobni zagotavljati pravne storitve z različnih pravnih področij.

V državi deluje 24 **regionalnih odvetniških svetov** in en nacionalni **poljski odvetniški svet**. Ta stanovska združenja so odgovorna za zastopanje in zaščito poklicnih pravic odvetnikov, razvoj njihovih poklicnih spretnosti, usposabljanje pripravnikov ter določanje, spodbujanje in uveljavljanje pravil poklicnega ravnanja.

Pravne zbirke podatkov

Za več informacij glej spletno mesto [poljskega odvetniškega sveta](#).

Pravni svetovalci

Pravni svetovalci ponujajo pravne storitve gospodarskim družbam, drugim podjetjem, organizacijskim enotam in fizičnim osebam. Ponujajo pravno pomoč in pripravljajo pravna mnenja. Za razliko od odvetnikov so lahko uslužbenci drugih strank. Od 1. julija 2015 odvetniki in pravni svetovalci uživajo iste procesne pravice; pravni svetovalci lahko svetujejo obrambi v kazenskih postopkih, razen če so uslužbenci drugih strank. Sodelujejo lahko tudi v zadevah, ki se nanašajo na prekrške, in svetujejo obrambi v disciplinskem postopku.

Stanovsko združenje pravnih svetovalcev sestavlja 19 **regionalnih zbornic pravnih svetovalcev** in **nacionalna zbornica pravnih svetovalcev**, ki deluje na nacionalni ravni. Ta stanovska združenja so odgovorna za zastopanje in zaščito poklicnih pravic pravnih svetovalcev, razvoj njihovih poklicnih spretnosti, usposabljanje pripravnikov ter določanje, spodbujanje in uveljavljanje pravil poklicnega ravnanja.

Pravne zbirke podatkov

Za več informacij glej spletno mesto [nacionalne zbornice pravnih svetovalcev](#).

Notarji

Organizacija

Minister za pravosodje imenuje notarje na prosta notarska mesta na podlagi prijave zadevnih oseb in po posvetovanju s svetom pristojne notarske zbornice. Prav tako ima pravico razrešiti notarje.

Minister za pravosodje vodi tudi register notarskih pisarn in določi najvišje cene za opravljanje notarskih storitev.

Notarji so povezani v stanovsko združenje, ki ga sestavlja 11 **notarskih zbornic** in **nacionalna notarska zbornica**.

Vloga in pristojnosti

Notarji so imenovani za izvajanje pravnih poslov, pri katerih je potrebna notarska listina (npr. prenosi premoženjskih razmerij) ali kadar se stranke same tako odločijo.

Notarski poklic je poklic, ki uživa javno zaupanje. Kot osebe, ki delujejo v imenu države in pri tem uživajo javno zaupanje, morajo notarji zagotavljati varnost nepremičninskih poslov.

Notarji izvajajo naslednje notarske naloge: sestavljajo notarske listine, potrdila o dedovanju in druga potrdila, izjave o pologih, zapisnike, sestavljajo pritožbe glede zadolžnic in čekov, shranjujejo gotovino, varščine, dokumente in podatke na medijih za shranjevanje podatkov, izvajajo vpise v dokumente ter izdelujejo kopije in izpiske iz dokumentov, pripravljajo osnutke listin, izjav in drugih dokumentov na zahtevo strank in izvajajo druge dejavnosti na podlagi posebnih določb.

Notarske storitve, ki jih skladno z zakonom izvede notar, se štejejo za uradne dokumente.

Notarji izvajajo svojo dejavnost v posameznih notarskih pisarnah. Posamezen notar lahko deluje samo v eni pisarni, več notarjev pa lahko skupaj deluje v eni pisarni skladno z zakoni, ki urejajo civilnopravna partnerstva. V tem primeru sicer vsak notar izvaja svoje naloge v lastnem imenu in prevzema odgovornost za pravne posle, ki jih je izvedel.

Pravne zbirke podatkov

Za več informacij glej spletno mesto [🇵🇱 nacionalne notarske zbornice](#) (ni na voljo v angleščini).

Drugi pravniški poklici

Poljsko pravo predvideva naslednji pravniški poklic: **sodni izvršitelj**.

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji so po poljskem pravu sodni uradniki, ki opravljajo izvršbe. Imajo tudi status javnih uslužbencev, saj jim že ta status zagotavlja ustrezno legitimnost za naloge, ki jih izvajajo in ki pomembno vplivajo na državljanske pravice in svoboščine. Med te naloge spadajo predvsem prisilni ukrepi, ki so potrebni za izvršitev sodnih odločb, ter uresničevanje ustavne pravice do poštenega sojenja.

Med pooblastila sodnih izvršiteljev spada tudi izvajanje izvršilnih postopkov v civilnih zadevah.

Sodne izvršitelje imenuje minister za pravosodje s seznama kandidatov, ki morajo izpolnjevati zahteve iz zakona o sodnih izvršiteljih in izvršbah. Imeti morajo pravno diplomu, zaključeno pripravništvo, opravljen izpit za sodnega izvršitelja in zaključeno najmanj dveletno poskusno obdobje na mestu pomočnika sodnega izvršitelja.

Nadzor nad sodnimi izvršitelji izvajajo minister za pravosodje, predsedujoči sodniki na sodiščih, kjer so sodni izvršitelji zaposleni, in združenja sodnih izvršiteljev, tj. **nacionalni svet sodnih izvršiteljev** in **sveti zbornic sodnih izvršiteljev**.

Glej spletno mesto [🇵🇱 ministrstva za pravosodje](#) in [🇵🇱 nacionalnega sveta sodnih izvršiteljev](#).

Organizacije, ki ponujajo brezplačne pravne storitve

Na Poljskem je veliko organizacij, ki ponujajo brezplačne pravne storitve. Med drugim so to:

organizacija „**Modra črta**“, ki deluje pod okriljem ministrstva za družino, delo in socialno politiko s ciljem boja proti nasilju v družini. Za več informacij glej spletno mesto organizacije [🇵🇱 Modra črta](#); telefon: +48 226687000;

brezplačne pravne storitve zagotavlja tudi **Pravna klinika**, ki jo vodijo študentje, povezani v združenja na pravnih fakultetah vseh glavnih poljskih univerz.

Zadnja posodobitev: 29/11/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Portugalska

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Portugalskem.

Sodniki splošnih sodišč ter sodniki upravnih in davčnih sodišč

Kot določa portugalska ustava, sodniki sestavljajo neodvisen organ – sodišča.

Sodniki sodijo v imenu ljudstva, pri čemer so vezani samo na zakon.

Status sodnikov splošnih sodišč urejata ustava in statut sodnikov splošnih sodišč (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). Skladno s hierarhijo posameznih sodišč obstajajo tri vrste sodnikov splošnih sodišč:

sodniki na vrhovnem sodišču (*Supremo Tribunal de Justiça*), ki se imenujejo *Conselheiros*;

sodniki na pritožbenih sodiščih (*Tribunais das Relações*), ki se imenujejo *Desembargadores*;

sodniki prvostopenjskih sodišč na prvostopenjskih sodiščih, ki se imenujejo *Juízes de Direito*.

Status sodnikov upravnih in davčnih sodišč urejajo ustava, statut upravnih in davčnih sodišč (*Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) ter, na subsidiarni osnovi, statut sodnikov splošnih sodišč. Skladno s hierarhijo posameznih sodišč obstajajo tri vrste sodnikov upravnih in davčnih sodišč:

sodniki na vrhovnem upravnem sodišču (*Supremo Tribunal Administrativo*), ki se imenujejo *Conselheiros*;

sodniki na osrednjih upravnih sodiščih, ki se imenujejo *Desembargadores*;

sodniki na okrožnih upravnih sodiščih in davčnih sodiščih, ki se imenujejo *Juízes de Direito*.

Za opravljanje sodniškega poklica je treba opraviti tristopenjski postopek, ki obsega javni natečaj, teoretični in praktični program usposabljanja, ki se opravi na centru za pravosodne študije (*Centro de Estudos Judiciários*), ter pripravništvo. Kandidati, ki uspešno dokončajo vse tri stopnje, so imenovani za *Juízes de Direito*.

Sodniki se ves čas svoje kariere dodatno usposablajo.

Visoki sodni svet (*Conselho Superior da Magistratura*) izvaja redne preglede na prvostopenjskih sodiščih, visoki svet za upravna in davčna sodišča (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) pa na enak način pregleduje sodnike na teh sodiščih. Po vsakem pregledu so sodniki razvrščeni glede na poklicno uspešnost, možne ocene pa so zelo dobro, dobro z odliko, dobro, zadostno in nezadostno. Če je sodnik ocenjen z oceno „nezadostno“, je razrešen dolžnosti in uvede se preiskava, v kateri se oceni njegova primernost za delo.

Visoki sodni svet ter visoki svet za upravna in davčna sodišča sta pristojna za imenovanja, dodelitve, preместitve, napredovanja in sprejemanje disciplinskih ukrepov v zvezi s sodniki splošnih sodišč ter upravnih in davčnih sodišč.

Da se zagotovi neodvisnost in nepristranskost sodnikov, ustava določa, da sodniki, ki opravljajo svoj poklic, ne smejo opravljati nobenih drugih javnih ali zasebnih služb, razen neplačanega poučevanja ali znanstvenega raziskovanja na področju prava. Sodniki so lahko premeščeni, razrešeni, upokojeni ali odpuščeni samo v primerih, ki jih določa zakon; sodniki za svoje odločitve niso odgovorni, razen kadar zakon določa izjeme.

Več informacij je na voljo na naslednjih spletiščih: [🇵🇱 https://www.csm.org.pt/](https://www.csm.org.pt/) in [🇵🇱 https://www.cstaf.pt/](https://www.cstaf.pt/).

Tožilci na državnem tožilstvu (*Ministério Público*)

Tožilci na državnem tožilstvu zastopajo državo, izvajajo kazenski pregon in ščitijo demokratično vladavino prava ter zakonsko določene interese. Državni tožilci imajo lastni statut in avtonomijo, kot je določeno z zakonom.

Za opravljanje poklica državnega tožilca je treba uspešno opraviti javni natečaj, ki je sestavljen iz preizkusov znanj, ocene življenjepisa in psihološkega izbirnega preizkusa, ki se opravi na centru za pravosodne študije (*Centro de Estudos Judiciários*).

Kandidati, ki so sprejeti, so imenovani za pripravnike (*auditores de justiça*). Po uspešno opravljenem teoretičnem in praktičnem usposabljanju na centru za pravosodne študije so imenovani za pripravniške namestnike tožilcev.

Karierna struktura državnih tožilcev ima pet stopenj, ki so navedene po hierarhiji:

generalni tožilec (*Procurador-Geral da República*);

pomožni generalni tožilec (*Vice-Procurador-Geral da República*);

namestnik generalnega tožilca (*Procurador-Geral Adjunto*);

okrožni tožilec (*Procurador da República*);

namestnik okrožnega tožilca (*Procurador da República Adjunto*).

Urad generalnega tožilca (*Procuradoria-Geral da República*) je najvišji organ v državnem tožilstvu in predseduje mu generalni tožilec. Del tega urada so tudi visoki svet državnega tožilstva (*Conselho Superior do Ministério Público*), posvetovalni svet, uradni pravni svetovalci in podporne službe.

Visoki svet državnega tožilstva je pristojen za imenovanja, dodelitve, premestitve, napredovanja državnih tožilcev in sprejemanje disciplinskih ukrepov zoper njih.

Več informacij je na voljo na: <http://www.ministeriopublico.pt/>.

Odvetniki (*Advogados*)

Odvetniki so pravni strokovnjaki, ki svojim strankam, potem ko so enkrat registrirani pri odvetniški zbornici, zagotavljajo pravno zastopanje in pravno svetovanje, ki obsega razlago in uporabo pravnih pravil na zahtevo tretje stranke.

Za opravljanje odvetniškega poklica na Portugalskem je potreben vpis v register odvetniške zbornice (*Ordem dos Advogados*).

Za opravljanje odvetniškega poklica mora posameznik:

imeti portugalsko diplomu iz prava ali univerzitetno pravno izobrazbo s tuje univerze, če se šteje, da je ta enakovredna diplomu ali je bila priznana kot istostopenjska;

zaključiti 18-mesečno pripravništvo v dveh stopnjah usposabljanja: prva stopnja usposabljanja traja 6 mesecev, dodatna stopnja usposabljanja pa 12 mesecev;

opraviti pisni in ustni odvetniški izpit.

Tuji državljani, ki so diplomirali na Portugalskem, se lahko vpišejo v register odvetniške zbornice Portugalske enako kot portugalski državljani, če njihova matična država zagotavlja enake pravice portugalskim državljanom.

Odvetniki iz drugih držav članic EU, ki želijo stalno opravljati odvetniški poklic na Portugalskem pod poklicnim nazivom iz svoje matične države, se morajo vpisati v register odvetniške zbornice. V takšnih primerih lahko zastopajo stranko pred sodiščem le pod vodstvom odvetnika, ki je vpisan v register odvetniške zbornice. Če želijo opravljati odvetniški poklic na podlagi istih pravic in obveznosti kot portugalski odvetniki, se morajo vpisati v register odvetniške zbornice ter opraviti pisni in ustni izpit v portugalsčini.

Odvetniška zbornica kot javno združenje zastopa strokovnjake, ki opravljajo odvetniški poklic skladno s statutom združenja. Pristojna je za zagotavljanje dostopa do pravnega varstva, urejanje tega poklica in sprejemanje disciplinskih ukrepov zoper odvetnike in odvetniške pripravnike (edini organ s to pristojnostjo), zaščito socialne vloge, dostojanstva in ugleda odvetniškega poklica ter spodbujanje dostopa do znanja in uporabe prava.

Več informacij je na voljo na: <https://portal.oa.pt/>.

Pravni svetovalci (*Consultores Jurídicos*)

V portugalskem pravnem sistemu ni razlik med odvetniki in pravnimi svetovalci.

Pravni zastopniki (*Solicitadores*)

Pravni zastopniki so neodvisni strokovnjaki, ki strankam zagotavljajo pravno svetovanje in pravno zastopanje pred sodiščem, pri čemer morajo upoštevati omejitve iz statuta, ki ureja njihov poklic, in procesne zakonodaje. Lahko zastopajo stranke pred sodiščem, kadar ni obvezno, da stranko zastopa odvetnik (*advogado*).

Pravni zastopniki lahko tudi pravno zastopajo državljane in podjetja v zunajsodnih zadevah, na primer pred davčno upravo, pri notarju, v sodni pisarni in pred organi javne uprave.

Za opravljanje odvetniškega poklica mora posameznik:

imeti uradno priznano diplomu iz prava in ne sme biti vpisan v register odvetniške zbornice ali imeti uradno priznano diplomu iz študija za pravne zastopnike.

Tuji državljani drugih držav članic EU morajo imeti univerzitetne in strokovne kvalifikacije, ki jih za izvajanje tega poklica zahteva zakon v njihovi matični državi;

opraviti pripravništvo, ki traja od 12 do 18 mesecev;

uspešno končati pripravništvo s potrdilom mentorja in centra za pripravništvo ter opraviti nacionalni izpit v skladu z ustreznimi pravili.

Strokovnjaki iz drugih držav članic EU ali Evropskega gospodarskega prostora so vpisani v register kolegija pravnih zastopnikov (*Colégio dos Solicitadores*) skladno z zakonom št. 9/2009 z dne 4. marca 2009, kakor je bil spremenjen.

Zbornica pravnih zastopnikov in izvršiteljev (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução*, OSAE) je javno združenje, ki zastopa te pravne strokovnjake. Med drugim je pristojna za izvajanje disciplinskih pooblastil nad svojimi člani in pripravo mnenj o osnutkih zakonodaje v zvezi s svojimi pristojnostmi.

Več informacij je na voljo na: <http://www.osae.pt/>.

Izvršitelji (*Agentes de execução*)

Izvršitelji so strokovnjaki s pooblastili na nacionalni ravni za opravljanje izvršb v civilnih zadevah. So neodvisni in nepristranski strokovnjaki, ki ne zastopajo nobene od strank, temveč so odgovorni za opravljanje vseh formalnosti v zvezi z izvršbo, vključno z zasegom, vročitvijo dokumentov in obvestil ter prodajo zaseženih sredstev. V nekaterih primerih lahko njihove pristojnosti izvajajo sodni uradniki.

Izvršitelje imenuje stranka, ki uveljavlja izvršbo, ali sodišče.

Izvršitelji morajo imeti diplomu iz študija za pravne zastopnike ali prava in izpolnjevati naslednje pogoje:

imeti morajo portugalsko državljanstvo;

izpolnjevati morajo vse pogoje, določene v statutu zbornice pravnih zastopnikov in izvršiteljev ali statutu odvetniške zbornice;

v zadnjih desetih letih ne smejo biti vključeni na uradni javni seznam dolžnikov;

uspešno morajo opraviti pripravništvo za izvršitelje;

po najmanj treh letih delovanja v funkciji izvršitelja morajo opraviti izpit za pravne sodelavce in pridobiti pozitivno mnenje komisije za pravne sodelavce (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça*, CAAJ);

biti morajo vpisani v register ustreznega strokovnega združenja v treh letih po uspešno opravljenem pripravništvu;

imeti morajo minimalno informacijsko tehnološko opremo in sredstva, kot jih določa uredba, ki jo je sprejela generalna skupščina.

Zbornica pravnih zastopnikov in izvršiteljev ter specializirani kolegij izvršiteljev (*Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*) sta organa, ki sta pristojna za urejanje tega poklica.

Komisija za pravne sodelavce, ki je neodvisna od zbornice pravnih zastopnikov in izvršiteljev, je pristojni organ za nadzor izvršiteljev in izvajanje disciplinskih ukrepov zoper njih.

Več informacij je na voljo na naslednjih spletiščih: <http://www.osae.pt/> in <https://caaj.justica.gov.pt/>.

Notarji (*Notários*)

Notarji so specializirani strokovnjaki s pooblastili za izvajanje nalog v določenih pravnih okvirih. Opravljajo pomembno vlogo v nacionalnem in mednarodnem poslovanju.

Notarji so pristojni, da:

sestavljajo zasebne pogodbe in svetujejo strankam, pri čemer morajo vsako stranko obravnavati pošteno; pripravljajo uradne dokumente ter pri tem prevzemajo odgovornost za zakonitost dokumentov in za vse izrečene nasvete; obveščajo stranke o posledicah zavez, ki jih nameravajo sprejeti (to je njihova dolžnost);

izvajajo pravne posle, ki so dogovorjeni v njihovi prisotnosti. Akt se lahko vnese neposredno v uradni register, če pa ena od strank ne izpolni svojih obveznosti, se lahko izvrši brez posredovanja sodnika;

nastopajo kot mediatorji ter nepristransko in ob popolnem spoštovanju zakona pomagajo strankam doseči obojestransko sprejemljiv dogovor; pripravljajo dokumente za postopke za popis premoženja in pogoje takih postopkov, razen za zadeve, o katerih zaradi njihove narave oziroma pravne ali dejanske kompleksnosti ni dovoljeno odločati v postopkih za popis premoženja; o takih zadevah mora odločati sodnik okrožnega sodišča (*tribunal de comarca*), ki je pristojno na območju notarske pisarne, v kateri je bil začel postopek (zakon št. 2/2013 z dne 5. marca 2013, s katerim je bil potrjen pravni okvir za postopke za popis premoženja, je notarjem podelil to pooblastilo in tako ustvaril sistem deljenih pooblastil).

Reforma notarskega poklica in posledična privatizacija tega sektorja pomenita, da notarji opravljajo dvojno vlogo: so javni uslužbenci in hkrati svobodni strokovnjaki, niso pa več državni uradniki.

Kot javni uslužbenci notarji delujejo pod okriljem ministrstva za pravosodje, ki ima pooblastila za urejanje tega poklica in uvedbo disciplinskih ukrepov zoper notarje. Glede na nov, liberaliziran status tega poklica notarska zbornica od leta 2006 skupaj z ministrstvom za pravosodje ureja dejavnosti notarjev in pri tem zagotavlja, da notarji pri svojem delu spoštujejo etični kodeks, ter skrbi za uresničevanje javnega interesa, h kateremu so zavezani notarji; slednje ne vpliva na pooblastilo ministrstva za posredovanje, ki mu je glede na naravo poklica podeljeno z zakonom.

Več informacij je na voljo na: <http://www.notarios.pt/OrdemNotarios/pt>.

Sodni tajniki (*Conservadores*)

Sodni tajniki so javni uslužbenci, ki so pristojni za registriranje in objavo pravnih aktov in dejstev v zvezi z nepremičninami, premoženji, ki jih je treba registrirati, ter poslovnimi dejavnostmi in dogodki v življenju posameznikov. Njihova vloga vključuje predvsem izvajanje pravnih pregledov v zvezi z zgoraj navedenim in povezano dokumentacijo ter zagotavljanje, da so pravice, vsebovane v dokumentih, ki potrjujejo dejstva za vpis v register, pravilno opredeljene in skladne z zakonsko določenim zaporedjem registracije; odgovorni so tudi za objavo teh informacij in odločanje, ali naj se pravni akt oziroma dejstvo vpiše v register ali ne.

Glede na zadevna področja, na katerih opravljajo svoje naloge, so sodni tajniki lahko:

sodni tajniki za civilni register (*conservadores do registo civil*), ki so med drugim odgovorni za določitev in objavo pravnih dejstev in aktov v zvezi z življenji fizičnih oseb. Med njihove pristojnosti spada evidentiranje aktov, povezanih z rojstvom, sklenitvijo zakonske zveze, smrtjo, posvojitvijo, izjavo in ugotavljanjem materinstva/očetovstva; vodenje postopkov v zvezi z, na primer, sporazumno razvezo zakonske zveze in prenehanjem življenjske skupnosti; ter izdajanje potrdil in kopij evidentiranih dokumentov;

sodni tajniki za zemljiško knjigo (*conservadores do registo predial*), ki objavljajo pravni status zemljišč in premoženja, da bi zagotovili pravno varnost premoženjskih transakcij;

sodni tajniki za register vozil (*conservadores do registo de veiculos*), katerih naloge so povezane z objavo pravic na premoženjih, ki jih je treba registrirati (motorna vozila, ladje in zrakoplovi), in ki objavljajo pravni status motornih vozil in prikolic, da bi zagotovili pravno varnost transakcij;

sodni tajniki za poslovni register (*conservadores do registo comercial*), ki objavljajo pravni status samostojnih podjetnikov, gospodarskih družb, družb civilnega prava, ki imajo obliko gospodarske družbe, individualnih organizacij z omejeno odgovornostjo in drugih subjektov, ki morajo biti vpisani v poslovni register zaradi zagotavljanja pravne varnosti transakcij.

Za opravljanje tega poklica sta potrebni diploma iz prava na portugalski univerzi ali enakovredna univerzitetna izobrazba. Prav tako morajo kandidati opraviti preskus poklicne usposobljenosti ter šestmesečni univerzitetni nadaljevalni tečaj s poudarkom na pravnih predmetih in predmetih o registraciji, ki se zahtevajo za sodne tajnike. Nato opravljajo enoletno pripravništvo, ki mu sledi javni natečaj. Kandidati se ocenjujejo na vsaki stopnji tega postopka in če so na kateri koli stopnji neuspešni, so lahko izločeni. Zadnja stopnja je javni natečaj, ki ga organizira inštitut za sodne tajnike in notarje (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Inštitut za sodne tajnike in notarje je pristojen za vodenje postopkov, usklajevanje, podporo, ocenjevanje in nadzor dela registrskih uradov.

Več informacij je na voljo na: <https://irn.justica.gov.pt/>.

Sodni uradniki (*Oficiais de Justiça*)

Sodni uradniki so skupina uradnikov (*funcionário de justiça*), ki zagotavljajo postopkovno podporo na sodiščih ali državnih tožilstvih. Vendar pojem sodnih uradnikov obsega tudi tehnike za informacijsko tehnologijo, upravno, tehnično in podporno osebje ter vzdrževalne delavce.

Do položaja sodnega uradnika je mogoče napredovati prek osnovnih položajev pomožnega referenta (*escrivão auxiliar*) na sodiščih in pomožnega pravnega referenta (*técnico de justiça auxiliar*) na državnih tožilstvih. Če želi posameznik postati sodni uradnik, mora opraviti strokovno usposabljanje in biti uspešen v sprejemnem postopku.

Položaj pravosodnih uradnikov ureja poseben statut (*Estatuto dos Funcionários de Justiça*), kot določa uredba-zakon št. 343/1999 z dne 26. avgusta 1999, kakor je bila spremenjena. Pomembno vlogo opravljajo pri mednarodnem pravosodnem sodelovanju, zlasti pri izvajanju evropskih direktiv in uredb.

Generalni direktorat za pravosodje (*Direção-Geral da Administração da Justiça*) je organ ministrstva za pravosodje, pristojen za zaposlovanje, upravljanje in nadzor sodnih uradnikov.

Svet sodnih uradnikov (*Conselho dos Oficiais de Justiça*) je organ, pristojen za ocenjevanje poklicne uspešnosti sodnih uradnikov in izvajanje disciplinskih ukrepov zoper njih.

Več informacij je na voljo na: <https://dgaj.justica.gov.pt/>.

Mediatorji (*Mediadores*)

V členu 2(b) zakona št. 29/2013 z dne 19. aprila 2013 je mediator opredeljen kot „[...] nepristranska in neodvisna tretja oseba, ki je brez pooblastil, da strankam v mediaciji nalaga določeno ravnanje, in ki strankam pomaga doseči končni dogovor o sporni zadevi“. Ta zakon tudi ščiti status mediatorjev na Portugalskem in predpisuje določbe za njihov vpis na sezname posameznih javnih storitev mediacije; to se opravlja po izbirnem postopku, ki ga ureja izvršilna odredba (*Portaria*) št. 282/2010 z dne 25. maja 2010.

Delo mediatorjev je zelo pomembno, saj ti strankam pomagajo doseči dogovor, kar pomaga ohraniti in v nekaterih primerih ponovno vzpostaviti družbeno harmonijo. Na Portugalskem delujejo specializirani mediatorji, ki se ukvarjajo z družinskopravnimi, delovnopravnimi in kazenskimi zadevami. Na področju mediacije ne delujejo nevladne organizacije, temveč zasebna združenja, ki ponujajo storitve mediacije in usposabljanja mediatorjev.

Nacionalni etični kodeks za mediatorje ne obstaja, vendar zgoraj navedeni zakon o mediaciji vsebuje poglavje o pravicah in dolžnostih mediatorjev, pri čemer morajo ti ravnati skladno z načeli iz Evropskega kodeksa ravnanja za mediatorje, ki so del njihovega usposabljanja.

Ravnanje mediatorjev nadzoruje javna služba za mediacije, ki je razdeljena na tri dele, pristojne za civilne, delovnoppravne in kazenske zadeve. Vsak del javne službe za mediacije vodi javni organ, opredeljen v statutu organa.

Za usposabljanje mediatorjev na Portugalskem ni pristojen javni organ; namesto tega jih usposabljuje zasebni organi, ki jih potrjuje generalni direktorat za politiko pravosodja (*Direção Geral da Política de Justiça*, DG PJ) v skladu z izvršilno odredbo št. 345/2013 z dne 27. novembra 2013, ki se posebej osredotoča na skladnost z okvirom za kakovost.

Generalni direktorat za politiko pravosodja prek svojega urada za alternativno reševanje sporov (GRAL) upravlja javna služba za mediacije. Sicer ne zagotavlja informacij o tem, kako najti mediatorja, vendar vodi sezname mediatorjev, na katere se lahko mediatorji vpišejo z udeležbo v izbirnem postopku, določenem v pravilniku, ki je bil potrjen z izvršilno odredbo št. 282/2010 z dne 25. maja 2010.

Več informacij je na voljo na: <http://www.dgpj.mj.pt/>.

Pravosodni upravni uslužbenci (*Administradores Judiciais*)

Pravosodni upravni uslužbenci so pristojni za nadziranje in usklajevanje aktov v okviru posebnega postopka izterjave (*processo especial de revitalização*); hkrati so pristojni za upravljanje ali likvidacijo stečajne mase v stečajnih postopkih in izvajanje vseh nalog, podeljenih na podlagi statuta ali zakona. Začasni pravosodni upravni uslužbenci ter stečajni upravitelji ali skrbniki so imenovani na podlagi nalog, ki jih bodo opravljali v postopku.

Vloga pravosodnih upravnih uslužbenec je določena v zakonu št. 22/2013 z dne 26. februarja 2013.

Pravosodni upravni uslužbenec:

mora imeti ustrezno univerzitetno diplomu in primerne poklicne izkušnje;

mora zaključiti šestmesečno pripravništvo za pravosodne upravne uslužbenec;

mora opraviti sprejemni izpit, ki je posebej namenjen ocenjevanju znanja, pridobljenega med pripravništvom;

ne sme biti v položaju, ki ni združljiv z njegovimi poklicnimi nalogami;

mora biti primeren za ta poklic.

Komisija za pravne sodelavce (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça*, CAAJ) je pristojna za postopek sprejemanja pravosodnih upravnih uslužbenec in hkrati spremlja njihovo delo.

Več informacij je na voljo na: <https://caaj.justica.gov.pt/>.

Uradnik za industrijsko lastnino (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Uradniki za industrijsko lastnino so specializirani strokovnjaki na področju industrijske lastnine, na katere se lahko podjetja in posamezniki obrnejo, kadar želijo pomoč pri zaščiti svojih pravic in interesov na tem področju.

Uradniki za industrijsko lastnino so pooblaščenici s strani nacionalnega inštituta za industrijsko lastnino (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) za izvajanje poslov v zvezi z industrijsko lastnino v imenu svojih strank, ne da bi morali predložiti svoje pooblastilo.

Dostop do te dejavnosti na Portugalskem urejata uredba-zakon št. 15/95 z dne 24. januarja 1995 (kakor je bila spremenjena) in izvršilna uredba št. 239/2013 z dne 25. julija 2013.

Več informacij je na voljo na: <https://inpi.justica.gov.pt/>.

Organizacije za brezplačne pravne storitve (*pro bono*)

Ministrstvo za pravosodje v sodelovanju z odvetniško zbornico in lokalnimi organi zagotavlja urade za pravno svetovanje (*Gabinetes de Consulta Jurídica*), ki so na celotnem ozemlju Portugalske in državljanom zagotavljajo brezplačno pravno svetovanje pravnih strokovnjakov. Seznam teh uradov, skupaj z ustreznimi kontaktnimi podatki, je objavljen tudi na spletišču generalnega direktorata za politiko pravosodja [domača stran](#).

Zadnja posodobitev: 25/01/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Romunija

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev v Romuniji.

Pravniški poklici – uvod

V Romuniji obstajajo naslednji pravniški poklici:

[tožilci](#)

[sodniki](#)

[odvetniki](#)

[pravni svetovalci](#)

[notarji](#)

[sodni izvršitelji](#)

[sodni uradniki](#)

[sodni pomočniki](#)

[pomožni sodniki](#)

Tožilci

Organizacija

Romunski sistem državnega tožilstva vključuje:

tožilstva pri pritožbenih sodiščih, sodiščih druge stopnje, sodiščih za mladoletnike in družinske zadeve ter okrožnih sodiščih;

tožilstva pri vojaških sodiščih.

Vrhovni organ je tožilstvo pri vrhovnem kasacijskem sodišču, vključno z njegovima specializiranima oddelkoma (nacionalnim direktoratom za boj proti korupciji (DNA) ter direktoratom za preiskovanje organiziranega kriminala in terorizma (DIICOT)).

Prva raven: tožilstva pri okrožnih sodiščih (176).

Druga raven: tožilstva pri sodiščih druge stopnje (42) ter tožilstva pri sodiščih za mladoletnike in družinske zadeve (1).

Tretja raven: tožilstva pri pritožbenih sodiščih (15).

[Vrhovni sodni svet](#) je osrednji organ znotraj pravosodnega sistema, pristojen za urejanje tožilskega poklica. Začetno in nadaljnje poklicno usposabljanje sodnikov in tožilcev izvaja [nacionalni sodni inštitut](#), javni organ s statusom pravne osebe pod vodstvom vrhovnega sodnega sveta. Državno tožilstvo izvaja svoje naloge prek tožilcev, ki so zaposleni na tožilstvih. Slednja delujejo v okviru vseh sodišč, razen disciplinskih sodišč.

Kazenski postopki, ki jih vodijo tožilstva pri pritožbenih sodiščih, sodiščih druge stopnje ali sodiščih za mladoletnike in družinske zadeve.

Institucionalna hierarhija tožilcev je naslednja:

Najvišji organ je tožilstvo pri vrhovnem kasacijskem sodišču (generalno državno tožilstvo), ki ga vodi generalni državni tožilec Romunije. Ta organ usklajuje dejavnosti tožilstev pri 15 pritožbenih sodiščih.

Tožilstva pri pritožbenih sodiščih usklajujejo dejavnosti tožilstev pri 43 sodiščih druge stopnje (vključno s posebnim sodiščem za mladoletnike in družinske zadeve). Vsako vodi tožilec predstojnik.

Tožilstva pri sodiščih druge stopnje usklajujejo dejavnosti tožilstev pri 176 delujočih okrožnih sodiščih, pri čemer vsako od teh vodi prvi tožilec.

Tožilstva pri 176 delujočih okrožnih sodiščih predstavljajo prvo (najnižjo) raven hierarhije in jih vodijo prvi tožilci.

V okviru tožilstva pri vrhovnem kasacijskem sodišču delujeta dva ločena specializirana oddelka. Ta oddelka sta:

nacionalni direktorat za boj proti korupciji (DNA), ki je odgovoren za preiskovanje in pregon korupcije. Vodi ga glavni tožilec;

direktorat za preiskovanje organiziranega kriminala in terorizma (DIICOT), ki je odgovoren za preiskovanje in pregon organiziranega kriminala in terorizma.

Vodi ga glavni tožilec, ki deluje pod vodstvom generalnega državnega tožilca Romunije.

Kazenski postopki, ki jih vodijo tožilstva pri vojaških sodiščih

Kazenske postopke za kazniva dejanja vojaškega osebja vodijo vojaška tožilstva, ki imajo pravni status vojaških subjektov. Delujejo v okviru vojaških razzodišč, vojaškega razzodišča v Bukarešti ali vojaškega pritožbenega sodišča v Bukarešti.

Funkcionalna hierarhija tožilcev

Tožilci delujejo v skladu z načeli zakonitosti, nepristranskosti in hierarhičnega nadzora.

Delovati morajo v skladu z zakonom, upoštevati in ščititi morajo človekovo dostojanstvo ter braniti pravice posameznikov.

Tožilci z vsakega tožilstva poročajo predstojniku tega tožilstva, ki nato poroča predstojniku hierarhično nadrejenega tožilstva.

Nadzor podrejenih tožilcev s strani generalnega državnega tožilca na tožilstvu pri vrhovnem kasacijskem sodišču, glavnega tožilca v nacionalnem direktoratu za boj proti korupciji in tožilca predstojnika na tožilstvu pri pritožbenem sodišču se lahko izvaja neposredno ali prek za to imenovanih tožilcev.

Vloga in pristojnosti

V Romuniji obstajata dve vrsti tožilcev:

civilni tožilci, ki so pristojni za preiskavo in pregon kaznivih dejanj, ki jih storijo civilisti;

vojaški tožilci, ki so pristojni za preiskavo in pregon kaznivih dejanj, ki jih storijo predvsem pripadniki vojaškega osebja.

Kategorije tožilcev na nacionalni ravni so:

generalni državni tožilec Romunije (vodja tožilstva pri vrhovnem kasacijskem sodišču);

glavni tožilec (vodja direktoratom DNA in DIICOT);

tožilci predstojniki (vodje tožilstev pri pritožbenih sodiščih);

prvi tožilci (vodje tožilstev pri sodiščih druge stopnje ali okrožnih sodiščih);

vodje tožilskih oddelkov (vodje notranjih oddelkov tožilstev);

vodje tožilskih služb (vodje notranjih služb tožilstev);

vodje tožilskih uradov (vodje notranjih uradov tožilstev);

tožilci.

Minister za pravosodje lahko, kadar meni, da je to potrebno, po uradni dolžnosti ali na zahtevo vrhovnega sodnega sveta izvaja nadzor nad tožilci prek tožilcev, ki jih je določil generalni državni tožilec Romunije, glavni tožilec nacionalnega direktorata za boj proti korupciji ali minister za pravosodje sam, da preveri naslednje:

vodstveno učinkovitost tožilcev;

uspešnost tožilcev in izvajanje nalog ter

kakovost strokovnih odnosov tožilcev z državljani in drugimi osebami, povezanimi z dejavnostmi tožilstev.

Ta nadzor se ne nanaša niti na obseg ukrepov, ki jih lahko tožilci sprejmejo med kazenskimi postopki, niti na odločitve, povezane s temi postopki.

Minister za pravosodje lahko pozove generalnega državnega tožilca Romunije ali, kadar je to primerno, glavnega tožilca pri nacionalnem direktoratu za boj proti korupciji, da poroča o dejavnostih tožilstev, in lahko izda navodila o ukrepih, ki jih je treba sprejeti za učinkovito preprečevanje kriminala in boj proti njemu.

Tožilstvo pri vrhovnem kasacijskem sodišču predloži letno poročilo o svojih dejavnostih vrhovnemu sodnemu svetu in ministru za pravosodje, ki svoje sklepe v zvezi s poročilom nato predstavi romunskemu parlamentu.

Sodniki

Organizacija

Vrhovni sodni svet je osrednji organ znotraj pravosodnega sistema, pristojen za urejanje sodniškega poklica. Začetno in nadaljnje poklicno usposabljanje sodnikov in tožilcev izvaja nacionalni sodni inštitut, ki je javni organ s statusom pravne osebe pod vodstvom vrhovnega sodnega sveta.

Vloga in pristojnosti

V Romuniji se sodniki specializirajo za naslednje vrste zadev:

civilne in civilno-izvršilne zadeve;

kazenske in kazensko-izvršilne zadeve;

gospodarske zadeve (stečajni sodniki);

zadeve, povezane z družinskim pravom in mladoletniki;

upravne zadeve in davčne/finančne zadeve;

zadeve, povezane s spori iz delovnega razmerja in socialnim zavarovanjem;

ustavne zadeve;

vojaške zadeve.

Organizacija pravniških poklicev: odvetniki

Odvetniki

Osrednji organ, pristojen za urejanje odvetniškega poklica, je romunska nacionalna zveza odvetniških zbornic (UNBR), pravna oseba v javnem interesu, ki vključuje vse odvetniške zbornice v Romuniji. Odvetnikom, ki so njeni člani, zagotavlja uveljavljanje pravice do obrambe s strani usposobljenih oseb, strokovno usposobljenost in disciplino ter zaščito dostojanstva in časti. Vse romunske odvetniške zbornice so članice romunske nacionalne zveze odvetniških zbornic.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o romunskih odvetnikih so na voljo na spletišču romunske nacionalne zveze odvetniških zbornic.

Ali je dostop do te zbirke podatkov brezplačen?

Da.

Pravni svetovalci

V skladu z zakonom lahko pravni svetovalci oblikujejo združenja na okrajni ravni po sektorjih ali področjih dejavnosti in v skladu s poklicnimi interesi ali, kjer je ustrezno, nacionalna združenja, za katera velja zakon o združenjih in fundacijah. Eno od poklicnih združenj, ustanovljenih v skladu s tem zakonom je [romunska zveza združenj pravnih svetovalcev \(OCJR\)](#). Ta zveza vključuje vsa združenja pravnih svetovalcev v vseh okrajih. Pravni svetovalci lahko oblikujejo tudi druga poklicna združenja. Sezname pravnih svetovalcev po okrajih so na voljo na spletiščih članskih združenj v okviru romunske zveze združenj pravnih svetovalcev (povezave so na voljo na spletišču romunske zveze združenj pravnih svetovalcev).

Notarji

Organizacija

Romunsko ministrstvo za pravosodje je v skladu z zakonom preneslo izvajanje notarskih storitev na [nacionalno zvezo notarjev \(UNNP\)](#). Nacionalna zveza notarjev je strokovni organ, ki predstavlja notarje in je odgovoren za organizacijo notarskega poklica, zaščito poklicnih interesov članov ter ohranjanje ugleda tega poklica. Vsi notarji so člani nacionalne zveze. Združeni so v 15 notarskih zbornicah, vsaka od teh pa je povezana s pritožbenim sodiščem.

Vloga in pristojnosti

V Romuniji notarji opravljajo naslednje pravne storitve:

- priprava potrebnih dokumentov za pravno nasledstvo in oporčno dedovanje;
- sklepanje pogodb (kupoprodajne pogodbe, menjalne pogodbe, pogodbe o vzdrževanju, darilne pogodbe, hipotekarne pogodbe, zastavne pogodbe, zakupne pogodbe, najemne pogodbe) in drugih aktov (jamstva, ki jih različne institucije zahtevajo od svojega upravnega osebja);
- priprava statotov za podjetja, združenja in fundacije;
- overitev dokumentov;
- overjanje podpisov, vzorcev podpisov in žigov;
- katere koli druge storitve, ki jih določa zakon.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji

Romunska nacionalna zveza sodnih izvršiteljev (UNEJ) je strokovni organ s statusom pravne osebe, ki združuje vse sodne izvršitelje. Odgovorna je za ohranjanje ugleda in avtoritete poklica sodnega izvršitelja, njena glavna naloga pa je, da zastopa in brani poklicne interese svojih članov. Sodni izvršitelji so združeni v 15 zbornicah, vsaka od teh pa je povezana z ustreznim pritožbenim sodiščem.

Seznam sodnih izvršiteljev je na voljo na spletišču [romunske nacionalne zveze sodnih izvršiteljev](#).

Sodni uradniki

[Vrhovni sodni svet](#) je osrednji organ znotraj pravosodnega sistema, pristojen za urejanje poklica sodnih uradnikov.

Državna šola za sodne uradnike (SNG) je javni organ s statusom pravne osebe pod vodstvom vrhovnega sodnega sveta, ki je pristojen za zagotavljanje začetnega in nadaljnega strokovnega usposabljanja sodnih uradnikov.

Romunski pravosodni sistem pozna več kategorij sodnih uradnikov:

- uradniki na sodnih obravnavah;
- uradniki za statistične podatke;
- uradniki raziskovalci;
- uradniki za informacijsko tehnologijo;
- arhivski uradniki;
- sodni tajniki.

Več informacij o tem poklicu je na voljo v tem [dokumentu](#) (354 Kb) [ro](#).

Sodni pomočniki

Sodni pomočniki so del senata sodnikov na prvi stopnji za reševanje sporov iz delovnega razmerja in socialnega zavarovanja.

Sodelujejo v posvetovanjih s posvetovalnim glasom in podpišejo sodne odločbe, njihovo mnenje se zapiše v sodno odločbo ter navedejo razloge za ločena mnenja. Kadar senat vključuje sodne pomočnike, lahko predsednik enega od njih zadolži za pripravo sodne odločbe.

Sodne pomočnike za petletni mandat imenuje ministrstvo za pravosodje na predlog ekonomsko-socialnega sveta izmed oseb, ki že najmanj pet let opravljajo pravniški poklic in izpolnjujejo vse zakonsko določene pogoje.

Sodni pomočniki v času svojega mandata uživajo stabilnost, podrejeni so samo zakonu in zaprisežejo pod pogoji, ki so z zakonom določeni za sodnike.

Pravne določbe o obveznostih, prepovedih, nezdržljivosti, izjemah, disciplinskih sankcijah ter razlogih za razrešitev s položaja, ki se uporabljajo za sodnike in tožilce, se uporabljajo tudi zanje.

Skupno število delovnih mest sodnih pomočnikov in njihova razporeditev po sodiščih glede na obseg dela se določita z odredbo ministrstva za pravosodje.

Pogoji, izbirni postopek in postopek, s katerim ekonomsko-socialni svet predlaga kandidate za imenovanje za sodne pomočnike s strani ministrstva za pravosodje, ter pogoji za njihov prenos, napotitev in premestitev so določeni s sklepom vlade.

Pomožni sodniki

Vrhovno kasacijsko sodišče vključuje skupino pomožnih sodnikov, ki sodelujejo na njegovih obravnavah.

Pristojnosti pomožnih sodnikov so:

- usmerjanje dela uradnikov na sodnih obravnavah in arhivskih uradnikov za zagotovitev, da bodo storili vse, kar je potrebno za nemoten potek obravnav;
- priprava nekaterih poročil med postopkom (o načelni dopustnosti pritožbe in o kasacijski pritožbi);
- evidentiranje ustnih navedb strank in tožilstva za vsako zadevo ter ukrepov, ki jih je odredilo sodišče;
- priprava sklepov, razen sklepov obravnave;
- sodelovanje v posvetovanjih s posvetovalnim glasom;
- priprava sodnih odločb v skladu z dodelitvijo predsednika senata, upoštevanje zakonskih rokov itd.

Več podrobnosti o delu pomožnih sodnikov je na voljo v [dokumentu](#) (126 Kb) [ro](#).

Zadnja posodobitev: 07/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Slovenija

Na tej strani je pregled pravniških poklicev v Sloveniji.

[Tožilci](#)
[Sodniki](#)
[Odvetniki](#)
[Notarji](#)

[Državni odvetniki](#)

Organizacija pravniških poklicev

Pravni poklici

Univerzitetni diplomirani pravnik oziroma oseba z zaključenim pravnim študijem prve in druge bolonjske stopnje v Republiki Sloveniji lahko opravlja številne poklice, med katerimi so poklic sodnika, tožilca, državnega odvetnika, odvetnika in notarja, tj. poklice, ki so del pravosodja.

Tožilci

Organizacija

V skladu s členom 135 Ustave Republike Slovenije državni tožilci **vlagajo in zastopajo kazenske obtožbe** in imajo **druge z zakonom določene pristojnosti**. Pristojnosti in ureditev državnih tožilstev so določene zlasti v Zakonu o državnem tožilstvu in Zakonu o kazenskem postopku.

V Sloveniji je **11 okrožnih državnih tožilstev** (Celje, Koper, Kranj, Krško, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec), **Specializirano državno tožilstvo**, ki je posebej organizirano za območje celotne države in [Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije](#) v Ljubljani.

Specializirano državno tožilstvo je pristojno za pregon storilcev kaznivih dejanj na področju organiziranega klasičnega kriminala in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih kaznivih dejanj in drugih kaznivih dejanj, katerih odkrivanje in pregon zahtevata posebno organiziranost in usposobljenost državnih tožilcev. Pri Specializiranem državnem tožilstvu deluje kot samostojna organizacijska enota posebni **Odelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili (t.i. posebni oddelek)**. Državni tožilci **Posebnega** oddelka so pristojni za pregon kaznivih dejanj, ki jih storijo uradne osebe Policije, notranjih zadev, ki imajo policijska pooblastila, vojaške policije, Obveščevalno-varnostne službe Ministrstva za obrambo in uradne osebe Slovenske obveščevalno-varnostne agencije ter za usmerjanje policistov, ki delujejo v okviru navedenega oddelka.

Vrhovno državno tožilstvo je najvišje tožilstvo v državi, na katerem opravljajo svojo funkcijo:

vrhovni in višji državni tožilci,

začasno in delno dodeljeni državni tožilci.

Višji državni tožilci pred višjimi sodišči v državi zastopajo pritožbe v pritožbenem postopku. Vrhovni državni tožilci v postopkih z izrednimi pravnimi sredstvi na kazenskopravnem in civilno-upravnem področju nastopajo pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije.

Vrhovno državno tožilstvo ima:

3 oddelke (kazenski oddelek, civilno-upravni oddelek in oddelek za izobraževanje in strokovni nadzor) ter

Strokovno informacijski center, ki je med drugim pristojen za zagotavljanje strokovne pomoči s področja davčne, finančne, računovodske in drugih strok, ki so potrebne za učinkovito delovanje državnih tožilcev ter za razvoj, enotnost in delovanje informacijske podpore poslovanju državnih tožilstev.

Vloga in pristojnosti

Glavna pravica in dolžnost državnega tožilca je pregon storilcev kaznivih dejanj. V okviru slednjega je pristojen, da:

ukrene vse potrebno v zvezi z odkrivanjem kaznivih dejanj in izsleditvijo storilcev ter za usmerjanje dela policije v predkazenskem postopku, pri čemer je policija v organizacijskem smislu neodvisna od državnega tožilstva, zahteva preiskavo,

vloži in zastopa obtožni akt pred pristojnim sodiščem in

da vlaga pritožbo zoper nepravnomočne sodne odločbe in izredna pravna sredstva zoper pravnomočne sodne odločbe (pritožbo zoper odločbo

prvostopenjskega sodišča v kazenski zadevi vloži državni tožilec, ki je zastopal obtožbo pred prvostopenjskim sodiščem, medtem ko izredna pravna sredstva vložijo vrhovni državni tožilci).

Veljavna kazenska zakonodaja državnemu tožilcu pod posebnimi pogoji daje možnost, da se namesto za kazenski pregon odloči za oblike alternativnega reševanja kriminogenih razmerij. To sta v prvi vrsti odstop zadeve v postopek poravnavanja in pogojna odločitev kazenskega pregona osumljencu, ki se je pripravljen ravnati po navodilih državnega tožilca in izpolniti naloge, ki mu jih določi. Če poravnavanje ali pogojno odloženi pregon uspeva, državni tožilec kazensko ovadbo zavrže, kar pomeni, da se zadeva izven sodno zaključi. Državni tožilec ima tudi možnost sodišču predlagati izdajo kaznovalnega naloga, s katerim sodišče izreče obdolžencu konkretno predlagano sankcijo ali ukrep, ne da bi opravilo glavno obravnavo.

Vrhovno državno tožilstvo opravlja tudi **naloge, ki ne spadajo na vsebinsko področje kazenskega prava**. Vrhovni državni tožilci v enem od treh oddelkov vrhovnega državnega tožilstva, tj. civilno-upravnem oddelku, lahko **vlagajo zahteve za varstvo zakonitosti** zoper odločbe pritožbenega sodišča v pravnih, nepravdnih in drugih civilnih sodnih postopkih. Osnovni pogoj za vložitev tega izrednega pravnega sredstva je **varstvo javnega interesa, ki ga lahko ugotavlja** le vrhovni državni tožilec, zato stranke v postopku ne morejo vložiti, zahteve za varstvo zakonitosti.

Sodniki

Organizacija

Poklicni sodniki in sodniki porotniki

Status **sodnika** ureja Ustava RS v členih od 125. do 134. ter Zakon o sodniški službi. Sodniki so funkcionarji, ki jih na predlog Sodnega sveta voli državni zbor. Sodnikov mandat je trajen, starostna meja in pogoji za izvolitev so določeni z zakonom.

Za sodnika je lahko izvoljen, kdor izpolnjuje naslednje splošne pogoje:

da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik,

da je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,

da je dopolnil 30 let starosti,

da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava oziroma je v tujini končal primerljivo izobraževanje s področja prava, ki se dokazuje s tujo listino o izobraževanju in priloženim mnenjem o izobraževanju ali z odločbo o priznavanju izobraževanja za namen zaposlitve ali z odločbo o nostrifikaciji,

da je opravil pravniški državni izpit,

da ni bil obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja,

da zoper njega ni bila vložena pravnomočna obtožnica ali na podlagi obtožnega predloga razpisana glavna obravnava zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Sodniki, ki so sodili ali odločali v preiskovalnih in sodnih postopkih, v katerih so bile s sodbo kršene temeljne človekove pravice in svoboščine, po izteku svojega mandata ne izpolnjujejo pogojev za izvolitev v sodniško funkcijo.

Sodnik ima status javnega funkcionarja, pri svojem delu pa je vezan na ustavo in zakone. Funkcija sodnika ni združljiva s funkcijami v drugih državnih organih, v organih lokalne samouprave in v organih političnih strank, ter z drugimi funkcijami in dejavnostmi, za katere to določa zakon. Formalne

izobrazbene specializacije med sodniki ni. Pravno področje, na katerem sodnik pretežno dela je opredeljeno z notranjo organizacijo posameznega sodišča, ki ima za reševanje posameznih vrst sporov organizirane različne sodne oddelke, na katere so sodniki razporejeni v skladu z letnim razporedom dela sodišča. O napredovanju na višje sodniško mesto ter o napredovanju v plačnem razredu odloča Sodni svet RS. Ta tudi predlaga državnemu zboru razrešitev sodniške funkcije, če sodnik pri delu krši ustavo ali hujše krši zakon oziroma če stori naklepno kaznivo dejanje z zlorabo sodniške funkcije. Stopnje napredovanja sodnikov v sodniški funkciji so opredeljene z organizacijo sodišč v RS. Tako so sodniki lahko: okrajni sodniki, okrožni sodniki, višji sodniki in vrhovni sodniki.

Sodniki se združujejo v Slovensko sodniško društvo, ki je del mednarodnega sodniškega združenja. Članstvo v društvu je prostovoljno.

Poleg **poklicnih sodnikov** v senatih sodelujejo tudi **sodniki porotniki**. Kadar zakon določa senatno sojenje, senat sestavljajo poklicni sodnik kot predsednik senata in dva sodnika porotnika kot člana senata, razen če zakon ne določa drugače. Kadar zakon določa petčlansko senatno sojenje, senat sestavljajo en poklicni sodnik kot predsednik senata ter en poklicni sodnik in trije sodniki porotniki kot člani senata, če zakon ne določa drugače. Za sodnika porotnika je lahko imenovan državljani Republike Slovenije, ki je dopolnil trideset let starosti, ki ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ki je zdravstveno ter osebnostno primeren za udeležbo pri izvajanju sodne oblasti ter aktivno obvlada slovenski jezik. Mandat sodnikov porotnikov traja pet let in so lahko ponovno imenovani. Predsednik višjega sodišča imenuje in razrešuje sodnike porotnike pri okrožnih sodiščih s sodnega območja višjega sodišča.

Sodni svet RS

 Sodni svet RS je osrednji organ, pristojen za urejanje tega poklica.

Sodni svet ima 11 članov.

Pet članov izvoli na predlog predsednika republike državni zbor izmed univerzitetnih profesorjev prava, odvetnikov in drugih pravnikov, šest članov pa izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo. Predsednika izberejo člani sveta izmed sebe.

Sodni svet ima naslednje pristojnosti:

Sodni svet ima po predpisih, ki urejajo sodišča in sodniško službo, naslednje pristojnosti:

1. glede izbire, imenovanja in razrešitev sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč:

podaja predhodnega mnenja v postopku imenovanja predsednika vrhovnega sodišča, predlaganje državnemu zboru kandidatov za imenovanje na mesto vrhovnega sodnika, imenovanje in razrešitev predsednikov in podpredsednikov sodišč, razen predsednika vrhovnega sodišča, izbira kandidatov za prosto sodniško mesto, predlaganje državnemu zboru kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo, imenovanje sodnika na razpisano sodniško mesto,

podaja obrazloženega mnenja v postopku razrešitve predsednika vrhovnega sodišča, seznanitev državnega zbora s pravnomočno obsodilno sodbo zoper sodnika, podaja predloga državnemu zboru za razrešitev sodnika, izdaja ugotovitvene odločbe o prenehanju sodniške funkcije oziroma sodniške službe;

2. glede drugih kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki, kadar odloča o:

nezdružljivosti sodniške funkcije, napredovanju v višji sodniški naziv,

hitrejšem napredovanju v plačnih razredih, v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto,

izjemnem napredovanju v višji sodniški naziv,

potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,

predlogu za odpravo kršitev sodnika, ki meni, da je bila kakorkoli prizadeta njegova neodvisnost,

pritožbi zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,

premestitvi sodnika,

dodelitvi sodnika na delo na Ustavno sodišče Republike Slovenije, vrhovno sodišče, višje sodišče, v specializirani oddelek okrožnega sodišča, v strokovno službo sodnega sveta, na Center za izobraževanje v pravosodju ali za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na ministrstvo,

oprostitvi opravljanja sodniške službe,

dodelitvi sodniških štipendij;

3. glede disciplinskih postopkov:

imenovanje disciplinskih organov,

podaja pobude za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika,

izvršitev disciplinske sankcije zoper sodnika, če mu je bila po zakonu, ki ureja sodniško službo, izrečena disciplinska sankcija ustavitve napredovanja, znižanja plače ali premestitve na drugo sodišče,

odločanje o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe zoper predsednika vrhovnega sodišča,

odločanje o pritožbi zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe;

4. druge naloge:

sprejem meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto po predhodnem mnenju ministra in meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe, sprejem kodeksa sodniške etike,

imenovanje članov Komisije za etiko in integriteto,

sprejem navodil o načinu volitev članov personalnih svetov in razpis volitev,

podaja soglasja k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodišč ter spremljanje njenega uresničevanja,

podaja predhodnega mnenja k shemi organizacijskih enot sodišč,

podaja predhodnega mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču,

podaja mnenja k letnemu poročilu vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč in k predlogu finančnega načrta za sodišča,

podaja mnenja državnemu zboru in ministrstvu o zakonih, ki urejajo sodišča in sodniško službo,

podaja zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, če posegajo v ustavni položaj ali ustavne pravice sodstva,

podaja obrazložene zahteve za odreditev pregleda poslovanja v zadevi,

podaja mnenja o odreditvi pripora oziroma začetku kazenskega pos

Sodni svet sprejema odločitve z javnim glasovanjem in z večino glasov vseh članov, če zakon ali poslovnik ne določata drugače.

Sodni svet **odloča** z dvotretjinsko večino glasov vseh članov v naslednjih zadevah:

predlogih za izvolitev sodnikov,
imenovanjih in napredovanjih sodnikov,
imenovanjih in razrešitvah predsednikov in podpredsednikov sodišč,
uvrstitvah v plačni razred,
pritožbah zoper odločbo o preemstitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika,
pritožbah zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,
predlogih za razrešitev sodnikov,
potrditvah ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
sprejemu meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto,
sprejemu meril za kakovost dela sodnikov,
v drugih zadevah, če tako določa zakon.
Sodni svet lahko s poslovnikom določi še druge zadeve, v katerih odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.

Odvetniki

Ustava RS v 137. členu določa, da je **odvetništvo** kot del pravosodja samostojna in neodvisna služba, ki jo ureja zakon. Zakon o odvetništvu določa, da odvetnik v okviru opravljanja odvetniškega poklica pravno svetuje, zastopa in zagovarja stranke pred sodišči in drugimi državnimi organi, sestavlja listine in zastopa stranke v njihovih pravnih razmerjih. Pred sodišči lahko stranko proti plačilu zastopa samo odvetnik, ki ga lahko v nekaterih primerih nadomešča odvetniški kandidat.

Odvetnik je lahko, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

da je državljan Republike Slovenije,
da je poslovno sposoben,
da ima v Republiki Sloveniji pridobljen naslednji strokovni naslov ali je končal enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja:
strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik,
strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava,
strokovni naslov magister prava na podlagi enovitega magistrskega študijskega programa,
da je opravil pravniški državni izpit,
da ima štiri leta praktičnih izkušenj kot univerzitetni diplomirani pravnik, od tega najmanj eno leto po opravljenem pravniškem državnem izpitu pri odvetniku ali odvetniški družbi, na sodišču, državnem odvetništvu, državnem pravobranilstvu ali notariatu, v rednem delovnem razmerju, sklenjenem s pogodbo o zaposlitvi s polnim delovnim časom,
da aktivno obvlada slovenski jezik,
da je vreden zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica,
da ima opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje odvetniškega poklica,
da je opravil preizkus iz poznavanja zakona, ki ureja odvetništvo, odvetniške tarife in Kodeksa odvetniške poklicne etike pri Odvetniški zbornici Slovenije.

V kazenskem postopku lahko obtoženca zastopa samo odvetnik.

V civilnih zadevah lahko stranko pred okrajnim sodiščem zastopa vsak, kdor je popolnoma poslovno sposoben, pred okrožnim, višjim in vrhovnim sodiščem pa jo lahko zastopa samo odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit. V postopku z izrednimi pravnimi sredstvi mora stranko obvezno zastopati odvetnik (razen v primerih, če ima stranka ali njen zakoniti zastopnik opravljen pravniški državni izpit).

Zastopanje po odvetniku je obvezno tudi v vseh postopkih pred sodišči po Zakonu o duševnem zdravju.

Tuj odvetnik, ki je v matični državi pridobil pravico do opravljanja odvetniškega poklica, lahko pod pogoji, ki jih določa Zakon o odvetništvu, v Republiki Sloveniji opravlja:

posamezne odvetniške storitve, ki sodijo v okvir opravljanja odvetniškega poklica,
odvetniški poklic pod poklicnim nazivom iz svoje matične države,
odvetniški poklic pod poklicnim nazivom "odvetnik".

Matična je tista država, v kateri ima odvetnik pravico opravljati odvetniški poklic pod poklicnim nazivom, pridobljenim po predpisih te države.

Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, je po tem zakonu odvetnik, ki ima pravico opravljati odvetniški poklic v kateri izmed držav članic Evropske unije pod poklicnim nazivom, pridobljenim po predpisih te države. Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, se vpiše v imenik tujih odvetnikov, ki lahko v Republiki Sloveniji opravljajo odvetniški poklic pod poklicnim nazivom "odvetnik", z vsemi pravicami in dolžnostmi pri opravljanju odvetniškega poklica, če izpolnjuje zakonske pogoje in če opravi preizkusni izpit o poznavanju pravnega reda Republike Slovenije. Natančnejšo vsebino in postopek opravljanja izpita predpisuje Uredba o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav.

Odvetnik lahko omejeno reklamira svojo dejavnost, saj zakon določa dovoljene oblike reklamiranja. Svoj poklic lahko opravlja samostojno ali v odvetniški družbi. Krovna odvetniška organizacija je Odvetniška zbornica Slovenije, ki ima svoja pravila in statut. Pravica opravljati odvetniški poklic se pridobi z vpisom v imenik odvetnikov, ki se vodi pri Odvetniški zbornici Slovenije. Odvetniki, ki dosežejo določeno stopnjo oziroma smer strokovne izobrazbe, lahko od Odvetniške zbornice Slovenije pod določenimi pogoji zahtevajo priznanje statusa odvetnika specialista. Plačilo za odvetniške storitve je določeno v Odvetniški tarifi, ki jo sprejme Odvetniška zbornica Slovenije po predhodno pridobljenem soglasju ministra za pravosodje.

Pravne zbirke podatkov

 Osnovni predpisi o odvetnikih v angleškem jeziku so na voljo na spletni strani odvetniške zbornice.

Odvetniška zbornica zagotavlja **iskalnik** (v slovenskem in angleškem jeziku), ki omogoča **iskanje odvetnikov** po:

imenu,
območju,
znanju tujih jezikov in
delovnih področjih.

Notarji

Organizacija

Ustava RS v 2. odstavku 137. člena določa, da je **notariat** javna služba, ki jo ureja zakon. Zakon o notariatu določa: Notarji kot osebe javnega zaupanja sestavljajo po določbah tega zakona javne listine o pravnih poslih, izjavah volje oziroma dejstvih, iz katerih izvirajo pravice; prevzemajo listine v hrambo, denar in vrednostne papirje pa za izročitev tretjim osebam ali državnim organom; opravljajo po nalogu sodišč zadeve, ki se jim lahko odstopijo po zakonu. Za notarja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

da je državljan Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali državljan Švicarske konfederacije ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj,

da je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,

da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava oziroma je v tujini končal primerljivo izobraževanje s področja prava, ki se dokazuje s tujo listino o izobraževanju in priloženim mnenjem o izobraževanju ali z odločbo o priznavanju izobraževanja za namen zaposlovanja ali z odločbo o nostrifikaciji,

da je opravil pravniški državni izpit,

da ima pet let praktičnih izkušenj kot univerzitetni diplomirani pravnik, od tega najmanj eno leto pri notarju in najmanj eno leto pri sodišču, odvetniku ali državnem odvetniku,

da je vreden javnega zaupanja za opravljanje notariata,

da aktivno obvlada slovenski jezik,

da ima opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje notariata,

da še ni dopolnil 64 let.

Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka je ob pogoju pravne in dejanske vzajemnosti lahko imenovan za notarja tudi državljan države, ki ni članica Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali ni državljan Švicarske konfederacije ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj.

Z notariatom je nezdružljivo opravljanje odvetništva ali katerekoli plačane službe oziroma funkcije.

Notarju ni dovoljeno opravljanje poslov, ki so nezdružljivi z ugledom in neoporečnostjo, ki ju zahteva opravljanje notariata, ali zaradi katerih bi bilo lahko okrnjeno zaupanje v notarjevo nepristranskost oziroma v verodostojnost po njem izdanih listin.

Notarja imenuje na prosto notarsko mesto minister, pristojen za pravosodje. Pred imenovanjem notarja pridobi mnenje Notarske zbornice Slovenije o prijavljenih kandidatih. Število notarjev je omejeno in se določi na podlagi meril, ki jih postavi Ministrstvo za pravosodje. V primeru v zakonu določenih nepravilnosti pri poslovanju notarja, le-tega razreši minister za pravosodje. Krovna organizacija notarjev je notarska zbornica.

Notarji morajo biti v skladu z zakonom včlanjeni v [Notarsko zbornico Slovenije](#).

Vloga in pristojnosti

Notarji opravljajo javno službo, pri čemer **sestavljajo** zlasti **javne in zasebne listine**, kar je zelo pomembno za varnost pravnih poslov.

Javne listine, ki jih običajno sestavljajo notarji, so **notarski zapisi in notarski zapisniki**. Čeprav lahko notar sestavi za stranki kakršno koli pisno pogodbo, so nekatere vrste pogodb in predpisov delniških družb in družb z omejeno odgovornostjo **veljavne** po slovenskem pravu le, **če so v obliki notarskega zapisa**.

Notar lahko sestavi tudi oporoko. Poleg tega mora včasih **overiti** prepise listin in podpise in tako zagotoviti njihovo veljavnost na sodišču. Listine in vrednostni papirji so lahko v hrambi pri notarju.

Pravne zbirke podatkov

Na spletni strani notarske zbornice sta na voljo [seznam vseh notarjev](#) v Sloveniji z njihovimi kontaktnimi podatki in osnovni iskalnik.

Na spletni strani notarske zbornice je omogočen tudi dostop do treh registrov, ki jih vodi notarska zbornica:

[registra skrbniških notarjev](#),

[registra skrbniških pogodb](#),

[centralnega registra oporok](#).

Drugi pravniški poklici

[Sodniški pomočnik](#) (372 Kb) [en](#)

Državni odvetniki

Vloga **državnega odvetnika** je opredeljena v novem Zakonu o državnem odvetništvu, ki se je začel uporabljati 20. novembra 2017 in ki je temeljito prenovil institucijo Državnega pravobranilstva.

Državno odvetništvo opravlja strokovne naloge na področju varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov države prek pravnega zastopanja pred sodišči in upravnimi organi v Republiki Sloveniji, pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami ter pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami, opravlja pa tudi naloge pravnega svetovanja, mirnega reševanja sporov v predhodnem postopku in druge naloge, določene s tem ali drugimi zakoni.

Naloge državnega odvetništva opravlja ta generalni državni odvetnik in namestnik generalnega državnega odvetnika kot funkcionarja ter višji državni odvetnik i, državni odvetnik i in kandidat i za državnega odvetnika, ki imajo po novem status javnih uslužbencev. Z namenom preprečitve političnega kadrovanja je v postopku izbire generalnega državnega odvetnika in višjih državnih odvetnikov predvideno mnenje Komisije za presojo ustreznosti kandidatov, sestavljene iz neodvisnih strokovnjakov.

Generalnega državnega odvetnika imenuje Vlada RS na obrazložen predlog ministra za pravosodje po predhodni pridobitvi mnenja Komisije za presojo ustreznosti kandidatov. Namestnika generalnega državnega odvetnika pa na predlog generalnega državnega odvetnika s soglasjem ministra za pravosodje imenuje Vlada RS, ki pa mora biti imenovan izmed višjih državnih odvetnikov. Mandat tako generalnega državnega odvetnika kot njegovega namestnika a traja 6 let z možnostjo ponovnega imenovanja. Z a opravljanje nalog višjega državnega odvetnika, državnega odvetnika in kandidata za državnega odvetnika pa je treba skleniti delovno razmerje, pri katerem je treba poleg posebnih pogojev, ki jih določa Zakon o državnem odvetništvu, izpolnjevati tudi pogoje, določene z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev.

Pri opravljanju nalog pravnega zastopanja v posamezni zadevi je državni odvetnik samostojen.

Sorodne povezave

[Informacije o prav poklicih na spletni strani generalnega državnega tožilca Republike Slovenije](#)

[Informacije o prav](#)

<http://www.sodni-svet.si/> [Informacije o prav poklicih na spletni strani slovenskega sodstva](#)

[Informacije o prav poklicih na spletni strani Odvetniške zbornice Slovenije](#)

[Informacije o prav poklicih na spletni strani Notarske zbornice Slovenije](#)

[Informacije o prav poklicih na spletni strani Državnega odvetništva](#)

Zadnja posodobitev: 23/11/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Slovaška

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Slovaškem.

Pravniški poklici – uvod

Tožilci

Organizacija

🇸🇰 **Državno tožilstvo** Slovaške republike je neodvisen državni organ, ki ga vodi **generalni tožilec**. Državno tožilstvo v okviru svojih pooblastil štiti pravice in pravno zaščitene interese posameznikov, pravnih oseb in države.

Državno tožilstvo Slovaške republike ima svoje ločeno proračunsko poglavje v državnem proračunu.

Status in vloga državnega tožilstva ter generalnega tožilca sta urejena z **ustavo Slovaške republike** (člen 149) in **zakonom št. 153/2001 o državnem tožilstvu**, ki ureja tudi pooblastila generalnega tožilca in drugih tožilcev. Zakon ureja tudi organizacijo in upravljanje državnega tožilstva. Status, pravice in obveznosti tožilcev so opredeljeni v **zakonu št. 154/2001 o tožilcih in tožilcih pripravnikih**.

Hierarhična struktura

Kot organ, ki varuje zakon, mora biti 🇸🇰 **državno tožilstvo** organizirano hierarhično. Državno tožilstvo zagotavlja enotno izvajanje zakonov in druge zakonodaje, ki se splošno uporablja, ter kazenske politike.

V okviru državnega tožilstva je vzpostavljena hierarhija tožilcev, ki so vsi podrejeni generalnemu tožilcu.

Pooblastila

Med pooblastila državnega tožilstva spadajo:

kazenski pregon posameznikov, ki so osumljeni storitve kaznivih dejanj, in nadzor nad spoštovanjem zakonov pred začetkom kazenskega pregona v skladu z ustreznim pravom in v predhodnem postopku;

zagotavljanje, da so osebe, ki jim je bila prostost odvzeta ali omejena na podlagi odločbe sodišča ali katerega koli drugega pooblaščenega državnega organa, pridržane na krajih in pod pogoji, ki so v skladu z zakonom;

izvajanje pooblastil v sodnih postopkih;

zastopanje države v sodnih postopkih v skladu z ustrežno zakonodajo;

nadzor nad zakonitostjo ravnanja organov javne uprave v obsegu, ki ga določa zakon;

izvajanje pooblastil na področju mednarodnega sodelovanja v obsegu, določenem v ustrezni zakonodaji, ter izvajanje pooblastil v okviru mednarodnih pogodb, ki so bile razglašene v skladu z zakonodajo, in pravno zavezujočih aktov EU;

sodelovanje pri pripravi in izvajanju ukrepov za preprečevanje kršenja zakonov in druge zakonodaje, ki se splošno uporablja;

pomoč pri odpravljanju vzrokov in pogojev za kriminalne dejavnosti ter pri preprečevanju in zatiranju kriminala;

pomoč pri pripravi zakonodaje (sodelovanje v zakonodajnem postopku);

izvajanje drugih nalog, ki jih določa poseben zakon ali akt ali zakonito razglašena mednarodna pogodba.

Naloge

Državni tožilec in posamezni tožilci izvajajo vse naloge v pristojnosti državnega tožilstva ter pri izvajanju svojih nalog in obveznosti uporabljajo vsa razpoložljiva zakonska sredstva. Njihova dolžnost je, da:

po svoji najboljši vednosti in veri izvajajo ustavo Slovaške republike, ustavne in druge zakone, zakonito razglašene mednarodne pogodbe in drugo zakonodajo, ki se splošno uporablja;

spoštujejo in varujejo človekovo dostojanstvo ter temeljne človekove pravice in svoboščine ter se izogibajo vsem oblikam diskriminacije; štiti javni interes;

ravnajo samoiniciativno, pošteno, nepristransko in brez nepotrebne odlašanja.

Hierarhija

Organizacijski sistem državnega tožilstva Slovaške republike sestavljajo naslednji **organi**:

Generalno tožilstvo je najvišji organ in je na vrhu sistema sodnega pregona. Generalno tožilstvo obsega:

specializirano tožilstvo, vzpostavljeno za odkrivanje in pregon primerov korupcije in organiziranega kriminala;

regionalna tožilstva (8), ki so nadrejena okrožnim tožilstvom v svojih regijah, in

okrožna tožilstva (55).

Sedež generalnega tožilstva je v Bratislavi.

Sedeži in **okrožja** podrejenih tožilstev ustrezajo sedežem in okrožjem zadevnih sodišč. Vendar sedeži in krajevna pristojnost ne ustrezajo upravnim ozemeljski delitvi države.

Tožilci izvajajo svoje naloge v okviru **službenega razmerja**, ki se sklene ob njihovem imenovanju. Generalni tožilec imenuje tožilce na **tožilske položaje za nedoločen čas**. Tožilci morajo ob prevzemu položaja izreči brezpogojno prisego.

Kvalifikacije

Tožilci morajo biti **slovaški državljani** in izpolnjevati naslednje **pogoje**:

na dan imenovanja morajo biti stari najmanj 25 let;

imeti morajo opravljen magisterij iz prava na pravni fakulteti univerze v Slovaški republiki ali priznano potrdilo, ki ga je izdala tuja univerza in ki potrjuje opravljen magisterij iz prava; če tožilec najprej pridobi diplomu in nato opravi magisterij, morata biti oba s področja prava;

biti morajo popolnoma poslovno in zdravstveno sposobni za opravljanje nalog tožilca;

ne smejo biti vpisani v kazensko evidenco in imeti morajo sloves poštenosti, da lahko ustrezno izvajajo svoje naloge;

brezhibno morajo obvladati slovaški jezik;

imeti morajo stalno prebivališče v Slovaški republiki;

ne smejo biti člani političnih strank ali gibanj;

opraviti morajo tožilski izpit;

uspešno morajo opraviti izbirni postopek, razen če ni z zakonom določeno drugače;

izraziti morajo pisno soglasje za imenovanje na mesto tožilca na določenem tožilstvu.

Za **tožilski izpit** se lahko prijavi samo **tožilec pripravnik**. Prosta mesta za tožilce pripravnike se zapolnijo z izbirnim postopkom.

Za tožilski izpit se v skladu z zakonom štejejo tudi **pravosodni strokovni izpit, odvetniški izpit in notarski izpit**.

Napredovanje na položaj glavnega tožilca ali na višji položaj je mogoče samo na podlagi **izbirnega postopka in po posvetovanju v tožilskem svetu**.

Za začasno napotitev tožilca na izvajanje nalog na drugem tožilstvu je potrebna njegova privolitev. Tožilci so lahko brez take privolitve napoteni na začasno izvajanje nalog na drugem tožilstvu za največ 60 delovnih dni na koledarsko leto, če je to potrebno za dobro opravljanje nalog na zadevnem tožilstvu.

Tožilci so lahko premeščeni na drugo tožilstvo samo, če privolijo v premešitev, se prijavijo za premešitev ali so premeščeni iz disciplinskih razlogov.

Generalni tožilec lahko **razreši** tožilca, če je slednji preganjan zaradi naklepne kaznivega dejanja ali kaznivega dejanja iz malomarnosti pri izvajanju tožilskih nalog ali če je bil zoper njega uveden disciplinski postopek zaradi dejanja, ki bi lahko privedlo do njegove odstavitve s funkcije tožilca. Službeno razmerje tožilca se lahko **prekine** samo iz razlogov, ki jih določa zakon.

Vloge in pristojnosti

Tožilec nadzira spoštovanje zakonov pred pregonom in v predhodnem postopku. Pri izvajanju svojih nadzornih nalog imajo tožilci pooblastila, da: izdajajo zavezujoča navodila uslužbencem policije pred začetkom kazenskega postopka ter med preiskavo in skrajšano preiskavo kaznivih dejanj ter določajo roke za obravnavo zadeve; vsa navodila morajo biti dokumentirana v ustreznem spisu; zahtevajo spise, dokumente, gradivo in poročila o stanju policijske preiskave, ko se je pregon že začel, da bi ugotovili, ali je policija pravočasno uvedla pregon in ali pri tem ravna ustrezno; sodelujejo v policijskih ukrepih, izvajajo posamezne preiskovalne dejavnosti ali opravijo celotno preiskavo ali skrajšano preiskavo in izdajo odločbo v zvezi s katero koli zadevo; pri tem mora tožilec ravnati skladno z zakonom; pritožbe zoper odločbe tožilcev se lahko vlagajo enako kot pritožbe zoper odločbe policije; zadevo vrnejo policiji z navodili, naj dopolni preiskavo ali skrajšano preiskavo, in določijo rok za to; tožilec obdolženca in oškodovanca obvesti, da je bila zadeva vrnjena; prekličejo nezakonite ali neutemeljene odločbe policije in jih nadomestijo s svojimi odločbami; tožilec se lahko v roku 30 dni odloči prekiniti kazenski pregon ali prenesti zadevo na drugo instanco, če tožilec nadomesti odločbo policije s svojo odločbo, razen na podlagi pritožbe, ki jo je vložila upravičena stranka; zoper odločbo tožilca in odločbo policije se lahko vložijo pritožbe; tožilec lahko izdaja tudi zavezujoča navodila za uvedbo preiskave in skrajšane preiskave; zadevo odvzamejo policistu in sprejmejo ukrepe, da se zadeva prenese na druge policiste; sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da preiskavo ali skrajšano preiskavo kaznivega dejanja, ki ga je storil pripadnik oboroženih varnostnih sil, izvede policijski preiskovalec; tožilci morajo pred sprejetjem takega ukrepa pridobiti mnenje predstojnika urada inšpekcijskih služb; tožilci lahko podobno ravnajo v preiskavah ali skrajšanih preiskavah kaznivih dejanj, ki so jih storili carinski uradniki.

Samo **tožilec** lahko:

vloži obtožnico;
sklene dogovor z obdolžencem o njegovi krivdi in kazni ter sodišču predloži predlog za odobritev takega dogovora;
opusti kazenski pregon;
prekine ali začasno prekine kazenski pregon;
odobri spravni postopek ali predsodno poravnavo in prekine kazenski pregon;
odredi zaseg obdolženčevega premoženja in določi, kateri osebni predmeti ne smejo biti zaseženi, ali prekliče takšen zaseg;
zavaruje terjatev oškodovanca, jo prekliče ali delno prekliče oziroma iz nje izloči določeno postavko;
odredi izkop trupla;
zaprosi za soglasje za kazenski pregon ali pripor osebe v primeru, za katerega je potrebno soglasje nacionalnega sveta Slovaške republike, sodnega sveta Slovaške republike, ustavnega sodišča ali Evropskega parlamenta;
zahteva sodno odredbo za priprtje obdolženca ali podaljšanje trajanja pripora;
zahteva odredbo za vrnitev obdolženca iz tujine;
izvede predhodno preiskavo v postopkih izročitve, razen če zakon določa drugače;
na podlagi zahteve pristojnega tujega organa zahteva sodno odredbo za začasen zaseg premoženja posameznika, zoper katerega v tujini teče kazenski pregon, ali dela tega premoženja na ozemlju Slovaške republike.
Kadar tožilci izvajajo **pooblastila nadzora za zagotavljanje, da so kraji pridržanja oseb, ki jim je bila prostost odvzeta** ali omejena, v skladu z zakonom, morajo zagotoviti, da so take osebe na takih krajih pridržane le na podlagi sodne odločbe ali odločbe drugega pooblaščenega državnega organa ter da se na zadevnih krajih spoštujejo zakoni in drugi akti, ki se splošno uporabljajo.

V civilnem postopku lahko tožilec:

zahteva začetek civilnega postopka za:

varstveno rehabilitacijo osebe, stare od 12 do 14 let, če je storila kaznivo dejanje, ki se po kazenskem zakoniku kaznuje z dosmrtno zaporno kaznijo;
razglasitev nezakonitosti stavke ali izprtja;
razveljavitev prenosa državnega premoženja na podlagi zakona o dokazovanju izvora premoženja v primeru privatizacije, zakona o pogojih za prenos državnega premoženja na druge osebe ali zakona o upravljanju državnega premoženja;
preveritev zakonitosti vseh odločb upravnega organa v primerih, ko pritožba, ki jo je vložil tožilec, ni bila uspešna;
razveljavitev nezakonite odločbe občine, če slednja ni sama razveljavila svoje odločbe na podlagi nasprotovanja tožilca;
posreduje v vseh civilnih nepravdnih postopkih, razen v postopkih za razvezo zakonske zveze. Če je postopek za razvezo zakonske zveze združen s postopkom za določitev razmerja zakoncev z mladoletnimi otroki po razvezi zakonske zveze, lahko tožilci posredujejo v tem delu postopka;

v civilnem pravdnem postopku tožilci lahko:

vložijo tožbo v primerih, ko država zahteva vračilo iz naslova neupravičene obogatitve, ko se zahteva ugotavljanje lastništva, ko so bile kršene določbe akta, ki se splošno uporablja, ali v primerih, ki so določeni v ustreznih aktih;
posredujejo v odprtih postopkih v zadevah, v katerih je ena od strank v postopku država, pravna oseba, ki jo je ustanovila država, državno podjetje, pravna oseba, v kateri ima država lastniški delež, občinski organ ali višja ozemeljska enota. Tožilci lahko posredujejo tudi v zadevah glede odgovornosti za škodo, povzročeno z izvajanjem javnih pooblastil.

Pri izvajanju nadzora nad skladnostjo ravnanja organov javne uprave z zakoni in drugo zakonodajo, ki se splošno uporablja, ima tožilec pravico **preveriti zakonitost**:

zakonodaje, ki se splošno uporablja in ki jo izdajo organi javne uprave;
notranjih upravnih pravil, ki jih organi javne uprave izdajo za zagotavljanje izvajanja nalog javne uprave;
odločb, izdanih v posameznih zadevah na področju javne uprave;
ukrepov organov javnih organov pri izdajanju pravil in odločb na področju javne uprave.

Sodniki

Organizacija

Sodno osebje

Glavni administrator – strokovni sodelavec (382 Kb)

Sodni tajnik (295 Kb)

Višji sodni uradnik (460 Kb)

Strokovni sodelavec sodnika vrhovnega sodišča (291 Kb)

Odvetniki

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču](#) slovaške odvetniške zbornice.

Pravni svetovalci

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču](#) slovaškega centra za pravno pomoč.

Notarji

V Slovaški republiki morajo imeti notarji **diplomo s področja prava**.

Naloga notarja je, da izvršuje preventivna pravosodna pooblastila in izdaja overjene uradne dokumente.

Nadzor nad notarji izvaja ministrstvo za pravosodje.

Notarji morajo biti člani **notarske zbornice** Slovaške republike.

Pravne zbirke podatkov

 [Spletišče notarske zbornice](#) zagotavlja zgolj intranetno podporo za notarje. Dostop je **brezplačen**, obseg informacij, ki so na voljo za iskanje, pa je omejen.

Podatkovna zbirka zagotavlja dostop do:

javnih registrov,

seznama notarjev (kontaktni podatki, znani jeziki, delovni čas),

zakonodaje.

Zadnja posodobitev: 16/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Finska

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Finskem.

Pravniški poklici – uvod

Pravniški poklici na Finskem vključujejo sodnike, zaposlene na sodiščih, državne tožilce, odvetnike za javno pravno pomoč, odvetnike, pravne svetovalce z licenco, notarje in sodne izvršitelje.

Tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo ima okrog 550 zaposlenih, od tega približno 400 tožilcev. Hkrati ima tožilstvo okrog 150 zaposlenih na različnih podpornih in strokovnih delovnih mestih.

Državno tožilstvo sestavljajo **urad generalnega tožilca**, ki deluje kot osrednji upravni organ, in **pet tožilskih okrožij**: južna, zahodna, severna in vzhodna Finska ter regija Åland. Ima 34 enot po vsej Finski.

Državno tožilstvo vodi **generalni tožilec, ki je najvišji tožilec v državi**.

Urad generalnega tožilca je pristojen za osrednje upravljanje, vodenje in nadzorovanje državnega tožilstva ter njegovega delovanja na splošno. Dejansko delo tožilcev poteka v tožilskih okrožjih.

Za upravljanje državnega tožilstva je pristojno ministrstvo za pravosodje.

Naloge

Neodvisno državno tožilstvo je državni organ in je del sodstva. Njegova naloga je zagotoviti obstoj kazenske odgovornosti, tj. da se kaznivo dejanje kaznuje s kaznijo v skladu z zakonom. Tožilci odločitve o pregonu sprejemajo neodvisno in so neodvisni pravosodni organi.

V kazenskem postopku ima državni tožilec v okviru javnih organov najpomembnejšo vlogo, in je vključen v celotno verigo postopkov od predkazenskih preiskav do sodnih postopkov. Poleg tega lahko naloži denarno kazen za lažja kazniva dejanja.

Naloge tožilca so osredotočene predvsem na **pregon** in naloge v okviru **sodnih postopkov**. Državni tožilci se na podlagi vloženi obtožnic med pregonom odločijo, katere zadeve bodo predložili sodišču. Državni tožilec je na sojenju odgovoren za to, da dokaže, da je toženec storil kaznivo dejanje, ki se mu očita.

Državni tožilec bo zagotovil tudi to, da se predkazenska preiskava opravi dovolj temeljito. Tožilec se z bolj zapletenimi kazenskimi zadevami seznani že na začetku predkazenske preiskave in lahko na predlog vodje preiskave predkazensko preiskavo konča tudi pred vložitvijo obtožnega akta.

Vloga tožilca v predkazenski preiskavi je še zlasti pomembna, kadar je storitve kaznivega dejanja osumljen policist. V takem primeru tožilec tudi vodi predkazensko preiskavo.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletišču [državnega tožilstva](#).

Sodniki

Organizacija

Na Finskem večino sodb sodišč izdajo poklicni sodniki. Na okrožnih sodiščih so tudi sodniki porotniki. Sodniki so člani neodvisnega sodstva. Svojo funkcijo opravljajo na vrhovnem sodišču, pritožbenih sodiščih in okrožnih sodiščih, vrhovnem upravnem sodišču in upravnih sodiščih ter na sodišču za zavarovanja, delovnem sodišču in gospodarskem sodišču. Sodniki so državni uradniki in jih ni mogoče odstaviti s položaja. Sodniku ni mogoče začasno prepovedati opravljanja funkcije, razen s sodbo sodišča. Poleg tega sodnika ni mogoče prestaviti na drug položaj brez njegove privolitve.

Poglavje 12 **zakona o javnih uslužbencih na centralni ravni države** vsebuje ločene zakonske določbe za sodnike kot javne uslužbenke. V skladu z zakonom se določbe, ki urejajo dovoljeno odsotnost, opomin, začasno zaposlitev in odpust ostalih javnih uslužbencev, ne uporabljajo za sodnike. V skladu z zakonom o javnih uslužbencih na centralni ravni države morajo sodniki prenehati opravljati svojo funkcijo, ko dosežejo zakonsko določeno upokojitveno starost (za sodnike je to 68 let) ali če postanejo trajno delovno nesposobni.

Naloge

Sodniki

Oseba, ki želi postati sodnik, mora imeti **univerzitetno diplomu iz prava** in opravljeno **enoletno usposabljanje** na sodišču prve stopnje. Običajna pot do sodniškega poklica je opravljanje dela **uradnika referenta** (višjega sekretarja) na pritožbenem sodišču, čemur sledi imenovanje na sodniško funkcijo na okrožnem sodišču ali pritožbenem sodišču. V prihodnosti bodo kandidati deležni posebnega usposabljanja. Pritožbeno sodišče objavlja prosta mesta, odbor za imenovanje sodnikov pa oceni primernost kandidatov. Sodnike imenuje predsednik republike.

Sodniki porotniki

Okrožna sodišča imajo tudi laične člane ali „sodnike porotnike“, ki v določenih primerih sodelujejo pri odločanju. Sodniki porotniki sodelujejo zlasti v **kazenskih zadevah**, lahko pa sodelujejo tudi pri **civilnih zadevah in najemniških sporih**. Na okrožnem sodišču zadevo obravnava en stalni sodnik, ki ima vlogo predsedujočega, in trije sodniki porotniki. Sodniki porotniki imajo samostojna pooblastila, odločitev pa se po potrebi sprejme z glasovanjem; o sodbi odloči mnenje večine. Če je v kazenskem postopku glasovanje neodločeno, prevlada mnenje, ki je najugodnejše za toženca; v civilni zadevi ima predsedujoči odločilni glas.

Občinski sveti imenujejo sodnike porotnike za obdobje štirih let. Vsaka občina mora imeti vsaj dva sodnika porotnika; večje občine jih imajo mnogo več. Sodniki porotniki bi morali čim bolj zastopati starostno, spolno, jezikovno in poklicno sestavo občine.

Sodnik porotnik mora biti **finski državljan**. Ljudje, ki so stari manj kot 25 ali več kot 63 let, ne morejo biti imenovani za sodnike porotnike. Ljudje na uradnih položajih na sodiščih ali kazenskih ustanovah ne morejo postati sodniki porotniki, isto velja za ljudi, ki opravljajo delo tožilcev, odvetnikov ali policistov.

Sodnik porotnik zapriseže kot sodnik ali da svečano izjavo pred nastopom svojega položaja.

Cilj je, da vsak sodnik porotnik sodeluje na obravnavi približno enkrat na mesec ali dvanajstkrat na leto. Okrožno sodišče sodnikom porotnikom plača določeno vsoto na obravnavo in nadomestilo za izgubo dohodka.

Odvetniki za javno pravno pomoč

Organizacija

Odvetniki za javno pravno pomoč so odvetniki, zaposleni na uradih za državno pravno pomoč. So državni uradniki, ki jih imenuje minister za pravosodje. Urade za pravno pomoč upravlja ministrstvo za pravosodje.

Pogoji za mesto odvetnika za javno pravno pomoč so opravljen magisterij iz prava (*oikeustieteen kandidaatti* ali *oikeustieteen maisteri*) in zadostne izkušnje v pravobranilstvu ali pri razsojanju. Mnogo odvetnikov za javno pravno pomoč ima tudi častni naziv *varatuomari* (magister prava z opravljenim sodnim usposabljanjem).

Odvetniki za javno pravno pomoč svoje delo opravljajo pred sodiščem. Obvezani so k upoštevanju pravil kodeksa o ustreznem poklicnem ravnanju za odvetnike. Zanje je tako disciplinsko pristojna odvetniška zbornica Finske. Več kot polovica odvetnikov za javno pravno pomoč na Finskem je članov odvetniške zbornice. Odvetniki za javno pravno pomoč so pri svojem delovanju popolnoma neodvisni.

Odvetniki

Samo odvetniki, ki so člani odvetniške zbornice Finske, lahko uporabljajo strokovni naziv „**asianajaja**“ (v švedščini) ali „**advokat**“. Kdor se prijavi za članstvo v **odvetniški zbornici Finske**, mora:

imeti **magisterij iz prava (LL.M.)**, ki mu daje pravico, da opravlja **sodno funkcijo**,

biti poznan kot pošten človek,

imeti večletne izkušnje v pravniškem poklicu in drugih sodnih dejavnostih,

opraviti poseben preskus, ki pokriva osnovne elemente pravniškega poklica in poklicne etike,

biti neodvisen, kar pomeni, da nanj ne smejo vplivati vlada in ostale skupine z izjemo njegove stranke,

imeti različne druge kvalifikacije, kadar je to potrebno.

Odgovornosti odvetnikov in nadzor njihovega delovanja

Glede kazenske odgovornosti in odgovornosti za škodna dejanja se odgovornost odvetnika načeloma ne razlikuje od odgovornosti ostalih državljanov. Vsak odvetnik pa mora skleniti zavarovanje za odškodninsko odgovornost za kritje stroškov, ki izhajajo iz česar koli razen predhodnega naklepa ali hude malomarnosti. Odvetniška zbornica je ustanovila kompenzacijski sklad za pokritje škode, ki izhaja iz kaznivega ravnanja odvetnika.

Poleg tega ima odvetnik poklicno odgovornost. Odbor odvetniške zbornice mora zagotoviti, da odvetniki izpolnjujejo svoje dolžnosti v skladu s poklicno etiko. V nasprotnem primeru odvetniška zbornica začne disciplinski postopek, najpogosteje s pisno pritožbo ali opozorilom. Kancler za pravosodje je obveščen glede odločitev, ki jih sprejme odvetniška zbornica, in lahko vloži pritožbo zoper te odločitve pri pritožbenem sodišču v Helsinkih.

Odvetniška zbornica Finske je organizacija, ki jo ureja javno pravo na podlagi zakona o odvetnikih iz leta 1958. Predhodnik te organizacije je bilo registrirano združenje z istim imenom. Vsi člani obeh organizacij so in so vedno bili odvetniki.

Odvetniška zbornica ima približno 1 850 članov, ki se imenujejo odvetniki (v finščini: *asianajaja*; v švedščini: *advokat*). Pravniške družbe zaposlujejo približno 600 odvetnikov, od tega približno 120 odvetnikov za javno pravno pomoč. Tudi uradi za pravno pomoč zaposlujejo več kot 100 odvetnikov za pravno pomoč, ki pa niso člani odvetniške zbornice.

Odvetniki, ki so bili izključeni iz odvetniške zbornice na podlagi disciplinskih ukrepov, lahko še vedno opravljajo svoj poklic pod drugim strokovnim nazivom. Vendar v takem primeru odvetnik deluje brez obveznosti odvetnika in izven nadzora odvetniške zbornice.

Državljan Finske ali druge države znotraj Evropskega gospodarskega prostora, ki je dopolnil 25 let, je lahko odvetnik, če je pošten in živi življenje, primerno za odvetnika. Imeti mora izobrazbo, ki jo za sodni poklic določa Finska, spretnosti, ki jih zahteva opravljanje odvetniške dejavnosti, in delovne izkušnje v pravobranilstvu. Poleg tega ne sme biti oseba v stečaju in mora biti popolnoma poslovno sposoben.

V skladu z mednarodnimi obveznostmi, ki veljajo na Finskem, oseba, ki nima strokovne izobrazbe in delovnih izkušenj, zahtevanih na Finskem, ampak je poklicno izobrazbo za odvetnika pridobila v eni izmed držav Evropskega gospodarskega prostora, lahko opravlja delo odvetnika. V takem primeru morajo vlagatelji na izpitu odvetniške zbornice pokazati, da imajo zadostno znanje o finski zakonodaji in opravljanju pravne prakse na Finskem.

Poleg tega oseba, ki je strokovno izobrazbo za odvetnika pridobila v državi članici Evropske unije, lahko opravlja delo odvetnika tudi brez opravljenega izpita. Oseba lahko opravlja delo odvetnika brez opravljenega izpita, pod pogojem, da je vpisana v register odvetniške zbornice za dobo najmanj treh let in je v tem času uporabljala prvotni strokovni naziv, dodeljen v matični državi članici, ter je kvalificirana za opravljanje odvetniške prakse v drugi državi članici (register EU). Oseba mora tudi dokazati, da je najmanj tako dolgo redno opravljala odvetniški poklic na Finskem.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na spletišču [odvetniške zbornice Finske](#).

Pravni svetovalec z licenco

Pravni svetovalec z licenco je odvetnik, ki je od odbora za pravno svetovanje pridobil licenco za izvajanje pravnega svetovanja. Pravni svetovalci z licenco morajo upoštevati pravila o poklicnem ravnanju, enakovredna tistim iz kodeksa ravnanja, ki ga morajo upoštevati, kadar na sodišču nastopajo kot svetovalci ali odvetniki. Pri tem jih nadzoruje nadzorni odbor odvetniške zbornice Finske, odbor za pravno svetovanje in kancler za pravosodje.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o seznamu pravnih svetovalcev je na voljo na spletišču [finskega ministrstva za pravosodje](#).

Notarji

Na Finskem naloge notarjev ureja zakonodaja. Notarji so zaposleni pri lokalnih registrskih uradih in pristojnih okrožnih uradih. Notarji morajo imeti opravljen magisterij iz prava (*oikeustieteen kandidaatti* ali *oikeustieteen maisteri*).

Kljub mnogim podobnostim se naloge notarjev na Finskem zelo razlikujejo od nalog notarjev drugod po Evropi in v Združenih državah. Na Finskem je notar vedno državni uradnik. Vendar notarji svojega dela ne opravljajo za polni delovni čas; večina uradnikov, ki opravljajo notarske storitve, je okrožnih registratorjev na lokalnih registrskih uradih. Zaradi načela pogodbene svobode v civilnih zadevah na Finskem notarska overitev ni pogoj za veljavnost pogodbe. Edina civilna pogodba, ki jo je na Finskem treba overiti, je pogodba za prenos premoženja.

Notarji med drugim overjajo podpise, kopije potrdil in življenjepise. Dokumente lahko overjajo tudi z žigom Apostille, s čimer potrdijo, da ima podpisnik dokumenta v dokumentu naveden položaj in da je pooblaščen za izdajo dokumenta.

Drugi pravniški poklici

Izvršilni organi

Nacionalni izvršilni organ Finske je agencija v okviru ministrstva za pravosodje, ki je pristojna za neodvisno in nepristransko opravljanje zakonsko določenih nalog izvrševanja. Izvrševanje je del pravosodnega sistema in temelji na pravu. Naloge izvrševanja vključujejo izterjavo terjatev, prisilno izselitev in zavarovanje. Izvršilni organ deluje nepristransko ob upoštevanju pravic upnika in dolžnika. **Mreža 64 uradov** nacionalnega izvršilnega organa **pokriva celotno Finsko**.

Sodni izvršitelj je krovni izraz za vladne uslužbenke, ki **izvajajo naloge izvrševanja**. Sodni izvršitelj ima neodvisna pooblastila za izvrševanje.

V skladu s pravom so sodni izvršitelji:

inšpektorji za izvrševanje pri temeljni izvršilni enoti,

višji inšpektorji za izvrševanje pri posebnih in razširjenih izvršilnih enotah,

višji izvršilni uradniki in glavni izvršilni uradniki,

ki jim poročajo višji inšpektorji za izvrševanje,

višji inšpektor za izvrševanje in višji lokalni izvršilni uradnik, ki sta naziva, enakovredna nazivoma višji in glavni izvršilni uradnik, ter se uporabljata v regiji Åland,

hkrati pa tudi generalni direktor nacionalnega izvršilnega organa Finske in njegov namestnik.

V okviru nacionalnega izvršilnega organa obstajajo tudi drugi pravni nazivi, kot so gospodarski svetovalci, strokovnjaki, sodni izvršiteljski uradniki in višji sodni izvršiteljski uradniki.

Večina zahtevkov za izvršbo se obravnava z uporabo elektronskih orodij za izterjavo pri **nacionalni temeljni izvršilni enoti**, pri čemer osebni stik z dolžnikom ni potreben.

Pet regionalnih razširjenih izvršilnih enot je na zadevnih ozemljih med drugim pristojnih za prodajo zarubljenih premičnin (rubež) in druge zahtevnejše naloge izvrševanja.

Nacionalna posebna izvršilna enota izvaja veliko zamudnih nalog izvrševanja, za katere so potrebne preiskave, ter je vključena v sodelovanje med agencijami in boj proti sivi ekonomiji ter gospodarskemu kriminalu.

Osrednja uprava nacionalnega izvršilnega organa je pristojna za upravni nadzor, razvoj in nadziranje službe za izvrševanje. Osrednja uprava je odgovorna tudi za uspešnost in učinkovitost organa kot celote.

Osrednja uprava nacionalnega izvršilnega organa ni vključena v posamezne naloge izvrševanja; vse izvršilne enote delujejo neodvisno. Za posamezne zadeve v zvezi z izvrševanjem je vedno pristojen sodni izvršitelj, ki vodi zadevo, odločitve, ki jih sprejme v posameznih zadevah, pa osrednja uprava na primer ne more spremeniti.

Več informacij je na voljo na spletišču [nacionalnega izvršilnega organa Finske](#).

Zadnja posodobitev: 21/09/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Švedska

V tem oddelku je na voljo pregled pravniških poklicev na Švedskem.

[Tožilci](#)

[Sodniki](#)

[Odvetniki](#)

[Notarji](#)

[Drugi pravniški poklici](#)

Pravniški poklici – uvod

Tožilci

Organizacija

Služba državnega tožilstva zajema [švedsko državno tožilstvo \(Åklagarmyndigheten\)](#) in [švedski urad za gospodarski kriminal \(Ekobrottsmyndigheten\)](#). Oba organa sta neposredno odgovorna vladi (ministrstvu za pravosodje). Državno tožilstvo vodi generalni tožilec, urad za gospodarski kriminal pa generalni direktor. **Generalni tožilec (Riksåklagare)** je najvišji tožilec v državi in je odgovoren za državno tožilstvo, ki ga tudi vodi.

Generalni tožilec je pristojen za pravni razvoj, delo [vrhovnega sodišča](#) in upravne naloge. Pod njim so **višji tožilci**, ki so odgovorni za posamezna področja službe državnega tožilstva. Državne tožilce imenuje generalni tožilec in so organizirani po okrožnih uradih tožilstva, v katerih delajo **okrožni tožilci**. Nekateri okrožni tožilci so specializirani za posamezno področje. Okrožnih uradov tožilstva je 32. Poleg tega so za obravnavanje posebnih vrst zadev odgovorni trije mednarodni in štirje nacionalni uradi tožilstva. Vsak okrožni urad tožilstva vodi **glavni tožilec**.

Vsi tožilci v državnem tožilstvu so popolnoma neodvisni pri odločanju, kar pomeni, da višji tožilec ne more odločati, kakšne odločitve bo sprejel podrejeni tožilec v zadevi, za katero je odgovoren. Pogoj za zaposlitev na delovno mesto tožilca je švedsko državljanstvo. Prav tako se zahteva švedska univerzitetna pravna izobrazba in opravljeno praktično pravno usposabljanje, tj. dveletne delovne izkušnje na mestu sodnega uradnika na okrožnem sodišču ali upravnem sodišču. Zahtevani diplomski izpisi iz prava je lahko pod določenimi pogoji enakovredna tudi pravna izobrazba, pridobljena v drugi nordijski državi. Tožilci se najprej za devet mesecev zaposlijo kot **tožilci pripravniki**, v tem času pa jih pri delu usmerja tožilec mentor. Potem sledi dveletno usposabljanje na delovnem mestu tožilca, preden je posameznik imenovan za okrožnega tožilca.

V Stockholmu, Göteborgu in Malmöju delujejo **centri za razvoj tožilstva**, ki jih vodi višji tožilec. Glavni nalogi teh centrov sta razvoj metodološkega in pravnega znanja na zadevnih kazenskih področjih ter upravljanje znanja na teh področjih odgovornosti. Pristojni so tudi za pravno spremljanje in nadzor; obravnavajo na primer vse pritožbe zoper odločitve tožilcev.

Vloga in pristojnosti

Tožilec ima **tri glavne pristojnosti**:

vodi preiskave kaznivih dejanj;

odloča, ali je treba vložiti obtožbo;
nastopa pred sodiščem.

Tožilec vodi predhodne preiskave kaznivih dejanj, ki niso manj huda kazniva dejanja, kadar je oseba utemeljeno osumljena, da je storila kaznivo dejanje.

Tožilec lahko vodi preiskavo tudi v drugih primerih, če za to obstajajo posebni razlogi. Kot vodja predhodne preiskave je tožilec odgovoren za zagotavljanje optimalne preiskave kaznivega dejanja. Predhodno preiskavo v primeru manj hudih kaznivih dejanj v celoti izvajajo policisti.

Ko predhodno preiskavo vodi tožilec, mu pri tem pomaga policija. Tožilec ves čas spremlja preiskavo in opredeljuje preiskovalne ukrepe in odločitve, ki jih je treba sprejeti. Ko je predhodna preiskava končana, se tožilec odloči, ali bo uvedel sodni postopek ali ne (to velja tudi za predhodne preiskave, za katere je odgovorna policija).

Drugi pomemben vidik tožilčevega dela je priprava zadev in nastopanje pred sodiščem. Tožilec z odločitvijo o vložitvi obtožbe in opredelitvijo kaznivega dejanja določi okvir kazenskega postopka na sodišču. Večina tožilcev vsak teden preživi vsaj dan ali dva na sodišču.

Generalni tožilec je edini tožilec, ki lahko začne ali nadaljuje postopek pred vrhovnim sodiščem. Lahko pa imenuje pomočnika tožilca v uradu generalnega tožilca ali imenuje državnega tožilca, ki ga zastopa na vrhovnem sodišču.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o tožilcih je na voljo na javno dostopnem [spletišču švedskega državnega tožilstva](#).

Sodniki

Organizacija

Stalne sodnike (*ordinarie domare*) imenuje vlada po priporočilu neodvisnega državnega svetovalnega organa, tj. odbora za predlaganje sodnikov (*Domarnämnden*). Načeloma je lahko stalni sodnik razrešen samo v okoliščinah, ki so opredeljene v ustavnem dokumentu, znanem kot švedska vladna listina (*regeringsformen*).

Pogoj za zaposlitev na delovno mesto sodnika je švedsko državljanstvo. Prav tako se za opravljanje sodniškega poklica zahteva švedska univerzitetna pravna izobrazba. Zahtevani diplom iz prava je lahko pod določenimi pogoji enakovredna tudi pravna izobrazba, pridobljena v drugi nordijski državi. Večina stalnih sodnikov je zaposlena kot sodniki na okrožnih ali upravnih sodiščih ali kot sodniki na pritožbenih sodiščih ali upravnih pritožbenih sodiščih. Vodja pritožbenega sodišča ali upravnega pritožbenega sodišča se imenuje predsednik (*president*), vodja okrožnega sodišča ali upravnega sodišča pa glavni sodnik (*lagman*). Sodniki na vrhovnem sodišču in vrhovnem upravnem sodišču se imenujejo **vrhovni sodniki** (*justitieråd*).

Številni, ki so imenovani za stalne sodnike, so šli po tradicionalni poklicni poti, saj so dve leti delali kot **sodni uradniki na okrožnem sodišču** (329 Kb) [SV](#) ali **upravnem sodišču** (281 Kb) [SV](#), potem pa so se prijavili za mesto poročevalca (*fiskal*) na pritožbenem ali upravnem pritožbenem sodišču. Po vsaj enem letu dela na tovrstnem sodišču mora **sodnik pripravnik** opraviti še vsaj dve leti kot poročevalec na okrožnem sodišču ali upravnem sodišču. Nato vsaj eno leto služi kot sodnik prisednik na pritožbenem sodišču ali upravnem pritožbenem sodišču. Po uspešno končanem pripravništvu je sodnik pripravnik imenovan za pritožbenega sodnika prisednika na pritožbenem ali upravnem pritožbenem sodišču. Poročevalci in sodniki prisedniki so **sodniki brez stalnega**

mandata, ki lahko nastopajo pred sodišči. Sodišča zaposlujejo tudi določeno število **pravnikov redaktorjev** (280 Kb) [SV](#) in **poročevalcev** (281 Kb) [SV](#). Vsako okrožno sodišče, pritožbeno sodišče, upravno sodišče in upravno pritožbeno sodišče ima določeno število **sodnikov porotnikov** (*nämndemän*). Sodnike porotnike za štiri leta imenuje:

občinski svet v občinah na območju krajevne pristojnosti okrožnega sodišča;

okrajni svet v okrajih na območju pristojnosti upravnega sodišča, upravnega pritožbenega sodišča ali pritožbenega sodišča.

Sodniki porotniki sodelujejo pri glasovanju v zvezi z odločanjem sodišča, vsak pa ima en glas.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o sodnikih in sodnikih porotnikih je na voljo na [spletišču švedskih sodišč](#). Več informacij o samih sodnikih je na voljo na spletišču [švedskega sodniškega združenja](#).

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

Po švedski zakonodaji lahko samo člani [švedske odvetniške zbornice](#) (*Sveriges advokatsamfund*) uporabljajo poklicni naziv **advokat** („odvetnik“). **Pogoji za članstvo** so med drugim:

stalno prebivališče na Švedskem ali v drugi državi Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali v Švici;

uspešno opravljen strokovni izpit, ki se zahteva za usposobljenost za opravljanje sodniške funkcije; na Švedskem je to magisterij iz prava;

tri leta delovnih izkušenj kot kvalificiran pravnik in izvajanje pravne funkcije v času vložitve prijave;

končano usposabljanje odvetniške zbornice in uspešno opravljen izpit;

sloves poštenosti in druge primerne lastnosti za odvetniški poklic.

Za kandidate iz držav članic EU ali EGP in Švice, ki izpolnjujejo zahteve o usposabljanju, ki ga morajo opraviti, da postanejo odvetniki v matični državi, veljajo posebna pravila.

O prijavih za članstvo odloča vodstvo švedske odvetniške zbornice.

Švedska odvetniška zbornica je bila ustanovljena leta 1887 na zasebno pobudo, uradni status pa je pridobila, ko je leta 1948 začel veljati trenutni zakonik o sodnem postopku. Zbornica ima zdaj več kot 4 700 članov.

Za zbornico veljajo določbe zakonika o sodnem postopku in ustanovna listina zbornice, ki jo je odobrila vlada. Zbornica, ustanovljena po zasebnem pravu, ima naslednje cilje:

ohranjati visoke etične in poklicne standarde v odvetniškem poklicu;

spremljati pravni razvoj in zagotavljati, da izkušnje zbornice prispevajo k temu razvoju;

ščititi splošne poklicne interese članov ter spodbujati nadaljnje sodelovanje in soglasje med člani.

Zbornica opravlja tudi nekatere javnopravne naloge. V skladu z zakonikom o sodnem postopku so ji bile dodeljene upravne naloge, tako da deluje kot javni organ, zlasti v disciplinskih zadevah.

Upravljanje zbornice je namenjeno zagotavljanju kakovostne pomoči in svetovanja tistim, ki iščejo pravno pomoč. V skladu z zakonikom o sodnem postopku morajo člani upoštevati načela poklicne etike ter priznavati regulativno in nadzorno pristojnost odvetniške zbornice in ministra za pravosodje. Odvetniki so pod nadzorom disciplinskega odbora odvetniške zbornice. Če disciplinski odbor meni, da je posamezen odvetnik kršil kodeks ravnanja, lahko zadevnemu članu naloži disciplinsko sankcijo.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču švedske odvetniške zbornice](#).

Pravni svetovalci

Ni nujno, da so **pravni svetovalci** v sodnih postopkih odvetniki, jih pa mora sodišče šteti za primerne. Vendar so za zagovornika po javni dolžnosti načeloma imenovani samo odvetniki.

Notarji

Organizacija

Na Švedskem razen **javnih notarjev** (glej spodaj) ni nobenih posebnih notarjev.

Javnega notarja imenuje [okrajni upravni odbor](#) (*länsstyrelsen*). Javni notar mora biti pravnik, znati mora švedski jezik in biti tudi sicer primeren.

Vloga in pristojnosti

Pravne zbirke podatkov

Javno dostopen seznam in/ali splošno spletišče o tem poklicu ni na voljo.

Več informacij o javnih notarjih lahko najdete na spletišču nekaterih okrajnih upravnih odborov.

Funkcija javnega notarja je pomagati javnosti pri različnih zadevah, kot so:

overjanje podpisov, kopij, prevodov in drugih informacij o vsebini listin;

nastopanje kot priča pred sodiščem v nekaterih primerih;

nadziranje loterijskih žrebanj;

podajanje izjave o ugotovitvah po koncu drugih pregledov ali preverjanj;

sprejemanje izjav o pravnih in ekonomskih okoliščinah ter dajanje takšnih izjav tretjim osebam;

potrjevanje, da je organ ali oseba pristojna za izvajanje določenih ukrepov;

izdajanje potrdil v skladu s Haaško konvencijo z dne 5. oktobra 1961 o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (apostille).

Pravne zbirke podatkov

Javno dostopen seznam in/ali splošno spletišče o tem poklicu ni na voljo.

Več informacij o javnih notarjih lahko najdete na spletišču nekaterih okrajnih upravnih odborov.

Drugi pravniški poklici

[Švedski izvršilni organ](#) (*Kronofogdemyndigheten*) je pristojen za izterjavo dolgov in drugih obveznosti. **Sodni izvršitelj** (*kronofogde*) je zaposlen pri izvršilnem organu in je odgovoren za to, da se izvršba opravi v skladu z zakonom. Na Švedskem se je mogoče usposabljati za sodnega izvršitelja.

Usposabljanje se lahko švedski državljani, ki so diplomirani pravniki ali imajo ustrežno drugo univerzitetno izobrazbo in so kvalificirani sodni uradniki (*notarie*).

Slednjo kvalifikacijo je mogoče nadomestiti s posebej določenim usposabljanjem na delovnem mestu ali postopkom izvetja.

Zadnja posodobitev: 09/11/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Vrste pravniških poklicev - Anglija in Wales

Na tej strani je na voljo pregled nekaterih glavnih pravniških poklicev v Združenem kraljestvu na območju sodne pristojnosti Anglije in Walesa. Obsega informacije o sodnikih, tožilih in različnih vrstah odvetnikov.

Sodstvo

V sodnem sistemu Anglije in Walesa sodniki z različnim položajem – zaposleni s polnim in krajšim delovnim časom – delajo na različnih sodiščih in tribunalih Anglije in Walesa. Informacije o sodstvu v Angliji in Walesu so na voljo na spletišču [sodstva Anglije in Walesa](#).

Sodniki s polnim delovnim časom

Predsednik vrhovnega sodišča (Lord Chief Justice) je vodja sodstva Anglije in Walesa ter predsednik sodišč Anglije in Walesa. Zadnjenavedena vloga se je začela 3. aprila 2006, ko so bile pravosodne naloge lorda kanclerja (Lord Chancellor) na podlagi zakona o ustavni reformi iz leta 2005 prenesene na predsednika vrhovnega sodišča. Predsednik vrhovnega sodišča je tudi vodja kazenskega pravosodja.

Vodje oddelkov – oddelke sodišča vodijo štirje višji sodniki: vodja civilnega oddelka sodišča (Master of the Rolls), vodja oddelka Queen's Bench, vodja družinskega oddelka in kancler (Chancellor) premoženjskega oddelka (Chancery). Več informacij je na voljo na spletišču [sodstva Anglije in Walesa](#).

Prizivni sodniki (Lords Justices of Appeal) delajo na prizivnem sodišču, ki obravnava kazenske in civilne zadeve.

Sodniki višjega sodišča (High Court Judges) delajo na višjem sodišču, kjer obravnava najbolj zapletene civilne zadeve. Prav tako obravnavajo najhujša kazniva dejanja in najbolj občutljive kazenske zadeve (na primer umor) na kronskega sodišču.

Pokrajinski sodniki (Circuit Judges) običajno obravnavajo kazenske, civilne in družinske zadeve.

Okrožni sodniki (District Judges) obravnavajo zadeve civilnega prava. Večina njihovega dela poteka v senatih (ne na javnih obravnavah). Pristojni so za sojenje v vseh tožbenih zahtevkih na grofijskem sodišču, katerih vrednost je pod določeno finančno mejo (ki se občasno določi na novo): tožbene zahtevke, katerih vrednost je nad to mejo, običajno obravnava pokrajinski sodnik. Okrožni sodniki obravnavajo več kot 80 % vseh civilnih sporov v Angliji in Walesu.

Okrožni sodniki na magistratnih sodiščih (District Judges (magistrates' courts)) delajo na magistratnih sodiščih in obravnavajo enake vrste zadev kot magistratni sodniki (glej spodaj). Vendar pomagajo zlasti pri obravnavanju daljših in bolj zapletenih zadev.

Sodni uradniki in zapisnikarji višjega sodišča (High Court Masters and Registrars) so procesni sodniki, ki obravnavajo večino civilnih zadev na premoženjskem oddelku in oddelku Queen's Bench višjega sodišča.

Sodniki s krajšim delovnim časom

Sodniki s krajšim delovnim časom so običajno imenovani za dobo petih let v skladu z ustrežno zgornjo starostno mejo. Glavne vrste sodnikov s krajšim delovnim časom so:

namestniki sodnikov višjega sodišča (Deputy High Court Judges), ki delajo na enem ali več oddelkih višjega sodišča;

odvetniški sodniki (Recorders), ki imajo podobne pristojnosti kot pokrajinski sodniki, čeprav običajno obravnavajo veliko manj zapletene ali zahtevne zadeve, vložene pri sodišču;

namestniki okrožnih sodnikov (Deputy District Judges) delajo na okrožnih sodiščih in okrožnih uradih višjega sodišča. Obravnavajo najmanj zapletene zadeve, ki so v pristojnosti okrožnih sodnikov;

namestniki okrožnih sodnikov na magistratnih sodiščih (Deputy District Judges (Magistrates' Courts)) opravljajo podobno delo kot njihovi kolegi s polnim delovnim časom;

namestniki sodnih uradnikov in zapisnikarjev višjega sodišča (Deputy High Court Masters in Registrars) opravljajo podobno delo kot njihovi kolegi s polnim delovnim časom na višjem sodišču.

Sodniki na tribunalih (Tribunal Judges)

Tribunali na leto obravnavajo skoraj 800 000 zadev o različnih vprašanjih, kot so spori zaradi davkov, pokojnin ali priseljevanja.

Ti tribunali običajno sodijo v senatu, ki ga sestavljajo predsednik ali sodnik s pravno izobrazbo in laiki, specializirani na različnih področjih. Porote ni in sodnik tribunala ni pristojen, da bi stranki, ki v postopku ne uspe, naložil zaporno kazen. Njihova glavna vloga je, da poskušajo uspešno razrešiti spore in se v nekaterih primerih odločiti o višini nadomestila ali odškodnine, ki se plača stranki, ki v postopku uspe.

Magistratni sodniki (Magistrates)

Magistratni sodniki, ki se imenujejo tudi „mirovni sodniki“ (Justices of the Peace), obravnavajo več kot 95 % kazenskih zadev v Angliji in Walesu. Obstaja več kot 30 000 magistratnih sodnikov, ki lokalno opravljajo svoje delo in običajno delajo vsaj 26 polovičnih delovnih dni na leto. Pravna izobrazba zanje ni obvezna in za svoje delo niso plačani.

Običajno sodijo v senatu treh sodnikov, od katerih je eden usposobljen, da dela kot predsednik in pomaga voditi senat pri njegovem delu ter govori v njegovem imenu. Senatu vedno pomaga pravnik, ki mu svetuje v zvezi z materialnim in procesnim pravom.

Magistratni sodniki obravnavajo razmeroma manj zahtevne kazenske zadeve. Te obsegajo majhne tatvine, naklepne povzročitve škode, kršitve javnega reda in miru ter prometne prekrške. Prav tako obravnavajo celo vrsto zadev, ki vplivajo na družine in otroke, obravnavajo pa tudi vloge za izdajo dovoljenj.

Tožilci

Organizacija

 Kronsko tožilstvo (Crown Prosecution Service (CPS)) je neodvisni organ, pristojen za pregon kaznivih dejanj, ki jih je preiskala policija v Angliji in Walesu. Vodi ga generalni tožilec (Attorney General), ki parlamentu odgovarja za delo kronskega tožilstva. Anglija in Wales sta razdeljena na 42 tožilstev, vsakega pa vodi glavni kronski tožilec (Chief Crown Prosecutor). Poleg tega obstajajo štiri specializirani nacionalni oddelki: za organizirani kriminal, specializirani kriminal, boj proti terorizmu in goljufije. Telefonska služba CPS Direct zagotavlja nasvete in navodila policijskim uradnikom po vsej Angliji in Walesu izven delovnega časa njihovih predstojnikov.

Kronsko tožilstvo vodi direktor javnega tožilstva (Director of Public Prosecution), ki odloča v najbolj zapletenih in občutljivih zadevah ter svetuje policiji v kazenskih zadevah. Direktor javnega tožilstva je splošno pristojen za nadzor nad obtožnicami, ki jih vložijo kronsko tožilstvo, in pregonom, ki ga izvaja, ter poroča generalnemu tožilcu.

Kronsko tožilstvo zaposluje tožilce in pomožne tožilce ter preiskovalce kaznivih dejanj in pomožne osebe. Državni tožilci so izkušeni odvetniki (barristers) ali pravniki, pristojni za pregon kaznivih dejanj v imenu države. Pomožni tožilci obravnavajo in zastopajo omejeno število primerov pred magistratnimi sodišči.

Vloga in pristojnosti

Osebe kronskega tožilstva:

svetuje policiji in pregleduje dokaze o kaznivih dejanjih zaradi morebitnega pregona;

se odloči glede vložitve obtožnice (v vseh, razen v manjših primerih), če je bila sprejeta odločitev za pregon;

se pripravi na zadeve in jih predstavi sodišču.

Tožilci so javni uslužbenci in se zaposlijo na podlagi javnega razpisa. Prosilec, ki je primeren za zaposlitev, je:

pravni svetovalec (solicitor), z veljavno licenco za delo v Angliji in Walesu;

odvetnik (barrister), ki je opravil angleški pravosodni izpit in zaključil pripravništvo;

državljan Evropskega gospodarskega prostora ali držav Commonwealtha. Pravniki, ki so se usposobili zunaj Anglije in Walesa, morajo pred zaposlitvijo opraviti pravniški preskus.

Organizacija pravniških poklicev: Odvetniki

Odvetniki (Barristers)

 Odvetniška zbornica je regulativni organ za vse odvetnike v Angliji in Walesu. Ustanovljena je bila, da bi zastopala interese poklica, oblikovala in izvajala ključne politične pobude ter ohranjala standarde, čast in neodvisnost zbornice. V skladu z zakonom o pravniških storitvah iz leta 2007 je bila neodvisnemu in samostojnemu uradu za odvetniške standarde podeljena naloga pravnega urejanja poklica. Odvetniki so posebni strokovni pravni svetovalci in pravni zastopniki strank pred sodiščem. Večinoma so samozaposleni in kot „najemniki“ (tenants) delajo v skupnih odvetniških pisarnah, imenovanih chambers. Odvetniki so običajno usposobljeni za zastopanje svojih strank pred višjimi sodišči. Veliko časa posvetijo svetovanju strankam in raziskovanju zadev ter izpopolnjevanju na izbranem strokovnem področju. Približno 10 odstotkov odvetnikov, ki opravljajo odvetniško službo, je kraljičinih svetovalcev (Queen's Counsel), ki obravnavajo najpomembnejše in najbolj zapletene zadeve.

Pravni svetovalci (solicitors)

Delo pravnih svetovalcev je, da strankam (posameznikom, podjetjem, prostovoljnemu združenju, dobredelnim ustanovam itd.) nudijo strokovne pravne nasvete in zastopanje, vključno z zastopanjem pred sodiščem. Njihovo delo je zelo raznoliko. Večina pravnih svetovalcev dela kot zasebniki v partnerstvu z drugimi pravnimi svetovalci, ki nudijo storitve strankam. Lahko imajo splošno prakso, ki zajema več pravnih področij, ali pa se specializirajo za posamezno področje. Nekateri delajo kot pravni svetovalci za vlado in organe lokalne samouprave, kronsko tožilstvo, magistratna sodišča, gospodarske družbe ali industrijske obrate ali druge organe. Pravni svetovalec se lahko odloči, kakšno okolje mu najbolj ustreza.

Običajno pravni svetovalci strankam nudijo pravne nasvete. Če želijo biti te stranke potem zastopane pred višjimi sodišči v Angliji in Walesu, pravni svetovalec o tem obvesti odvetnika, ki jih zastopa v zadevi pred sodiščem. Odvetnik pa ni vedno potreben, ker imajo ustrezno kvalificirani pravni svetovalci pravico do nastopa (to pomeni, da so upravičeni, da zastopajo stranke) pred višjimi sodišči.

 Pravniška zbornica (Law Society) zastopa pravne svetovalce v Angliji in Walesu. Njene pristojnosti segajo od pogajanj z zakonodajalcem, vlado in drugimi ter lobiranja pri njih, do nudenja usposabljanja in svetovanja. Namen pravniške zbornice je zagotavljanje pomoči, varstva in spodbujanja pravnim svetovalcem po vsej Angliji in Walesu.

 Regulativni organ za pravne svetovalce (Solicitors Regulation Authority) izdaja predpise in obravnava disciplinske zadeve ter spremlja in uveljavlja standarde za pravne svetovalce v Angliji in Walesu. Prej poznan kot regulativni organ pravniške zbornice (Law Society Regulation Board) deluje izključno v javnem interesu.

 Urad za pritožbe (Office for Legal Complaints) je na voljo posameznikom, ki se želijo pritožiti glede pravnega svetovalca. Ta neodvisni in nepristranski organ, ki se je prej imenoval Legal Complaints Service (služba za pritožbe), rešuje vsa vprašanja hitro in učinkovito.

Notarji

Notarji predstavljajo tretjo in najstarejšo vejo pravnega poklica v Angliji in Walesu. **Notarska zbornica** (Faculty Office) podeli notarjem dovoljenje za opravljanje poklica in pristojnosti (pooblastila) za delovanje (to je prvič storil nadškof iz Canterburyja leta 1279), regulativni organ pa je sodišče Court of Faculties. Notarji predstavljajo most med civilnim in občim pravom.

Vsi notarji imajo pravno izobrazbo in čeprav je večina med njimi pravnih svetovalcev, lahko pridobijo dovoljenje za opravljanje notarskega poklica le na podlagi več ločenih neodvisnih izpitov. Vsi notarji morajo obiskovati isti začetni tečaj, da bi se lahko usposobili za poklic: zahteva se uspešno opravljen [študijski program s področja notarske prakse, ki ga izvaja univerza University College London](#). Ko so usposobljeni, lahko notarji opravljajo svoj poklic kjer koli v Angliji in Walesu, vsi pa imajo enaka pooblastila. Notarji lahko poleg pripravljanja in izdajanja notarskih listin in instrumentov tudi svetujejo pri pripravi oporok, nasledstvenih zadevah in upravljanju posesti ter opravljajo prenose lastništva.

Notariat je že stoletja priznan po vsem svetu in to državljanom in podjetjem omogoča prosto gibanje. Na ta način notarji ugodno vplivajo na trgovino in življenje državljanov, saj jim omogočajo, da v vsakdanjem življenju in v poklicu prosto sklepajo pravne posle za zmerno ceno in brez nepotrebnih zamud. Notar je imetnik uradnega pečata, notarske listine pa imajo v Angliji in Walesu dokazno moč. Notarske listine so zasebne in javne listine; slednje so poznane tudi kot „verodostojne notarske listine“. Notarske listine s podpisom in pečatom notarja se v vseh državah sveta priznavajo kot dokaz, ki ga je overil pristojni organ.

Za notarje veljajo podobna strokovna pravila kot za pravne svetovalce in vsako leto morajo podaljšati svojo notarsko licenco, prav tako morajo skleniti poklicno odškodninsko zavarovanje. Podaljšanje licence je odvisno od izpolnjevanja pogojev. Notariat je vezan na osebo posameznega notarja. [Notarsko združenje](#) (Notaries Society) je članska organizacija, ki predstavlja približno 800 javnih notarjev. [Združenje notarjev pisarjev](#) (The Society of Scrivener Notaries) predstavlja približno 30 notarjev pisarjev, ki delajo predvsem v osrednjem Londonu, imenuje pa jih [Scriveners Company](#), nekdanji ceh.

Zastopniki za patente in znamke

Zastopniki za patente in znamke so specializirani svetovalci na področju intelektualne lastnine. Zagotavljajo pravno svetovanje strankam na tem področju, zlasti v zvezi s patenti, znamkami, modeli in avtorskimi pravicami. Poleg tega zastopajo svoje stranke pred specializiranimi sodišči za intelektualno lastnino (nekateri od njih imajo dodatna pooblastila, potem ko pridobijo dodatno pravno izobrazbo). Zastopniki za patente in znamke večinoma delajo kot samostojni odvetniki. Mnogi delajo v specializiranih pisarnah, nekateri pa tudi v partnerstvu s pravnimi svetovalci. Poleg tega jih precejšen del dela v gospodarstvu.

Zastopnik, specializiran za patente in znamke, lahko zastopa svoje stranke pred sodiščem tako kot pravni svetovalec (solicitor) v zadevah v zvezi z intelektualno lastnino, vključno z usmerjanjem odvetnika pri vodenju zadeve. [Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente](#) (Chartered Institute of Patent Attorneys (CIPA)) predstavlja zastopnike, specializirane za patente, po celotnem Združenem kraljestvu. Med njegove naloge sodijo dogovarjanje z vlado glede zakonodaje o intelektualni lastnini, izvajanje izobraževanj in usposabljanj za zastopnike in pripravnike, specializirane za patente, ter dogovarjanje z regulativnimi organi stroke. CIPA spodbuja razvoj prava intelektualne lastnine in strokovnjakov s tega področja. [Inštitut zastopnikov za znamke](#) (Institute of Trade Mark Attorneys (ITMA)) predstavlja zastopnike, specializirane za znamke, in stroko s tega področja po celotnem Združenem kraljestvu. Njegove naloge obsegajo lobiranje pri vladi in pogajanje z njo, njenim samostojnim regulativnim organom (IPReg) in drugimi relevantnimi organizacijami. Izvaja ustrezna izobraževanja, usposabljanja in svetovanje za zastopnike, specializirane za znamke, in je odgovoren za spodbujanje razvoja stroke in intelektualne lastnine. [Regulativni odbor za intelektualno lastnino](#) (Intellectual Property Regulation Board (IPReg)) se ukvarja z vsemi regulativnimi in disciplinskimi zadevami ter določa, nadzira in uveljavlja standarde za zastopnike, specializirane za patente in znamke, po celotnem Združenem kraljestvu. Deluje v javnem interesu in vodi registre zastopnikov, specializiranih za patente in znamke, tako posameznikov kot družb.

Drugi pravniški poklici

Razen zaposlenih na magistratnih sodiščih, sodni uradniki in drugo osebje na večini sodišč v Angliji in Walesu ne potrebujejo pravne izobrazbe. So javni uslužbenci, ki opravljajo pomožne dejavnosti in pomagajo sodnikom. Ne smejo dajati pravnih nasvetov. Kot javni uslužbenci so vsi člani osebja sodišča zaposleni pri [sodni službi Njenege veličanstva](#) (Her Majesty's Courts and Tribunals Service).

Več informacij o kategorijah sodnega osebja je na voljo [tukaj](#) (456 Kb) [en](#).

Vloga sodnih uradnikov na magistratnih sodiščih je drugačna. Magistratni sodniki laiki nimajo pravne izobrazbe in so odvisni od nasvetov sodnih uradnikov s pravno izobrazbo. Poznamo dve vrsti sodnih uradnikov: **sodniške uradnike** (justices' clerks) in **pravne svetovalce** (legal advisers ali court clerks).

Sodniški uradniki so glavni pravni svetovalci magistratnih sodnikov. So pravniki (odvetniki ali pravni svetovalci), ki imajo vsaj pet let ustreznih delovnih izkušenj. Magistratnim sodnikom svetujejo na področju materialnega in procesnega prava na sodišču in zunaj njega. Prav tako so odgovorni za vodenje in usposabljanje pravnih svetovalcev, za kakovost opravljenih pravnih storitev in za zagotavljanje doslednih pravnih nasvetov na območju, za katerega so pristojni.

Pravni svetovalci delajo na sodišču ter svetujejo magistratnim sodnikom na področju materialnega in procesnega prava ter pravne prakse. Tudi oni imajo pravno izobrazbo (običajno so to pravni svetovalci ali odvetniki).

Odločbe višjega sodišča izvršujejo **sodni izvršitelji višjega sodišča** (high court enforcement officers), ki jih imenuje in dodeli okrožjem lord kancler ali njegov namestnik. Pristojni so za izvrševanje sodnih nalogov z izterjavo dolga v skladu s sodno odločbo višjega sodišča ali sodno odločbo grofijskega sodišča, ki je zadevo odstopilo višjemu sodišču. Sodni izvršitelji lahko zasežejo in prodajo blago za poplačilo dolga. Uveljavljajo in nadzirajo tudi posest na premoženju in vračilo blaga.

Sodni izvršitelji grofijskega sodišča (County court bailiffs) so javni uslužbenci, zaposleni pri sodni službi njenege veličanstva za izvrševanje sodnih odločb grofijskih sodišč. Izvršujejo sodne naloge za rubež premoženja, odvzem posesti zemljišča in odvzem blaga. Ureditev izvrševanja sodnih nalogov, ki jih izvršujejo sodni izvršitelji, je določena v členih 85–111 zakona o grofijskih sodiščih iz leta 1984. Izvršilni postopki so določeni v predpisih o civilnem postopku. Sodni izvršitelji grofijskega sodišča opravljajo tudi druge naloge, vključno z osebno vročitvijo dokumentov in sodnih nalogov za privedbo na sodišče. Inštitut privedbe na sodišče je določen v členih 118–122 zakona o grofijskih sodiščih.

Sodni izvršitelji z licenco (certificated bailiffs) so zasebni izvršitelji, ki so usposobljeni v skladu s predpisi o izterjavi najemnine ter jih pooblasti pokrajinski sodnik na grofijskem sodišču. Izterjava najemnine je povezana z rubežem blaga najemnika s strani najemodajalca, da se zagotovi plačilo najetih prostorov brez posredovanja sodišča. V skladu s številnimi drugimi zakoni lahko sodni izvršitelji z licenco izterjajo tudi druge posebne dolgove, kot so občinski davek, negospodinske pristojbine itd.

Sorodne povezave

[Kronsko tožilstvo](#)

[Notarska zbornica](#)

[Notarsko združenje](#)

[Sodstvo Anglije in Walesa](#)

[Pravniška zbornica](#)

[Regulativni organ za pravne svetovalce](#)

[Urad za pritožbe](#)

[Komisija za pravne storitve](#)

[Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente](#)

[Inštitut zastopnikov za znamke](#)

[Regulativni odbor za intelektualno lastnino](#)

[Sodna služba Njenega veličanstva](#)

Zadnja posodobitev: 25/07/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Vrste pravnih poklicev - Severna Irsko

Ta stran vsebuje pregled pravnih poklicev na Severnem Irskem.

Pravniški poklici – uvod

Pravniški poklici na Severnem Irskem vključujejo:

sodnike,

tožilce,

odvetnike (*barristers*),

pravne svetovalce (*solicitors*).

Organizacija pravnškega poklica: sodniki

Sodniška mesta na Severnem Irskem so:

Lord Chief Justice – najvišji sodnik,

Lord Justices of Appeal – sodniki na Pritožbenem sodišču (*Court of Appeal*),

High Court Judges – sodniki na Višjem sodišču (*High Court*),

Masters of the Supreme Court – sodniki na Vrhovnem sodišču (*Supreme Court*),

County Court Judges – sodniki na grofijskih sodiščih (*County Court*),

District Judges (county court) – okrožni sodniki (grofijsko sodišče),

District Judges (magistrates court) – okrožni sodniki (magistratno sodišče),

Lay Magistrates – sodniki porotniki,

Coroners – preiskovalni sodniki.

Organizacija pravnškega poklica: tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo Severne Irske (*Public Prosecution Service for Northern Ireland*) je glavni organ pregona na Severnem Irskem. Poleg odločitev o pregonu v zadevah, ki jih preiskuje policija na Severnem Irskem, odloča tudi v primerih, ki jih preiskujejo drugi organi, kot je Davčni in carinski urad Njenega veličanstva (*HM Revenue and Customs*).

Državno tožilstvo vodi direktor državnega tožilstva Severne Irske. Omeniti je treba tudi namestnika direktorja državnega tožilstva. Namestnik direktorja ima vse pristojnosti direktorja, vendar jih mora izvajati pod njegovim vodstvom in nadzorom. Na oba položaja osebi javno imenuje generalni državni tožilec Severne Irske.

Državno tožilstvo je neministrska vladna služba. V skladu z zakonom o pravosodju (Severna Irsko) iz leta 2002 (*Justice (Northern Ireland) Act 2002*) se naloge direktorja izvajajo neodvisno od katerih koli drugih oseb. Zakon iz leta 2002 določa, da se direktor in generalni državni tožilec občasno posvetujeta o katerih koli zadevah, za katere generalni državni tožilec odgovarja skupščini Severne Irske. Trenutno so številne tožilske zadeve rezervirane za parlament v Westminsteru. Naloge v zvezi s temi zadevami opravlja generalni pravobranilec za Severno Irsko.

Vloga in pristojnosti

Glavna vloga državnega tožilstva je, da odloči, ali bo preganjalo osebe zaradi storitve kaznivih dejanj in kakšne bi morale biti obtožbe.

Zadolženo je tudi za zastopanje obtožnice pred sodiščem. Tožilec izvaja dokaze na sodišču v imenu krone. Tožilci zaslišujejo priče tožilstva in navzkrižno zaslišujejo priče obrambe. Na koncu obravnave v imenu krone povzamejo dokaze pred sodiščem.

Organizacija pravnškega poklica: odvetniki

Odvetniki (*barristers*)

Na Severnem Irskem se odvetniki (*barristers*) delijo na višje odvetnike (znane kot *Queen's Counsel*) in nižje odvetnike (znane kot *Junior Counsel*).

Odvetniška zbornica je združenje izkušenih pravnih specialistov, do katerih ima javnost dostop prek pravnih svetovalcev (*solicitors*), v omejenem obsegu pa je dostop do njih neposreden.

[Odvetniška zbornica Severne Irske \(*Bar of Northern Ireland*\)](#) je združenje neodvisnih odvetnikov, sedež pa ima v Odvetniški knjižnici (*Bar Library*) v Belfastu. Delo v zasebni praksi je 1. septembra 2012 opravljalo skoraj 600 odvetnikov (*barristers*).

Pravni svetovalci (*solicitors*)

Na Severnem Irskem je [Pravniško združenje Severne Irske \(*Law Society Northern Ireland*\)](#) regulativni organ, ki ureja izobraževanje, račune, disciplinska pravila in pravila poklicnega ravnanja pravnih svetovalcev (*solicitors*). Njegova vloga je zagotavljanje neodvisnosti, etičnih standardov, strokovne usposobljenosti in kakovosti storitev, ki so na voljo javnosti. Pravni svetovalci se lahko specializirajo za posamezno področje ali so splošno usmerjeni.

Notarji

Na Severnem Irskem so vsi pravni svetovalci (*solicitors*) pooblaščenici za prisego (t. i. *Commissioners for Oaths*). To pomeni, da lahko overjajo uradne dokumente (razen tistih, ki so jih pripravili sami ali jih je pripravila nasprotna stranka v zadevi).

Poleg tega so nekateri pravni svetovalci (*solicitors*) notarji, kar pomeni, da lahko overijo dokumente, ki se bodo uporabili v tujini. Informacije o tem so na voljo na spletišču [Pravniškega združenja Severne Irske \(*Law Society Northern Ireland*\)](#).

Zastopniki za patente in znamke

Zastopniki za patente in znamke so specializirani svetovalci na področju intelektualne lastnine. Zagotavljajo pravno svetovanje strankam na tem področju, zlasti v zvezi s patenti, znamkami, modeli in avtorskimi pravicami. Poleg tega zastopajo svoje stranke pred specializiranimi sodišči za intelektualno lastnino (nekateri od njih imajo dodatna pooblastila, potem ko pridobijo dodatno pravno izobrazbo).

Večina zastopnikov za patente in znamke dela v okviru zasebne prakse. Mnogi delajo v specializiranih pisarnah, nekateri pa tudi v partnerstvu s pravnimi svetovalci. Poleg tega jih precejšen del dela v gospodarstvu.

Zastopnik, specializiran za patente in znamke, lahko zastopa svoje stranke pred sodiščem, tako kot pravni svetovalec (*solicitor*), v zadevah v zvezi z intelektualno lastnino, vključno z usmerjanjem odvetnika pri vodenju zadeve.

☞ **Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente** (*Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA*) predstavlja zastopnike, specializirane za patente, po celotnem Združenem kraljestvu. Med njegove naloge sodi dogovarjanje z vlado glede zakonodaje o intelektualni lastnini, izvajanje izobraževanj in usposabljanj za zastopnike in pripravnike, specializirane za patente, ter dogovarjanje z regulativnimi organi stroke. CIPA spodbuja razvoj prava intelektualne lastnine in strokovnjakov s tega področja.

☞ **Inštitut zastopnikov za znamke** (*Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA*) predstavlja zastopnike, specializirane za znamke, in stroko s tega področja po celotnem Združenem kraljestvu. Njegove naloge obsegajo lobiranje pri vladi in pogajanje z njo, njenim samostojnim regulativnim organom (IPReg) in drugimi relevantnimi organizacijami. Izvaja ustrezna izobraževanja, usposabljanja in svetovanje za zastopnike, specializirane za znamke, in je odgovoren za spodbujanje razvoja stroke in intelektualne lastnine.

☞ **Regulativni odbor za intelektualno lastnino** (*Intellectual Property Regulation Board – IPReg*) se ukvarja z vsemi regulativnimi in disciplinskimi zadevami ter določa, nadzira in uveljavlja standarde za zastopnike, specializirane za patente in znamke, po celotnem Združenem kraljestvu. Deluje v javnem interesu in vodi registre zastopnikov, specializiranih za patente in znamke, in sicer tako posameznikov kot družb.

Drugi delavci v pravni stroki

Sodni uradniki

Sodni uradniki in drugi uslužbenci na sodiščih Severne Irske so javni uslužbenci brez pravne izobrazbe, ki opravljajo upravne naloge.

Sodni uradniki zagotavljajo, da imajo sodniki ustrezno dokumentacijo, ki jo potrebujejo pri obravnavi zadev na sodišču, evidentirajo odločitve sodnikov in jim nudijo drugo upravno pomoč. Sodni uslužbenci lahko strankam v postopku svetujejo glede sodnih postopkov, ne smejo pa jim dajati pravnih nasvetov niti predlagati določenih dejanj. Vsi sodni uslužbenci so zaposleni kot javni uslužbenci pri ☞ **Sodni službi Severne Irske** (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service*), ki je agencija v okviru ministrstva za pravosodje Severne Irske.

Sodni izvršitelji

Sodni izvršitelji so javni uslužbenci, zaposleni pri Sodni službi Severne Irske. Opravljajo izvršbo sodnih odločb v civilnih zadevah v okviru Urada za izvršbo sodnih odločb (*Enforcement of Judgments Office*). Ta urad izvršuje sodne odločbe magistratnih in grofijskih sodišč (vključno s sodišči za spore majhne vrednosti) v civilnih zadevah ter sodne odločbe Višjega sodišča (*The High Court*). Med predpise o izvršbi spadata Odredba o izvršbi sodnih odločb (Severna Irska) iz leta 1981 (*Judgments Enforcement (Northern Ireland) Order 1981*) in Pravilnik o izvršbi sodnih odločb (Severna Irska) iz leta 1981 (*Judgment Enforcement Rules (Northern Ireland) 1981*), kakor sta bila spremenjena.

Sorodne povezave

☞ [Državno tožilstvo](#)

☞ [Odvetniška zbornica Severne Irske](#)

☞ [Pravniško združenje Severne Irske](#)

☞ [Sodna služba Severne Irske](#)

Zadnja posodobitev: 03/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Vrste pravniških poklicev - Škotska

Ta stran vsebuje pregled glavnih pravniških poklicev na Škotskem. Obsega informacije o sodnikih, tožilcih in odvetnikih.

Sodniki

Na Škotskem poklic sodnika ni poseben pravniški poklic. Samo **izkušeni odvetniki** (*solicitors* in *advocates*) lahko postanejo sodniki. Sodniška mesta na Škotskem so:

Lord President, najvišji sodnik Glavnega civilnega sodišča,

Lord Justice Clerk, drugi najvišji sodnik na Škotskem,

višji grofijski sodnik (*Sheriff Principal*), ki predseduje enemu od šestih grofijskih sodnih okrožij (*sheriffdom*),

sodniki, ki odločajo na Glavnem civilnem sodišču (*Court of Session*), se imenujejo senatorji sodnega kolegija (*Senators of the College of Justice*),

sodniki, ki odločajo na Vrhovnem kazenskem sodišču (*High Court of Justiciary*), se imenujejo *Lords Commissioners of Justiciary*,

grofijski sodniki (*sherrifs*),

grofijski sodniki s krajšim delovnim časom pogosto nadomeščajo odsotne grofijske sodnike s polnim delovnim časom,

mirovni sodniki (*Justices of the Peace*) so laiki, ki odločajo na mirovnih sodiščih kot sodniki posamezniki ali v senatu treh sodnikov, pri delu pa jim pomaga

sodni uradnik s pravno izobrazbo.

Tožilci

Organizacija

Na Škotskem je za kazenski pregon vseh kaznivih dejanj pristojno ☞ **Kronsko tožilstvo** (*Crown Office and Procurator Fiscal Service*). Vodja tožilstva je **Lord Advocate**, ki je prav tako minister v škotski vladi, njegov namestnik pa je *Solicitor General*.

Kronsko tožilstvo (*Crown Office and Procurator Fiscal Service – COPFS*) je edino pristojno za **kazenski pregon** kaznivih dejanj, **preiskavo** nenadnih ali sumljivih smrti in **pritožbe** zoper policijo.

V členu 48 Zakona o Škotski iz leta 1998 (*Scotland Act 1998*) je določeno, da t. i. *Lord Advocate* (v funkciji vodje sistemov kazenskega pregona in preiskave smrtnih primerov na Škotskem) vsako odločitev sprejme samostojno in neodvisno od drugih oseb.

Samo ustrezno usposobljeni odvetniki lahko postanejo tožilci.

Vloga in pristojnosti

Policija (ali druge posebne poročevalske agencije, kot je *Her Majesty's Revenue & Customs* – Davčna in carinska služba Njenega veličanstva) opravlja začetne preiskave kaznivega dejanja in predloži poročilo lokalnemu tožilcu (*Procurator Fiscal*). Ta to poročilo preuči in odloči, ali bo ukrepal v javnem interesu. Pri sprejemu odločitve tožilec preuči, ali obstajajo zadostni dokazi in če obstajajo, kateri ukrep je primeren: uvedba kazenskega pregona, izdaja neposrednega ukrepa (na primer globe zaradi davčnega kaznivega dejanja) ali nevedba kazenskega pregona. V zadevah, ki jih obravnava porota, tožilec

zasliši priče ter zbere in pregleda forenzične in druge dokaze, preden se odloči za kazenski pregon. Potem poroča Kronskeemu svetu (*Crown Counsel*), ki odloči o kazenskem pregonu.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki (Barristers)

Odvetniki so člani **Odvetniške zbornice Škotske (Scottish Bar)**. Nastopajo lahko pred vsemi škotskimi sodišči, čeprav večinoma nastopajo pred višjimi sodišči (*Court of Session* in *High Court of Justiciary*) ter dajejo strokovno mnenje o pravnih vprašanjih. Pooblaščen odvetniki (*Senior Advocates*) imajo naziv *Queen's Counsel*. Vsi odvetniki so člani [Odvetniškega zbora \(Faculty of Advocates\)](#).

Pravni svetovalci (Solicitors)

Pravni svetovalci so najštevilčnejši med delavci v pravni stroki. Strankam lahko dajejo pravne nasvete in jih zastopajo pred sodišči. Pravni svetovalci so člani [Pravniškega združenja Škotske \(Law Society of Scotland\)](#), ki spodbuja interese poklica pravnih svetovalcev in javnosti v zvezi s tem poklicem.

Obstajajo tudi t. i. *solicitor-advocates*, ki so prav tako člani **Pravniškega združenja Škotske**. Podobno kot odvetniki (glej zgoraj) lahko nastopajo pred Glavnim civilnim sodiščem (*Court of Session*) in Vrhovnim kazenskim sodiščem (*High Court of Justiciary*).

Notarji

Notarji so pravni svetovalci (*solicitors*), ki evidentirajo določene transakcije in podpisujejo določene pravne dokumente. Ne gre za samostojen pravniški poklic.

Zastopniki za patente in znamke

Zastopniki za patente in znamke so specializirani svetovalci na področju intelektualne lastnine. Zagotavljajo pravno svetovanje strankam na tem področju, zlasti v zvezi s prijavo in izpodbijanjem pravic do patentov, znamk in modelov, pa tudi glede drugih vidikov intelektualne lastnine, vključno z varstvom avtorskih pravic. Za razliko od splošnejšega civilnega in kazenskega prava, se materialno pravo na področju intelektualne lastnine uporablja po celem Združenem kraljestvu. Spore v zvezi s pravicami intelektualne lastnine na Škotskem navadno obravnava Glavno civilno sodišče (*Court of Session*), saj je izključno pristojno v patentnih zadevah in zadevah glede večine drugih prijavljenih pravic intelektualne lastnine (zlasti blagovnih znamk Skupnosti in registriranih modelov Skupnosti). Zaposluje tudi več sodnikov, imenovanih za obravnavo zadev intelektualne lastnine, in ima določena pravila za vodenje postopkov v zadevah intelektualne lastnine. Zastopniki za patente in znamke lahko svoje stranke zastopajo neposredno pred Grofijskim patentnim sodiščem (*Patents County Court*) in na podlagi pritožbe Urada Združenega kraljestva za varstvo intelektualne lastnine (UK Intellectual Property Office) pri Patentnem oddelku Višjega sodišča (*Patents Court of the High Court*) v Angliji in Walesu. Zastopniki za patente z ustrežno pravno izobrazbo lahko prav tako zastopajo stranke v sporih pred Višjim sodiščem v Londonu, vendar pa ti zastopniki sedaj nimajo pravice zastopati strank v sporih intelektualne lastnine, v katerih odločajo škotska sodišča. Tako zastopstvo v sporih intelektualne lastnine pred škotskimi sodišči trenutno izvajajo odvetniki, specializirani za področje intelektualne lastnine, ki pogosto tesno sodelujejo z zastopniki za patente in znamke.

Večina zastopnikov za patente in znamke na Škotskem dela v specializiranih zasebnih odvetniških pisarnah, nekateri pa v gospodarstvu.

[Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente \(Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA\)](#) predstavlja zastopnike, specializirane za patente, po celotnem Združenem kraljestvu. Med njegove naloge sodi dogovarjanje z vlado glede zakonodaje o intelektualni lastnini, izvajanje izobraževanj in usposabljanj za zastopnike in pripravnike, specializirane za patente, ter dogovarjanje z regulatorji stroke. CIPA spodbuja razvoj prava intelektualne lastnine in poklicni razvoj strokovnjakov s tega področja.

[Inštitut zastopnikov za znamke \(Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA\)](#) predstavlja zastopnike, specializirane za znamke, in njihovo stroko po celotnem Združenem kraljestvu. Njegove naloge obsegajo lobiranje pri vladi in pogajanje z njo, njenim neodvisnim regulativnim organom (IPReg) in drugimi relevantnimi organizacijami. Izvaja ustrezna izobraževanja, usposabljanja in svetovanje za zastopnike, specializirane za znamke, in je odgovoren za spodbujanje razvoja stroke in področja intelektualne lastnine.

[Regulativni odbor za intelektualno lastnino \(Intellectual Property Regulation Board – IPReg\)](#) se ukvarja z vsemi regulativnimi in disciplinskimi zadevami ter določa, nadzira in uveljavlja standarde za zastopnike, specializirane za patente in znamke, po celotnem Združenem kraljestvu. Deluje v javnem interesu in vodi registre zastopnikov, specializiranih za patente in znamke, tako posameznikov kot gospodarskih družb.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji (Sheriff officers) in **sodni vročevalci (Messengers-at-arms)** so uradniki sodišča, pristojni za vročanje dokumentov in izvršbo sodnih sklepov na Škotskem. Sodne vročevalce in sodne izvršitelje zaposlujejo zasebna podjetja in zaračunavajo takse, ki so določene v sekundarni zakonodaji.

Člen 60 Zakona o stečaju in izvršbi (Škotska) iz leta 2007 (*Bankruptcy and Diligence (Scotland) Act 2007*) bo ukinil urade sodnih vročevalcev in sodnih izvršiteljev ter jih zamenjal z novo funkcijo **sodnega uradnika (Judicial officer)**. Sodne uradnike bo imenoval *Lord President* Glavnega civilnega sodišča na priporočilo nove škotske Komisije za civilne izvršbe (*Scottish Civil Enforcement Commission*).

Sorodne povezave

[Kronsko tožilstvo \(Crown Office and Procurator Fiscal Service\)](#), [Odvetniški zbor Škotske \(Faculty of Advocates\)](#), [Pravniško združenje Škotske \(Law Society of Scotland\)](#), [Škotsko združenje pravnih središč \(Scottish Association of Law Centres\)](#); [Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente \(Chartered Institute of Patent Attorneys\)](#), [Inštitut zastopnikov za znamke \(Institute of Trade Mark Attorneys\)](#), [Regulativni odbor za intelektualno lastnino \(Intellectual Property Regulation Board\)](#)

Zadnja posodobitev: 07/10/2014

Strani in jeziki držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.